

1970
2013

ს ნ ა ც ი

№4 აგვისტო 2013 წელი
ფასი 2 ლარი

NEW

საუნჯე

ტექსტების და
აქტუალური
ფუნდანი

მომხრის ავტორები
ნინა ჯორჯაძე & სერგეი ჯადანი

პროზა

ზურაბ ქარუმიძე
მეკა მიქელაძე
კობა სხაქაია

კოეზია

ბაბა ნახუსრიძე
მარიამ ნიქლაური
ეკა ქვენიშვილი
კოკა არჩვაძე
ნატო იმედაშვილი
ნათია ჩხეიძე
ზურა პავლიაშვილი
რადი ქართველიშვილი

კრიტიკა

ლელა კოძაშვილი
დავით ანდრიაძე
ნუგზარ ზაზუნაშვილი
სოფო ნულაია

ახალი თარგმანები

მერი რუფლი

კინემატოგრაფი

დავით ჩიხლაძე
ნუგზარ მუხამბეტი

ნომრის ავტორები

ნიკა ჯორჯანელი

ნიკა ჯორჯანელი: „ხელოვნების ადგილი იქაა, სადაც არასრულყოფილებაა“
(მომზადა ეკა ქევანიშვილმა) 5

ნუგზარ ზაზანაშვილი – ტრადიცია და ნოვაცია 10

ნიკა ჯორჯანელი – ლექსები 13, 16-22, 24

სოფო წულაია – იაფფასიან დროში მოხვედრილი პოეტის შესახებ 23

სერგეი ჟადანი

ნალვლიანი ეპოქის მარლი (შოთა იათაშვილის დიალოგი სერგეი ჟადანთან) 25
სერგეი ჟადანი – ლექსები

(თარგმანი ზვიად რატიანის და შალვა ბაკურაძის) 28-33, 41

ელენა ფანაილოვა – ჟადანი როგორც ეროვნული გმირი

(თარგმანი თამარ კოტრიკაძის) 34

სერგეი ჟადანი – ხარკოვის „დინამო“ (თარგმანი თამარ კოტრიკაძის) 35

სიყვარული დეფოლტეს ეპოქაში (თარგმანი თამარ კოტრიკაძის) 42

პროზა

ზურაბ ქარუმიძე – ბაში-აჩუკი ანუ მობი-დიკი 45

კობა ცხაკაია – ციკლიდან „ნეკა თითის მოთხრობები“ 61

მაკა მიქელაძე – იძულებით ალაგგულნაცვალნი 63

პოეზია

გაგა ნახუცრიშვილი 66
კოკა არჩვაძე 67
მარიამ ნიკლაური 68
ეკა ქევანიშვილი 69
ნათია ჩხეტიანი 70
ნატო ინგოროყვა 71
ზურა პაპიაშვილი 72
რატი ქართველიშვილი 73

კრიტიკა

ლელა კოდალაშვილი – ვესაუბრები ზაზა თვარაძეს 75
დავით ანდრიაძე – პოეზიის ნეკროლოგი ანუ
„რად უწოდებენ საქართველოს მგოსანთა მხარეს“ 79
ეკა ქევანიშვილი – ჩემ ბედნიერ ჩაიკაზე 85

ახალი თარგმანები

მერი რუფლი – ლექსები
(ინგლისურიდან თარგმნა დალილა გოგიაშვილმა) 89

თეატრი / კინო

დავით ჩიხლაძე – „რა ლამაზია“ და სასაცილო
ბურჟუაზია 97
ნუგზარ მუზაშვილი – პარასკევიდან ორშაბათამდე 101

მთავარი რედაქტორი:
შოთა იათაშვილი

გამომცემელი:
ვაჟა წონაშვილი

რედაქტორი-სტილისტი
კატო ჯავახიშვილი

დიზაინი:
თეა აპოზია

დაკაბადონება:
ნიკა ხვედელიძე

სარედაქციო კოლეგია:
დავით ანდრიაძე
ბიანა ქაჯვარაძე
დათო ტურაშვილი
ეკა ქევანიშვილი
ზაზა შათირიშვილი
დავით ჩიხლაძე
ბიანა ხაფორი

ნომერზე მუშაობდნენ:
ნიკა ჯორჯანელი
ეკა ქევანიშვილი
ნუგზარ ზაზანაშვილი
სოფო ნულაია
ზვიად რატიანი
შალვა ბაქურაძე
თამარ კოტრიკაძე
ზურაბ ქარუშიძე
კობა ცხაკაია
მედი მძიმლაძე
გაგა ნახუცრიშვილი
კოკა არჩვაძე
მარიამ ნიკლაური
ნათია ჩხეტიანი
ნატო ინგოროყვა
ზურა პაპიაშვილი
რატი ქართველიშვილი
ლელა კოდალაშვილი
დავით ანდრიაძე
დალილა გოგიაშვილი
დავით ჩიხლაძე
ნუგზარ მუზაშვილი

გამომცემლობა – „საუნჯე“

მის.: ალ. ყაზბეგის 32/34

ტელ.: 2141214, 2395587, 2397188

Skype: saunje-saunje

ელ-ფოსტა: saungeo@gmail.com

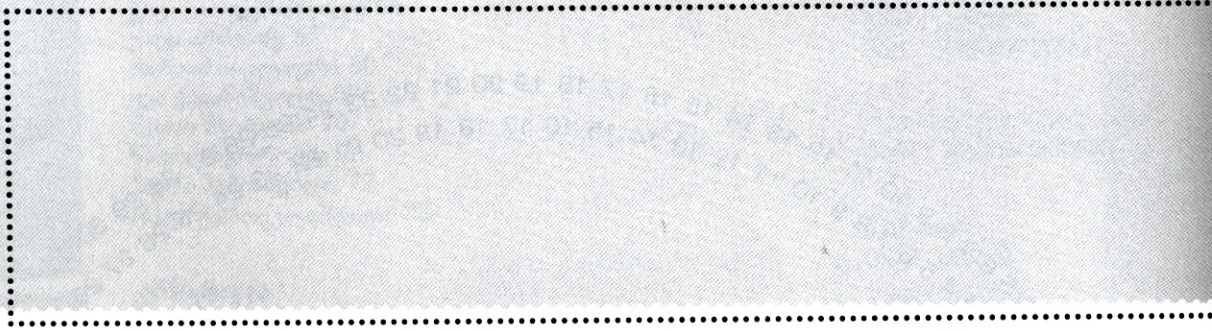
Facebook: გამომცემლობა საუნჯე/Saunje publishing <http://www.facebook.com/saunjee>

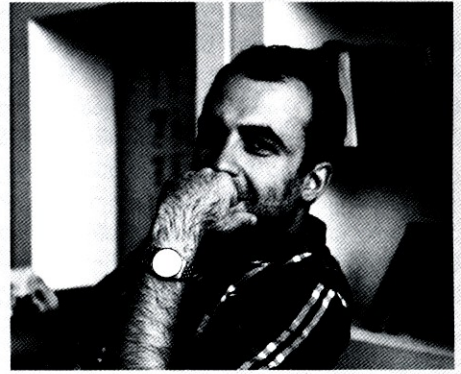
ელ-ფოსტა: axalisaunje@yahoo.com

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

ნომრის ავტომატი

1

ნიკა ჯორჯანელი: „ხელოვნების ადგილი იქაა, სადაც არასრულყოფილება“

ეკა ქევანიშვილი

ერთხელ ნიკა ჯორჯანელმა არა ამ, არამედ სხვა ინტერვიუში თქვა, რომ „პოეზია პერმანენტული საპროტესტო აქციაა“. ეს დღეები სულ ვფიქრობ ამ სიტყვებზე და რაც მეტს ვფიქრობ, მით უფრო მეტად ვეთანხმები. უფრო მეტიც, მაქვს შეგრძნება, რომ მან პოეზიას საუკეთესო განმარტება მოუგონა.

ამ წერილის მომზადებისას ნიკაზე, როგორც პოეტსა და მთარგმნელზე, აზრი მის თანამედროვე რამდენიმე მწერალს და ლიტერატურის კრიტიკოსსაც ვკითხე, მაინტერესებდა, სხვები როგორ ხედავენ მას, მერე ყველას ნათქვამი საერთო აზრი რომ შევაჯერე, ორიოდ ნლის წინ ლიტერატურის კრიტიკოსის მალხაზ ხარბედიას წერილს გადავანყდი, რომელიც ნიკა ჯორჯანელის მესამე კრებულის – „სიმღერები დანყვეტილი სიმებისათვის“ – შესახებ დაინერა და ვფიქრობ, მის საუკეთესო დახასიათებას წავანყდი... ამით დავიწყებ კიდევ:

„ცხოვრების წესით იგი ნამდვილი კლასიკური პოეტია. სამაგიეროდ, მისი ლექსი ძალზე თანამედროვეა. ნიკა თითქმის უმუშევარია. არც სადმე რედაქტორობს, არც რაიმეს ხელმძღვანელობს, არც ვინმეს ქვეშევრდომობს, არც ბლოგებს წერს, არც ფეისბუქზე აქტიურობს, არც სიტყვით გამოდის ხოლმე და არც თავის პოეზიას აპიარებს – არ ადარდებს რამდენჯერ დააღაიქებენ მის ლექსებს, არც ის ადარდებს, რამდენი ნაიკითხავს მის ნაწერს... თუმცა ამან შეცდომაში არ უნდა შეგვიყვანოს. არავინ იფიქროს, რომ ნიკა ჯორჯანელი ერთი დაუდევარი პოეტია, ვისაც უპატრონოდ მიუყრია თავისი ლექსები და აღმა-დაღმა დადის. არა, ნიკა ჯორჯანელისნაირი დისციპლინებული პოეტი მეორე არ მეგულება დღევანდელ საქართველოში, იგი უკიდურესობამდე ზუსტია ხოლმე, ზედმეტად აკურატული და მეც, ამ შემთხვევაში რედაქტორს, არაერთხელ მიგრძენია ეს. ყოფილა შემთხვევა, რომ ერთი მძიმის ჩასწორების გამო

სამჯერ დაურეკავს, კორექტურული შეცდომა ხომ საერთოდ წარმოუდგენელია მის თვალს გამოეპაროს... ნიკა ყოველთვის ფორმაშია, იგი არასდროს დუნდება და სწორედ ამიტომ ყველაზე სანდოცაა. წერს საკმაოდ ცოტას, ერთი სიტყვით, თანამედროვე ქართული ლექსის საყრდენი ნახევარმცველია“, – წერს მალხაზ ხარბედია.

მანამდე იყო ვახუშტი კოტეტიშვილის შეფასებაც, რომელიც უძღვის კიდევ ნიკა ჯორჯანელის პირველ პოეტურ კრებულს სახელწოდებით „განცდა ხვერდისაგან“: „პირველი, რაც თვალში მეცა ამ ლექსებთან შეხებისას, იყო სიახლის განცდა. ეს ლექსები უკიდურესი ექსპრესიით, პოეტური აზროვნების სიღრმითა და ორიგინალობით, ნამდვილად გამოარჩევს მათ ავტორს არა მხოლოდ თავის თანამედროვეთა შორის, არამედ, საერთოდ, ქართულ პოეზიაში“.

შემდეგ იყო მეორე კრებული, „სუნთქვა ხუთისას“ – ამ დროს ქართულ ლიტერატურულ სივრცეში (და არა მხოლოდ) ნიკა ჯორჯანელის პოეზიას უკვე კარგად იცნობენ. ამ კრებულში 2004-2008 წლებში დაწერილი ლექსებია თავმოყრილი. 2008-ში იგი საერთაშორისო პრემიის „სოდრუჟესტვო დებიუტოვ“ ლაურეატი ხდება.

მესამე, ჯერჯერობით ბოლო, კრებული კი – „სიმღერები დანყვეტილი სიმებისათვის“ – 2011 წელს გამოვიდა და ამ კრებულის შესახებ ისევ მალხაზ ხარბედია წერს, რომ ეს 21-ე საუკუნეში გამოცემული ერთ-ერთი გამორჩეული ლექსების ციკლია: „თემატურადაც ძალზე ძლიერი, მკვეთრი სათქმელითა და მიზან-

2008

მიმართულებით. თუკი პირველ კრებულში ბევრი ე.წ. პოეტური სავარჯიშო და ეტიუდები შეიძლება შეგხვდეთ, აქ ნიგნი სრულყოფილ მთლიანობად გამოიყურება, სადაც მომნიშვნეულ პოეტს ვხედავთ თავისი სიმძაფრით, ტრაგიზმითა და ირონიულობით. მისი ლექსი უკვე ჩამოყალიბებულია და ფორმალური ძიებები აღარაა თვალშისაცემი, არამედ იგი უკვე ნამდვილ პოეზიად იქცევა“. მე მგონი, ისეთი სიტყვებია, რომლის გამოვრებაც აქაც ღირს.

ნიკა ჯორჯანელი 34 წლისაა.

1978 წლის 10 ოქტომბერს დაიბადა.

რა ხდებოდა 11,12 და 13 ოქტომბერს გიორგი ჯორჯანელის ოჯახში, ალბათ, ადვილი წარმოსადგენია. ამაზე არ შევჩერდები, უფრო საინტერესო ამბები მერე იწყება, როცა ნიკა ჯორჯანელი ხუთი წლის გახდა. მისმა მეგობრებმა იციან, ამ ამბავს ხშირად ყვება, მაგრამ უფრო ბევრს ალბათ ვერც კი წარმოუდგენია, რით ერთობოდა (ერთობოდა ვითომ სწორი სიტყვაა? მეექვსეა, მაგრამ უკეთესი ვერ მოვიფიქრე) 5 წლის ნიკა. პირველივე მარტივი პასუხი იქნება, რომ ხატავდა, ან მაშინვე ლექსებს თხზავდა, ან... მანქანებით თამაშობდა. ცოტ-ცოტა იქნებ ესეც იყო, მაგრამ სწორი პასუხი სულ სხვაა. ნიკა იდგა და მთელი მონდომებით და თავგანწირვით დირიჟორობდა! დირიჟორის ჯოხი ხან ფანქარი იყო, ხან ისე ჯოხი. მუსიკა იყო სულ და მუსიკა იყო დიდი დოზით. იმიტომაც, რომ მამას უყვარდა და მათ სახლში გამუდმებით ისმოდა კლასიკური მუსიკა. ხოლო თუ არ ისმოდა, ნიკა ფირსაკრავს რთავდა და იწყებოდა ხუთი წლის ბიჭის სრულიად გასაოცარი წარმოდგენა, რომელიც გრძელდებოდა სამი, ოთხი, ხუთი საათიც...

„მახსოვს, როგორ ვდირიჟორობდი რიმსკი-კორსაკოვის „შეჰერაზადას“. დირიჟორობა ჩემთვის მაშინათვე არ გულისხმობდა მხოლოდ ხელების ქნევას. ზედმინევით ვიცოდი, როდის რა საკრავების პარტია შემოდებოდა, სად უფრო მეტად უნდა გამექნ-გამომექნია ხელი, სად ნაკლებად. არტისტიზმიც იყო ამაში... ბოლოს, როცა ამან სისტემური ხასიათი მიიღო, ენის ბორძიკი დამჩემდა. ლამის ვერცერთ სიტყვას ველარ წარმოვთქვამდი და ჩემმა მშობლებმა, ძალიან რომ უხაროდათ თავიდან ჩემი დირიჟორობის ამბავი, სასწრაფოდ ნევროპათოლოგთან გამაქანეს...“

ექიმმა გადაწყვიტა, დაუყოვნებლივ დაემალათ ნიკასთვის ფირსაკრავი!

და ფირსაკრავი სახლიდან გაქრა... ნიკამ კი ისევ დაიწყო ჩვეულებრივად ლაპარაკი.

მერე მოვიდა ხატვის სიყვარული. ხატავდა ბევრს და სხვადასხვა თემაზე. ახსოვს, როგორ დახატა ერთხელ ფიროსმანის პორტრეტი. როდესაც ნიკას მამა გიორგი ჯორჯანელი გარდაიცვალა (ნიკა მაშინ 8 წლისა იყო), დედამ საბავშვო ბიბლია უყიდა ნიკას. მის ნახატებში კი შესაბამისი სამყარო გაჩნდა.

და ასე, ჯერ დირიჟორის ჯოხით, შემდეგ კი ფუნჯით და საღებავებით ნიკა ჯორჯანელი სიტყვებს მიადგა.

და თუ დღეს მის სახელს და გვარს საძიებო სისტემაში ჩაწერთ, ამოგიგდებთ: ნიკა ჯორჯანელი, პოეტი, მთარგმნელი.

მე კი მაინც გადავამონმე.

„კი, ეგ ვარ, აბა ვინ? ისეთი კითხვაა, უცებ რომ მკითხო: ადამიანი ხარ? – შემოგიბრუნებ და გეტყვი: აბა, არ ვარ ადამიანი? თუმცა მთარგმნელზე შესაძლოა დავფიქრდე, რამდენად ვარ, რადგან ძალიან ცოტა რამ მითარგმნია, თუკი იმ სიხშირეს გავითვალისწინებთ, რა სიხშირითაც ტიპობრივი მთარგმნელი უნდა მისდევდეს ამ საქმეს. ჩემი თარგმანების ცალკე კრებულებიც არ გამოსულა. ასე რომ, ვიტყვოდი, რომ გამორჩევითი მთარგმნელი ვარ“.

„გამორჩევითი მთარგმნელი“ იმაზეც ნუხს, რომ პოეზიას თუ რამე ნაკლი გააჩნია, ისაა, რომ არ ითარგმნება. ეს ნაკლებად ეხება დიდი ენების პოეზიას, მას ზღვა მკითხველი ჰყავს:

„ჩვენი მკითხველი კი ფაქტობრივად არ არსებობს. საქართველოში თითქმის არაფერს კითხულობს პოეზიას. რაც

შეეხება თარგმნას, აქაც არსებობს სპეციფიკური რისკები. მოკლედ რომ ვთქვათ, უთარგმნელობა, ვერთარგმნა... სწორედ ეს არის პოეზიის ჯვარი“.

ერთხელ ნიკა გერმანულის მასწავლებელიც იყო. და ეს ერთხელ ცხრა წლის განმავლობაში გაგრძელდა. ეს იყო ეტაპი, რომელიც კარგად ახსენდება, რადგან მისივე სიტყვებით თუ ვიტყვი, თითქმის იმდენივე რაღაც მიიღო სწავლებით, რამდენიც სწავლით. მანამდე კი იყო დასავლეთევროპული ენების ფაკულტეტი, უნივერსიტეტი, არც ისე ნიკას არჩევანი, მაგრამ ცოტა ოჯახის აზრისთვის ანგარიშის განევა, ცოტა ის, რომ მამამისი ცნობილი ლიტერატორი, გერმანისტი გიორგი ჯორჯანელი (გოეთეს „ფაუსტის“ მთარგმნელი) იყო და რომ მისი შვილიც მამის კვალს უნდა გაჰყოლოდა...

უნივერსიტეტის პერიოდში ნიკა უკვე აქტიურად წერდა, და იყო დღეები, როცა წერის სურვილი ფარავდა ყველაფერს, მათ შორის მეორე დღეს ჩასაბარებელ გამოცდასაც. ამის გამო არაერთხელ გადაუდია გამოცდების ჩაბარების დღეები: „მაშინ წიგნზე არ ვფიქრობდი, მაგრამ მქონდა შეგრძნება, რომ ეს უნდა დაინეროს, და უნდა დაინეროს დღეს. და ეს ერთგვარ თავგანწირვას ჰგავდა“.

ვეკითხები, როდის დაიწყო ის, რაც დაიწყო, და ათვლის წერტილი 1995 წელია. ეს ის დროა, როცა ნიკა უკვე „სერიოზულად მუშაობს“. ნიკა დედის დაკვირვების ობიექტია, დედამ ქართული კარგად არ იცის, რადგან ეროვნებით რუსია და ვერ „ამონმებს“, რას წერს მისი შვილი. მაგრამ ინტერესი, რას წერდა ნიკა, ნელ-ნელა სულ უფრო იზრდებოდა და ერთ დღეს, სწორედ დედის ინიციატივით, ნიკა ჯორჯანელი მწერლის, კრიტიკოსის, გამომცემლობა „მერანის“ მთავარი რედაქტორის, დავით მჭედლოურის კაბინეტში აღმოჩნდა.

რამდენიმე ხნის განმავლობაში იყო სრული სიჩუმე. მჭედლოური ნიკას ლექსებს კითხულობდა. „და მან ბოლოს თქვა ისეთი რაღაც“, – იხსენებს ნიკა, – „რომ დედაჩემი მიხვდა: მისი შვილი ქალაქს ტყუილად არ აფუჭებდა“.

ამის მერეც სულ წერდა, წერდა... სანამ ერთ დღეს ვახუშტი კოტეტიშვილი არ გაიცნო. პირველად წიგნის იდეაც მაშინ გაჩნდა. ვახუშტიმ უთხრა, რომ წინასიტყვაობასაც სიამოვნებით დაწერდა მისი წიგნისთვის. დამეგობრდნენ, ამ მეგობრობის დაწყებიდან ვახუშტი მალე წავიდა, ნიკას პირველ წიგნს კი მართლაც დარჩა მისი წინასიტყვაობა.

არ არის პატარა ამბავი.

თავიდან, როგორც ყველასთან, მასთანაც შეიმჩნეოდა ლიტერატურული გავლენა. ნიკა იხსენებს, რომ ძალიან უყვარდა ტერენტი გრანელის პოეზია. ერთი პერიოდი მართლა გრანელვით ვწერდიო. მაგრამ ნელ-ნელა, ნიკას სიტყვებითვე რომ ვთქვა, გამოიკვეთა მისი „პოეზიის ნაკვთები“: „მე მგონია, რომ როგორც ყველა ადამიანი ჰგავს

ერთმანეთს, ასევე ჰგვანან ერთმანეთს მწერლები, რადგან ერთი და იმავე ინსტრუმენტით სარგებლობენ – ენით. და ხიბლი სწორედ იმაშია, რითაც იმ სხვას არ ემსგავსები, – ნაკვთებში, რომლებითაც ადამიანები ერთმანეთისგან განვსხვავდებით“.

გავლენები იქით იყოს და რაც შეეხება ნიკა ჯორჯანელისათვის გამორჩეულ ავტორებს, პირველი, ვისაც ასახელებს, ბოდლერია, მისივე სიტყვებით რომ ვთქვათ, „საკვანძო ავტორი“. ასევე არა აქვს ნაკითხული ორიგინალში, თუმცა ეს ვერც ესპანელი პოეტის ანტონიო მანადოს სიყვარულში უშლის ხელს. ამერიკელებიდან ედგარ პო უყვარს: „მიმაჩნია, რომ ერთ-ერთი ყველაზე უფრო გასაოცარი ავტორია საერთოდ ლიტერატურაში, რადგან XIX საუკუნის მეორე ნახევრის მთელი ევროპული ლიტერატურის სულისკვეთება განსაზღვრა, ეს სიმბოლიზმები და ა. შ... თავად ევროპას ცოტა ვინმე თუ ჰყავს მისი ბადალი ასეთი მძლავრი გავლენის მოხდენის თვალსაზრისით. კიდევ ანტიკური ავტორები მიყვარს, რომლებმაც საერთოდ განსაზღვრეს ლიტერატურის რაობა... და, რა თქმა უნდა, არგენტინელი ბორხესი. მეოცე საუკუნის პროზაიკოსებს შორის მე ის ალბათ ყველას მირჩევნია, მათ შორის თომას მანს, ფრანც კაფკას, უილიამ ფოლკნერს. ბორხესმა ჩემზე ვეებერთელა გავლენა მოახდინა. უმისოდ ჩემი შემოქმედება აშკარად სხვა იქნებოდა“.

რა არის ის, რაც ნიკა ჯორჯანელს ყველაზე მეტად იზიდავს ლიტერატურაში?

ხანმოკლე პაუზის შემდეგ მეუბნება: „ეს არის მასშტაბები ტკივილის გადმოცემაში“. და რაც უფრო დიდია ეს მასშტაბები, მით უფრო ძვირფასია ნიკასთვის ასეთი ლიტერატურა.

მას შეუძლია წეროს აბსოლუტურ სიჩუმეშიც და ხმაურშიც.

ხმაურში კითხვა უფრო მიჭირს, ვიდრე წერაო, ამბობს. მთავარია ვინმე ზედმეტად არ უკირკიტებდეს, და წერას გააგრძელებს: „შესაძლოა არაფერი ხდებოდეს კონკრეტული, რაზეც დაწერდი, მაგრამ მწერალი იმის მწერალია, რომ მასში მუდმივად რაღაც ხდება. ეს, რაც შენშია, და ის, რაც გარე სამყაროდან მოდის, ერთმანეთს ედება და ჩნდება ნაპერწკალი. ასე იწერება მხატვრული ნაწარმოები“.

ერთადერთი მიზეზი და ყველაზე დიდი საცდური, რატომაც შეიძლებოდა გასჩენოდა სურვილი, სხვა ქვეყანაში დაბადებულიყო პოეტად, შესაძლოა ყოფილიყო ინგლისურენოვანი ავტორობა, როგორც საუკეთესო შესაძლებლობა, მის პოეზიას უფრო მეტი მკითხველი ჰყოლოდა. სხვა ცდუნებები, როგორც ნიკა ფიქრობს, არ არსებობს. ქართული ენა მისი „ერთადერთი შეყვარებულია, რომელიც არასოდეს უღალატებს“:

„ეს არის ენა, რომელზეც შეიძლება ნებისმიერი აზრის სწორედ ისე გამოთქმა, როგორც გინდა. ეს ენა გაძლევს აბსოლუტურ თავისუფლებას, თუ, ცხადია, მას სათანადოდ ფლობ“.

რაც ლიტერატურაში უყვარს, გავიგეთ. ის რაღაა, რაც არ უყვარს? აქაც მოკლე და კონკრეტული პასუხია – როდესაც ლიტერატურა განონანსწორებული არ არის. როდესაც შიგნით, ნაკეთობაში, არის დისბალანსი.

„ვფიქრობ, რომ მწერლის მთავარი დანიშნულებაა არა იმდენად იმის ცოდნა, თუ რა დაწეროს, არამედ იმის მიხედვრა და შეგრძნობა, თუ რა არ უნდა გამოვიდეს მისი კალმიდან. მაშინ არის ის კარგი მწერალი, ნამდვილი მწერალი. ჩემი აზრით, კარგმა მწერალმა არ უნდა დაწეროს ისეთი რამ, რაც ადამიანს უიმედობას მოჰგვრის, რაღაც მალღის რწმენას დააკარგვინებს... ლიტერატურამ არ უნდა დაგანგრიოს, ცუდად არ უნდა შეგცვალოს. თუმცა ეს, რა თქმა უნდა, არ ნიშნავს იმას, რომ არ წერო საშინელებაზე“.

ნიკა ჯორჯანელი არ მიეკუთვნება ცხელ გულზე მწერალ ლიტერატორებს.

მას არ უყვარს ეპატაჟი, არ უყვარს, როდესაც ტექსტებს წერ იმიტომ, რომ მაშინვე, დაწერისთანავე მიიქციო ამა და ამ კონკრეტული აუდიტორიის ყურადღება. ასეთი ცხელი გული, ნიკა ჯორჯანელის აზრით, ძალიან მალე ცივდება. „თითქოს იმიტომაც დღეს ცდილობენ ისარგებლონ სხვების გულების სიცხელით, რომ ხვალ ის უკვე არ იქნება. დღეს უნდა მოასწრონ“. მისი აზრით, ასეთი ტექსტები კარგი ავტორებით ვერ დაიკვეხნიან.

პოეზიამ, როგორც „მუდმივმა საპროტექსტო აქციამ“ გამახსენა... სად დგას ხოლმე

ჯორჯანელი, როდესაც ყველა ხმაურობს? ნიკას მყარად აქვს ჩამოყალიბებული ის აზრი, რომ მწერალი უნდა ჩნდებოდეს მაშინ, როცა რაღაც ზღვრული სიტუაცია იქმნება. როდესაც ვიღაცას აშკარად ჩაგრავენ, როცა უსამართლობა ყვრის. მაგრამ ეს არ უნდა იყოს ისეთი პროტესტი, როგორცაა დღეს საქართველოში ხშირად გამოხატავენ; ამგვარი პროტესტი, ნიკა ჯორჯანელის აზრით, ხშირად თავის წარმოჩენას უფრო ემსახურება.

„პროტესტს მაშინ აქვს აზრი, როცა უმეტესობა ვერ გააპროტესტებს და შენ აკეთებ ამას. უმეტესობა რატომ არ აპროტესტებს? იმიტომ, რომ ეშინია. აი მაშინ უნდა ჩაერიო, და არა იმ დროს, როცა საზოგადოებრივად აქტიურ ტიპად წარმოჩენისათვის ხელსაყრელი პირობებია შექმნილი“.

არის კი რამე ისეთი, რასაც თავად შინაგანად მუდმივად აპროტესტებს? არის – ყველაფრის ხარჯზე მატერიალური კეთილდღეობისკენ სწრაფვას:

„ადამიანებს ავიწყდებათ ის მთავარი, რისთვისაც ეს მატერიალური კეთილდღეობაა საჭირო. და ბოლოს და ბოლოს ხდება ისე, როგორც იმ ზღაპარშია – „ოქროს ანტილოპაში“: ადამიანი ფულთან ერთი ერთზე რჩება და მერე მას ეს ფული ახრჩობს“.

ნიკა ჯორჯანელი არ იცვიკლება საყოველთაოდ აღიარებულ რამეებზე. მისი მეგობრებიც ადასტურებენ და თავადაც ამბობს, რომ აქვს ძალიან მყარი გემოვნება და სხვადასხვა თემებზე აბსოლუტურად შეურყევი მოსაზრებები, რომლებიც შიგადაშიგ, ძალიან შეუჩნევლად, ზედაპირულად თუ შალაშინდება. ძირეული, რაზეც ეს მოსაზრებები დგას, არ იცვიკლება, ამბობს ნიკა ჯორჯანელი.

და მალხაზ ხარბედიას თქმის არ იყოს, ნიკა არ მიეკუთვნება „ლაიქების“ შემგროვებელ პოეტებს. არც ჯილდოების. ლიტერატურული კონკურსების მიმართ მისი დამოკიდებულება კი შემდეგნაირია – ჯილდო, განსაკუთრებით ხელოვანისათვის, მხოლოდ ერთ რამეს ემსახურება:

„ჯილდო იმათთვის გაიცემა, ვისაც არ ესმის ლიტერატურა, რათა მიხვდნენ, რომ, რადგან ვიღაც დაჯილდოვდა, ესე იგი ის რაღაცას წარმოადგენს და მისი შემოქმედება ინტერესს იმსახურებს. სხვა დანიშნულება მაგ ქალაქს თუ ქანდაკებას არა აქვს. ჩვენც კი, როდესაც ვიცით, რომ ესა თუ ის მწერალი ნობელის პრემიის ლაურეატია, მისი ტექსტები უკვე სხვანაირად გვეკითხება. რაც ეხება ქართულ კონკურს-პრემიებს, მათგან პუბლიკისთვის ჯერჯერობით ალბათ მაინც „საბა“-ა ყველაზე აქტუალური, მაგრამ ვფიქრობ, რომ ის ბევრი მაიმუნობის ასპარეზად იქცა“.

შტრიხები

ნივთის ყიდვა მხოლოდ მაშინ სიამოვნებს, თუ ეს ნივთი უნდა აჩუქოს მისთვის ძვირფას ადამიანს.

„ალბათ მინაშიც მეყვარები“-ო, წერს ერთ ლექსში. როგორი სიყვარული იცის, და „ძლიერი“.

სიყვარულზე ნიკას ერთი მოსაზრებაც არ მინდა დავიწყო. ეს ისაა, რომ სიყვარულის კოეფიციენტი ძალიან დაეცა:

„კი, მართლა ასე მგონია, 100, 50 წლის წინ და თუნდაც 80-იან წლებში ადამიანებს ერთმანეთი უფრო უყვარდათ, ვიდრე დღეს. სიყვარულმა იკლო“.

ყველაზე მეტ კითხვას საკუთარ თავს უსვამს.

თავყრილობებს მისთვის უმეტესწილად სევდა მოაქვს (მათ შორის ლიტერატურულ თავყრილობებსაც). „კარგად აქვს ნათქვამი ჩემს საყვარელ შოპენჰაუერს: უმეტესად სიხარული და ზეიმი იქ კი არ არისო, სადაც ის ამწუთას გუგულებათ, არამედ ძალიან შორს იქიდან“.

მკვეთრი მიდგომა აქვს ავადმყოფობებისადმი. მისი მეგობრები ხუმრობენ კიდევ, შეიძლება „ფანტა“ დალიოს და შემდეგ ერთი თვე იმკურნალოსო. არა, ეგ მეტად გადაჭარბებულია, ამბობს ნიკა, მაგრამ ზოგადად რომ ფრთხილია, ამას არ უარყოფს:

„იმიტომ, რომ ვიცი, ვგრძნობ, რა არის ავადმყოფობა. არის ავადმყოფობა, რომლის დროსაც სახლში შეგიძლია ჯიგრულად წამოგორდე, გვერდით ლიმონიანი ჩაი დაიდგა, სიგარეტიც მოსწიო და ა. შ. მაგრამ არის ავადმყოფობა, რომელიც სულ სხვანაირია. მეც ვცდილობ ამ ფიზიკურ შებოჭილობას ზემოდან შევხედო და ვიფიქრო, რომ ესეც გაივლის. ბოლოს და ბოლოს მოგკლავს ეგ ავადმყოფობა, სხვა რა... პოეზია, სხვათა შორის, სწორედ ასეთ შიშებს უპირისპირდება“.

ნიკას კიდევ ერთი და დიდი ხნის სიყვარული ჯინო ვანელის მუსიკაა.

„თანამედროვე მუსიკაში ჯაზ-როკი, ჯაზ-ფიუჟენი მიყვარს, მაგრამ არა, სიტყვაზე, კარლოს სანტანასეული თუ გარი მურისეული... საერთოდ, მიყვარს მუსიკა, რომელშიც მხოლოდ საკრავზე ოსტატური დაკვრით არ ხდება მუსიკოსის მთელი პოტენციალის დემონსტრირება... არც, რასაკვირველია, ისეთ პოეზიას ვეტრფი, სადაც უაზროდ მანიპულირებენ სიტყვებითა და შესიტყვებებით. მუსიკაშიც და ლიტერატურაშიც ტექნიკას ერთადერთი დანიშნულება აქვს, არა უმნიშვნელო, რა თქმა უნდა, მაგრამ ერთადერთი: რომ სათქმელი მაქსიმალურად კარგად ითქვას“.

ბამოკვეთილი აზრი

„დარწმუნებული ვარ, რომ სამოთხეში ლიტერატურა და ზოგადად ხელოვნება არ არის, იმიტომ რომ იქ საჭირო აღარაა. მისი ადგილი აქაა, სადაც არასრულყოფილებაა – ტანჯვა, ტკივილი, ადამიანის მოკვდავება“.

მომავალი:

ისევ ლიტერატურას უკავშირდება. მეტის გაკეთებას.

თუმცა დღეს რომ ნიკა უცებ აღარ იყოს, მას არ დარჩება განცდა, რომ, რისი თქმაც უნდოდა, ვერ მოასწრო. პირიქით:

„მგონია, რომ მოვასწარი. დღეს მაინც ასე ვფიქრობ, რომ რალაცები უკვე ვთქვი. ყოველ შემთხვევაში იმ სიმძაფრით, რომლითაც მინდოდა“.

აუცილებლად წასაკითხი:

- „ლალადისი“
- „სამხრეთული ელემენტები“
- „ჰიმნი ვარდისფერ სათვალეს“
- „სტანსები“
- „ბირთვული იარაღის იანვანა“
- „ისინი“
- „განცდა ხავერდისაგან“
- „კავშირებითი კილო“
- Etc.

ტრადიცია და ნოვაცია

ნუგზარ ზაზნაშვილი

„დისკლამერით“ დავინყებ: შეხედულებები და შეფასებები, რომლებსაც ეს წერილი შეიცავს, შეიძლება ნაწილობრივ ან სრულიად არ ემთხვეოდეს ნიკა ჯორჯანელისა და/ან მისი პოეზიის თაყვანისმცემლების თვალსაზრისს პოეტის შემოქმედების თაობაზე. ამ წერილში გთავაზობთ ჩემს სუბიექტურ ხედვას ნიკა ჯორჯანელის პოეზიისა, რაც – გასაგებია, რომ – არ გამორიცხავს პოეტური ტექსტების სხვაგვარ წაკითხვას და დიამეტრალურად განსხვავებულ, მაგრამ ტოლფასოვანი შეხედულებების თუ შეფასებების არსებობას. „ფორმალურ ნაწილს“ ამით ვასრულებ და ვინყებ ნიკა ჯორჯანელის პოეტურ სამყაროში მოგზაურობას...

* * *

„სიმღერები დანყვეტილი სიმებისათვის“ – ასე ჰქვია 2010 წელს გამომცემლობა „საუნჯის“ მიერ გამოცემულ ლექსების მის წიგნს (აღსანიშნავია, რომ მალხაზ ხარბელიამ ამ კრებულს, რომელიც 45 ლექსს აერთიანებს, „XXI საუკუნეში გამოცემული ერთ-ერთი გამორჩეული ლექსების ციკლი“ უწოდა). იმავედროულად ეს გახლავთ კრებულში შესული ერთ-ერთი ლექსის სათაური და დამასრულებელი მეტაფორაც:

მაგრამ უფრთხიან მომდევნოებს წინა წუთები
და, სევდისაგან ის იმედი რაც გინდ მიცავდეს,
დროის უწყვეტელ მსვლელობასთან ერთად ვრწმუნდები,
რომ ვქმნი სიმღერებს დანყვეტილი სიმებისათვის.

აქვე ვიტყვი, რომ მიმანიშნებელი, ლექსის „გამხსნელი“, თუ პოეტის პოზიციის ერთგვარად ამხსნელი მეტაფორების ლექსის ქსოვილზე „გაბწევა“ ჯორჯანელის პოეტიკის ერთ-ერთი დამახასიათებელი ელემენტია.

„ნამდვილი მეტაფორის“ შინაარსს სხვა (პროზის, ესეისტიკის, ლიტმცოდნეობის, ყოველდღიური-საკომუნიკაციო) ენით ამომწურავად ვერასდროს გადმოსცემ – ეს ჯერ კიდევ არისტოტელეს აქვს შემჩნეული: ის „კარგ გამოცანასაც“ მეტაფორად მიიჩნევდა, რითაც ხაზს უსვამდა მის საიდუმლო, „დეტექტიურ“, ბოლომდე ძნელად „გასაშიფრ“ არსს. ამ გენიალურმა ადამიანმა პოეზიის ჟანრების სისტემიზირებასთან ერთად მკითხველის (თუ ლექსის მსმენელის) პირველი „კლასიფიკაცია“ შემოგვთავაზა: ის „მსუბუქი ჟანრის“

მოყვარულებს განასხვავებდა ნამდვილი, სერიოზული პოეზიის მკითხველისაგან; დღევანდელი ტერმინოლოგიით – მომზადებულ მკითხველს მოუმზადებლისგან, ან სხვანაირად რომ ვთქვათ: კვალიფიციურს – არაკვალიფიციურსგან. ჩემი აზრით, ამასთანაცაა დაკავშირებული ზემოთ ციტირებული მეტაფორის ერთ-ერთი შინაარსი: „დანყვეტილი სიმი“ შესაძლოა, ასოცირებდეს გაცვეთილთან, დაძველებულთან გამოცდილთან. მეორე ასოციაცია კი, აი, საით შეიძლება მიემართებოდეს: „დანყვეტილი სიმი“ დანყვეტილი გული გულდანყვეტა ადამიანი, რომელსაც ბევრი აქვს განცდილი, მათ შორის გულდასაწყვეტიც და სასონარმკვეთიც. სხვა სიტყვებით – ნიკა ჯორჯანელის ლექსის ადრესატია კვალიფიციური, მგრძნობიარე, „ბევრის მნახველი“ მკითხველი, რომელიც პოეტის მიერ – მისი ნებით თუ სპონტანურად – გაბწეულ ასეთ, „გასაღებ“ მეტაფორებსაც მიაკვლევს. არსებითად, ამას ადასტურებს თვით ავტორიც, როდესაც ერთ-ერთ ინტერვიუში დასმულ კითხვაზე ასე პასუხობს: „დანიშნულებად კი პოეზიას ის აქვს, რომ რელიგიის მხარდამხარ ნუგეში სცეს ადამიანს, დაუამოს სულიერი ტკივილი, გაუქარვოს სევდა, შემატოს რწმენა“.

ეს არ გახლავთ ერთი შეხედვით აღსაქმელი პოეზია: ეს იმ რიგის პოეზიაა, რომელიც ერთი შეხედვით გაუგებრადაც შეიძლება მოეჩვენოს მკითხველს, მაგრამ თუკი ადრესატი მას ჩაულრმავდება, ჩაიძირება მასში, აღმოაჩენს, რომ გაუგებარი ცოტა – სწორედ იმდენი, რამდენიც უნდა იყოს ნამდვილ პოეზიაში. ელიოტი წერდა: XX საუკუნის პოეზია ვალდებულია, იყოს რთული და ახლა, XXI საუკუნეში პოეტს მაინცდამაინც სიმარტივეს ნულა მოვთხოვთ. ნიკა ჯორჯანელი კი უთუოდ XXI საუკუნის პოე-

ტია – როგორც „ასაკობრივად“, ასევე მსოფლ-აღქმით.

ჯორჯანელის პოეტური სამყაროს ერთიანი წარმოსახვისას ისეთი ურთიერთგადაჯაჭვული სიტყვა-ნიშნები „მელანდებიან“, როგორცაა: გამბედაობა, დიაპაზონი, მგრძნობიარობა... ქვემოთ შევეცდები, მეტ-ნაკლებად გამოვკვეთო ეს „ლანდები“.

* * *

პოეტის გამბედაობას სხვადასხვა გამოსახულება აქვს. პირველი, რაც თვალშისაცემია, არის ტრადიციების, და უპირველესად ქართული მკაფიო პოეტური ტრადიციების პატივისცემა, მათი „ათვისება“ და იმავდროულად მათ მიმართ შემოქმედებითი, „უკოპლექსო“ დამოკიდებულება, შესაბამისი ნაწარმოებების გამოყენება, მათი გარდასახვის მცდელობა. ასეთი დამოკიდებულება „ორმაგ გამბედაობად“ შეიძლება ჩაითვალოს, თუკი ეს კონკრეტული ტრადიცია სიმბოლიზმია, და კიდევ უფრო თუ დავაკონკრეტებთ – გალაკტიონია. გალაკტიონისადმი განსაკუთრებულ სიმპათიასა და პატივისცემას ნიკა ჯორჯანელი არ მალავს, რასაც მისი ზოგიერთი საჯარო გამოსვლაც ადასტურებს; ამასთან, ნიშნულია მის მიერ სადეკლამაციოდ არჩეული გალაკტიონის ლექსი, რასაც radiol.ge-ზე მივაკვლიე – „სამუდამოდ ჩატეხილო ხიდევ“: ამ შემთხვევაში ნიშნულობა უკავშირდება ჯორჯანელისეულ უჩვეულო სიტყვათწარმოებას, რიტმულ-ინტონაციურ თავისებურებებს და სხვ. (იხ. ქვემოთ).

აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ გალაკტიონისადმი განსაკუთრებულ ინტერესს ახალი თაობის არაერთი პოეტი ამჟღავნებს, რაც ცალკე კვლევის საგანი შეიძლება გახდეს: მთავარი აზრი იმის შესახებ, რომ XX საუკუნის გალაკტიონისშემდგომ მთელ ქართულ პოეზიას გალაკტიონის მიერ დამკვიდრებულ ტრადიციაში აქვს ფესვი გადგმული, ჩემი შეხედულებით, მცდარია. გალაკტიონი, შესაძლოა, უმაღლესი მწვერვალია, მაგრამ გალაკტიონის თანადროულ ქართულ პოეტურ ველზე სხვა სახელებიც ბრწყინავენ, რომელთა შემოქმედებამაც მეტად მნიშვნელოვანი კვალი დააჩნია გასული საუკუნის მეორე ნახევრის ქართული პოეზიის გეზს, დისკურსულ მხარეს და გამომსახველობით ფორმებს. სწორედ ამიტომ – დღეს, XXI საუკუნისათვის დამახასიათებელი გამოწვევების ფონზე, საკუთრივ გალაკტიონის პოეტიკისა და მსოფლმხედველობისადმი ახალი პოეტური თაობების მიერ გამჟღავნებული დიდი ინტერესი ნიშნულად და ცალკე კვლევის საგნად მესა-

ხება. ამ საკითხზე მსჯელობა შორს ნაგვიყვანს, ამიტომ ჯობს, ისევ „გამბედაობის თემას“ დავუბრუნდეთ.

ნიკა ჯორჯანელის გაორმაგებულ გამბედაობაზე ვსაუბრობდით, რაც ბუნების ხიდეზე, თუ ჰაერში გაჭიმულ თოკზე სიარულს ჰგავს: ფეხი თუ დაგიცდა, ეპიგონობის ან ანაქრონიზმის კვალი დაემჩნევა შენს ნაღვანს. ტრადიციებისკენ „მიბრუნება“ კი უთუოდ მკაფიოა, თვალშისაცემია ალუზიები: „...და შავი კლავიშები რჩებიან შავი, / ხოლო თეთრები გამალებით იისფრდებიან“ (მდრ. იისფერი თოვლი); ან „ბავალო ოქროს ნაგავივით ჰორიზონტს იქით / მიაქვს მოკლული ოცნებები ნიაქვარს მჩატეს“ (მდრ. „ქარი ჩადგა სიბოხოქრის, / შორი ციდან სიო მოჰქრის, / მე გიყურებ როგორც ოქროს / ჩამავალ მზეს, ჩამავალს“). ამ ადრეული 8-სტრიქონიანი ლექსის ნაკითხვისასაც მკითხველს გალაკტიონი აუცილებლად გაახსენდება: „სიზმრის მწუხარებაა / და ხალისი უცნობი. / სივრცე უკარებოა. / უკარება – ოცნება. // სულს სამანად ეღირსე. / ასე არის სამანი: / ჰორიზონტი – მზერისა, / იის – იასამანი“. აი, კიდევ მკაფიოდ სიმბოლისტური: „ცა უღრუბლოა, და, ცხადქმნილი, დაფრენენ მასში / ანგელოზები და ახალ მზეს ადულაბებენ“ და სხვ.

თუმცა ნიკა ჯორჯანელის პოეტურ სამყაროსთან მიმართებით ზემოთ ნათქვამი მხოლოდ სიმბოლიზმის ტრადიციას არ ეხება: სიმბოლიზმს, შესაძლოა, აქ ერთ-ერთი ცენტრალური ადგილი ეკავოს, მაგრამ სპექტრი გაცილებით უფრო ფართოა. უკანასკნელი ამონარიდის ნაკითხვისას სხვაც შეიძლება გაახსენდეს მკითხველს: „არ იქნება, არ მოგესმას ანგელოსთა გალობანი“; ამის ნაკითხვისას კი – „წვიმს. სველდება ჩემი ფანჯარაში გაყოფილი ხელი. / სველდება წვიმისათვის მიშვერილი ჩემი სახე“ – შეიძლება გაგახსენდეს: „და სანამ ქარი მისინჯავს მავას, / მიშვერილი მაქვს წვიმისთვის სახე“, რაც უკვე თითქმის ციტატის ტიპის ინტერტექსტულობაა; ეს კი უკვე ნამდვილი ციტატაა – „Moon River“: ბუერს, განსაკუთრებით კი უფროსი თაობის მელომანებს, კარგად ემასსოვრებათ ჰენრი მანჩინისა და ჯონი მერსერის შლაგერი ტრუმენ კაპოტის ნოველის მიხედვით დადგმული კინოფილმიდან „საუზმე ტიფანისთან“. ზოგიერთ ლექსში ბიტნიკურ, ალენ გინსბერგისეულ პათოსსა და ინტონაციებს შეიძლება გადაანყდეთ, სხვაში კიდევ – სხვას, რომანტიზმისათვის და თვით ძველი ქართული ჰაგიოგრაფიული მწერლობისთვის დამახასიათებელი დისკურსების ელემენტებსაც კი! აი, ჯორჯანელის ჰაგიოგრაფიული პოეტური მეტყველების ნიმუში: „რათა არ იქცეს ხერხემალი ჩემი ღრიანკლად / და ხორცი ჩემი არ შეძრუნდეს მასზე“.

ასეთი ფართო სპექტრის მიუხედავად, მისი უმეტესი ნაწილი ორგანულად ერწყმის ჯორჯანელის პოეტურ სამყაროს, მეტიც – ის ერთდროულად ამ სამყაროს ერთ-ერთი წარმომშობიცაა და დამახასიათებელი თავისებურებაც, რაც, საბოლოო ჯამში, ერთგვარ პოსტმოდერნისტულ ეფექტადაც შეიძლება ჩაითვალოს.

მოკლედ და ცოტათი უცნაურად თუ ვიტყვით – ნიკა ჯორჯანელის პოეტიკა არატრადიციული ტრადიციულობით ხასიათდება. მომყავს ერთი „სამოდელი“ სტროფი ტრადიციული გრძნობებისა და თანამედროვე განწყობილებების, ტრადიციული ვერსიფიკაციისა და მასში ჩაქსოვილი ნოვაციების საილუსტრაციოდ:

ქალაქს კვეთს მდინარე. ის ამბობს ანდაზებს.
მის გაღმა არვინ წუხს ქალაქის აქეთა
ნაწილში გაჩენილ სენსა თუ ხანძარზე...
ქალაქი ძვლებზე დგას ძველ მოქალაქეთა.

ამ თვალსაზრისით ისიც შეიძლება ითქვას, რომ ჯორჯანელის პოეზია „იმპროვიზაციულია“. ვგულისხმობ მუსიკალური იმპროვიზაციის ეფექტს, როდესაც მოულოდნელად ამოტივტივდება ხოლმე სხვადასხვა უცნობი თუ ნაცნობი პასაჟი.

* * *

ზემოთ სიტყვა „უცნაური“, ეტყობა, მთლად შემთხვევით არ წამოცდენია. პოეტი არ ერიდება უცნაურობებს, არ ეშინია „გამოიყურებოდეს უცნაურად“. უცნაურობები პოეტიკის სხვადასხვა კომპონენტში მჟღავნდება: სინტაქსური წყობით დაწყებული და ხატოთაქმნით დამთავრებული. ერთი სინტაქსური უცნაურობა ზემოთ უკვე გამოიმჟღავნა: გასაგები ენით თუ ვიტყვი, ეს არის წინადადებაში სიტყვათა „ბუნებრივი“ განლაგების ცვლა – „და, როგორ ღრმასაც არ ვარტყამდე უნდა ნაფაზებს“; ან – „ამქვეყნად ჩემსას თუ ვინმესგან მოისმენ ამბავს“; ერთიც, უფრო მეტად უცნაური – „...შავი მიხაკის / დამჭკნარ ფურცლებად მიბრუნდება კოცნები, შენზე / დავტოვე მე რომ“. ეს მხოლოდ ნიკა ჯორჯანელის პოეზიის დამახასიათებელი ნიმუში არ არის, რაც შეამჩნია ლევან ბრეგვაძემ: აი, რას წერს იგი 2005 წელს გამოქვეყნებულ წერილში „პოსტ-საბჭოური კულტურის სივრცე და ლიტერატურული პროცესი“: „ახალგაზრდა პოეტები წინამორბედებთან შედარებით უფრო ხშირად მიმართავენ წმინდა ენობრივ-გრამატიკულ მომენტებზე დაფუძნებულ ხერხებს, ანუ მიმართავენ გრამატიკის პოეტიზაციას – უჩვეულო სიტყვათნარმოებას ანუ ოკაზიონიზმებს, სინტაქსური ნორმების დარღვევას მეტი გამომსახველობის მიღწევის მიზნით და მისთ“.

ბოლო ამონარიდში კიდევ ერთი უცნაურობაა, რაც ლექსის ქმნის ტექნიკურ სფეროს განეკუთვნება: ამ შემთხვევაში – მეტრისა და რიტმის, თუმცა პოეტი სხვა ნოვაციებსაც გვთავაზობს. ის ამ სფეროშიც ცდილობს არა ტრადიციის უარყოფით, არამედ მისი „ათვისების“, გაცოცხლების, გაახლების გზით სიარულს, აქაც ცდილობს ტრადიციულში არატრადიციულის დამკვიდრებას. ხერხი მეტ-ნაკლებად იგივეა – იპროვიზაცია თუ სიმულაცია. აი, მაგალითად, როგორ: „რა ეთქმის მას, ამონათქვამი არ გესმის ვისიც, / გელოდა ვინც, სასწაულივით გელოდა. ან / რა ღონე იღონოს სიტყვების სათქმელად მან, / ვისშიაც შენდამი ნათქვამმა სისხლივით ჩაქცევა იცის“ ან კიდევ: „გათენებისთვის თავისი ხელითვე ვარსკვლავებს თქვეფს / დამბადებული – სიცოცხლეს თითქოსდა ხელახლა ქმნის. / ამოინვერა მზე. გაუხელათ თვალები ქვებს. / გაზმორებული მიდამო იშორებს ბინდას და ნისლს“ და სხვ. სიმულაციის ეფექტი აშკარაა: მკითხველს ეჩვენება, რომ ლექსი მას ტრადიციული, შეჩვეული ფორმით თუ საზომით მიეწოდება, სინამდვილეში კი იგი არსებითად მეტრულ-რიტმულ ნოვაციას ითავისებს. ასეთი ნოვაციების ტექნიკური დეტალების განხილვას, რაც, შესაძლოა, მკითხველისათვის მოსაწყენი გახდეს,

აღარ შევუდგები. აქ მხოლოდ კიდევ ერთს მივაქცევ ყურადღებას, რაც ნოვაცია არ არის, მაგრამ ჯორჯანელის პოეზიაში „სისტემური“ და ამ „სისტემურობით“ ხშირად რიტმის განმსაზღვრელ ერთ-ერთ ელემენტად იქცევა: ეს გახლავთ „დატყვილი სტრიქონები“ – პოეტური ფრაზა თუ წინადადება ერთ ტაქტში არ ეტევა და რომელიმე ელემენტი შემდეგ ტაქტსა თუ სტრიქონში ინცვლებს, რაც ერთგვარ „პაუზებთან“ რიტმს აპირობებს, მაგალითად: „მე რომ მუსიკა მენერა, ხერხ / იგრძნობდა ჯიბე... სადღაც კენწერო / ხეკაკუნასგან იმსხვრევა... / ჰეი, / მუსიკავ, ჩემგან დაუნერელო!“ და სხვა მრავალი. ეს ბოლო ამონარიდი სხვაგვარად ნიშნულად მეჩვენება: ნიკა ჯორჯანელის პოეზია „მუსიკალურია“ და აქაც ორპოლუსიანობას ვამჩნევთ – ერთი მხრივ, ის მუსიკალურია ტრადიციული, „გალაკტიონისეული“ გაგებით, რაც მისი შემოქმედების „ნეოსიმბოლისტურ“ თუ მეტ-ნაკლებად ტრადიციულ მეტრიან-რიტმიან ნაწილს ახასიათებს, მეორე მხრივ კი – ის ნოვაციურია, ჯაზისა თუ როკის რიტმული აქცენტების კვალი ემჩნევა, რაც ზემოთაც მივანიშნეთ (შემთხვევითი არ უნდა იყოს ისიც, რომ ჯორჯანელის პოეზიაში ბევრია უშუალოდ მუსიკისადმი მიძღვნილი სტრიქონი).

ჯორჯანელის ლექსის ამ უკანასკნელ „მახასიათებელს“ შეიძლება უკავშირდებოდეს კიდევ ერთი თვალმისაცემი „ტექნიკური ნოვაციაც“: პუნქტუაციის უჩვეულო გამოყენებით (რასაც თან ახლავს ტრადიციულ სინტაქსურ წყობაში ერთ-ერთი კომპონენტის „გაუქმება“) პაუზების აქცენტირება, რითაც ახალი რიტმული ინტონაციური ეფექტი მიიღწევა; მეორე მხრივ, ეს გამომსახველობითი ხერხი ლექსის ამა თუ იმ „პერსონაჟზე“ ან ელემენტზე ფოკუსირების გამკვეთრებასაც ემსახურება: „დაბნელდა. / სუყველგან ბნელდება. აქაც კი“; ან „ის ზემოდან ქვემოთ ჰაერში მოედინება. / ისე, რომ არ ასველებს მინას. (...) / შემომეყვი, ბევრი არ იფიქრო. / რადგან არ არსებობს კიდევ სადმე მთვარის მდინარე. / ერთია, და ამ ერთში / მე გეძახი – მთვარის კაცი“; ან, ამჯერად, ფუტურისტულ-სიურეალისტური: „მზე მიჩლახუნებს ქუჩაში. / სხივებს, როგორც ყავარჯენებს, / ისე ჩაჰბლაუჭებია“, ან კიდევ – „ჩაიდევ / ჩემი ხმა / უბემი. / ნაიდევ“ და სხვა მრავალი.

პოეტი თავის შესაძლებლობებს სიტყვისა თუ სინტაგმების ქმნის სფეროშიც ცდის. ზემოთ ციტირებულ წერილში ლევან ბრეგვაძეს ნიკა ჯორჯანელის მიერ შექმნილი ოკაზიონიზმის მაგალითიც მოჰყავს: „მე უშენო გზა, გზა, რომელიც ჯერ / არ აღგვილა და ნარომლევიც ვერ, / საყ-

ვარელო, ურჩ გულზე მადევს ქვად“, – „ნარომ-
ლევი“ – აქ: რომელ გზაზე ნავალიც“, – წერს
ჩვენი შესანიშნავი ლიტერატურათმცოდნე. მე
დამატებით მოვიყვანდი ასეთ მაგალითებს:
„ბინდბუნდის სიღრმიდან გამოჩანს სამრეკლო“,
„ის ახლად ჩამქრალი სანთლებით აღსავსე / საყ-
დარში სურნელობს...“, „მობოშდა ქალა“, „იფშე-
ნება შუქი“ და სხვ. როგორც ზემოთაც იყო
მინიშნებული, პოეტი არც „ლიტერატურისმე-
ბის“ თუ არქაიზმების გამოყენებას ერიდება
(„დამამვრალი“, „გრაცხს“, „კრული“ და მისთ.);
ის არც „არაპოეტურ პროზაიზმებს“ უფრთხის,
ისეთებს, როგორიცაა: „უმეტესად“, „მეტწილად“,
„გარკვეულწილად“, „რამდენადმე“, „ზოგადად“.

* * *

ჯორჯანელის სამყაროს „მკვიდრი მობინადრები“ უცნაუ-
რი, უჩვეულო პოეტური სახეებიცაა: „მალე მოპიდაპირე სახ-
ლის უკანა მხრიდან / ჩემი შარშანდელი ზაფხული გამოვა“, ან
– „გატყდნენ თხევადი მწუხარებით სავსე ბოთლები“; ან კიდევ
– „კვლავაც იმ ბინის ბინადარი გახლავართ, სადაც / სამზა-
რეულო ვერ ხარშავდა ურადიოდ“. ხშირად „ტრადიციული
გრძნობებიც“ არატრადიციულად, უჩვეულოდ გამოიციმა:
„ვიცი, ვარსკვლავებს ვერ შევწვდები. მაგრამ რა გინდა, / მათ
ანარეკლებს ჩამოგიფხეკ თითით სარკიდან“. (შდრ. „ავალ, ვარ-
სკვლავებს ჩამოგიყრი ქუჩებში ციდან – / უკანასკნელი სევდი-
ანი სტრიქონი იყოს!“).

ამასთან, ჯორჯანელის ხელწერის ერთ-ერთი დამახასია-
თებელი ნიშანი შედარების ტიპის ტროპების ხშირი გამოყენე-
ბაცაა. ასეთ კონსტრუქციებში ორ მომენტს შეიძლება გაეცვას
ხაზი: იმას, რომ შედარების პირველი წევრი უმეტესად თავადაა
მეტაფორის ტიპის ტროპი და მოულოდნელობის ეფექტს:
შედარების მეორე წევრი „სულ სხვა სამყაროდანაა“; ამასთან,
ტროპის გართულებულ სტრუქტურას მოულოდნელობის ეფექ-
ტი თითქოსდა ამსუბუქებს: „დრო ცეკვავს ჩვენს საათებში, /
როგორც ტანხმელი ბერიკაცი უკაცრიელ დისკოთეკაზე.“; ან
– „და ცნობიერება ისე ჯანჯლარებს, / როგორც ჩამონერილი
პიანინო / ძველი სატვირთო მანქანის ძარაზე“; ან კიდევ უფრო
მეტად უცნაური – „ღამე უკანვე იღებს ჩემგან თავის სათ-
ვალეს / და გულდასმით ათვალაიერებს, / როგორც შემშუმნილი
გამყიდველი, / რომელსაც წუნდებული საქონელი დაუბრუნეს“. მოულოდნელობის ეფექტი ნაკლებად რთული სტრუქტურები-
სთვისაცაა დამახასიათებელი: „ჩვენ ვექცევით ამ ფიქრის გავ-
ლენის ქვეშ, როგორც სპილოები ხვდებიან ორმოებში“.

და ეს ყოველივე გამახვილებული, მგრძნობიარე პოეტური
მზერისა და სმენის (= პოეტური ნიჭის მრავალმხრივობის) საბუ-
თებია; აი, „დამატებითი საბუთები“: „ზაფხულში დღე არ გავა
ისე, რომ სამზარელოში ჩიტები არ შემოფრინდნენ. / მათ შემო-
ფრენას ყოველთვის გასცემს ხოლმე / ციცქნა ფეხების მსუბუქი
ხტომის ხმა ლინოლეუმიან იატაკზე“, ან – „უნონო ბორბლად
ფრინველების მოგორავს გუნდი“, ან კიდევ: „ფიქრებში ახლაც
იმ ქალების თეძოები გვაქვს, / რომ გვიღიმოდნენ გაჭვარტ-
ლული კალენდრებიდან“; ერთიც: „ალარა მაქვს თეთრი რადიო,
/ უშუქო წლებს რომ მეტ-ნაკლებად მიმსუბუქებდა. (...) თანაც
სახლიდან ის არავის გაგვიყიდა / და არც არავინ მოგვპა-
რავდა. ვის რად უნდოდა“.

აი, ბგერწერული სმენის საბუთები: „მე ეს მხვდა წილად –
თოლიების ვუსმინო ნიოკს / და დავაკვირდე, არემარე, რომე-
ლიც მიღენ- / მოლენა ქარმა, რანაირად წარმოთქვამს: „ვძრნი“-
ო“; ან – „ალბათ, დროცაა დამნაშავე: ცრიცა ოცნება“, ანდა –
„მზე ჩადის. ზვრების, ქოხმახების, ხრამების ჩავლით“. და სხვა
მრავალი. ამასთან დაკავშირებით, ცალკე უნდა აღინიშნოს ის,
რომ პოეტი შესანიშნავ რითმებსაც ქმნის.

აი, „ფსიქო-პოეტური“ მგრძნობიარობის საბუთები: „აერო-
პორტი ყოფნისას ოდნავ მაინც თუ არ იცვლები კარგისკენ,
/ ფსიქოლოგს უნდა მიმართო ან მღვდელს გაესაუბრო“; იქვე
– „სასიამოვნოა, რომ ზოგადად შეგიძლია გაფრინდე და არ
მიფრინავ“.

**სალამო იწყებს და იგებს.
მელნისფრად გიღებავს ფიქრებს.
გიღობავს სამყაროს. და შენ
ლილითის თვისებებს აჩენ.**

**სალამოს მწვერვალი ხდები.
ხვდები, რომ არა გყავს დები.
ხვდები, რომ მაგ შენი კაბით
სალამოს მოჰყვები ღამედ.**

**შენსავე სამყოფელს შიგნით,
აღსავსეს მრავალი ჩიხით,
მრავალი სიმწარით აღვსილს,
ხიფათის შემცველს და ნავსის,**

**შრილად უცნობად მოხვალ,
სულაც რომ არაფერს მოჰყვა,
ცარიელ ქუჩაში სხარტად
გაირბენ უშავეს კატად,**

**დადგები სიჩუმედ... მე კი
თანდათან მეცემა მეხი.
ვერკვევი სულ უფრო ველარ
ღამეში, რომელიც შენ ხარ.**

2012

აღბათ, უპირველესად, ასეთი „მონაცემების“ არსებობა აპირობებს ლექსის, პოეტური სამყაროს ემანაციურობას: ჯორჯანელის სამყაროში მოხვედრილი მკითხველი, ერთდროულად, რაღაც უჩვეულოს, ესთეტიკურ-სენსუალურს და მნიშვნელოვანს აღიქვამს და განიცდის.

* * *

აღბათ უკვე გასაგები უნდა იყოს, რატომ წარმომესახა „გამბედაობის“ შემდეგ „დიაპაზონი“: „გარეგნული დიაპაზონი“ იცვლება ტრადიციული რითმიანი თუ კონვენციური ლექსიდან თავისუფალ ლექსამდე, ტროპული – საგნობრივ-დეტალურიდან აბსტრაქტულ-პერმეტულ-მეტაფიზიკურამდე, თემატური – პირადულ-ინტიმურიდან გლობალურ პრობლემებამდე, ხოლო „დისკურსული დიაპაზონი“ – რეფლექსიურ-ალსარებითიდან ვიდრე საპროტესტო სოციალურ-პოლიტიკურამდე.

ტექნიკურ მხარეზე ზემოთ საკმარისი ითქვა. აბსტრაქტულ-მეტაფიზიკური სახეებით აზროვნება, როგორც ჩანს, უფრო მეტად პოეტის „ნეოსიმბოლისტურ“ ხედვასთანაა დაკავშირებული. შესაბამისად, საკმაოდ ხშირად გვხვდება ძნელად „ხელშესახები“ კონსტრუქციები: „სალამო იწყებს და იგებს. / მელნისფრად გიღებავს ფიქრებს. / გიღობავს სამყაროს. და შენ / ლილითის თვისებებს აჩენ.“, ან – „მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის / შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი“; ანდა – „ღრუბლები თითქოს ზღვაოსნობის მთელი წარმტაცი / ისტორიიდან აშვებული იალქნებია“.

ცალკე უნდა ვახსენოთ რელიგიური დისკურსი. საერთოდ, ჩემი წაკითხვით, ჯორჯანელის პოეზია სიღრმისეული რელიგიურობითაც ხასიათდება და პერმეტიზმის თუ ნეოპერმეტიზმის სხივებსაც ირეკლავს:

ვუმღერი ფრთებს და ცის სიდიადეს.
დარდი კი ღრეა – ცივი, უძირო.
აღბათ, სიკვდილს რომ დაავიანდეს,
მასაც ლექსები უნდა ვუნერო.
ვუთხრა, ცხოვრება წინ რომ ვერ მიდის
უიმისოდაც, ვათრო, გავართო,
რომ თქვას, მე და შენ ერთმანეთისთვის
რანიც ვართ, იმათ აღარ ვგავართო.
რომ შემიცვალოს მთელი შეგნება
და გამიმხილოს, რომ ჩემზე მეტად
მას თვითონ სტიკვა ქრისტეს ნეკნები,
გამოზნექილი ხატების სევდად.

მეორე მხრივ, ლექსების მნიშვნელოვანი ნაწილი „საგნობრივია“, პოეტის თვალი – როგორც ზემოთაც აღინიშნა – ამჩნევს და აცოცხლებს დეტალებს, პოეტს უყვარს საგნები: „ძალაუნებურად თან მიგვაქვს ყველაფერი. / გვენსავით მიჰყვებიან დინებას ჩვენი შარვლები, კაბები, / პერანგები, პალტოები, ქურქები, ფრაკები, / საცვლები, ქუდეები, თავშლები, წინდები, ქოშები, წალები, / ქამრები, ზონრები, ძაფები, საკინძები, სარჭები, / მაკრატლები, ჯაგრისები, ქინძისთავები“.

აღბათ ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ აბსტრაქტული სახეები უფრო მეტად კონვენციურ ლექსებში გვხვდება, „ცოცხალი

საგნები“, დეტალები კი, უმეტესად, – ვერლიბრითა თუ თავისუფალი ლექსის მანერით შესრულებულ ნაწარმოებებში. ეს უკანასკნელი „თხრობითი სტილითაც“ გამოირჩევა და აქა-იქ ნარატიულ ელემენტებსაც შეიცავს. ამ ყაიდის ლექსებში „კლასიკური“ მეტაფორები მინიმალურად ან საერთოდ არ შეიმჩნევა, თვით ლექსი წარმოადგენს ერთიან მეტაფორას და ეს ეფექტი ხშირად იქმნება ლექსის „მთავარი პერსონაჟის“ ერთგვარი გაპიროვნებით, „გასულიერებით“ ან მასზე მთლიანი ფოკუსირებით. ამ თვალსაზრისით ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ისეთმა ლექსებმა, როგორცაა „თეთრი რადიო“, „ორიოდე სიტყვა აეროპორტების შესახებ“, „კავშირებითი კილო“, „მატარებლის კვილი“ და სხვ.

ინტიმური, რეფლექსიურ-ალსარებითი ლირიკის ნიმუშებიდან ამონარიდები ზემოთ საკმარისადაა მოყვანილი, მაგრამ ერთს კიდევ ვიტყვოდი: დღეს თავისებური გამბედაობა სჭირდება გრძნობების გულწრფელად გამოხატვას, სენსუალურობის თანამედროვე მკითხველის „სამსჯავროზე გამოტანას“, მოკლედ – მგრძნობიარობის დაუფარავ გამოვლენას (აღბათ გასაგებია, რომ აქ პოსტმოდერნისტული მგრძნობელობა არ იგულისხმება); აი, მაგალითად, ასეთს:

ნუთუ ყველაზე არსებითი ვერ ამოვლერღე
და ჩემს უწრფელეს „შენთან მინდა“-ს ჩალის
ფასი აქვს.

ნიკა ჯორჯანელს აშკარად გააჩნია სხვისი თვალთ მოვლენების დანახვის, სხვისი განცდილის განცდის, თანაგანცდის იშვიათი უნარი – „ოღონდაც, შენში დაბუდებულს, / შენი ქუთუთოებისთვის მაცქერიანა შიგნითა მხრიდან“. ამ თვალსაზრისით დიდ შთაბეჭდილებას ახდენს, მაგალითად, ლექსი „კაცი, საავადმყოფო, მთაზე მდებარე, და ცა საავადმყოფოს თავზე“.

„პლანეტარული განცდებიც“ გატარებულია „პერსონალურ პოეტურ პრიზმაში“; ასეთებია: „დრო“, „სომალელი მეკობრეები“, „მექსიკური ჩიხი“; პროტესტული პათოსით გამოირჩევა ლექსი „ისინი“, და განსაკუთრებით – „ბირთვული იარაღის იავენანა“ და „პაერზე, სანამ კვამლში“ (აქ იმასაც აღვნიშნავ, რომ, ეტყობა, ნიკა ჯორჯანელი სპეციალურ ყურადღებას უთმობს ლექსებისთვის სათაურების შერჩევას თუ „გამოგონებას“ – ზოგიერთი სათაური მხატვრული თვალსაზრისით თავისთავად ღირებულია).

* * *

ამ ნერილში შეგნებულად ავარიდე თავი იმაზე მსჯელობას, თუ რისი თქმა სურს პოეტს:

სათქმელზე, შინაარსებზე მსჯელობას. ზოგიერთ ლიტერატურათმცოდნეს და პოეტსაც კი „სათქმელი“, ჩემი აზრით, არასწორად ესმის: პოეტური სათქმელი განსხვავდება ჩვეულებრივი, მათ შორის – ფსიქოლოგიური თუ ფილოსოფიური აზრებისგან, შინაარსებისგან, სათქმელისგან. მეტსაც ვიტყვი: პოეტური სათქმელი იწყება იქ, სადაც მთავრდება ჩვეულებრივი სათქმელი – შინაარსები, რისი გამოთქმა სხვა ენითაც შეიძლება (ეს ჩემზე ბევრად ადრეც შეუმჩნევიათ პოეტებსაც და პოეზიის მკვლევარებსაც და ცოტათი განსხვავებული ფორმულირებებით გამოუთქვამთ კიდეც; დაახლოებით ამასვე გულისხმობს წერილის თავში მოყვანილი არისტოტელეს მოსაზრება მეტაფორის არსის თაობაზე). სხვა არის, ტრადიციული გაგებით, თემა და სხვა არის პოეტური სათქმელი. პოეტური სათქმელის სხვა ენაზე ინტერპრეტაცია ყოველთვის შესაძლებელია, მაგრამ, ჩემი აზრით, ის მაინც შორს არ უნდა სცილდებოდეს საკუთრივ პოეტური ენის ჩარჩოს. ამ შემთხვევაში მე ინტერპრეტირებასაც ავარიდე თავი: ახალგაზრდა პოეტს ბევრის მოცვა და ბევრის თქმა სურს. ქვემოთ მე, უბრალოდ, მოვიყვან ჩემი წაკითხვით „საპროგრამო“, ნიკა ჯორჯანელის მრწამსის თუ მსოფლალქმის მიმანიშნებელი სტრიქონების ნაწილს:

„ადამიანია შესაყვარებელი, / და გულიც ადამიანზეა ასაყრელი. / სიტყვებია, რაც უნდა ითქვას და დაინეროს, / და ისევ სიტყვებია, რისი თქმაც და დანერაც არ ღირს“;

„ბოლო რამდენიმე წელია / ლექსებს კომპიუტერში ვწერ. / და პოეზია კაქტუსის მაგივრობას სწევს“;

„მომეცით საყრდენი მრავალწერტილი – / და აღრაფერს დაწერ, / მოკლე შეტყობინებების გარდა! / ბოლოს კი მათ წერასაც მივატოვებ“;

„წერე! (...) სანამ მოდრეკილი კითხვის ნიშნები / ძახილის ნიშნებად არ გასწორდებიან. (...) წერე, სანამ მალვიძარას ზარის მექანიზმივით / არ დაიწყებს რხევას ნაწერი“;

„დედამინა ბოლოს და ბოლოს / სხვა რაა, თუ არა ერთი უშველებელი აეროპორტი“;

„არ გამაღვიძო, მსოფლიოვ (...) მომიწეი. დაიძინე ჩემთან ერთად. / ჩამეხუტე და დაიძინე“;

„ვერც ერთი მეფე ვერ დაგადებთ საათებივით მაგარ ბორკილებს“;

„დრო რომ იაფფასიანი რამაა, / იმიტომაც გვიტაცებს ასე ძალიან მარადიულობაზე საუბარი“;

„სომალელი მეკობრეები“-დან: „კაცმა არ იცის, რეალურად რა ამოძრავებთ. / იქნებ, გართულებს ძარცვა-გლეჯით და გამოძალით, /

მათ ბრმად სხვა რამ სურთ, ჯახირობენ სულ სხვა რამისთვის: / რომ იქცნენ წიგნად და ის იყოს საინტერესო. / იქნებ მხსნელივით მოელთან ახალ სტივენსონს / და ეს თვითონაც არ იცინა. კაცმა არ იცის“.

„და მე ვმღერი და გავეყირი, რომ მე არ მჯერა საფლავების. / და მე ვიცეკვებდი კიდეც, რომ მე არ მჯერა საფლავების. / საფლავები მწარედ გვატყუებენ, / და ძვლებს, მათ ერთადერთ შიგთავსს, ელიმებათ ჩვენზე“;

„მაგრამ, თუკი მთელი ჩემი პოეზიიდან / თუნდაც ერთი წვეთი ეკლესია გამოინურება“;

„შესაძლოა, საშველი იმის შეგნებაა, / რომ უეჭველად არის საშველი / და რომ მთავარია მისი არსებობა, და არა მიგნება. / არც ის არის გამორიცხული, / რომ დინებაა საშველი თვითონ. / წყლით სავსე პირითაც თქმა რომ არ ღირს, ისეთი ჭირის“.

მკითხველი კიდეც ბევრ ასეთ „საგზაო ნიშანს“ აღმოაჩენს ნიკა ჯორჯანელის პოეზიის ქვეყანაში მოგზაურობისას.

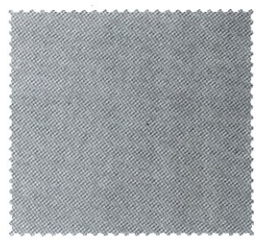
დაბოლოს, თავს ვერ ვიკავებ კიდეც ერთი შინაარსის მიმანიშნებელი პოეტური ფრაზის ციტირებისაგან:

ილაპარაკე, არ გაჩუმდე, ილაპარაკე,
ესიყვარულე ქართულ ენას შენი ტუჩებით.

* * *

რამდენიმე ხნის წინ გამოქვეყნებულ ერთ წერილში ვწერდი, რომ ვისთვის შეუმჩნევლად და ვისთვის „შესამჩნევად“, ქართულ პოეზიაში შემოსულია მძლავრი „ახალი ნაკადი“. ეს ნაკადი აერთიანებს სხვადასხვა სტილის, ახლებური მსოფლალქმის მქონე ახალგაზრდა და შედარებით ახალგაზრდა უდავოდ ნიჭიერ პოეტებს. ვინც დაკვირვებით ადევნებს თვალს ჩვენი პოეზიის „მსვლელობას“, დამეთანხმება, რომ სწორედ ისინი განსაზღვრავენ დღეს ქართული პოეზიის „გენერალურ მიმართულებას“, თანამედროვედ თუ ვიტყვი – მეინსტრიმს. ნიკა ჯორჯანელის პოეზია უთუოდ ამ ნაკადის ერთი გამოჩენილი შტოა.

ასე დავასრულებდი ამ წერილს: პოეტური ნიჭის ზემოთ განხილული „საბუთები“, პოეტიკური სპექტრი თუ დიაპაზონი მძლავრი პოეტური პოტენციალის უტყუარი ნიშნებია. მე ვგრძნობ, რომ ნიკა ჯორჯანელი „შემოქმედებითი სინუსოიდის“ ციკაბო ფერდობზე მყარად მიაბიჯებს აღმა: ამდენად, პოეტური სამყაროს კიდეც უფრო მკაფიო თუ მკვეთრ გამოკვეთას, კიდეც ბევრ სიახლეს, ბევრ საინტერესო და მნიშვნელოვან ნაწარმოებს უნდა მოველოდეთ მისგან ხვალ.

კიბნი ვარდისფერ სათვალეს

მუზა მე ყველაფერ ამაზრზენს მავეწყებს.
თუმც მასთან თამაში საქმეა სარისკო.
მარცხსაც ხომ არ სძინავს, მენვეა თავისკენ.
ვზივარ და არ ვიცი, საიდან დავეიწყო.
მე მხოლოდ ის ვიცი, მაინც რომ დავეიწყო.
წამს ვითხოვ. მუხლებზე ხელები დავეიწყო.

ზვირთცემა, ქარი თუ... ვბუქსაობ. რალა ექნა,
თუ ვერრა დავენერე ასი ცდის შემდეგაც?
არც იღბლის დაცდაზე არა ვარ თანახმა:
ვინც უმოქმედოა და უცდის შემთხვევას,
შორს როგორ გასწიოს, ადგილის გლახაკმა.
შორს მინდა გავწიო. ვცდი, აბა, ერთხელაც.

ზვირთცემა, ქარი თუ... ისევე ვბრკოლდები.
არადა, ვიცი, რომ უთუოდ გამოვა.
ზვირთცემა, ქარი თუ დამწვარი ფოთლები...
არასგზით არ ცხრება შეცდომის ავობა!
წინ აღბათ ვერ წავალ ასეთი მოთელვით.
რალაც თავს ვერა ვცნობ. ჩანს, დაღლის გამოა.

როგორაც წარსულში ჩემგვარი მწირები,
დამბუგა მშვენების შეხების წადილმა.
არასდროს, თუნდაც რომ ყველაზე მცირედი
მომეცეს, არ გავალ ამ სალოცავიდან.
რაითაც არსებობ, არ გაიწირები
იმისგან. მთავარი ესაა. წავიდა!

II

ზვირთცემა, ქარი თუ ნგრეული აკლდამა,
თუნდ წინამორბედთა ოჯახის ალბომი –
ყველანი ერთსა და იმავეს ამბობენ,
კერძოდ, რომ სამყაროს არავინ აკლდება.
წაგვისვას სიკვდილმა ჩვენ, ფარდაახილმა,
ცრემლისგან დახეთქილ ლოყებზე სალბუნი!

სამყაროს მასშტაბით არავინ არ ეწნო.
სამყარო არ არჩევს მარშლებს და რიგითებს.
სამყარო თავისი გარემოს სიდიდის
ცენტრია, უზღუდო, უშემოგარენო
ადგილი, ტრიბუნის არმქონე არენა.
და, ტყუილუბრალო, ვერსაით გვითითებს

გზის მაჩვენებელი. ჩვენ სამყაროში ვართ,
ჩვენ სამყაროში ვართ, და არა მიწაზე!

ფუყეზე ფუყეა ყოველი სიმწარე –
მსურს ვუთხრა მოზარეთ და ბედის მომჩივანთ,
იმათ, ვინც აშკარა აბსურდის მორჩილად
უგრძნობ და განუსჯელ ბუნებას მიანერს

განთიადს, ცეცხლსა თუ სასქესო ჰორმონებს,
ელვებს თუ იმას, რაც წვიმა თუ ლელეა,
ო, მაშინ როდესაც ისინი მღერიან,
რა ლხენა მოგველის, რომ გვამცნონ როგორმე.
ჩვენ უკვე დღეს გვიმხელს ღრუბლების მომგონი
მას, რაც ჯერ თითქოსდა არგასამხელია.

III

ნეტავი რას ვშვრებით? ყურს ხომ არ ვიყრუებთ?
ნუთუ ჩვენ არ გვესმის სფეროთა სიმღერა?
არც მოლობილია, არც გადატიხრული
რამეთი, სამყარო ყოფილა იმხელა.
როდემდე იღვაროს ცრემლები ბრიყვეული?!
შეხედეთ, მაჟორში რამხელა სიღრმეა!

ცხოვრება შავმა და თეთრმა რომ შეფიცრა,
ეს ჩვენვე ვუზურგეთ მხარეებს ფერადებს.
მინორი ექოა ტყუილი ხმებისა,
ხარვეზი, საკუთარ თავში რომ ნეტარებს,
შეცდომა, სამოსი შიშველი მეფისა.
მინორი ეყრდნობა იმას, რაც ზედაპირს

და მხოლოდ ზედაპირს ედება. მინორი
თავს მარტობათა იმართლებს სუსხით ან
იმიტ, რომ შთაუნთქავს ნისლს სანაპირონი;
რომ სადღაც ბინაში გარდაცვლილს უსხედან,
ხატს კი იქ კედელზე არ მოსდის მირონი.
მორჩა, სულ ესაა; მინორის ნუსხიდან

ვერასდროს ამოწერ არსებით რაიმეს,
იმდაგვარ რაიმეს, რაც ფიქრის ღირსია.
რა ბანალურია იძახო „ვაიმე“,
რადგანაც, სენია თუ კატაკლიზმია,
გჭრიან თუ ფსკერისკენ მიათრევენ ლაინერს,
მსვლელობა ჭირისა სულ ზედაპირზეა.

IV

სულთმობრძავ ავადმყოფთ, მკენესარეთ, ჯვარცმულებს
სამყარო ნიადაგ შესთხოვს და არწმუნებს,
როგორმე მიჰბადონ წამოზრდილ ქალწულებს,
უკვე რომ შეიგრძნეს ქალური უნარი
და ახლა კნუტებზე სულ აღარ ზრუნავენ.
სამყარო მეტყველებს. ამიტომ ნურავინ,

* * *

ნურავინ იტირებს. მეტადრე – ძალიან.
ცრემლების ფრქვევითვის ნურავის სცალია.
ნეტარი ღიმილის მომგვრელად მწარეა
ის, გრძნობ რის ბოლოსაც, რომ მხოლოდ თქორავდა,
თავსხმა რაც გეგონა. იხარონ მხცოვანთა,
ვითარცა ქალწულთა მათ გასათხოვართა:

სახურავებზე ზამთრის ნადიმის
დევეს ხელუხლები თეთრი ნამცხვრები.
მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის
შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი.

წინ ნეტარებაა, რამ აღარ იფიცა –
ფოთლების შრიალმა, ვარსკვლავთა ციმციმმა.
რით უნდა გაქარწყლდეს იმედი იმისა,
მზის ამოხეთქისას რაცაა დასკვნილი!
სამყაროს არა აქვს დღე უკანასკნელი.
და ადამიანი – ეს არის ვარსკვლავი,

ვილაცის ნელზე ტკბილი წამისთვის
ბაგირის მსგავსად გაინასკვები.
მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის
შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი.

მასში რომ უქრობლად ინათებს როდისმე!
სამყარო მოკლეა სიკვდილის ლოდინზე.
თუმც ისე ფართოა – არც პატრიოტიზმი
სჭირდება მკვიდრთაგან, არც სხვა რამ ამგვარი.
ძმობილო, მუხანათ სანუთროს გაგვარი:
ხან გტკივა გული და ხან ყვერის კაკალი.

ნათელ საათებს დრო ცვლის დაბინდვის.
ისევ მზე მოდის, ფერთა დამხსნელი.
მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის
შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი.

V

ხან კიდევ ვილაცა ხეიბრის დარდი და
ხან ვინმე მართალთა დათხრილი თვალები.
მე ალბათ დავღვრიდი სისხლს მოძალადეთა,
ოღონდაც მწერლობა ვერაა ალიბი.
მწერლობა გაკისრებს მშვენიება ადიდო
და იყო ცოტათი ნასწავლი აბელი.

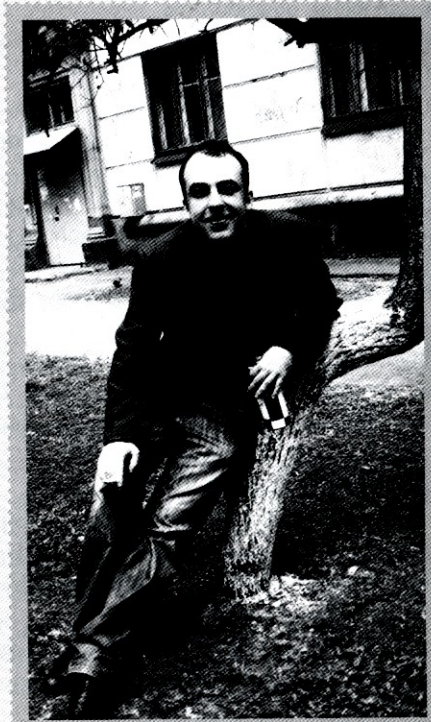
აღარ მიწვებ თითქოს ამინდებს.
ავდრების წყებით აღარ მაცხრები.
მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის
შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი.

თითქოს ზემოდან ვადა დამიდეს
გონს მოსასვლელად, უკანასკნელი.
მე კი სხეულში ჭვალად დამიდის
შენი სხეულის ცივი ნამსხვრევი.

2012

2538 X

და რახან მწერლობა მკითხველებს განელილ
მშვენიერ წამს აძლევს, რახანაც სინტაქსი
ცდილობს, რომ თავისი ხლართების სიმკაცრით
შებოჭოს ცხოვრების შავბნელი ნაწილი,
ნურავინ დააქცევს სისხლს, ვისაც ნაწერი
რამ წაკითხული აქვს. თუნდ ერთი სიტყვაც კი.

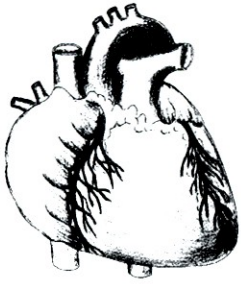

სიკვდილს კი – წარმავალ სივრცეთა წვრილფეხა
თავადს, ყბედ ორატორს, მოუბარს ხელგაშლით –
მე მინდა ვესროლო პატარა რეპლიკა
(ზედმეტი იქნება სხვა სახის დემარში):
მინაში კუბოებს დარჩებათ ძვლებილა,
დღეს ხელს რომ გვიშლიან წარწარად ფრენაში!

არავინ მომკვდარა. არავის მივტირი.
სამყარომ არ იცის, რა არის სიკვდილი.
ასე რომ, უბრალო „რამტირი-რიმტირი“
მწუხარე მესაზე ნაღდია ამ მხრივ, და
რა კარგი იქნება, თუ ვინმე ნახევრად
წასული ამ ჩემი კილოთიც გამხნევდა.

2006

* * *

შინ მარტო მყოფი, გაყინულ კედელს მივაბჯენ ფეხს და თავს დაბლა დავხრი.
ჩემში გინახავ. მე კი, კაცისგან დავინწყებული, მინახავს სახლი.
ბედნიერი ვარ, გული – ეს შენი პატარა ნერვი – რომ დამაფიცე.
თოვს. და, თუმცაღა მინას ეცემა, ნუ ეგონებათ თოვლი სამინე.
დგას იანვარი – ცივი, უცვლელი. როგორც უარი. როგორც ინვარი.
ლამეში დუმან სახლები შავი. დღისითაც ჯმუხი, გაუცინარი.
და სიბნელეში მტაცებელივით მოიპარება გზაზე ტყე-ველი.
მან იცის ჩემი ყვითელი ბინა – მისნაირების საკურთხეველი.
შემოიჭრება კარში საზარლად გამოშვერილი ათასი ტოტით,
და ყველა მეტყვის: დიდი მადლობა, რადგან გციოდა, როცა ჩვენ ვერთოდით.

დრო

დრო იაფფასიანი რამაა.

ყველა, ვინც საკუთარი ძალაუფლების შეზღუდულობის შესახებ იცის,
ცდილობს ბორკილები დაგადოთ.

და დრო აქ არამცთუ არ წარმოადგენს გამონაკლისს –
თავად დამწესებელია და წარმმართავი.

ვერც ერთი მეფე ვერ დაგადებთ საათებივით მაგარ ბორკილებს.
ახლა კი მეფეთა მიკროსკოპულობა წარმოიდგინეთ,
თუ დროც კი საპნის ბუშტივითაა.

დრო იაფფასიანი რამაა.

ამქვეყნად ყველაზე მწუხარე ხმა საათის ნიკნიკია, ამხანაგებო,
და ყველაზე სამგლოვიარო სვლა – საათის სვლა.

საათები გვიკიდია მაჯებსა და კედლებზე.

საათები გვიცქერიან ვიტრინებიდან და ტრაგედიებს აკუმულირებენ,
საათები – ამოების საცავები.

დრო ცეკვავს ჩვენს საათებში,
როგორც ტანხმელი ბერიკაცი უკაცრიელ დისკოთეკაზე.

ყველაზე არასაიმედო ყელსაბმელები
წუთების, დღეების, წლების აცმები გახლავთ.

დაიკიდეთ, ვისაც შეგიძლიათ, ბრილიანტები, მარგალიტები,
ვისაც არა, აასხით მონეტები, დაპობილი ძვლები და დაიკიდეთ ისინი,
ოღონდაც არ ენდოთ დროის მძივებს –

მათი განყდომა ყველაფერზე გარდაუვალაა.

ნუ იხდით ასე ძვირს, ნუ იხდით ზედმეტს
სივრცის ამ მოსაწყენ და მდარე შოუზე დასასწრებად სახელად დრო!

დრო იაფფასიანი რამაა.

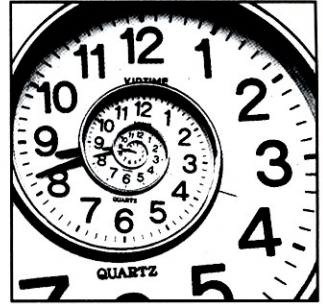
რადგან თუნდაც რომ არასოდეს არსად დავიგვიანოთ,
მაინც აღმოვაჩენთ ბოლოს, რომ ვერსად მიგვისწრია.

ხოლო ეს აღმოჩენა, დროისგან განსხვავებით, ერთ რამედ კი ღირს.
ჩვენ ვასწრებთ მხოლოდ ერთს,

ჩვენ ერთადერთს ვაკეთებთ, ასე ვთქვათ, დროულად: ვკვდებით.
თუმცა ამაშიც ვილაცხვებთვის შესაძლოა ვაგვიანებდეთ.

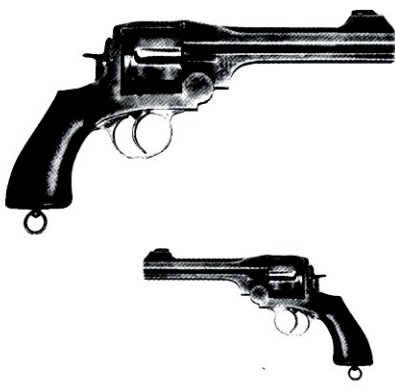
დრო რომ იაფფასიანი რამაა,
იმიტომაც გვიტაცებს ასე ძალიან მარადიულობაზე საუბარი.
ერთ მშვენიერ დღეს კი მაინც გვეჩვენება,
რომ გაფლანგეთ მთელი ჩვენი დრო და უკვე მეტისმეტად გვიანაა.
ყველა ფლეიტაზე დაკრულა ამის შესახებ.
ჩვენ ვექცევით ამ ფიქრის გავლენის ქვეშ,
როგორც სპილოები ხვდებიან ორმოებში.
რა დასანანია!

ზოგჯერ დროის უბადრუკობა იმდენად თვალშისაცემია,
რომ დამატებით დროს იგონებენ.
ეს ხდება ხოლმე დროსავით იაფფასიანი სხვადასხვა შეჯიბრებისას,
როდესაც საქმეში ვილაცების მერკანტილური ინტერესებია ჩართული.
აი დამატებითი დროის მთელი არსი.
ვერანაირი დამატებითი დრო
ვერ შეავსებს ძირითადი დროის ნაკლებობას.

ქუჩაში ჩქარ-ჩქარა მსვლელნო,
სად მიიჩქარით? უკელით ნაბიჯს!
ჩვეულებრივად წადით, მშვიდად,
და სიჩქარით გამონვეულ ქოშინსაც აირიდებთ,
იმის ალბათობაც შემცირდება, რომ წაიქცევით,
და უფრო მიმზიდველებიც გახდებით ერთმანეთისთვის.
მას, ვინც მიასწრო, არაფერი არ ხვდება მეტი
იმაზე, ვისაც დაუგვიანდა.

2011

მაქსიკური ჩიხი

რვა ერთმანეთისთვის იარაღმიშვერილი ახალგაზრდა მამაკაცი
გაშეშებული იდგა იმ ღამით გზაჯვარედინის კუთხეში.
შემთხვევის ადგილთან ახლომდებარე სახლის რამდენიმე მცხოვრებმა
მეორე დილითვე ერთხმად აჩვენა,
რომ საკმაო ხანს რაღაცა შელაპარაკებისმავგარი მოესმოდა ქუჩიდან,
თუმცა სროლის მსგავსიც კი არაფერი გაუგია.
და მართლაც, პისტოლეტებში სავაზნე კოლოფები სავსე იყო,
თანაც არანაირი სხეულის დაზიანება, არანაირი ჭრილობა –
არც ცეცხლსასროლი იარაღით მიყენებული, არც ცივით –
არც ერთ ცხედართაგანს არ აღმოაჩნდა.

კრიმინალისტების მიერ გადაღებული ფოტომასალა მონმობდა,
რომ მამაკაცები მეგობრულად ულიმოდნენ ერთმანეთს,
რაც რალაცნაირად სახეების ანაბეჭდებითაც დადასტურდა.
მაგრამ ეს გარემოება გამოძიების ჰაერში დაეკიდა
და ოქმს ერთი ახალი პნკართაც ვერ შეენია თავის იქით.
გაკვეთებით ვერაფერი გაირკვა:
ექიმმა-ექსპერტმა ბავშვივით გაასავსავა ხელები
და იატაკს დაშტერებულმა ნაწყვეტ-ნაწყვეტ მიმართა გამომძიებელს:

„ფეხზე დგომას როგორღა აგრძელებდნენ...
ან ერთხელაც უნდა დავრწმუნდეთ გამოცანის პირობების სისწორეში,
ან, რაღა დასამალია, მისტიკა“.

გაზეთებმა ჯერ კიდევ გაკვეთების ჩატარებამდე მოასწრეს აჭრელება.
სათაურები ელვის სისწრაფით ენაცვლებოდნენ ერთიმეორეს.
შემდეგ ტელევიზორით ქალაქის პროკურორი გამოვიდა და განაცხადა,
რომ, მართალია, გამოძიებას არავითარი ხელმოსაჭიდი არა აქვს
და, აქედან გამომდინარე, ჯერ არავინ არაფერი არ იცის,
მაგრამ ის, ქალაქის მთავარი პროკურორი,
მანც, რადაც არ უნდა დაუჯდეს, გახსნის ამ ბნელით მოცულ საქმეს,
რომ სასწორზე მთელი მისი უწყების ღირსებაა
და რომ მას, ყველაფერს თავი რომ დავანებოთ,
უბრალოდ უკვე ცნობისმოყვარეობა არ ასვენებს.

შემდეგ გადიოდა კვირები და ხმა დაირხა,
რომ ამ ამბავს უხცოპლანეტელთა ხელი ატყვია,
ვინაიდან რაღაა საფიქრებელი, თუ არა მათი მორიგი გამოხდომა.
მით უმეტეს, არავისთვის აღარ წარმოადგენს საიდუმლოს,
რომ ისინი უკვე არა ერთხელ და არა ორჯერ სტუმრებიან მინას.
შემდეგ თვე თვეს მიჰყვა და წელიწადი წელიწადს.
და ახლაც მხოლოდ და მხოლოდ ერთი რამის თქმა შეიძლება:
რვა ერთმანეთისთვის იარაღმიშვერილი ახალგაზრდა მამაკაცი
გამეშებული იდგა იმ ღამით გზაჯვარედინის კუთხეში.

2012

დინება

უფერული მდინარის დინებას მივყვებით.
ირგვლივ გაუვალი ქალებია, სადაც მაიმუნები დამწყდარან
და მარტორქები რქებით მისჭედებიან ხეებს.
წყალში ამოშვებულ ქვებზე კუდებით შემდგარი თევზები
ფარფლებით დოინჯშემოდგმულნი გვიცქერიან,
და მათ გამოხედვაში სიბრალული შეიმჩნევა.

ჩვენ წყალქვეშა ქვებს ვეჯახებით.
ბევრი ჩვენგანი სახიჩრდება ამით, ბევრი ადგილზე იღუპება.
ქვები კი მხოლოდ იმას ცდილობენ, დინებას რომ არ მივყვეთ,
გვაფერხებენ, რაც შეუძლიათ.
მაგრამ არჩევანი არცთუ სახარბიელოა:
ქვებზე დალუპვა ან დინების მიყოლა.

ვინც ქვებს თავს ვაღწევთ, ვაგრძელებთ გზას,
მივყვებით და მივყვებით უფერული მდინარის დინებას.
გზადაგზა ერთმანეთს ვუცქერით,
მაგრამ ათხელებს ჩვენს მზერებს წყალი.
გზადაგზა ვეხებით ერთმანეთს,
მაგრამ ყრის წყალი ჩვენს ხელებს ერთმანეთისგან.

ძალაუნებურად თან მიგვაქვს ყველაფერი.
ჩვენსავით მიჰყვებიან დინებას ჩვენი შარვლები, კაბები,
პერანგები, პალტოები, ქურქები, ფრაკები,
საცვლები, ქუდები, თავშლები, წინდები, ქოშები, ნალები,
ქამრები, ზონრები, ძაფები, საკინძები, სარჭები,
მაკრატლები, ჯაგრისები, ქინძისთავები.

მოგვყვებიან მაგიდები, სკამები, კარადები, თაროები,
სანოლები, ტახტები, სავარძლები, სარკეები,
ხალიჩები, ფარდები, პირსახოცები, ტილოები,
თეფშები, ჭიქები, ფინჯნები, კოვზები,
ჩანგლები, დანები, ქვაბები, ქოთნები,
ჩაქურჩები, ხერხები, ქლიბები.

მივყავართ დინებას, მდორეს, მაგრამ ურყევს,
ჩვენ, სასაცილო კაცები და ქალები,
ჩვენი საცოდავი შინაური ცხოველებითურთ.
ირგვლივ კი რაყაა, სადაც შავი ლიანები ჩამოშვებულან,
მგლის ლეკვები ადამიანის შვილის ძვლებს ხრავენ
და ზურგზე მწოლ ავაზებს ხმარობენ გაოფლილი ლომები.

მოგვყვებიან კარები, ფანჯრები, დარაბები, ბოქლომები,
გისოსები, გასაღებები, ანჯამები, ურდულები,
ბოძები, გუმბათები, ძელები, მილები,
ცულები, ცელები, თოხები, ნამგლები,
ფოცხები, ცოცხები, ნიჩბები, საპენტები,
ლურსმნები, ნემსები, კვერთხები.

მოგვეყვებიან ჯიბეები, ჩანთები, სკივრები, ჩემოდნები, ტომრები, ტომსიკები, ყუთები, კალათები, ზარდახშები, ყულაბები, ქისები, ბოხჩები, ბალიშები, ლეიბები, საბნები, პლედეები, ჭოგრები, თოფები, მათარები, სასწორები, ნამლები, კრიალოსნები, თილისმები.

ხავსი და ჟანგი გვეკიდება ჩვენ და ჩვენს ნივთებს. კიდურებზე მოუშორებელი წყალმცენარეები გვეხვევა. წყალი სულს გვიგუბებს, და კანი გვიმწვანდება. ნელ-ნელა და შეუმჩნევლად ვლპებით. ვყარვართ და ვაყროლებთ დინებას. მაგრამ დინებავე გვალპობს.

წყალში ნავებივით დაცურავენ ცარიელი კუბოები და კუბოებივით დაცურავენ ცარიელი ნავები. და კუბოები და ნავები ლავირებენ ერთმანეთს შორის. ჩვენ კი მათში გვინევს ლავირება. და უაზრო ფარსის მსგავსი რამ გამოდის. მაგრამ არავის ესეირება.

გვექანცავს დინება, გვეტანჯავს, გვაძრუნებს, გვეტხებს და ჭკუიდან გადავყავართ. ნაპირზეც ვერ გავდივართ. და თუნდაც გავიდეო, ნაპირი არაფერს გვიქადის დინებაზე უკეთესს. და ჩვენ ვერაფრით ვერ ვაგნებთ საშველს. და გვემანჭება უსამველობა.

და როცა ის ამას განსაკუთრებით შემზარავად აკეთებს, იმხელა ხმაზე ვკვივით ხოლმე, რომ მასაც კი შევაკრთობდით, ამ ხმის გამგონეს. მაგრამ უცნობია მისთვის ჩვენი კვივილი, რადგან კვივილს, გულთა ჯურღმულებიდან წამოსულს, დინების მაინც უფრო ხმამაღალი დუდუნი გვიფარავს.

მიგვათრევს დინება, და ხელის ცეცებით ვპოულობთ წარმოსახვით ფონებს და მათზე აცოცვა გვინდა. წყალდება ჩვენი შიგანი, და გარედანაც ვწყალდებით და წყლისგან განუსხვავებლები ვხდებით. ყოველ ჯერზე სულ უფრო მკრთალად იღებება წყალი ქვების მორიგი მსხვერპლის გარშემო.

შესაძლოა, საშველი იმის შეგნებაა, რომ უეჭველად არის საშველი და რომ მთავარია მისი არსებობა, და არა მიგნება. არც ის არის გამორიცხული, რომ დინებაა საშველი თვითონ. წყლით სავსე პირითაც თქმა რომ არ ღირს, ისეთი ჭირის.

იაფფასიან დროში მოხვედრილი პოეტის შესახებ

სოფო ნულავა

დრო, როგორც იაფფასიანი რამ, ამქვეყნიური ყოფა, როგორც ამაოება – და როცა ამ თემაზე წერს, ცდილობს, რაც შეიძლება ბევრი საგანი, უფრო სწორად, სამყაროში არსებული ყველა საგანი ჩაატეოს საკუთარი ლექსის სტრიქონებში. საგანთა რიგს, თავბრუდამხვევ ქაოსს ქმნის და თითქოს ამას ბოლო არ უჩანს – მოედინება და მოედინება სტრიქონებად უსულო ნივთებად დაშლილ-დაქუცმაცებული სამყარო – ჩვენს სიზმრებსა თუ ცხადში არსებული ერთადერთი რეალობა, რომელსაც ყველაზე მეტად ალბათ სიტყვა „ჯოჯოხეთი“ შეესატყვისება.

ყველაფერი ამაოა და სისულებე, მაგრამ ამ ფაქტის ბოლომდე გაცნობიერების მიუხედავად, ფიზიკური თუ სულიერი ტკივილის შეგრძნება კი არ იკლებს, არამედ მძაფრდება. უნესრიგოდ დახვავებული საგნები მათდამი გულგრილობისა და სიძულვილის კი არა, შინაგანი ისტერიული, წინააღმდეგობრივი მდგომარეობის გამოხატვლები არიან, მდგომარეობისა, როცა ზუსტად იცი, რომ ვერაფერს შეცვლი, მაგრამ საკუთარ უმწეობასთან შერიგებასაც ვერაფრით ახერხებ...

ისევე, როგორც სამყაროში, ამ ლექსებშიც ერთმანეთის გვერდით თანაარსებობს უამრავი არსებითი სახელი – ძალიან ძვირფასი, ძვირფასი, ნაკლებად ძვირფასი, თუ იაფფასიანი, კონკრეტული თუ აბსტრაქტული, საზოგადო თუ საკუთარი, ზოგჯერ ძალიან ინტიმურიც კი; ის, რაც ყოველთვის არსებობდა და ისიც, რაც მხოლოდ კონკრეტული ეპოქისთვისაა ნიშანდობლივი და ეს ყველაფერი – ყველაზე ძვირფასით დაწყებული და ყველაზე იაფფასიანით დამთავრებული – ნიღბებად ეფარება სამყაროს, მის რეალურ სახეს საგულდაგულოდ მალავს და ხელს გვიშლის სიმართლის გაგებაში.

ჩემი აზრით, ნიკა ჯორჯანელის ლექსი „დინება“ მისი შედარებით ადრეული პერიოდის ლექსის – „ბირთვული იარაღის იავნანა“ – ლოგიკურ გაგრძელებას წარმოადგენს, თუმცა „დინებაში“ ხორციელი ტკივილის შეგრძნება ბევრად ძლიერია, ლექსის მთავარ პერსონაჟებად კი, წინა ლექსისგან განსხვავებით, ნივთიერი ფორმების მქონე მრავალი საგანი გვევლინება, და არა ისეთი აბსტრაქტული ცნებები, როგორიცაა „ევოლუციის თეორია“ ან „ნაპატივები უსამართლობა“.

ამ სამყაროში ყველაფერი იაფფასიანი ფარსია, ფარსი, რომლის ბოლომდე გაცნობიერებისთვის არავის სცხვლა; იაფფასიანია თვით ყველაფერზე აღმატებული, ძლიერი, სიცოცხლის დამთრგუნველი განზომილებაც – დრო, რომელიც თითქოს მილიონობით საგნისგან შემდგარი სამყაროს საფუძველთა საფუძველია. ავტორის ფრაზა: „დრო იაფფასიანი რამაა“, რომელიც რეფრენად გასდევს მის ლექსს „დრო“, თავისი შინაარსით წინააღმდეგობაში მოდის პრაგმატულ, უტილიტარულ ეპოქაში გაბატონებულ სოციალურ-კულტურულ პარადიგმასთან, თითქოს, „დრო ფულია“, ფული, რომლითაც ყველაფრის ყიდვა შეიძლება და თუკი გვჯერა, რომ დრო მართლაც ფულია და მეტი არაფერი, ისიც ფაქტია, რომ საჭირო და აუცილებელია მისი დაუნდობლად დახარჯვა, გაფლანგვა, გაფანტვა, დაკარგვა... ძვირადღირებულ კოქტიელებში, ბრენდებში, ტატუებსა და პირსინგებში... ამ დროს კი პოეტი გვარწმუნებს, რომ ის, რითაც ამ ყველაფრის ყიდვა, ანუ მიღება შეიძლება, ყველაზე იაფფასიანი რამ არის და ადვილი წარმოსადგენია, რამდენად იაფფასიანია მასთან შედარებით თითოეული ნივთი ცალცალკე, ან თუნდაც მთლიანობაში... ვყიდულობთ ათასობით საგანს, ათასობით არაფერს – და ჩვენი ყოფის ტრაგედია სწორედ ამაში მდგომარეობს, ამ დროს კი პოეზია გვარწმუნებს, რომ იმას, ვინც მიახწრო, იმაზე მეტი არაფერი დახვდა, ვიდრე იმას, ვისაც დააკვირანდა, და თუ ვერ ვიყიდეთ, ვერ მოვასწარით, ამაში ტრაგიკული არაფერია. მგონი, ღირს დაფიქრებად...

დროის არაერთი დეფინიცია არსებობს: ამბობენ, თითქოს, დრო მდინარეა, ან მტკვერია, იმასაც ამბობენ, რომ დრო ბორბალია, ან საერთოდაც, რომ ცხოვრებაა... მისი მისა-

მართით ხშირად გაისმის უარყოფით კონტექსტში ნახმარი ჩვეულებრივი ზედსართავი სახელები, ან მათი აღმატებული ფორმები – ეპითეტები... ვამბობთ, რომ დრო დაუნდობელია, უღმობელია, სასტიკი და შეუწყნარებელია... და უცებ ვიგებთ, რომ თურმე, ამ ყველაფერთან ერთად, იაფფასიანი რამეც ყოფილა, ისეთივე აზარტით რომ უყურებ და აღიქვამ, როგორც საპნის ოპერას, მაგრამ როგორც კი ჩაივლის, გაივლის, გადაივლის, დასრულდება... მისგან არაფერი რჩება, საერთოდ არაფერი – ნაკვალევიც კი...

გრამატიკის პოეტიზაცია ნიკა ჯორჯანელის პოეზიის ერთ-ერთი მთავარი თავისებურებაა, ფილოლოგიური განათლების მქონე ადამიანებისთვის ხომ ენის გრამატიკისადმი დამოკიდებულება ყოველთვის განსხვავებულია. ზმნის კავშირებითი კილოსთვის ლექსის მიძღვნაც გარკვეულწილად ამ იდეის ხორც-შესხმაა და ენის, ანუ სამყაროს იმ თავისებურების ამოხსნას ემსახურება, ერთ დიდ ნიღბად ტრანსფორმირებული საგნების უსასრულო ნაკადის მიღმა რომ იმალება.

პოეტის ლექსების კიდევ ერთი თავისებურებაა თემატიკათა მრავალფეროვნება, ქართულ ლიტერატურულ სივრცეში ძნელად თუ მოიძებნება ავტორი, რომელიც შედარებით პრივილეგირებული თემების გვერდით აყენებს ისეთი ნარატივის მქონე ლექსებს, სადაც მთავარ როლებს ასრულებენ სომალელი მეკობრეები, ვესტერნების პერსონაჟები, გარდაცვლილი რეჟისორი, რომელსაც შეეძლო ქალის ტანსაცმლის გახდა „ლამის ემღერა კინოლენტზე, როგორც არია...“ ყოფითი, შავ-თეთრი რეალობა ხშირად ისეთი პერსონაჟებით ფერადდება და მრავალფეროვნდება, რომლებიც მზეს ნაყინივით გემრიელად ილუკმებიან; ზოგჯერ გვეჩვენება, თითქოს ზღვარი პროზასა და პოეზიას შორის საერთოდ ნაშლილია, ან ნაშლილი თუ არა, ძალიან პირობითია. ზოგჯერ ვერლიბრი პოეტური პროზის ნიმუშადაც შეიძლება აღიქმებოდეს, მაგრამ ეს მხოლოდ ერთი შეხედვით და თვალის ერთი გადავლებით... როგორც კი ლექსში გამოყენებულ ტროპებს უფრო დეტალურად დავაკვირდებით, მივხვდებით: მიუხედავად იმისა, რომ ამბებს მოგვითხრობს, მხოლოდ პოეზიას შესწევს ძალა, შეამჩნიოს, რომ: „ერთგვარად ინვიან: ქალაქში – ცხოვრება, ტაფაზე – კარაქი“, და რომ მდინარე, რომე-

ლიც „ქალაქს კვეთს“, „ამბობს ანდაზებს“, შეიგრძნოს: როგორ დაუდის ცისფერი ბენზინი ძარღვებში, ან მოეჩვენოს, თითქოს: ზის და „სიჩუმის სულს მაჯას“ უზომავს, ამ დროს კი: „ფარდაზე ნელა გადის ნიავი, და ზღვად იქცევა დროებით ფარდა“.

დაბოლოს, კიდევ ერთი თვალშისაცემი თავისებურება: იაფფასიან დროში მოხვედრილი პოეტი, სადაც ყველაფერ იაფფასიანს ამჯობინებენ ღირებულსა და ნამდვილს, იაფფასიანი საგნების ერთმანეთთან შეკავშირებით ნამდვილი პოეზიის შექმნას ახერხებს.

სომალი მაკობრეები

ზღვაში საკმაოდ სტაბილურად დაბინავებით მოტორიანით ნავარდობენ მასზე ნავებით და მოსვენებას არ აძლევენ ზღვის გასასვლელებს. ზღვა კი მღელვარებს, და ლელვავა მისი სარჩელი... შავკანიანი ყმანვილები. ყველა – ნარჩევი. მათი ყურება მდებარე ზვიგენებს წყალში ასვლებს.

მართალი ითქვას, დასჯა მართებთ მათ და კიდევაც მოუხდებოდათ ქანდარებზე ჩამოკიდება, რადგან ფულისთვის, სარგებლისთვის რას არ სჩადიან – თავს ესხმებიან მოგზაურებს, აჰყავთ მძევლებად, კლავენ, რაც უკვე არაფერში არ ენერება – და იღვიძებენ ამ შრომისთვის დილაადრიან.

მეკობრეები სომალელი... ბევრი რამაა ამ ხმაში ცივი, აბსურდული, შორი, ამაო. მათ არასოდეს უხმარიათ პენიცილინი და თავის დღეში არ ჩაუცვამთ ტანზე პიჯაკი. მათ უყვართ ცხელი შვრიის ფაფა მწარე წინაკით. და რომის ნაცვლად ნავთობს სვამენ მზეზე ისინი.

ჰგუობენ, რასაც ასი წელი ვერ მიეჩვენე – ათასგვარ შანკრებს, ჰეპატიტებს, – და მიიჩნევენ, რომ ამრუდებენ სამარეებს კუზიანები. აქუცმაცებენ სიგარეტის დაცლილ კოლოფებს და მდებარე ზვიგენებს, ლამის ზღვიდან თავამოყოფილს, თავიანთ დარდებს და ოცნებებს უზიარებენ.

კაცმა არ იცის, რეალურად რა ამოძრავებთ. იქნებ, გართულებს ძარცვა-გლეჯით და გამოძალით, მათ ბრმად სხვა რამ სურთ, ჯახირობენ სულ სხვა რამისთვის: რომ იქცნენ წიგნად და ის იყოს საინტერესო. იქნებ მხსნელივით მოელიან ახალ სტივენსონს და ეს თვითონაც არ იციან. კაცმა არ იცის.

სერგეი ჟადანი

ნადვლიანი ეპოქის მარტილი

(საუბარი სკაიპით, 2013 წლის 13 მარტს)

შოთა იათაშვილი: სერგეი, მოდი დავიწყით იდენტიფიკაციით: აი, მე ვწერ პოეზიასაც, პროზასაც, სხვა რამეებსაც... მაგრამ მუდამ პოეტს მიწოდებენ, პოეტად აღმიქვამენ. ის კი არადა, მეც საკუთარ თავს პოეტად აღვიქვამ. აი, შენ როგორი იდენტიფიკაცია გაქვს მკითხველისაგან? ან საკუთარ თავთან?

სერგეი ჟადანი: მეც პოეტად აღვიქვამ საკუთარ თავს, შოთა. და მკითხველისთვისაც ძირითადად პოეტი ვარ, მიუხედავად იმისა, რომ 5 პროზაული ნიგნი მაქვს უკვე დაწერილი, სულ ვმუშაობ თეატრთან და მუსიკოსებთან. ეს ასეთი სიმპატიური სტერეოტიპია – ადამიანი, რომელსაც ცხოვრებაში რამდენიმე ლექსი მაინც დაუწერია, მუდამ პოეტად რჩება. და ეს მე მანყობს.

შ. ი: ისე, ალბათ პოეზიით დაიწყო შენთან ყველაფერი, არა?

ს. ჟ: კი, დავიწყე მართლა როგორც „წმინდანყლის“ პოეტმა – ლექსების სამი კრებული დავწერე და მხოლოდ ამის შემდეგ მოვიკიდე ხელი პროზას. მაგრამ დღეს ყოველივე ეს ჩემთვის იმდენად არაარსებითია, რომ არც კი შემიძლია ამაზე სერიოზულად საუბარი. ანუ, არ შემიძლია სერიოზული რეფლექსირება იმაზე, თუ ვინ ვარ მე – პოეტი? პროზაიკოსი? ესეისტი?

ისე, როცა ახალგაზრდა ვიყავი, 17 წლის, საშინლად გამიმართლა – ხარკოვის ლიტერატურის მუზეუმში მოვხვდი. ის ჩემთვის ფაქტიურად მეორე სახლი გახდა – მე იქ ვმუშაობდი, ვცხოვრობდი, იქ მყავდნენ უფროსი მეგობრები, რომლებიც მასწავლიდნენ, თუ როგორ უნდა ცხოვრობდეს და წერდეს ნამდვილი

პოეტი, ანუ ლიტერატურის ისტორიის არსებობამ ჩემი ცხოვრების სანყის ეტაპზე მთლიანად განსაზღვრა ეს ცხოვრება. ახლა მე ამ მუზეუმისკენ მიმავალ გზაზე ვცხოვრობ, და იქ ჩემი ექსპოზიციაცაა. ანდერძში აუცილებლად ჩავწერ თხოვნას, რომ ამ მუზეუმის ტერიტორიაზე დამასაფლავონ.

შ. ი: მაგრამ მიუხედავად ყოველივე ამისა, შენ თითქოს უკვე გამოსული ხარ „ლიტერატურის მუზეუმიდან“. შენი ტექსტები სრულიად „არამუზეუმური“...

ს. ჟ: ეს ხომ ტრენდია – სწორედ „არამუზეუმური“ ლექსები ხვდებიან მუზეუმში. და სინამდვილეშიც, ეს მუზეუმი აბსოლუტურად „არამუზეუმურია“. ჩვენ იქ პანკ-კონცერტებს ვაწყობთ. შარშან მისი აივნიდან როდიონოვი* ლექსებს დეკლამირებდა და თავგადაგდებული გამვლელები გაკვირვებულები იყურებოდნენ მაღლა.

შ. ი: ცოცხალი ავტორებიდან ამ მუზეუმში ალბათ ლიმონოვის ექსპოზიციაცაა, არა?

ს. ჟ: გაგიკვირდება, მაგრამ – არა. ხარკოვს ლიმონოვთან მიმართებაში უცნაური დამოკიდებულება აქვს. ქალაქი მას საკმაოდ თბილად ეპყრობა, თუმცა ედუარდ ბენიამინოვიჩი ხარკოვს სიყვარულით არ ანებივრებს. ორიოდეჯერ ჩამოვიდა აქ, მაგრამ როგორც ინკოგნიტო. დიდი ხანია, რაც მინდა, მოვიწვიო გამოსვლებით, მაგრამ ადრე ის პერსონა ნონ გრატა იყო, ახლა კი, როგორც ჩანს, მაინცადამაინც თავისუფალი დროც კი არა აქვს...

* თანამედროვე რუსი პოეტი

შ. ი: სერგეი, მოდი ახლა სხვა იდენტიფიკაციის შესახებ ვისაუბროთ: შენ უკრაინელი პოეტი ხარ? თუ სლავი? თუ კოსმოპოლიტი? იმ აზრით, რომ მაგალითად, მე როცა საკუთარ თავზე ვფიქრობ, თითქოს არც კი ვარ ქართველი პოეტი. ძალიან ცოტაა ჩემთან ქართული თემატიკა, ქართული გარემოც კი საკმაოდ იშვიათია ჩემს ლექსებში... და თითქოს საქართველოს გარეშეც თითქმის ასე დავწერდი... აი, შენ როგორ გგონია, როგორ დაწერდი შენი უკრაინის გარეშე?

ს. ყ: ცხადია, უკრაინელი პოეტი ვარ... სხვა რა ვარიანტი მაქვს? აქ დავიბადე, გავიზარდე, ვცხოვრობ, ვწერ. ძალიან მომწონს, რომ ურთიერთობა მაქვს ამ ქვეყანასთან, ამ ტერიტორიასთან, ამ ადამიანებთან, ამ ქალაქებთან – ყოველივე ეს ძალიან მიყვარს და ვცდილობ მის არსს ჩავწვდე. თუ რამდენად გამომდის, ეს არ ვიცი...

ჩემი აზრით, ყველაფერი, რაც აქ იწერება, უკრაინული ლიტერატურის ნაწილია, მიუხედავად ენისა, იდეოლოგიისა და თემატიკისა. ანუ ჩემთვის გოგოლი უკრაინელი მწერალია, იმ დაზუსტებით, რომ ის ორ ლიტერატურას ერთდროულად მიეკუთვნება. თუმცა ვშიშობ, რომ ამაში ბევრი არ დამეთანხმება... სხვათაშორის, ჩვენთვის თვითიდენტიფიკაცია მტკივნეული საკითხია, მათ შორის კულტურულიც. უკრაინაში დიდი რაოდენობის საინტერესო რუსულენოვანი მწერლები მუშაობენ. ყველა არ აიგივებს საკუთარ თავს უკრაინასთან, მის კულტურასთან, და ეს სანწყენია. მეორე მხრივ, ჩვენი ნაციონალისტურად განწყობილი მწერლები, როგორც წესი, მათ „თავისიანებად“ არ მიიჩნევენ...

შ. ი: სერგეი, ხანდახან მეჩვენება, რომ შენ თანამედროვე „პროლეტარული“ მწერალი ხარ. წერ მუშებზე, ქარხნებზე, თანამედროვე ტერმინოლოგიით რომ ვთქვათ, „სოციალურად დაუცველებზე“... ასეა?

ს. ყ: ნუ, დღეს სერიოზულად ადამიანი საკუთარ თავს პროლეტარულ მწერალს ვერ უწოდებს. თუმცა, თუ გავითვალისწინებთ იმ სტრუქტურულ ცვლილებებს, რაც თავად პროლეტარიატში მოხდა, ვფიქრობ, რომ თავისთავად პროლეტარული ლიტერატურის გაგება შეიცვალა. დარწმუნებული არ ვარ, რომ მაგალითად, ალექსეი მაქსიმოვიჩ გორკის თავისი აგარაკით კვიპროსზე თავისიანად ჩათვლიდნენ ან ქალაქელი მარგინალები ანდა „საოფისე“ პროლეტარიატი... რაც მთავარია, ჩემთვის მნიშვნელოვანი და საინტერესოა, ვწერო სწორედ ამ „დამცირებულებზე და შურააცხყოფილებზე“. ჩვენი ნაღვლიანი ეპოქის მთელი მარილი სწორედ მათშია, და მე ამაში დარწმუნებული ვარ. პრინციპულად მნიშვნელოვანია, არ გაემიჯნო მეტროში, ფასტ-ფუდში, მიტინგზე მყოფ ადამიანებს. და ამიტომ პრინციპულად აუცი-

ლებელია, იყენებდე საზოგადოებრივ ტრანსპორტს და იარო დემონსტრაციებზე. თუ არადა, რა უფლება გაქვს, ილაპარაკო მათი სახელით?

შ. ი: „ვოროშილოვგრადზე“ მითხარი ორიოდ სიტყვა... რალაც ფრაგმენტებისთვის მაქვს თვალი გადავლებული... ეს სოციალური რომანია? შეიძლება ასე განსაზღვრა?

ს. ყ: შეიძლება. თუმცა მასში ბევრია ირაციონალური და ლირიკული. ისე პრინციპში, მთავარი კონფლიქტი სწორედ სოციალურია. ანუ ესაა რომანი მესხიერებაზე, სოლიდარულობაზე და პასუხისმგებლობაზე.

შ. ი: როგორ სოლიდარულობაზე? სხვადასხვა ტიპის სოლიდარობები არსებობს. თუ ამას არა აქვს მნიშვნელობა? შენ ყველანაირი სოლიდარულობის მომხრე ხარ?

ს. ყ: სოლიდარულობა, როგორც ურთიერთმხარდაჭერის და საერთო ინტერესების დაცვის ფორმა გარკვეულ ტერიტორიაზე არსებულ თემში. ანუ, ერთგვარი ყოფითი ანარქიზმი: მხარში ედგე შენიანებს, არ დათმო ტერიტორია, არ ააგო ვერტიკალები... რომანში ახალგაზრდა კლერკი მეგაპოლისიდან ბრუნდება პატარა ქალაქში, სადაც დაიბადა და გაიზარდა, და სადაც უფროსმა ძმამ ბიზნესი დაუტოვა. და აი, ის იძულებული ხდება, ეს ბიზნესი დაიცვას, და მასთან ერთად დაიცვას საკუთარი მესხიერება, წარსული, ყველა ახლობელი ადამიანი. ამ გზით ის თანდათანობით თითქოსდა პოულობს თავის ადგილს ამ ცხოვრებაში.

შ. ი: ჰო, მაგრამ შენიანების გვერდით დგომას ხომ ხშირად ცუდამდე მიყვავართ. ადამიანური ფასეულობები ამ დროს დევალვაციას განიცდიან – მთავარი ფასეულობაა: ის ჩემიანია, ხოლო მართალია იგი თუ არა, ამას უკვე აღარა აქვს მნიშვნელობა. ჩვენთან, 90-იანების დასაწყისში, ფილოსოფოსმა მამარდაშვილმა ერთ ყრილობაზე ერთხელ თქვა, რომ ჭეშმარიტება სამშობლოზე მაღლა დგას, და თითქმის ყველა გაუნანწყენდა... განურისხდა...

ს. ყ: შოთა, ალბათ მეც გავანანყენდებოდი... უბრალოდ, როგორც მე მეჩვენება, ისეთი დონის ფილოსოფოსს, როგორც მამარდაშვილია, უნდა ესმოდეს, რომ ჭეშმარიტება და სამშობლო ძალიან განსხვავებული კატეგორიის ცნებებია... რაც შეეხება ფასეულობებს – ჩვენ ხომ საუბარი თვითიდენტიფიკაციით დავინწყეთ. დღევანდელ გლობალიზებულ, უნიფიცირებულ კაპიტალისტურ საზოგადოებაში სწორედ თვითიდენტიფიკაცია წარმოადგენს ერთ-ერთ მთავარ ფასეულობას. ამიტომ საკუთარი პრინციპების დაცვა თითქმის ერთადერთი შესაძლებლობაა, გაუნოო წინააღმდეგობა სისტემას. ჩემთვის აქ ლაპარაკი არაა

გარკვეულ ტერიტორიულ-კულტურულ, ან ვთქვათ, ეკლესიურ, რელიგიურ ჩარჩოებში ჩაკეტვამზე. ლაპარაკი მიდის საზოგადოებრივი ინსტიტუტების თვითორგანიზაციისა და ფუნქციონირების ალტერნატიულ ვარიანტებზე... თუმცა, გეთანხმები: მაფიაც ძირითადად ამ პრინციპებით ხელმძღვანელობს და მოქმედებს.

შ. ი: ჰო, რა თქმა უნდა თვითიდენტიფიკაციის პრობლემა გლობალიზაციის პერიოდში პირველ რიგშია გადასანყვეტი... ისე, შენ ხშირად ხარ ევროპაში. კომფორტულად გრძნობ იქ თავს? შეგიძლია რაღაც ჯგუფებთან იდენტიფიცირდე? თუ ეს არც გჭირდება? და თუკი გრძნობ, რაში გრძნობ დისკომფორტს?

ს. ჟ: იცი, მე არათუ დისკომფორტს ვგრძნობ იქ, არამედ მე უბრალოდ ვგრძნობ, რომ იქ სტუმრადაც კი არა ვარ. და ეს, ალბათ ნორმალურია. მე კარგად და თავდაჯერებულად თავს ვგრძნობ აქ – სადაც ჩემი ადგილია. მე მიყვარს მოგზაურობა, მაგრამ მოგზაურობისას ყველაზე მეტად შინ დაბრუნების მომენტი მომწონს...

შ. ი: სერგეი, 90-იანებზეც მინდა დავილაპარაკოთ. მითუმეტეს, რომ ჩემს შემთხვევაშიც და შენს შემთხვევაშიც პოეტკას 90-იანები აფორმებდნენ. შენთან როგორ ხდებოდა ეს?

ს. ჟ: სინამდვილეში მე 90-იანები სადღაც 2000-იანების შუაში წამომენია. უშუალოდ 90-იანებში მათ ვერ ვგრძნობდი, ვგრძნობდი მხოლოდ წარსულის ნაშთებს, იმ ქვეყნის ნაშთებს, რომელიც გაქრა, ვგრძნობდი რაღაც ახლის ჩასახვას, ახალი ესთეტიკის, ახალი ლიტერატურის, მაგრამ ეს რა იყო, მხოლოდ 10 წლის შემდეგ გავიაზრე. 90-იან წლებზე 2004 წელს დავწერე ჩემი პირველი რომანი სახელწოდებით „Depeche Mode“. მაგრამ მას მერე ყველა რატომღაც ფიქრობს, რომ სულ 90-იანებზე ვწერ. არადა, უკვე კაი ხანია, ამას აღარ ვაკეთებ. უბრალოდ, მას მერე, სინამდვილეში, მართლაც ცოტა რამ შეიცვალა. დარჩა იგივე სტილისტიკა – გადარჩენის, სილატაკისა და სასონარკვეთილების სტილისტიკა. მეტიც – 90-იანები რაღაც დოზით უკან ბრუნდება. ჩვენთან ნამდვილად ასეა. ბრუნდება ჟესტის, ტიპაჟების, ტაქტიკისა და სტრატეგიის დონეზე.

როცა ახალგაზრდა ვიყავი, მეჩვენებოდა, რომ პოეზიას ყველაფერი შეუძლია. ახლა კი ზუსტად ვიცი, რომ მას მართლა შეუძლია ყველაფერი. 90-იანები არ იყო კარგი დრო. ასეთი ეპოქები ამცირებენ და ტეხენ ადამიანებს. მე ვიცი ძალიან ბევრი ადამიანი, რომელიც გატეხა 90-იანებმა. მაგრამ მეორე მხრივ, მას, ვინც არ გატყდა, შეუძლია ბევრი საინტერესო მოყოლა.

შ. ი: ჩემთან სხვანაირად იყო: 90-იანებში ვკითხულობდი და ვთარგმნიდი ბიტნიკებს, ვცდილობდი მათსავით მეწერა, მეწერა სოციალური პოეზია... და პირიქით, სწორედ 2000-იანებში რაღაცნაირად დავშორდი ამ ესთეტიკას, მივატოვე. ნაკლებად სოციალური გამიხდა პოეზიაც...

სერგეი, მოდი ბოლოს ცოტა შენს ლიტერატურულ გემოვნებაზეც მომიყვი: რომელ ლიტერატურებს, მიმდინარეობებს, ავტორებს ჰქონდათ შენზე გავლენა, და ეს გავლენები როგორ იცვლებოდა...

- ს. ჟ:** 17-ისას მიყვარდა ფუტურისტიკები.
- 20-ისას – აპოლინერი და რემბო.
- 25-ისას – ბუკოვსკი.
- 30-ისას – ცელანი.
- 35-ისას – მილოში.

ახლა ლორკას გადაკითხვით ვარ დაკავებული. უბრალოდ, ლორკა ისე კარგადაა ნათარგმნი უკრაინულად, რომ შეუძლებელია, არ იკითხო იგი.

თუმცა, სინამდვილეში, როგორც მიყვარდა ფუტურისტიკები 20 წლის წინ, ისევე მიყვარს ისინი ახლა. ბიტნიკები, პრინციპში, არც არასოდეს მიყვარებია, მხოლოდ როგორც რაღაც სიმბოლო, ლოგოტიპი.

ჩემთვის ძალიან მნიშვნელოვანი და ახლობელია 1920-იანი წლების უკრაინული ლიტერატურა, ეგრეთ წოდებული „დახვრეტილი ალორძინების“ პერიოდი – ეს იყო უნიკალური პერიოდი – ისტორიულადაც და ესთეტიკურადაც. პერიოდი, როცა ხარკოვი იყო საბჭოთა უკრაინის დედაქალაქი და ამავე დროს უზარმაზარი სოციალურ-კულტურული ლაბორატორიაც. ძალიან შთამბეჭდავი, თუმცა კი ტრაგიკული პერიოდი...

კოქტებელი, 2011 წელი

სამოციანების გაყიდული პოეტები

სამოციანების გაყიდულ პოეტებს უნდა უხაროდეთ, რომ ყველაფერი ასე კარგად დაგვირგვინდა; აკი რამდენი ხიფათი იყო, და მაინც გამოძვრენ, დაიბრუნეს კრედიტები, და თუ ძველი ჭრილობები წამოტკივდებათ – მხოლოდ ციკლონის ცვლილებისას, გამოზომილად, თვიურით.

იყ

სამოციანების გაყიდული პოეტები დაატარებენ ხელოვნური ყვითელი ტყავის ზორბა ჩემოდნებს, ჩერდებიან სასტუმროებში, მხრით იჭერენ, როგორც ვილინოს, ყურმილს, ხოლო მათი ჩემოდნები ჭრელდებიან სარეკლამო იარლიყებით. გოგონა, ვიეტ-კონგოელი, აი, ჩვენი საზიარო, კოლექტიური ქვეცნობიერი. გოგონავ, რაში დაგჭირდები? – დაუნანებლად მოისროლე სავიზიტო ბარათი ურნაში. პასპორტში ერთი ვიზით მეტი, ერთით ნაკლები.

ოდესმე, დათოვლილ ასაფრენ ბილიკზე, ერთი მათგანი გაიხსენებს ძველ ამბებს, ლექციებს, ბერლინის რადიოს და ხიდებს ვისლაზე. „კარგი, – იტყვის ის, – კარგი, კარგი, ბოლოს და ბოლოს, ეს არც ისე ცუდი დრო იყო, ჩვენი გაყიდული სამოციანები. სოციალ-დემოკრატიული პედერასტია – სანყენია, თუკი ხსოვნას ესლა შემორჩა. ჩვენ გვმართავდა სიყვარული, სიყვარული გვაგლეჯდა გლანდებს, როგორც ქუჩის ტელეფონებს გლეჯენ ყურმილებს. პოეზია იქმნება ყელით, და ეს ყელი უკუნებლად ჩახრინნულია“.

ლიტერატურის კანონების შესაბამისად, და მათ მიერ ხელმოწერილი კონტრაქტების შესაბამისად, ისინი იბრძოდნენ თავისუფლებისთვის, თავისუფლება კი, როგორც ცნობილია, მოითხოვს, რომ დროდადრო მისთვისაც იბრძოდნენ – სანგრებში, ტყეებში და თავისუფალი პრესის ფურცლებზე.

ნი

პოეზიაზე საუბრისას ღირს მოგონება მათი, ვინც ჩარჩა ძველი კეთილი სამოციანების ქუჩებსა და სანაპიროებზე, ვინც რეაბილიტაციის კურსი ვერ დაძლია, ვის თავზეც დღემდე გროვდებიან შავი ღრუბლები, რომლებიც ამერიკულ თეთრ ლექსებს გვანან; ღირს მოგონება ყველა მათგანის, რადგან ის, რასაც დროს ვეძახით,

ერთი უბრალო სასაკლაოა,
სადაც ნანლავეები ამოყრილა მხოლოდ იმიტომ,
რომ მათი ამოყრის ადგილი აქაა;
ან სხვა ვინ გადაურჩებოდა ასეთ დროებას,
თუ არა ისევ გაყიდული პოეტები
სიყვარულისგან დამსკდარი
ფილტვებით.

იესო თანაუბრძოლს აუტსაიღერებს

ზღვას შევხედე და მაშინვე მივხვდი –
სამი დღე დავეხეტებოდი ცარიელ ნაპირზე,
გავდიოდი ყურესთან, რომლის თავზეც ეკიდნენ წვიმები –
იცი, წვეთები ეღვრებოდნენ წყლის ზედაპირს და თევზებივით იწყებდნენ
ცურვას –
მთელი სამი დღე გავყურებდი ოქროს ჩირაღდნებს – სასტუმროების,
სასადილოების,
სადგურის ბუფეტს, სადაც მუშათა ბრიგადები
კაუდებოდნენ ალკოჰოლით, და მათი მოტკბო ნერწყვი
ავარდისფრებდა არაყს,

და სწორედ მაშინ გავიფიქრე –
იესო იყო წითელი,
მან შეგნებულად მოაწყო ისე, რომ შენ იტანჯო,
როცა შეცდომებს აღმოაჩენ მის ნახაზებში;
მან ყველაფერი შეგნებულად მოაწყო ისე,
რომ მისი ხმა გეჩვენებოდეს –
აი, ამბობს ის,
აი, ესაა შენი გული, ეს კი – მისი, მოუსმინე, როგორ ფეთქავენ.
შენ ცოცხალი ხარ, ვიდრე გესმის შრიალი კანქვეშ,
შენ ცოცხალი ხარ, ვიდრე ხედავ, რა ხდება სიღრმეში
და საგნების ზედაპირზე.

და ასევე გავიფიქრე –
ეს ველოსიპედები ქვიშაში,
ეს მქადაგებლები მაშველთა კოშკებზე –
ძალზე ღრმად უნდა შეხვიდე წყალში
და უქადაგო მედუზებს და მფრინავ თევზებს,
და უკითხო, ვიდრე ისინი მოთმინებით ცურავენ ირგვლივ,
განუმართო უბნელესი, საზარელი ადგილები
ლექსიკონიდან, და უნდა უთხრა –

იესო იყო წითელი,
დანარჩენი კი – მემარცხენეთა ოინებია: ეს სიარული წყალზე,
ეს მოციქულები – საინჟინრო ფაკულტეტის კურსდამთავრებულები,
რომლებიც იკრიბებიან ფაბრიკების საიდუმლო სერობებზე,
ეს ოქროს ძაფები შენს სვიტერში,
ეს ნაკანრები მუხლზე,

მართლაც! იესო იყო წითელი –
მისი გათვლები ეფუძნებოდა ფრინველების გადაფრენის კომუნისტურ
თეორიებს
და ყველაფერი იმისათვის კეთდებოდა, რომ შენ იტანჯო,
როცა ყურს უგდებ ველოსიპედებისა და ხეების გულისთქმას
და მეთევზეების საუბრებს,
რომელთა ენები გადარეცხილან ცივი არყით, როგორც ახალთახალი
სანარმოო დეტალები.

ნედლი ბალახი, რომელიც იზრდება ამ ფუნდამენტებზე,
ნედლი ბალახი, რომელზეც არაფერი ვიცით,
ნედლი ბალახი, რომლის გარშემოც ტრიალებს ცა,
ბალახი – ნედლი და ნოტიო,
რომლის გამოც ხდება ყველაფერი;

რა სიფრიფანა ძარღვები აქვს ამ გოგონას,
ზოგჯერ სისხლი ვერც აღწევს მათში;
ზამთარში, როცა კანი შრება, როგორც მდინარე,
თუ გესმის მისი გულისცემა?
მისი გულისცემა შენელებულია,
რაც ალბათ ნიშნავს, რომ ახლა ძინავს
ან, უბრალოდ, ზედმეტად დამშვიდდა.

ლუკოილი

როცა მოდის აღდგომა და ცა ჩვენდამი უფრო მომთმენია,
როცა ყველა იძაბება – აბა როგორ, მაინც აღდგომაა,
მაშინ მინაში გვერდს იცვლიან გარდაცვლილები,
ცივ თიხას ზელენ იდაყვებით.
მეც დამიმარხავს მეგობრები,
ვიცი, ეს რაც არის – დაფლა მეგობარი,
როგორც ძვალს ფლავს მინაში ძალღი,
და ელოდო, როდის გახდება
ცა შენდამი უფრო მომთმენი.

არსებობენ სოციალური ჯგუფები,
ვისთვისაც მსგავსი რიტუალები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია,
მე ვგულისხმობ, პირველ რიგში, საშუალო ბიზნესს.
ვის არ უნახავს, თუ როგორი სევდა იპყრობთ
სანავთობე კომპანიების რეგიონალურ წარმომადგენლებს,
როცა ისინი თავს იყრიან სასაფლაოების
თვალუწვდენელ ზეგანებზე, რათა დაფლან
ტყვიებით ფილტვებდახვრეტილი მორიგი მოძმე;
ვის არ სმენია ხმამალალი გულისცემა,
როცა ისინი დგანან კუბოსთან,
ძუნწ ცრემლებსა და ცინგლებს ინმენდენ
ტკიცინა დოლჩე-გაბანებით,
ხოლო ჰენესი რაკრაკებს
ერთჯერად
ჭიქებში.

აი, კოლია, – ამბობს ერთი, – ესეც შენი კუთვნილი წილი.
ოფშერების უკიდევანო ზეგანებზე
ჩვენ, როგორც გარეული ბატები, ვცვივით
დავინყების ცივ ქაობში, ჩვენი ნახევრადდაშლილი ლვიძლებით.

რა ვქნათ, – ბჭობენ, – რა გავატანოთ
ჩვენს ძმას
გრძელ გზაზე
ლუკოილის მბრწყინავ სამოთხემდე?
ვინ იქნება მისი მხლებელი
სალხინებლის ბნელ გვირაბებში?

ბოზები, – თანხმდება ყველა, – ბოზები,
მას იქ ბოზები დაჭირდება,
კარგი ბოზები,
არამავენე, ძვირფასი ბოზები,
ისინი გაათბობენ მას ზამთარში,
სისხლს გაუგრილებენ გაზაფხულზე.
მარცხნივ ჩავუნვენთ პლატინის ქერას,
ხოლო მარჯვნივ – პლატინის შავგვრემანს,
არც უნდა იგრძნოს, რომ მკვდარია.

ოჰ ეს სიკვდილი – ტერიტორია, სადაც ჩვენი საკრედიტო ბარათები
უსარგებლოა.

სიკვდილი – ნავთის ტერიტორია.
ნავთმა განბანოს ცოდვებისგან.
ფეხებთან დავუნყოთ ოქროს და იარაღს,
ქურქსა და წმინდად დაფქვულ პილპილს.
მარცხენა ხელში – ბოლო ნოკიას,
მარჯვენაში – კარგ საკმეველს, იერუსალიმურს.
მაგრამ მთავარი ბოზებია.
პლატინის ორი ლამაზი ბოზი.
მთავარია, – ამბობენ ბოზები.
მთავარია, მთავარია, – ეთანხმება კოლიაც კუბოდან.

როგორი სენტიმენტალურები ვართ აღდგომებისას.
ვდგავართ, ვიცდით, როდის წამოდგებიან მკვდრები
და გამოვლენ საიქიოდან.
სიკვდილისადმი ინტერესი არასოდეს მძაფრდება ისე,
როგორც მეგობრის დამარხვისას.

სამდლიანი ლოდინის შემდეგ
მორგის კართან, მესამე დილით,
ბოლოს და ბოლოს, ის დათრგუნავს სიკვდილს სიკვდილით
და კრემატორიუმის ზღურბლზე გამოსული, ხედავს,
რომ მათ, ღონემიხდილებს, ძინავთ
სამდლიანი ღრეობის შემდეგ,
ბალახზე ყრიან
ამოგანგლულები
თავ-თავიანთი დოღჩე-გაბანებით.

და მაშინ ჩუმად,
რათა არეინ გააღვიძოს,
ააცლის ერთ-ერთს
ნოკიას დამტენს
და ბრუნდება
ჯოჯოხეთში
თავის
ბოზებთან.

ღეზარტირაპი

დავინყებ იმით, რითიც ღირს დაწყება –
მიძღვნით მათდამი, ვინც ვერ მოაღწია
უკეთეს დრომდე, დრომდე, როდესაც,
როგორც იქნა, შეგვიძლია ამოვისუნთქოთ
და სული მოვითქვათ.
მაგრამ მკვდრები ამოსუნთქვას ვეღარ შეძლებენ,
ვერა, ნამდვილად ვერ შეძლებენ.

ეჰ, ყველაფერი როგორ კარგად იწყებოდა, როგორ
გვეიმედებოდა, რომ, აი, ცოტაც,
ორიოდ ზამთარიც,
ორიოდ დეპრესიაც,
ორიოდ ამონთხეული გულიც,
მთავარია – მივატანოთ ოცდაათამდე,
რომლის შემდეგ ყველაფერი გაადვილდება,
გაადვილდება სუნთქვაც, გათვლებიც.

მთავარია – დავეხმაროთ მეგობრებს, გვახსოვდეს
სიმთვრალეში მიცემული ყველა პირობა,
მიცემული თვალზე ცრემლით და ცხვირზე ცინგლით,
რომ, აი, ამასაც გავუძლებთ, გავარღვევთ
და გადავკუზავთ ცხოვრებას...

და, აი, ისიც – ცხოვრება.
ნაკუზული.
მაგრამ უკვე აღარ გვინდება.

მეგობრები დაილენენ,
როგორც პირველი საბჭოთა ტანკები,
და რამხელა სევდა იყო ამ სიკვდილებში,
მტრებს არ ვუსურვებ ასეთ სიკვდილებს,
მითუმეტეს, თუკი მტრებიც
დაილენენ,
როგორც ტანკები.

დღეს კი, ახლა,
როცა ქარი ატყლაშუნებს საღამოს თავსხმას,
არავინ დამრჩა, რომ დავურეკო.

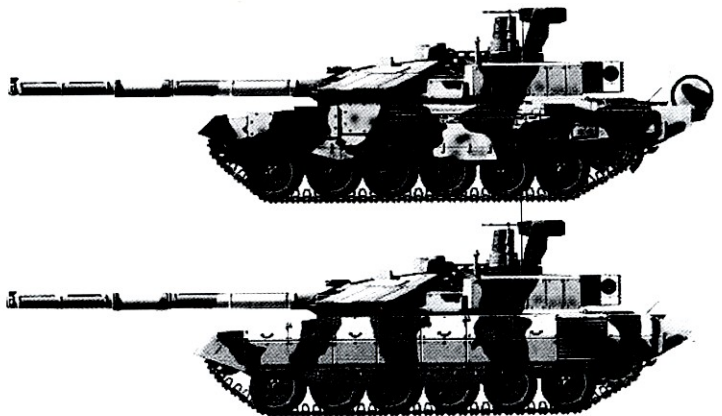
არის ათიოდ მეგობარი,
მაგრამ რად გინდა –
ისინი უკვე გაღეშილან,
საერთოდ აღარ ფხიზლდებიან,
ზოგჯერ მგონია, რომ ვმეგობრობ
ნარკოლოგიურ
დისპანსერთან.

თუმცა რჩებიან მათი შვილები,
ჯერ კიდევ მათი შვილები. რად გინდა –
მათთან დარეკვას რა აზრი აქვს,
ერთი მაგათიც! – აი, სულ ცოტაც –
და ისინი გავლენ ქუჩებში,
რომ თავიანთი მამებისთვის შური იძიონ,
იმათ გამო, იმათ მაგიერად.
და მაშინ აღარ გაგიკვირდეს, თუ ისინიც მობრუნდებიან,
დეზერტირები, გაბოლილი ჯამბაზები,
მოხალისეთა მუნდირებით შემოსილი ტვინნაღრძობები,
რომლებიც პატრულირებდნენ გზებზე
ცხელ წერტილებში, ბალკანეთში;
დაბრუნდებიან ქიმიკოსი ასტროლოგებიც,
ცას რომ წვავენ დაუნაის თავზე;
და ყველა თავბრუდასხმული სული, და ყველა ბირჟის ბოროტი გენია,
ემიგრანტები, ბუნდესვერის საწყობებს რომ აცამტვერებდნენ
შემოდგომობით, გაშლილ მინდვრებზე;
მთელი ეს დაუსრულებელი ქარავანი, დროში ჩაკარგული,
ტვირთი, რომელიც გამუდმებით იმალებოდა
ერთი ჩხრეკიდან
მეორემდე.

და სულ ბოლოს, როცა ყველა გამოვა ხმელეთზე,
ო, როცა ყველა გამოაღწევს,
რა ცუდად წაუვათ საქმე იმ ინჟინრებს,
რომლებიც იღვწოდნენ ჩვენი სულებისთვის.

მთავარია, ყველას გვეყოს სიყვარული.
მთავარია, ყველას გვეყოს ღვარძლი.

თარგმანი
ზვიად რატიანის

სერბეი ჟადანი როგორც ეროვნული გმირი

ელენა ჟანაილოვა

გიაბობთ, როგორ მოჩანს ჟადანი რუსეთიდან. პოეტი, პროზაიკოსი, დრამატურგი, მუსიკოსი, პერფორმერი, მწვავე სოციალური თემების მიმომხილველი, საუკეთესო საზოგადოებრივ ნამოწყებათა ორგანიზატორი, „ნარინჯისფერი რევოლუციის“ სახე. უკრაინული ფუტურიზმის სპეციალისტი, ბუკოვსკის მთარგმნელი. კულტურის ფეთქებადი ელემენტი. ჟადანი იდეალურად დაემთხვა დროს, ახალი ენერჯის ტალღას ლაგამი ამოსდო და გააჭენა, თანამედროვეობას კოსმოსში გამგზავრებული ძაღლის ალლოთი შეიგრძნობს და თითქოს კოსმოსური სიმაღლიდან დასცქერის. ჟადანი დღევანდელი უკრაინის გმირული კულტურული ბრენდია, მისი ევროპული სახე, მისი ნერვი, მისი კენესა, მისი ხარხარი, მისი ჯაზმენი და ჯამბაზი, მისი ახალი მითოსის ავტორი, გოცბებული მაყურებლის თვალწინ თვითონვე რომ ამსხვრევს საკუთარ ქმნილებას. ის სტუდენტით იცვამს, ყოფით დონეზე უაღრესად მოკრძალებულია, მის თავდაჭერას ვერანაირად ვერ ვუნოდებთ „ვარსკვლავურს“, ბოჰემურ შეცოდებათა უმრავლესობისაგან თავისუფალია. ამპარტავანი არ გახლავთ, მაგრამ, ჩემი აზრით, გრანდიოზული პატივმოყვარეობა ახასიათებს: საკუთარი კულტურული მისიისა და შემოქმედებითი ბიოგრაფიის შექმნაც ეხერხება. ჰო, კიდევ ხშირად იმეორებს, რუსული ცუდად ვიციო, რაც ყოველთვის ძალზე მახალისებს, რადგანაც მახსოვს, რა გულდაგულ მისწორებდა თავისი ნაწარმოებების თარგმანებს ჟურნალ „ზნამიაში“ დასაბეჭდად. საერთოდ, უნდა ითქვას, რომ უკრაინელი ლიტერატორები მდიდარ, სისხლსავსე და მრავალფეროვან რუსულს ფლობენ. შარშან კიევში, ფესტივალზე „Киевские лавры“ ჟადანთან ერთად მივიღე მონაწილეობა პროექტში „ორმხრივი თარგმანები“. მე ვთარგმნე მისი ციკლი „რადიოშანსონი (რვა ამბავი იურა ზოიფერის შესახებ)“, მან კი – ჩემი „შავი კოსტუმები“. როდესაც კიევის კლუბ „დივანში“ ერთობლივ კითხვას ვგეგმავდით, სერიოზად მითხრა, რასაც შენ ამბობ, მოსაწყენია, მოდი, მონაცვლეობით ნავიკითხოთ თითო სტროფი უკრაინულად და რუსულად, აქ ყველა ორენოვანია და გაიგებსო. ასეც მოვიქცით, მიყოლებით ნავიკითხეთ ტექსტი. ჟადანთან ერთად კითხვა ადრენალინისა და გამონევეას ნიშნავს, ეს როკ-ნ-როლი და ჯემ-სემენია! ცხადია, პარტია სერიოზუს მიჰყავდა, მას ხომ პოპ-ვარსკვლავით შეუძლია აუდიტორიის მონუსხვა, მე კი უბრალოდ ვოკალურ ფონს ვუქმნიდი. ერთმანეთის ხმა არაჩვეულებრივად გვესმოდა. როგორც ჩვეულებრივ ხდება მის გამოსვლებზე, ახალგაზრდები აღტაცებული შეძახილებით უჭერდნენ მხარს, საბოლოოდ კი ერთად ძმურად დალიეს. ამ ნამუშევრით განსაკუთრებულად ვამაყობ. მან ნამდვილი პროფესიული სიამოვნება მომანიჭა. ჟადანს საყვირზე დამკვრელის მძლავრი ფილტვები და ნავარჯიშები სუნთქვა აქვს, ერთი კლავიატურიდან მეორეზე გადადის, თავბრუდამხვევი სისწრაფით იცვლის რეგისტრებს და არაჩვეულებრივად ერკვევა ატონალურ კონსტრუქციებში. მას საუკეთესოდ გამოსდის ის, რისთვისაც მუდამ მიყვარდა თანამედროვე პოეზია, რისთვისაც ახლაც მიყვარს, იმ პერიოდული სასონარკვეთილების მიუხედავად, რომელსაც მისი მოძველებული ინსტრუმენტარიუმის გამო განვიცდი. სერგეი გვიამბობს სრულიად რეალურ ამბებს, რომლებიც ზღაპრებს წააგავს და, ამასთან, რთულ პროზაიზირებულ რიტმს ზეციური მეტაფიზიკის სასწორზე არწევს. მას მერე ყველა საჯარო კითხვისას აუცილებლად ვკითხულობ „რადიოშანსონის“ მეოთხე ნომერს, რომელსაც „ბომბისტთა საამქრო“ ეწოდება. ამ ლექსში ლაპარაკია პოეზიაზე, თუმცა ეს პირველივე სტროფიდან როდი ხდება გასაგები, მის დასასრულს კი ერთი პატარა კაცის სიკვდილის ამბავს ვგებულობთ. ჟადანს შეუძლია სულშიჩამწვდომად საუბარი, გარეუბნელი მუშა ბიჭის ღირსების კოდექსით ხელმძღვანელობს, აქვს ოქროს საყვირი და პატარა ვიოლინო, გულწრფელი მრისხანება და ასეთივე გულწრფელი სინაზე. გული მწყდება, რომ მე არ მომიწია „ლუკოილის“ თარგმნა, არადა ის ჟადანის ყველა სხვა ტექტზე მეტად მიყვარს.

ეს ლექსი სატელევიზიო ახალ ამბებსა და ქადაგებებზე უკეთ ასახავს ჩვენს თანამედროვეობას და ბედნიერი ვარ, რომ რუსულად მისი სამი განსხვავებული თარგმანი არსებობს.

სახალხო გმირობა პოეტისათვის არცთუ ისე სახალისო და იოლი ხვედრია, თუმცა სახელის მოხვეჭას ყველა მწერალი ოცნებობს. სახალხო გმირი საკუთარ თავზე გარდუვალად იღებს დარტყმებს, გარდუვალად აღმოჩნდება ნაცემი კაცისა და შავი მონის ტყავში. გმირს მუდამ უნდა ესმოდეს ხალხის: მაშინაც, როცა ის მტერს უტევს და მაშინაც, როცა მას უტევენ. წიგნში „ნატყვიარები და ნაჭრილობევი“ ჟადანი ნაცემ, მომაკვდავ ადამიანებზე მოგვითხრობს, რომლებიც, მიუხედავად ყველაფრისა, არ ნებდებიან; მამაკაცებსა და ქალებზე, რომლებმაც სიკვდილს სძლიეს და ისეთ სიყვარულზე, რომელიც სიცოცხლეზე უფრო ხანგრძლივია. ეს კრებული ბიბლიურ და სახარებისეულ ქარგაზეა აგებული, მასში, ისევე, როგორც შავკანიანთა სპირიტუელში, წმინდა ისტორიის გმირებად ავტორის თანამედროვენი გამოდიან. მათ ცხოვრების მიერ შემოთავაზებულ პირობებში უწევთ მოქმედება, ეს პირობები კი არასოდესაა მარტივი. ეს ნულოვანი წლების პოსტსაბჭოთა უკრაინის პაროდოულ-პარადოქსული სახარებაა, რომელიც ევროპული სამყაროს შეუხედავი კულისების მაცხოვრებლებს, მათი ყოფის სიდუხჭირესა და სულის სიმდიდრეს გვაცნობს.

ამ წიგნში ჟადანი, უაღრესად მუსიკალური ადამიანი, კვლავაც უფრო სახალხო ინდიპენდანტის გმირად რჩება, ვიდრე ისტებლიშმენტისა. ეს კი რუს კოლეგებს მორალური კმაყოფილების საბაბს ანიჭებს: როგორც ჩანს, უკრაინულ კონტექსტში ეს ორი ზონა ერთიმეორესთან ჰარმონიულად თანაარსებობს.

თარგმანი თამარ კოტრიკაძის

სარგაი ჟადანი

სარკოვის „დინამო“

ნაადრევი სიბრძნე ადრეულ ფეხმძიმობას ჰგავს: მას იოლად იძენ, მაგრამ იოლადაც კარგავ. ოთხმოცდაათიანების დასასრულს ხარკოვში ორი და ცხოვრობდა. ოთახს ერთ აზერბაიჯანელთან ქირაობდნენ, რომელსაც გენა ერქვა. ყველას ეგონა, რომ სამივენი საყვარლები იყვნენ, მაგრამ ეს არ იყო მართალი, რადგანაც გენა ჰომოსექსუალისტი გახლდათ. ეს კი, სხვათა შორის, აზერბაიჯანლებში უაღრესად იშვიათ მოვლენას წარმოადგენს, რაც მათი რეგიონის რთული ისტორიისა და რელიგიური თავისებურებებიდან გამომდინარე, ბუნებრივიცაა. გენამ დებს ზიტა და გიტა შეარქვა და თმის სიგრძით არჩევდა: ზიტა გრძელ თმას ატარებდა, გიტა – მოკლედ შეჭრილს. ჰოდა, გენას საყვარელმა, „დინამოს“ აუზის მწვრთნელმა, დებს საზიარო აბონემენტი გაუჩაღიჩა. რიგრიგობით დაიწყო აუზზე სიარული. უფროს დას, როგორც მოსალოდნელი იყო, მალევე შეუყვარდა გეი მწვრთნელი. თუმცა, გიტას ეს უკვე მასზე ადრეც მოესწრო. სასიყვარულო სამკუთხედის მსგავსი რამ წარმოიქმნა, თუმცა, რასაკვირველია, ურთიერთობები ძალზე მდორედ ვითარდებოდა. მაშინ დებმა მოითათბირეს და გადაწყვიტეს: რომელიც იყოჩაღებს, გამარჯვებაც იმას ერგება. მონაცვლეობით ცდილობდნენ მწვრთნელის ყურადღების მიქცევას. მაგრამ მთელი

მულამი იმაში იყო, რომ უფროსმა დამ ცურვა არ იცოდა, უმცროსი კი შესანიშნავად ცურავდა და ამით სარგებლობდა კიდეც. ამ დროს მწვრთნელი მოაჯირს ჩამოყრდნობილი იდგა და მეოცნებე მზერას არ აცილებდა კედელზე გაკრულ ოლიმპიური კომიტეტის სარეკლამო აბრას, რომელზედაც რეზინსქუდიანი ბავშვების თავები მოჩანდა. უფროსი და კარგა ხანს ვერ მიმხვდარიყო, თუ რატომ ვერ იქცევდა მსაჯის ყურადღებას. თავიდან სწყინდა, მერე დემონსტრაციულად არიდებდა თვალს, ბოლოს კი მის სრულ დავიწყებას ეცადა – და მთელი ამ ხნის მანძილზე კედელთან მოტივტივე ბაგირს არ მოსცილებია. როგორც იქნა, ჩასწვდა, რომ მსაჯი მას უბრალოდ ვერ ხედავდა თავისი სამეთვალყურეო ადგილიდან: დისგან განსხვავებით, ის ნაპირთან იმდენად ახლოს ჭყუმპალაობდა, რომ ზემოდან არ ჩანდა. მაშინ თავზე ხელაღებულმა მეტრფემ ყოვლად საბედისწერო ნაბიჯი გადადგა: ბაგირებს ხელი უშვა და ფილებიან კედელს ტერფები ძლიერად ჰკრა. ცხადია, იმნამსვე ჩაიძირა. მწვრთნელმა ეს შენიშნა, მაგრამ გოგონას გადარჩენა იმ მარტივი მიზეზის გამო ვეღარ შეძლო, რომ აღნიშნულ მომენტში, როგორც ოქმში იქნა შეტანილი, „უსაფრთხოების ტექნიკასა და ოლიმპიური კომიტეტის განაწესს არღვევდა,“ – მარტივად რომ ვთქვათ, ანძრევდა. ამიტომაც, ქლორიან წყალში ასე, პირდაპირ გადაშვება ვერ გაბედა. ზიტას კუბოს მთელი სპორტული საზოგადოება აცილებდა. მწვრთნელი კი სამსახურიდან გაათავისუფლეს. მას, ყველა სიკეთესთან ერთად, გადატანილი ფსიქოლოგიური სტრესის საფუძველზე პირადი პრობლემებიც დაეწყო. ფსიქიატრს მიაკითხა და ყველაფერი უამბო: საცურაო აუზის ამბავიც და უსაფრთხოების ტექნიკის დარღვევის ამბავიც.

არც კი ვიცო, რისგან გიმკურნალოთო, აღიარა ექიმმა. მწვრთნელმა სწორედ ფსიქიატრთან გაიცნო ერთი უცნაური პაციენტი, მხატვარი-დეკორატორი, რომელიც მუდმივი კლიენტების რიცხვს ეკუთვნოდა და რომელსაც ფსიქიატრი დაჟინებით არიდებდა თავს. მხატვარმა თავისი ამბავი უამბო. ერთი-ორი წლის წინათ გაუცნია ქალი. ასე, ოცდაათიოდე წლის იქნებოდა, ეფექტურად გამოიყურებოდა, მაგრამ, ამის მიუხედავად, მოკრძალებულად ეჭირა თავი. როგორც გაირკვა, პროტესტანტულ სკოლაში საზოგადოებასთან ურთიერთობის მენეჯერად მუშაობდა. მხატვარმა მაშინვე დაუწყო კერვა, თან ქრისტიანულ გრძნობებს, განსაკუთრებით კი მიმტვევებლობას აწვებოდა. მენეჯერმა ქალმა ცივი უარით გაისტუმრა. მხატვარმა იფიქრა, ასეთი ქალის მოხიბლვა რაიმე ეფექტური საქციელით ჯობსო. შინ წავიდა და გაზით თავის მონამლვა სცადა. მეზობლებმა ავარიული სამსახური გამოიძახეს და, შეცდომით,

სახანძროც. მეხანძრეებმა ორი სართული წყლით დატბორეს და ყოვლისმომცველი მიმტვევებლობის განცდით აღვსილნი, შინ წავიდნენ. მოვიდნენ საბინაო სამსახურის წარმომადგენლები და მხატვარს რემონტის საფასურის გადახდა მოსთხოვეს. ვილაცამ ურჩია, ფსიქიატრისთვის გამოერთმია ცნობა იმის თაობაზე, რომ იმ წუთში, როცა ხალხს გაზით წამლავდა, ფსიქიური აფექტის მდგომარეობაში იმყოფებოდა და ბოროტი ზრახვა არ ჰქონია. ამის შემდეგ ექიმი მის მიღებას თავს არიდებდა, რის გამოც მისაღებში უზარმაზარი რიგი გროვდებოდა. მაშინ მხატვარი ისევ მენეჯერ ქალს მიადგა და ამჯერად სოციალურ სამართლიანობას მიანვა. პროტესტანტებმა ის უძღები შვილივით მიიღეს, და თავიანთი სკოლის სპორტული დარბაზისათვის გრანდიოზული პანო შეუკვეთეს. მხატვარმა ხალისით მიიღო შეკვეთა და მაშინვე ჩაატარა მენეჯერი ქალის შებმის მცდელობა, რისთვისაც კაბინეტში შეუვარდა და პირდაპირ ახლადმიღებულ ფაქსებზე მიანვინა. აღშფოთებულმა მენეჯერმა ის კაბინეტიდან გააძევა და საზოგადოებისათვის სასარგებლო და ღვთისთვის სასიხარულო საქმის კეთება ურჩია. გარდა ამისა, უგულვებელყოფილმა გენიოსმა შენიშნა, რომ მენეჯერ ქალს უცნაური ურთიერთობა აკავშირებდა სამოცდაათს მიტანებულ კეთილ პასტორთან, რომელსაც ბორბლიანი სავარძლით დააგორებდნენ. ამის შემდეგ მხატვარმა ისევ მენეჯერ ქალს მიაკითხა და ამჯერად მის მორალურ თვისებებსა და ნებისყოფაზე მოახდინა ზეწოლა. ქალი ატირდა და გამოუტყდა, რომ ეს მისი ცხოვრების ტრაგედიაა, რომ თვითონაც აცნობიერებს თავისი მდგომარეობის ორაზროვნებას და რომ თავს მარიამ მაგდალინელად აღიქვამს (დიახ, არც მეტი, არც ნაკლები!). ისიც თქვა, ნამდვილად

ჯოჯოხეთის ცეცხლში დავინებები, მაგრამ ეს მოხუცი მიყვარს და გთხოვ, თავი დამანებო. მხატვარმა იქვე კიდევ ერთხელ სცადა მისი მიწვნა, მაგრამ ქალმა მუცელში მუხლი სთხლიშა, რის მერეც კაცი იძულებული შეიქნა, თავის უშუალო მოვალეობებს დაბრუნებოდა. ასეთ ქალზე პარადოქსული აზროვნებით უნდა მოახდინო შთაბეჭდილებაო, იფიქრა და დაუყოვნებლივ შეუდგა ამაზე მუშაობას. ზოგადი იდეის შესაბამისად, პანოზე ალეგორიული ფიგურები უნდა გამოესახა. მთლიანობაში სურათს, ღვთის შენეწით, სექსისა და ნარკოტიკებისაგან თავისუფალი, ჯანსაღი ცხოვრების წესი უნდა ექადაგა. მაგრამ მენეჯერ ქალთან შელაპარაკების შემდეგ მხატვარმა გადაწყვიტა, ყურადღება სინანულის განცდაზე გაემახვილებინა, ამიტომაც ტრენაჟორების ფონზე ძველი-ტალიელ ოსტატთა სტილში გამოსახული ჯვარცმა მოათავსა. პანოზე იესო ძელზე მოვარჯიშე სპორტსმენს მოგაგონებდათ. მოშორებით მდგარი მარიამი და მოციქულები ყოურის წევრებს ჰგავდნენ, რომლებიც გიმნასტის მიერ მოგროვებულ ქულებს ითვლიდნენ. კუნჭულში იუდა ჩაცვუქულიყო, გეგონებოდათ, ინვალიდის სავარძელში ზისო; ის ხნიერ სპორტსმენს ნაგავდა, თავის დროზე სტიმულატორების დოზას რომ გადააჭარბა და დოპინგ-კონტროლი ვერ გაიარა. გოლგოთას თავზე ზეცა რასტაფარიანული წითელი-ყვითელი-მწვანე ზოლებით ელავდა, რაც, მხატვრის ჩანაფიქრის თანახმად, სამების ერთარსებობას გამოხატავდა. მენეჯერმა ქალმა ეს ნამუშევარი რომ ნახა, გადაწყვიტა, სასამართლოში ეჩივლა და ადვოკატსაც დაუკავშირდა. მოხუცი პასტორი კი ორი დღის შემდეგ გაციებისაგან გარდაიცვალა ისე, რომ ახალი პანოს ნახვა ვერ მოასწრო. მას მთელი სკოლა ასაფლავებდა. მხატვარი ქელებში დათვრა და მღვდლებს წმინდა სამების საკითხზე ეკამათა. ადვოკატი – მტკიცე ცხოვრებისეული შეხედულებების მქონე, სისხლისფერფრჩხილებიანი ქალბატონი, ასე, ორმოცი წლის, სპორტულ დარბაზში შევიდა და დიდხანს ათვალერა პანო. ბოლოს თქვა, მომწონს, მწვანე ფერი რომ დომინირებსო.

იქ, სპორტულ დარბაზში, ადვოკატს სკოლის ერთ-ერთმა მოწაფემ, სტასიკმა მიაგნო, რომელმაც ქალი ჯერ კიდევ სასაფლაოზე შენიშნა და მას მერე ხელსაყრელ შემთხვევას ელოდა. ბეჯითი, გულჩათხრობილი, გამხდარი ბიჭი იყო, კალათბურთელი და მეოცნებე. თვალები ნერვიულად უბრწყინავდა, გულით კი დამთანგველ სიმხურვალეს დაატარებდა, – მოკლედ, ტიპიური კალათბურთელი გახლდათ. ქალი დარბაზში რომ იპოვა, თვითონაც შიგნით შევიდა და კარი მოხურა. ქალმა არაფერი შეიმჩნია და პანოს თვალერება განაგრძო. ბიჭი მიუახლოვდა და ქალს უკნიდან აეკრო. ძალიან ნერვიულობდა. მერე უხერხულად შეუდგა

ქალის გაშიშვლებას. ჯერ ტყავის პიჯაკი გააძრო, მერე პერანგი, მერე იმდენ ხანს ეწვალა ბიუსტჰალტერის გახსნას, რომ ქალმა ალტიკინების მწვერვალს მიაღწია და უკვე ფიქრობდა, ჰა, მიდი, შენი, დროზე, ეს რა ჯანდაბააო. როგორც იქნა, ბიუსტჰალტერი პარკეტის იატაკზე დავარდა. ქალი მამინლა მიუბრუნდა ბიჭს და ძუ ლომივით ეძგერა. მაგრამ რაღას ეძგერებოდა, თუკი სტასიკს ამასობაში თავისი წილი სიამოვნება უკვე მიეღო და ახლა დარცხვენილი შლიდა ხელებს (და ფეხებსაც). სკოლის შენობიდან ერთად გავიდნენ. ადვოკატმა ქალმა ბიჭს სთხოვა, ხალხში დეიდა ნასტია დამიძახეო, საშინელი და ამაზრზენი რამეების კეთებას აიძულებდა და თავის დილერებთან საქმეების გარჩევას ავალებდა. რამდენიმე დღეში სტასიკი უკვე იცნობდა ქალაქის ყველა ნარკუმას, რომლებიც ადვოკატ ქალს სხვადასხვა სახის ნარკოტიკებით ამარაგებდნენ. სტასიკი იოლად პოულობდა მათთან საერთო ენას, ხშირად რამდენიმე დღით რჩებოდა მძევლად, ვიდრე დეიდა ნასტია მაყუთს შოულობდა. ქალი მოდიოდა, ყელზე ზონარს აბამდა და თავისთან მიათრევდა, სადაც საშინელ და ამაზრზენ რამეებს აკეთებინებდა. სტასიკმა შინ განაცხადა, სემინარები დამენყო და კლასელებთან ერთად ქიმიას ვმეცადინებო. ზოგჯერ ორივეს აუხსნელი ვნება და შიში იპყრობდა. ერთხელ დეიდა ნასტიამ ბიჭი ხელობორკილებით ბატარეაზე მიაჯაჭვა და მთელი ღამე იკოცნავეს, დილას კი ქალი შამპანიურისაგან ცუდად გახდა და, უნიტაზის წინ რომ ჩაიმუხლა, ხელობორკილის გასაღები შიგ ჩაუვარდა. სამი დღის განმავლობაში „პატიმარს“ ჩინურ მშრალ ატრიას აჭმევდა და მოსაფხმელად შამპანურის ბოთლებს უშვერდა. მესამე დღეს, ატრია რომ დაუმთავრდათ, ზეინკალი გამოიძახეს. ამ შემთხვევის შემდეგ დეიდა ნასტია მივლინებაში გაემგზავრა, სტასიკს კი გაკვეთილების შემდეგ მევალეები დაუხვდნენ, ნაართვეს მობილური, დეიდა ნასტიას ბინის გასაღები და ჯიბის ფული, რომელსაც ადვოკატი სასკოლო ხემსისათვის აძლევდა ხოლმე. სტასიკმა რჩევისათვის დედას მიმართა.

დედამ, თოჯინების თეატრის ხნიერმა მსახიობმა, შვილს ყურადღებითა და მოთმინებით მოუსმინა. სტასიკი გვიან გაუჩნდა, თუმცა, ვერ ვიტყვით, რომ მაინცდამაინც უყვარდა. – რა მშვენიერია, – თქვა მსახიობმა დედამ და ჭრელ ჩინურ ხალათში გაეხვია, – აი, სტასიკუნა, ახლა უკვე ნამდვილი მამაკაცი ხარ. რამდენი ხანია, რაც შენთან ამის შესახებ მინდოდა ლაპარაკი. აი, მაგალითად, მე, – შორიდან წამოიწყო დედამ, – თვითონაც იცი, რას ნიშნავს მსახიობის პროფესია: მთელ ცხოვრებას გზაში ვატარებ. ოჰ, სტასიკუნა, თეატრი ჩემთვის ცხოვრებაზე მეტიც კია, ეს ჩემი ვნებაა! ხომ იცი, ხუთ სპექტაკლში ვარ დაკავებული, თანაც, ორივე შემადგენლობაში. ეს კი

ნერვების გაუთავებელ წყვეტად მიჯდება! – სტასიკის დედა მეტწილად დადებით პერსონაჟებს – ზაზუნებს, ბაჭიებსა და მაქცია წავს ასახიერებდა, – ჰოდა, იცი, ერთი უცნაური თაყვანისმცემელი გამიჩნდა. სტასიკუნა, ის წერილებს მწერს, ოღონდ რაღაცნაირ, უცნაურ წერილებს. აი, ნახე, – მან შვილს წერილების დასტა გაუნოდა. თურმე მოხუც ქალს უკვე რამდენიმე თვის განმავლობაში ვიღაც მანიაკი სწერდა. არეულ-დარეული და გრძელი წერილები იყო, უცნობი მაქცია წავის როლის შემსრულებელს ხან „მარლენს“ უწოდებდა, ხან თავის მოკვეთით ემუქრებოდა, ხან თოჯინების თეატრის სპექტაკლებზე რეცენზიებსაც ურთავდა და ერთი ნახვით სიყვარულზე მიუთითებდა, ხანაც ანატომიის სახელმძღვანელოდან ამოქსეროქსებულ სურათებს უგზავნიდა, სადაც ადამიანის შინაგანი ორგანოები იყო გამოსახული. – ჰო, აი, ეს ვერ გავიგე, – დრო და დრო გამოცოცხლებოდა ხოლმე დედა, – რაო, სად მინდინარო? ოჰ, სტასიკუნა, – მეოცნების კილოთი განაგრძობდა დედა, – მეშინია, ვაითუ, ერთხელ, დასაძინებელ წამალს რომ მივიღებ, მოვა და ისეთ რამეს მიზამს... – დედა, – უპასუხა სტასიკმა, – საქმე ძალიან სერიოზულადაა. მისი ვინაობის დადგენა არ გიცდია? – აბა, როგორ დავადგინო? – განერვიულდა დედა, – ყოველ ჩვენ სპექტაკლზე ასობით ადამიანი მოდის. მომდევნო საღამოს თეატრში ერთად მივიდნენ. დედა საგრიმოროში ჩაიკეტა, სტასიკმა კი უკანა რიგში ადგილი მონახა და მაყურებლების თვალთვლებას შეუდგა. როგორც იქნა, დაიწყო წარმოდგენა. დარბაზი დაწყებითი სკოლის მონაწევრებით იყო გავსებული. ბავშვების ფონზე საკმაოდ უცნაურად მოჩანდა ორმოცი წლის ლიპიანი გაუპარსავი კაცი, თითებზე სვირინგებით. მართლაცდა, გაიფიქრა სტასიკმა, აბა, როგორ უნდა დაადგინო, რომელია. წარმოდგენის შემდეგ აღმოჩნდა, რომ პრიმადონას საგრიმოროდან კბილების პროტეზი მოპარეს. დედა სიმწრით ხელებს იმტკრევდა და უკბილო ძირს აცმაცუნებდა. მაგრამ ერთ-ორ დღეში უცნობმა პროტეზი დაუბრუნა, მართალია, ფუძის ორი კბილი ამოუძვრია. წერილიც დაურთო, სადაც მოხუც ქალს ისევ თავს „მარლენს“ უწოდებდა, მისი ყვრიმალეების არაჩვეულებრივ მოყვანილობაზე ლაპარაკობდა, მერე წარმოდგენის ანალიზზე გადავიდა და მაქცია წავის დრამატული სახის თავისებურებები გაარჩია, სულ ბოლოს კი მსახიობს პაემანი დაუნიშნა. შაბათს გორკის ძეგლთან გელოდებო. სტასიკმა დედას ურჩია, არ წასულიყო. დედა, რომელიც შიშინა ბგერებს ვეღარ წარმოსთქვამდა, შვილს დაეთანხმა.

ნახევარი საათით ადრე მივიდა, ძალიან ღელავდა. ძეგლის გარშემო წრეზე დადიოდა. გავიდა ნახევარი საათი. მერე კიდევ ნახევარი. მერე კიდევ. რა თქმა უნდა, ქალი აღარ მოვიდოდა. კაცმა ნაყინი იყიდა და

პარკში შევიდა. დამდნარი ნაყინი თითებზე ეღვენთებოდა. კაცი სვირინგებიან თითებს ილოკავდა: ლუზებს, ისარგაყრილ გულებსა და ბალტიის ზღვაში ჩაძირულ მზეებს უსვამდა ენას. დიდხანს იხეციალა ბილიკებზე. მერე სინათლისკენ გადაუხვია და ტირის ჯიხურს მიადგა. იქიდან ხმაური გამოდიოდა. კაცმა ყური დაუგდო. აი, რა ხდებოდა ჯიხურში.

ჯიხურის მეპატრონეს, გულკეთილ ხნიერ ქემს, ყველას დადებით ამხანაგად რომ მიაჩნდა, თავისთან ჯარის მეგობარი მიუპატიჟა, რომელსაც, ჯიხურის მეპატრონისაგან განსხვავებით, დადებითობა დიდად არ ანალღებდა. პირიქით, სამუშაო ადგილზე, მოსკოვის საფირმო მატარებლის გამცილებელთა ბრიგადაში მექლთანისა და მოლაყბის სახელი დაემკვიდრებინა. ჰოდა, ძველისძველმა მეგობრებმა ერთად გააბოლეს და სამხედრო სამსახურის დაუვინყარი დღეების გახსენებას შეუდგნენ. მოაგონდათ ჩათლახი ზემდეგიც, ბრძანებამდე დარჩენილი ასი დღეც, სამზარეულოში მუშაობაც და ჟმერინკას მახლობლად სამშენებლო ბატალიონში მსახურების სხვა ეპიზოდებიც. კიდევ რომ გააბოლეს, სროლა მოუნდათ. ჰოდა, ჰაშიშის ლურჯ კვამლში იდგნენ და ლითონის ირმებსა და თეთრ დათვებს უმიზნებდნენ, როცა ტირში მთვრალი ბოზისთვის მკლავჭიდგაყრილმა ბიზნესმენმა შეაბიჯა. ბოზი სკამზე მიაგდო, ოთახს მძიმე მზერა შეავლო და დადებით ქეშზე შეჩერდა. ქეში დაიძაბა. ამ მომენტში მის მეგობარსაც უჯობდა, გონს მოსულიყო, მაგრამ უკვე შენიშნა სკამის საზურგეზე გადანოლილი ბოზი და მასში ინსტინქტებმა იმძლავრა. ამიტომაც დაინტერესდა, ბიზნესმენისთვის ვინმეს ოდესმე თუ უსწავლებია მანდილოსნებთან მოპყრობა (მანდილოსანი ამ დროს უკვე სკამიდან ძირს ჩამოგორებულიყო). ისიც შეატყობინა, ძველი მედესანტე ვარ და, თუ საჭიროა, თავაზიანობას შეგასწავლი და ცხვირ-პირსაც დაგინაყავო. ბიზნესმენი აენტო. სამშენებლო ბატალიონის ყოფილი მედესანტეც აენტო. მხოლოდ ჭრელა-ჭრულა მანდილოსანი უძრავად იწვა ძირს და შეღებულ კულულებში სიგარეტის ნამწვები ბალახში ჩაცვენილი ვარსკვლავებით ეხლართებოდა. ვიდრე მამაკაცები ორთაბრძოლას დაიწყებდნენ, ჯიხურის მეპატრონე მათ გაშველებას შეეცადა. ასეთი რამ თქვა: ნამდვილი მედესანტე ისეთ შენობაში არასოდეს იბრძოლებს, რომელიც კომუნალურ ქონებას წარმოადგენსო. – შენ ხომ ნამდვილი მედესანტე ხარ? – ჰკითხა თანარაზმელს. ისიც დაეთანხმა. – მეც ნამდვილი მედესანტე ვარ, – ჩაერთო ბიზნესმენი და დაუმატა, – ნადკას გულისთვის კი ორივეს თავს წაგაცლით. – პარკში გასვლა გადაწყვიტეს. თან ორი საჭაერო თოფი წაიღეს. ბიზნესმენმა ჭრელა-ჭრულა ნადკა მხარზე გადაიკიდა. სიგარეტის ნამწვები ქალს ხოჭობებით

დასცვივდა კულულებიდან. ჯიხურის უკან ნაყინით მოთხვრილ კაცს გადაწყინდნენ და სთხოვეს, მოწმედ დაგვესწარიო. მოსწორებული ადგილიც მოძებნეს. – მოდით, ასე ვქნათ, – დაიყვირა იარაღის მფლობელმა, – ერთმანეთს ათ ნაბიჯზე გაშორდით და ისროლეთ. – ბიზნესმენმა ნაბიჯები გადათვალა, დობილი მხრიდან ჩამოიხსნა და ფიჭვის ძირას მიაყუდა. თოფი მოიპარჯვა და ძლიერად გადახსნა დასატენად. თოფი ნაფოტივით გადატყდა შუაზე. ბიზნესმენმა გაოგნებით შეხედა მედესანტეს. – მაშ, კარგი, – წარმოსთქვა იმან, – ახლა ჩემი ჯერია. მანდილოსნის ღირსება უნდა დავიცვა. თოფი ჩამოიღო და დასტყუა. ტყვია ფიჭვთან აყუდებულ ბოხს მოხვდა და კბილი ამოუგდო. ბოზი ხის ძირას გაგორდა. ყველანი მისცვივდნენ. ბიზნესმენი ქალს ანჯღრევდა, მკერდზე თავს ადებდა და მოსთქვამდა: – ნადკა, ოლონდაც არ მოკვდე! – მერე მწარედ აქვითინდა: – შენ ოლონდ იცოცხლე და დანარჩენი მე ვიცხო, – მკერდზე პერანგი გადაიფხრინა და ჭრილობის შეხვევას შეუდგა. ნადკას შეხვეული თავი კომბოსტოს ჰგავდა. ბიზნესმენმა კი სულმთლად აიშვა და ქეშებს პოლიციით დაემუქრა, თუკი მის დობილს ახლავ რამეს არ მოუხერხებდნენ. იმეორებდა, იმიტომ კი არ მიყვარს და, სხვათაშორის, კარგ მაყუთს იმიტომ კი არ ვუხდი, რომ ვიღაც ნაძირლებმა წინა კბილები ულენონო. – რა ვქნათ? რა ვქნათ? – ალელდნენ მეგობრები, – ხომ არ მივაკლათ, მაინც იტანჯება? – ჩურჩულით დაიწყეს თათბირი. მაგრამ ამ დროს ნაყინით მოთხვრილმა კაცმა აიღო სიტყვა: – მოიცადეთ, ძმა მყავს სტომატოლოგი. ამასწინათ კბილების პროტეზი მივუტანე, ისე შეაკეთა, ახალს დაემსგავსა. – ყველანი ამ სტომატოლოგ ძმას ჩაეჭიდნენ, დაჭრილი ნადიუხა მხრებზე შემოიგდეს და პარკის გასასვლელისკენ გასწიეს. მწერალ გორკის ძეგლმა მჭმუნვარე მზერა გააყოლა მათ.

სტომატოლოგმა ძმამ სამზარეულოში შეიპატიჟა და ყურადღებით მოუსმინა. ნადიუხას ნემსი გაუკეთა და მოტეხილი კბილის ადგილას ბამბა მიადო. უთხრა: – პრობლემა არ არის, რასაც გინდათ, იმას ჩავსვამ, ოლონდ კბილი მოიტათ. – კი მაგრამ, საიდან მოვიტანოთ კბილი? – ალელდნენ ქეში მეგობრები. ვინმეს ამოუგდეთო, ურჩიათ სტომატოლოგმა. მეგობრებმა ოქროთი პირმობრდღვიალე ბიზნესმენს მიაპყრეს დაძაბული მზერა. – ჩემი კბილები არ ივარგებს, – განაცხადა სასწრაფოდ, – კარიესი მჭირს და მეშინია, ნადიუხასაც არ გადაედოს. – ძმაო, – შეევედრა ნაყინით მოთხვრილი კაცი, – კავშირები ხომ გაქვს, გთხოვ, იჩალიჩე. კარგი ხალხია. – კარგი, – უთხრა ძმამ, – ოქრო იყიდეთ, ივან ივანიჩს მიუტანეთ და ის ყველაფერს გააკეთებს. ოქროს ყიდვა აზერბაიჯანლებთან ჯობს. – სად ვეძებოთ ახლა აზერბაიჯანლები? – ქეშები ისევ სიძულვილით მია-

ჩერდნენ პირში ბიზნესმენს. – ძმაო, შენ გააჩალიჩე, რა, – კვლავ გამოიჩინა გულისხმიერება სტომატოლოგის ძმამ. სტომატოლოგმა შეიგინა და ტელეფონი აიღო. დაიწყო აზერბაიჯანლებზე გასვლა. დიდი ხნის წვლების შემდეგ ყოფილ თანაკურსელს დაურეკა, რომელიც ფსიქიატრად მუშაობდა. უთხრა: – მისმინე, მანდ ინტელიგენტი ხალხი მოგდის, გიყვები და რამე, დამეხმარე, ვინმე აზერბაიჯანელი მომაძებნინე. მეგობარი დაფიქრდა და ერთი მხატვრის ტელეფონი მისცა, რომელიც უკვე რამდენიმე თვის განმავლობაში ნერვული აშლილობის სიმულირებას ცდილობდა. დაურეკეს მხატვარს. მხატვარი დაფიქრდა და რამდენიმე წუთში მოკლე შეტყობინებით გამოუგზავნა ნაცნობი მწვრთნელის ტელეფონი, ის დაგეხმარებათო. ახლა მწვრთნელს დაურეკეს. მწვრთნელმა უთხრა, დეპრესია მაქვს, არავისთან ლაპარაკი არ მინდაო, მაგრამ ბიზნესმენის ტრაგიკული სიყვარულის ამბავმა გული აუჩუყა და თავისი ძველი ნაცნობის, ვინმე აზერბაიჯანელ გენას ტელეფონი შეატყობინა. დიდი მადლობა გადაუხადეს, გენას დაურეკეს და ჰკითხეს, ოქროს ხომ არ მოგყიდითო. გენამ გაიკვირვა, მაგრამ მაშინვე უთხრა, მოგყიდით, ოლონდ ბევრს ვერაო. მის სახლთან ტრამვაის გაჩერებაზე დათქვეს შეხვედრა. ქეშებმა სტომატოლოგს მადლობა გადაუხადეს, ყოველი შემთხვევისათვის ივან ივანიჩის ტელეფონი გამოართვეს და უთხრეს, ხვალ მოვალთო. გენა გაჩერებაზე მოკლედ თმამუჭრილ გოგოსთან ერთად მოვიდა. უთხრა, საერთოდ ოქროთი არ ვვაჭრობ, მაგრამ შემიძლია კოვზი მოგყიდოთო. ჯიბიდან ჩაის კოვზი ამოიღო. მეგობრები შეიმშუმუნენ, იფიქრეს და ყიდვა გადაწყვიტეს. მერე კი იდუმალებით მოცულ ივან ივანიჩს დაურეკეს.

ყურმილი ახალგაზრდა ქალიშვილმა აიღო და უპასუხა, ივან ივანიჩი შინ არ არის, პოლიციამ წაიყვანა და როდის იქნება, არავინ იცისო. ქეშები დაიბნენ. აი, რა მომხდარა: ივან ივანიჩი, იუველირი და კონტრაბანდისტი, დაბადებიდან მაიაკოვსკის ქუჩაზე ცხოვრობდა, რძის მალაზიასთან, სადაც ჩამოსასხმელი საამქროც იყო განთავსებული და მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრების მანძილზე იმით იტანჯებოდა, რომ საამქროში მომუშავე და იქ მიმსვლელი კაცები მოსაშარდად მისი ფანჯრის ქვეშ დგებოდნენ. ივან ივანიჩი ემუქრებოდა კიდევ, წყალსაც ასხამდა, ძალსაც უშვებდა მათ დასაკბენად. სწორედ გუშინ ველარ მოითმინა და ორი მეხანძრე ოფიცერი გალახა. ოფიცრებმა მილიცია გამოიძახეს. მილიცია მოვიდა და საქმეში არც კი გარკვეულა, ისე დააპატიმრა ყველა, ივან ივანიჩის ჩათვლით. ღამით კიევის რაიონულ განყოფილებაში მოათავსეს. ოფიცრები შხაპივით კონტრასტულები იყვნენ: ერთი სქელგავიანი, მეორე ტანხმელი, თუმცა ორივე ერთნაირად მთვრალი იყო. მათი გათავისუფლება დააპირეს, მაგრამ ფეხზე წამოდგომა არ შეეძლოთ, ამიტომაც დილამდე საკანში დატოვეს. ივან ივანიჩმა ჯერ ოფიცრებთან კინკლაობა სცადა, მაგრამ პასუხი რომ არ გასცეს, დამოშმინდა და გვერდით მომიჯდა. მერე კი თავისი ამბავიც მიაშმო. მაიაკოვსკის ქუჩაზე შვილიშვილ მაშასთან ერთად ცხოვრობდა. ერთადერთი ოთახი ჰქონდათ და ერთ სანოლში ეძინათ, რადგან მეორეს ადგილი აღარ იყო. შვილიშვილს მზრუნველად ეპყრობოდა, მაგრამ მასთან ერთ სანოლში ყოფნით უდაოდ თრგუნავდა მის სქესობრივ განვითარებას. კაცი ამას თვითონვე აცნობიერებდა და განიცდიდა. ბოლომდე მაინც ვერ გავიგე, თუ რა ხდებოდა მათ შორის, ერთი კი იყო: მაშა მამაკაცებთან არ უერთობდა და ფიზიკურად კარგად განვითარებულ, მაგრამ გულჩათხრობილ გოგონად იზრდებოდა. არადა, უკვე ცხრამეტი წლის შესრულდა. გრძელი თმა და ნაზი კანი ჰქონდა, კანჭზე კი პეპელა ჰქონდა ამოსვირინგებული. – ზაფხულში, მზეზე როცა ირუჯება, – ჰყვებოდა ივან ივანიჩი, – პეპელა მუქდება და თითქმის უჩინარდება, ზამთარში კი, როცა კანი უმკრთალდება და მგრძობიარე უხდება, საოფისე ქალაღზე მელნით დახატულს ემსგავსება. ჰოდა, ეს ყველაფერი ივან ივანიჩს ძალზე ადარდებდა, რადგან შვილიშვილი უყვარდა და მისთვის ბედნიერი მომავლის უზრუნველყოფა სურდა. სწორედ ამ დროს ჩემ წასაყვანად მორიგე მოვიდა. არც გამკვირებია: ჩემსავე სადარბაზოში ამიყვანეს, ალკოჰოლიზმსა და ნარკომანიასთან ბრძოლის კვირეულთან დაკავშირებული მორიგი რეიდის ფარგლებში. მე რომ არა, გეგმა უფუჭდებოდათ. უკვე კარებში ვიყავი, კონტრაბანდისტი კი ისევ მომძახოდა: – რაც მთავარია,

პოეტო, ქალებზე წერე! ქალები ჩვენი სიცოცხლეა! – მოკეტე, რა! – ძილში ამოილულულა ერთ-ერთმა ოფიცერმა. – ნადი შენი! – მიაძახა ივან ივანიჩმა და ისევ მომიბრუნდა: – მხოლოდ ქალებზე, დაიხსომე! – ამ სიტყვებით თავი ტანხმელი ოფიცრის მხარს მიადო და ძილი განაგრძო.

მეორე დღეს ისიც და ოფიცრებიც გამოუშვეს. ერთი-ორი კვირის შემდეგ კი მაშა თავის ბავშვობის მეგობარს, არნოლდს შეხვდა, რომელიც რამდენიმე წლის წინ ებრაელ ემიგრანტებთან ერთად გერმანიაში გაემგზავრა და, ის-ის იყო, დაბრუნდა. მაშამ ის დიდხანს ათვალერა. არნოლდს დრედეტი ეცვა და მუსიკით ვაჭრობდა. რა ვიცი ებრაელების შესახებ, დაფიქრდა მაშა. იცოდა, რომ შუა საუკუნეებში ებრაელებს სდევნიდნენ, საბჭოთა კინემატოგრაფში კი უცხოელთა როლებს ათამაშებდნენ, რაკილა, ასე თუ ისე, მართლაც უცხოელები იყვნენ. კიდევ რამდენიმე კვირა გავიდა და დაქორწინდნენ. არნოლდი ზუსტად მათი ბინის თავზე ცხოვრობდა და ახლა, ღამლამობით, სიყვარულის შემდეგ მაშა წყლის დასალევად სამზარეულოში რომ მივბოდა, ივან ივანიჩს ზევიდან მისი შიშველი ფეხების ბრაგუნი ესმოდა. მერე ქალიშვილი შეეძინათ. უცნაური, მხიარული ოჯახი ჰქონდათ. ხშირად ჩხუბობდნენ, მერე ალერსობდნენ, პატარა გოგონას ერთად ასეირნებდნენ, ერთად უსმენდნენ ბი-ბოქსა და სხვა ჩანანერებს, რომლებიც არნოლდს შინ მოჰქონდა, სამივეს ერთ სანოლში ეძინა, ცოლს ქმრის ტანისამოსი ეცვა, ქმარი ცოლს გაფუჭებულ ფეხსაცმელს უკეთებდა, ორი-სამი კვირით სადღაც მიდიოდნენ, მერე ისევ ბრუნდებოდნენ და სივრცეს თავიანთი სიცილითა და კვნესით ავსებდნენ. – ადამიანთა უმრავლესობა უმწეო და მარტოსულია, – ერთხელ უთხრა არნოლდმა ცოლს, – ისინი ერთმანეთს ეჭიდებიან, ხელს აღარ უშვებენ და ცხოვრებას აღარ აცლიან. ყველაფრის თავი და თავი კი ისაა, რომ ამ ურთიერთობათა შემთხვევით და პირობით ხასიათს თვითონაც აცნობიერებენ. უმრავლესობა ხომ შემთხვევით წყვეტს ერთად ცხოვრებას, თავს ირწმუნებს, ასე ჯობსო, მერე კი დიდხანს იტანჯება. აქ გამოცდილება ვერაფერში დაგეხმარება, პირიქით, რალაცას გართმევს, თუნდაც, ილუზიებს. ადამიანები ბევრს ლაპარაკობენ თავიანთ გრძნობებზე, სინამდვილეში კი ხშირად ისიც კი არ ახსოვთ, თუ რა ფერის თვალები აქვს ადამიანს, ვისთან ერთადაც წვანან. ერთი წლინადი რომ გავიდა, მორიგი ჩხუბის შემდეგ ერთმანეთს გაეყარნენ. მაგრამ მერე ისევ შერიგდნენ და დღესაც ერთად ცხოვრობენ, იმიტომ, რომ ერთმანეთი უყვართ, დანარჩენი კი ყველაფერი უმნიშვნელოა.

თარგმნა თამარ კოტრიკაძემ

ამსტერდამელი ფოსტალიონი

ამსტერდამელ ფოსტალიონად რომ გაიჩითა,
უსმენდა აბბას, ტრამალზე იჯდა,
პორნოზეც ანძრევდა პეშვით.
მისი ძმაკაცები, ლოთ-რადიკალები,
ამბობდნენ: აგერ გვკივია ქალები,
ყურებამდე ვართ ძღნერში.

სტაგნაციაა აქ და მთხლეობა,
ლიბერალიზმი და მემარცხენეობა.
პროჭები მართავენ ევროკავშირს და
თავისუფლებას გვტენიან პირში,
არადა ღირსი
მოსანვეის ალებაც გაჭირდა.
მაგრამ აღმოსავლეთით არის ქვეყანა,
სადაც ჯერ კიდევ არ დაერხათ და
თავისუფლების მზე არ ამოსულა.
სადაც კაცობას არ დაუკარგავს სახე,
სადაც ეძებენ მაყუთის შოვნის არხებს
და კულტურული ხიდების შენებაც მოსულა.

სადაც სახლებში სრულყოფილება კიაფობს,
სადაც რუსეთის საპატრიარქო
ჯადოებს ხსნის და ადიდებს „ჯა“-ს
იქ სანარმოებს გულდაკვირვებით
აკონტროლებენ პროფკავშირები
და კოლექტივი სიმღერ-სიმღერ ველ-მინდვრებს ხნავს.

იქ სურდოზეც ურტყამენ აბსენტს,
ნაშები გხვდებიან პირდაპირ ტრაპზე
და ფეხებს შუა დემონურ ზასს
ეგრევე გირტყამენ.
მიდი ძმა, ავგანკა ჩამოგვიტანე!“ –
ეუბნებოდნენ ისინი მას.

და ისიც დადგა ამ უცხო გზაზე,
მიენდო დონბასის ავიახაზებს,
სადაც საუზმედ არაყი მოაქვთ.
დატოვა რაც კი გააჩნდა ქონება,
სამოთხეზე დაიწყო ოცნება
და ფრენა-ფრენით გასცდა შენგენის ზონას.

შედგა რა ფეხი დონეცკის მიწაზე
გამოიყენა ენა ბერძნული იმნამსვე,
რომელზეც, წესით, აქ ხალხი სხლავდა.
მორჩა თუ არა ელადურ როშვას,
გადაეყარა ორ ძაან მაგრად დაბოლილ როშვას,
ერთ-ერთს ფორდიც კი ჰყავდა.

მძლოლმა უთხრა: „ესიო ნარმალნა, სიომა,
დავია პოჩუვასისა უ ნას იაკ ვდომა,
ირგვლივ ძმები ვართ, ხედავ, გეტყობა,
ალთქმულ მიწაზე მოხვდი და სამნი
სტახანოვისკენ წავიდეთ, პლანი
იქ იმდენია, რომ მთელს ამსტერდამს ეყოფა“

გაყინულ მინდვრებზე წვებოდა ბინდი,
იდგა თებერვლის ცივი ამინდი,
ფრინველი მთვარე მისდევდათ ქროლვით.
ცაზე საავდროდ ანათებდნენ ტერიკონები,
უახლოვდებოდა მათ ციკლონები
და ევსებოდათ სულები თოვლით.

ორმოცდამეხუთე კილომეტრზე, შავი
ქარბუქი დაატყვდათ, ჩაუქრათ ძრავი
და ხშირმა ნამქერმა წაართვათ სინათლე.
მძლოლმა მიმართა: „იოჰან, ძმაკუშ,
დაგვენძრა და თუ სიკვდილი არ გასურს,
ევედრე შენს წმინდანებს“

გაყინა და უკვე სიტყვა არც უთქვამთ,
აზოვის პორტებიდან სიკვდილმა დასუნთქა
და ბნელი დემონი დაფრენდა მათ.
ციოდა შიგნით და ციოდა გარეთაც
ის მაინც ცდილობდა სადღაც დარეკვას,
იქ კი პასუხობდა უცნობი ხმა:

„ამაჟამად აბონენტი მიუნვდომელია
ცხოვრება – ერთგვარი ვერაგი მტერია,
თითქოს მდინარეში გახრჩობს მავანი.
სიკვდილი არაა მთავარი ფაქტორი,
უბრალოდ გეცვლება ოპერატორი
და ქრება ზარები შემომავალი.“

თარგმანი შალვა ბაკურაძის

სიყვარული დეფოლტის აპოქაუში

ცხოვრება ყველაზე მიმდობ, რომანტიკოს და პოზიტივისტ ადამიანებს კლავს, ვისაც არც ზომიერების გრძობა გააჩნია, არც იუმორის. მომხმარებელთა საზოგადოება, რომელიც თაღლითებისა და ბანკირების ნდობაზეა დამყარებული, განწირულია, იცხოვროს გამუდმებულ შიშში, რადგან შიში მას იმედთან ერთად ეძლევა და მასთან ერთად ერთმევა კიდევ. ადამიანს ახასიათებს სვეკეთილი და სტაბილური არსებობის ილუზიით ტკბობა, ამიტომაც იოლად ცდუნდებიან და დეპოზიტებისა და საოჯახო კრედიტების, გრძელვადიანი ანაბრებისა თუ კარიერული წინსვლის აზარტულ თამაშებში ერთვებიან. კაპიტალიზმი, როგორც მაცუთის არსაიდან არარაში გადაქაჩვის უსრულყოფილესი მოდელი, ამგვარი ილუზიებისაგან შოკური განკურნების არაერთ ვარიანტს იცნობს. დეფოლტი ფუფუნებას გართმევს, მაგრამ არაფერს გასწავლის: ყველას ძველებურად სწამს საბანკო სისტემისა, ვნებისა და სიყვარულის რწმენა კი ყველამ დაკარგა.

ასეთ შემთხვევებში მუდამ მახსენდება ოთხმოციანების დასასრული, როდესაც ჩვენი მშობლები უზრუნველი მომავლისათვის იღვწოდნენ: სრულიად რეალურ შემნახველ ბანკებში სრულიად რეალური ხელფასი შეჰქონდათ. იმ ეპოქიდან ყველაზე დასამახსოვრებელი სწორედ ის მტკიცე საყრდენისა და ნდობის განცდაა, რომელსაც ვერანაირი სოციალური კატაკლიზმი ვერ დაამსხვრევდა: ეს იყო უეჭველი რწმენა იმისა, რომ შენი სახელმწიფო აუცილებლად დაგიცავდა. გამაფლანგველობასა და ფინანსური დანქნებულებებისადმი უნდობლობას სასტიკად კიცხავდნენ, სახელმწიფო მექანიზმი კი პატივისცემას თუ არა, სინაზესა და თანაგანცდას მაინც იწვევდა ყველას გულეში.

სწორედ იმ დროიდან მაგონდება ერთი შემთხვევა. ასე, თექვსმეტი წლისანი ვიქნებოდით, საშინლად გულუბრყვილონი და უმონყალო გარემოსთან შეგუებისათვის მოუმზადებელნი. ჩვენზე ერთი-ორი წლით უფროსი მეგობარი გვყავდა, რომელიც უფროსებს სანიმუშო ახალგაზრდად მიაჩნდათ, რადგან ცხოვრებას სერიოზულად უდგებოდა: მუდამ გვეუბნებოდნენ, ნახეთ, როგორი თვინიერი და მშვიდია, ნახეთ, მშობლებს როგორ ეხმარება და არც ალკოჰოლს ეტანება. ჩვენც ვპასუხობდით: ჰო, აბა რა, და პორტვინის საყიდლად გავრბოდით.

ჰოდა, ამ მეგობარს ასეთი სასიყვარულო თავგადასავალი შეემთხვა. როგორც წესიერ მელოდრამას შეეფერება, თავისი ოცნების ქალს შეხვდა. ის ჩვენს პატარა ქალაქში ყველაზე ლამაზი გოგონა იყო: ქერად შეღებილ გრძელ თმასა და მოკლედ გადაჭრილ ჯინსის შორტს ატარებდა, მოტოციკლეტით დადიოდა და, როცა ჩაივლიდა, მნახველები დიდხანს არჩევდნენ მის გარეგნობას. ქალები ამტკიცებდნენ, სინამდვილეში დაგრეხილი ფეხები და გამხდარი დუნდულები აქვსო. ჰო, დუნდულებიო, თავს აკანტურებდნენ მამაკაცები და თავ-თავიანთ ოცნებებში მიდიოდნენ. ჩვენი მეგობარი მასთან თავიდანვე სერიოზულ ურთიერთობებზე ალაპარაკდა: ქორწილი, ბავშვები, ავტომობილი „ლანდა“. მაგრამ გოგომ მკაცრად მოუჭრა, ამაზე არც იოცნებო, შენნაირ დოყლაპიას საუკეთესო წლებს არ მივახარჯავ, არც მრავალფეროვანი პირადი ცხოვრება მაკლია და არც კარგი სექსიო. სექსის თაობაზე მართალს ამბობდა: საყვარლებს ადვილად და ხშირად იცვლიდა. სექსს, როგორც ფიზიკურ ვარჯიშს, ისე ეკიდებოდა, ანუ რეგულარულად მისდევდა. ამის გამო ქალები შურიან მზერას აყოლებდნენ და იფურთხებოდნენ და, სხვათაშორის, მამაკაცებიც ასე იქცეოდნენ. მაგრამ ჩვენი მეგობარი არამარტო თვინიერი გამოდგა, არამედ დაყინებულიც: ნერილებს სწერდა, სახლის წინ დარაჯობდა და, საერთოდ, მოდუნების საშუალებას არ აძლევდა. გოგო მის შესახებ დაქალებს რომ უყვებოდა, იცინოდნენ და იმეორებდნენ, არანაირი შანსი არ აქვსო. მაგრამ ბიჭი თავს არ ანებებდა. ბოლოს გოგომ დაუთმო. უთხრა: კარგი, ჩვენს შორის სიყვარული შეუძლებელია, მაგრამ, თუ გინდა, ფული გადამიხადეო, და ცინიკურად წარუდგინა პრეისკურანტი. ბიჭი დაფიქრდა და დათანხმდა.

მათ შორის სექსი გაიბა. ბიჭს მამის ანგარიშიდან გამოჰქონდა ფული, გოგო სიამოვნებას ანიჭებდა და ფული შემნახველ ბანკში მიჰქონდა. ეს გახლდათ ერთგვარი ბუნებრივი გაცვლა გვიანი სოციალიზმის პირობებში. შესაძლოა, გოგოს ეს არც მოსწონდა, მაგრამ ბიჭი გადახდას არასოდეს უგვიანებდა და ისიც ცდუნებას ვერ უძლებდა: რატომაც არ უნდა აეღო ფული იმაში, რასაც ისედაც აკეთებდა. დაქალები შურისაგან სკდებოდნენ, ამბობდნენ, ასეთ ფულს თუ გადამიხდიან, მეც ნებისმიერს გავუკუთებ მინეტსო. მაგრამ, რაკილა მათ არავინ სთავაზობდა ფულს, იძულებულნი იყვნენ, ეს სასირცხო საქმე უსასყიდლოდ ეკეთებინათ. მამაკაცები ზიზღით უმზერდნენ ბიჭს: სულმოკლეა და ფულს ტყუილად ფლანგავსო. თუმცა, დარწმუნებული ვარ, გულის სიღრმეში ყველა მის ადგილას ყოფნას ნატრობდა.

ერთი წელი ჰქონდათ ინტენსიური სექსი, რომელიც რაიმე უფრო ფასეულ ურთიერთობებში აღარ გადაზრდილა. ამის შემდეგ საბჭოთა კავშირში ჰიპერინფლაცია დაიწყო. ერთ მშვენიერ დღეს ყველამ სულ სხვა ქვეყანაში გამოვიღვიძეთ და აღარც ფული აღმოგვაჩნდა, აღარც პერსპექტივები და აღარც სიყვარული. ყველა გადავარდა, ამ ჩვენ მეგობარს კი წესიერი სექსი მაინც შერჩა. ფინანსისტები ამას იდეალურ ინვესტირებას უწოდებენ: უგარანტიოდ, უპროცენტოდ და თანაც ყოველგვარი კონკურენციის გარეშე.

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
March 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
April 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

3hmb5

2

საქართველოს ბიბლიოთეკის ეროვნული ცენტრი

ბაზი-არუკი

ანუ

მოზი-დიკი

(ისტორიული მოთხრობა)

ზურაბ ქარუმიძე

ბაჩუკი წერეთელი სულით ავადმყოფია: dementia praecox*, ნადრევი ჭკუასუსტობა, ბიპოლარული გადახრებით, შიზოფრენიის ფონზე – ასეთი დიაგნოზი დაუსვეს თხუთმეტი წლის ასაკში, და იმის მერეც სულ ეგრეა, აგერ უკვე ოცდაათისაა... არა, ფსიქიატრიულში არასდროს წოლილა, მაგრამ ახლა ციხეშია, თუმცა ზუსტად არ იცის – რისთვის და, ცხადია, ვერც გაიგებს – აკი ჭკუასუსტია... ამბობენ, ფორთოხლიანი კბილის პასტა მოიპარაო, აფთიაქიდან, საჭმელად – უყვარდა იმისი გემო – და მაგიტომაც დაიჭირესო და ორი წელი მიუსაჯესო – ფორთოხლის გემოიანი კბილის პასტის ქურდობისათვის...

ბაჩუკის სხვა რამეებიც უყვარს – ცელოფანის პარკები, მანქანაში დასაკიდი არომატიზატორები, ბენზინსა და შარდის სუნი, ასანთის კოლოფები, შემწვარი კარტოფილი, თხილიანი შოკოლადი, მოტოციკლეტი, პროკურორი რომეო, იმიტომ რომ ეგეთი სახელი აქვს, ოფიცერი ლადო – იმიტომ რომ ძალიან მაგრად არა სცემს, კიდევ – წვიმის ხმა უყვარს და ციხეების უფროსი ხათუნა, პუტკუნა ტურები რომ აქვს, რომლებიც ესიზმრება ხოლმე, ხასხასა... ჰო, კიდევ, ციხეში, მეზობლის გოგო უყვარდა – მელანო ნაიბოზებდა ხოლმე ის მელანო, გვარად თევდორაძე იყო... და მაინც, ყველაზე უფრო „ბაშიაჩუკი“ უყვარს – კინო... რა მადლიანად ანათებს, შენი მზე, შენი მთვარეოოო...

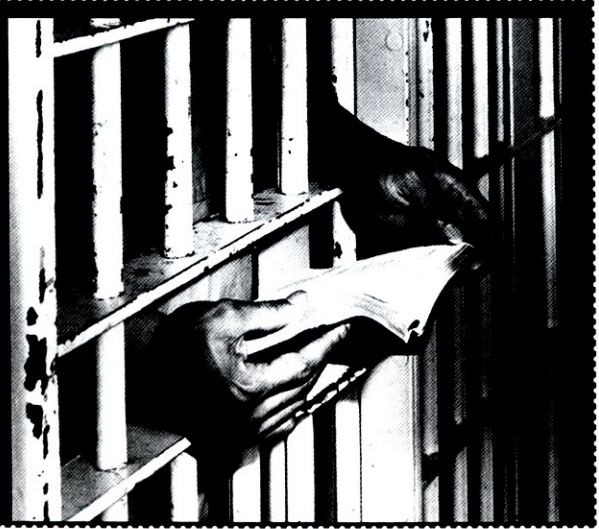
ბაჩუკი ციხის წარმოდგენებში მონაწილეობს – იქ სამოყვარულო თეატრი აქვთ. ერთ-ერთ წარმოდგენას „ქურდობანა“ ჰქვია და ასეთნაირია: ზურგსუკან ნაღებული ხელებით ბაჩუკის გისოსებზე მიაბამენ, თავზე ჰოკეისტის ჩაჩქანი ახურავს, შარვალი ჩახდილი აქვს, ხოლო და უკანალში ცოცხი აქვს გადებული; ასეთ მდგომარეობაში მას მოეთხოვება ერთი რეპლიკის გამეორება – „ქურდი ვარ!“ რაზედაც ოფიცერი ლაშა და კონტროლიორი მამუკა რეფრენად ეკითხებიან: „აბა ტრაკში ცოცხი რომ გაქვს?“ ხოლო ბაჩუკი ისევ გაიძახის: „ქურდი ვარ!“ და ა.შ. ეს მიზანსცენა რომ დასრულდება, ბაჩუკი მღერის: „რა მადლიანად ანათებს...“ იმიტომ რომ ბადრაგსაც უყვარს ეს კინო – „ბაშიაჩუკი“... საზეიმო-პატრიოტული სიმღერის მერე იმ ცოცხს ბინძურ უნიტაჟში ამოავლებენ

და ქურდად ნათლავენ ბაჩუკის: „სახელითა ძღრენისათა, ფსელისათა და კუილის სუნისათა!“ – ხოლო ამ სიტყვებს ზურაბა ამბობს, ისიც ტუსალია...

ბაჩუკი სიგარეტს არ ეწევა; მწვეელი რომ ყოფილიყო, მაშინ სხვა როლსაც ათამაშებდნენ, რომელსაც „პირტრაკა“ ჰქვია. როლი მარტივია, მაგრამ მასში დაკავებული ტუსალი მწვეელი უნდა იყოს. ჰო, მარტივი როლია: ტუსალს ისევ ხელებით აბამენ გისოსებზე, შარვალსა და ტრუსებს ჩაუნევენ და უკანალში ანთებულ სიგარეტს ურჭობენ – ფილტრინი ბოლოთი; სიგარეტი ბოლავს, ხოლო ტუსალი ამბობს – „მონევა მანებელია თქვენი ჯანმრთელობისათვის!“ ამის მერე ხელებს გაუხსნიან, სიგარეტს გამოალებინებენ და პირში ადებინებენ – „ახლა მოწიე, მოწიე!“ იძახის ბადრაგი და ტუსალიც ეწევა... არსებობს რთული როლები სიგარეტით, მაგრამ მაგას დიდი გაძლება უნდა – „მსახიობისგან“ დიდ ძალისხმევას მოითხოვს; ამ წარმოდგენას ეწოდება „ილია ჩემი – საფერფლე“ და მასში ხუთი ბადრაგი და ერთი ტუსალი მონაწილეობს, ხოლო სხვა ტუსალები „მაყურებლები“ (ზონას „მაყურებელი“ რომ ჰყავს – იმ ამბავში). ხუთი ბადრაგი გააკავებს ერთ ტუსალს, ხელს აუნევენ ისე, რომ ილია გადაიხსნას და შიგ ანთებულ სიგარეტს აქრობენ... ტუსალის ღრიალი და დამწვარი ხორცის სუნი „მაყურებლებზე“ განწმენდის – კათარზისის ეფექტს ახდენს, ამასთან ისინი ხმამაღლა იგინებიან, აპროტესტებენ, ხოლო ხმამაღალი ლაპარაკის უფლება მათ არ აქვთ, გინებისა ხომ საერთოდ, ამიტომაც შემოდის დამატებითი ბადრაგი და იწყება „მაყურებლების“ გატარება „კარიდორში“, შესაბამისი ჩანჩქლითა და ბეთქვით...

თუმცა ბაჩუკის კიდევ ერთ როლს ათამაშებენ, რომელსაც ჰქვია „სადლეგრძელო“: ციხის უსაფრთხოების თანამშრომელი („დეპენკა“) ბესო შარდავს ჩაის ჭიქაში და მერე ამ შარდით სავსე ჭიქას აწვდიან ბაჩუკის, რომელმაც ვრცელი სადლეგრძელო უნდა თქვას – „დაილოცოს“ – და მერე „დალიოს ბოლომდე“... ბაჩუკი ჭკუასუსტია, სულით ავადმყოფი, რა ვრცელი სადლეგრძელოს თქმა მაგას შეუძლია?! მაგრამ ის მაინც იტყვის გაღიმებული: „ქურდებს გაუმარჯოს ამ ღვინით, რომელიც რომ საუკეთესო

* ნადრევი ჭკუასუსტობა (ლათ.)

ღვინოა, იგი უხდება ყველსა და მწვადს და ასევე თონის პურს... გაუმარჯოს ბაშიაჩუქს! მე მიყვარს საქართველო!" ბადრაგები და ოფიცერი ჭაყია სიცილით იფხრინებინ, რადგან მათაც – ყველას – უყვარს საქართველო...

და სწორედ ეს სიყვარულია, რომლის ძალითაც ბადრაგი დაიჭერს ხოლმე ბაჩუკის, გააკავებს, შარვალსა და ტრუსებს ჩახდის, ნაკუზავს და სწორ ნაწლავში გაპოხილ რეზინის ხელკეტს შეუყოფს: „გესიამოვნა?... თქვი – გესიამოვნა?“ – ეკითხება კონტროლიორი მამუკა... რა მაღლიანად ანათეებს, შენი მზე შენი მთვარეოოოოო...

იმ წელიწადს ისეთი ცივი ზამთარი იყო, რომ შავი ზღვა გაიყინა. ბაჩუკის ჩაცმა სიტყვები, ოფიცერმა ლადომ რომ უთხრა კონტროლიორ მამუკას: „აზზე მოდი, ე, შავი ზღვა გაიყინა, ჩემი...“

ბავშვობაში ზღვა ნანახი ჰქონდა – დედამ წაიყვანა, ზაფხული იყო... წვიმიანი დღე იყო, ზღვა ლელავდა, დიდი თეთრი ტალღები მოდიოდა – ქალის ძუძუებზე ტალღები... ძუძუებიც პირველად იქ ნახა – ზღვაზე, ვილაც მსუქან ქალს ბანაობისას გამოუჩნდა: დიდრონი და თანთალა... ბაჩუკის შეეშინდა, სიცივემ დაუარა...

ახლაც ყველაფერი გაიყინა – ზღვასავით შიშისგან გაიყინა. შიში... ციხის ჰაერი შედგება შემდეგი ელემენტებისგან: ცოტა უჩანადი, ბლომად ნახშირორჟანგი, ოფლის, ფეხის, შარდის, განავლის, სიგარეტისა და ბალანდის სუნი და – შიში, რომელსაც თავისი სუნი არ აქვს, მაგრამ ყველა დანარჩენს შეისრუტავს და მერე ერთბაშად მოგაფრქევს ისე, რომ ველარაფერს არჩევ – ვერც სუნს, ვერც სახეებს, ვერც ხმას, ყველაფერი ერთმანეთში ირევა... ხმა: „ხელები უკან, შე დედამოტყნულო!“ „თავი, თავი დახარე, შე ყლო!“ ოფიცერი ლადო და კონტროლიორი მამუკა ზალიკოს აჩმორებენ – მეტსახელად „ვირისთავს“... პლანის მონევაზე შვიდი წლით გასროკეს და აჩმორებენ ზალიკო ვირისთავს...

ხმები: „შავი ზღვა გაიყინულა, ტო!“ – ამბობს ოპიუმის ბარიგა კირო, – „სიზმარი ამიხდა...“ „ეგეთი რა სიზმარი

ნახე, კირო-ჯან?“ – ეკითხება ზურაბა. „მესიზმრა, რომ ალავერდის მონასტერს, დიდება მის ძლიერებას, უწმინდური დაჰპატრონებოდა... გველემაპი შემოჰხვეოდა გარს...“ „ვა, ეგ რა ლამაზი სიზმარი გინახამს, კირო-ჯან!“

ბაჩუკის უყვარს გველემაპები. ახლაც, ამ სიტყვის გაგონებაზე ვეება გველემაპი წარმოუდგა თვალწინ – ყინულის გველემაპი: ზღვასავით შავია, ხოლო მკერდი თეთრი აქვს... ჰო, თანაც, ახალი წელი რომ მოდიოდა, უთხრეს – ეს წელი გველემაპის წელიაო...

გველემაპის წელი, გველემაპის წლები, გველემაპის დღეები, გველემაპის წუთები, გველემაპის წამები... წამება...

ყველაფერი წულიდან დაიწყო, წულოვანი ტოლერანტობით. იყო წყვილი და მოვიდა შუქი. ქვეყანას მოეწვლინა აბსოლუტური ხელისუფალი, რომელიც დღენიადაგ სტვირის გუდას ბერავდა, პოლიტიკაში პოეტობდა, პოეზია კი არ უყვარდა და არც ხალხი უყვარდა... საკუთარ გულს ეკითხებოდა ხოლმე: „მე ვჯობივარ, პეტრე პირველი თუ ათათურქი?“ გული კიდევ პასუხობდა: „შენც კარგი ხარ, პეტრეცა და ათათურქიც, მაგრამ ჰაველი სამივეს გჯობიათ!“ ამიტომ არც ჰაველი უყვარდა ხელისუფალს... ჭამა უყვარდა, სექსობა და ხუროთმოძღვრება: ობელისკები და შადრევნები ალაშენა უხვად, რამეთუ ობელისკი მამაკაცური სანყისის გამოხატულებაა, ხოლო შადრევანი – ქალურისა; ასე შეერწყა ერთმანეთს სექსობრივი უინი და ხუროთმოძღვრება... და სწორედ ამგვარი სექსუალური ხუროთმოძღვრების – ხურვათმოძღვრების – ძალითა და ბერკეტებით დაიწყო ხელისუფალმა ქვეყნის შენება, ხოლო საშენ მასალად თავად ამ ქვეყნის ხალხს იყენებდა... მაგრამ ხალხი არ ვარგოდა საშენ მასალად – საჭირო იყო მისი ჯეროვანი ჩამოყალიბება. და შექმნეს კიდევაც საამისოდ საგანგებო სანახაობრივი ყალიბები და ხალხის საშენ მასალად ჩამოყალიბებაც დაიწყო...

ცხადი გახდა, რომ სილამაზე გადაარჩენს ქვეყანას! ხოლო საამისოდ სილამაზეს სწრაფი ტემპით უნდა ემოქმედა: გაჩნდნენ რეფორმატორები, ნუვორიშები, მოაზროვნეები და პატრიოტები, გაჩნდნენ და ცხოვრობდნენ, ცხოვრობდნენ ისე, რომ ფეხქვეშ ქვეყანას ვერ გრძნობდნენ, რამეთუ – ეცლებოდა... ესენი ერთმანეთში მავლობდნენ და მრავლობდნენ... მოაზროვნეებმა დაიწყეს ველოსიპედის ხელახლა გამოგონება და მას „სწრაფი სილამაზე“ უწოდეს და მისი ძეგლი ქალაქის ერთ-ერთ მთავარ მოედანზეც დაიდგა. ხელახლა გამოგონილი „ველოსიპედი-სილამაზე“ თანასწორობის პრინციპს ემყარებოდა და შემდეგში მდგომარეობდა: თავისუფლებისა და მონობის თანასწორობა; სტაბილურობისა და სახელმწიფოებრიობის თანასწორობა; ასფალტის, გიპსოკარდონისა და ადამიანის თანასწორობა; მხოლოსა და მრავლის თანასწორობა; ერთისა და მეორის თანასწორობა, როდესაც ერთი ასმენს მეორეს და პირიქით; განათლების, მეცნიერული ცოდნისა და უნარ-ჩვევების მალად და დაბალ დონეთა თანასწორობა; ნიჭიერთა და უნიჭოთა, ცოდნისა და უმეცრების, გამოცდილებისა

და გამოუცდელი თანასწორობა; ადეკვატურობის, ლოიალურობისა და წარმატებულობის თანასწორობა; სიმშვიდისა და ფორიაქის, მოდუნებისა და კრუნჩხვის თანასწორობა; წარსულისა და მომავლის თანასწორობა – ანმყოს წინაშე... და ასე შემდეგ...

სამუშაო ადგილების შესაქმნელად დაიწყო საციხო ადგილების შექმნა, რომ ფულის გენერირება ძალოვან სტრუქტურებს მოეხდინა და არა ბიზნეს-ეკონომიკას, იმიტომ რომ ეს უკანასკნელი ნელა მოქმედებს, რაც უღამაზოა...

ხურვათმოდღვრების ტემპი და ენთუზიაზმი იმდენად მაღალი იყო, რომ რამდენიმე კაცი შემოაკვდათ კიდევ; მართალია, ზოგადად ქვეყანაში დანაშაულმა საგრძნობლად იკლო, მაგრამ „შემოკვდომის“ შემთხვევებმა რატომღაც იმატა...

„მე მიყვარს სიყვარული!“ – ეს სიტყვები ყველას ეწერა შუბლზე, როგორც მაისურზე: რეფორმატორებს, ნუგორიშებს, მოაზროვნებსა და პატრიოტებს. ხელისუფლის ბრძანებით მოხუცებს კბილები დააძრეს და ღიმილი ჩაუსვეს – ნყობილი და პრიალა...

ზედაპირი და სიღრმე ერთმანეთს გაუტოლდა და ირგვლივ იდუმალმა გამჭვირვალეობამ დაისადგურა... ყველას ესმოდა რაღაცა საუბრები და ყველა ხედავდა რაღაცა ინტიმურ ქმედებებს... ისეთი შეგრძნება იყო, თითქოს ვიღაცის ხელისგულზე ვცხოვრობდით, ხოლო მეორე ხელი თვალებზე გვეკონდა აფარებული: ფოკუსი!

და მზის დისკო, როგორც აბსოლუტური ნული, ბრღვევიალებდა ცაზე – ნულოვანი ტოლერანტობით!

ციხეში მზე არ არის, სამაგიეროდ არის „ვალჩოკი“ – ჭუჭრუტანა, საიდანაც კონტროლიორის თვალი შემოიხედავს ხოლმე – კონტროლიორის მზერა...

შარშან ფერისცვალება დღეზე „ვალჩოკში“ ჩვეულად აინთო კონტროლიორის თვალი, მერე ჩაქრა, მერე კარი გრუხუნით გაიღო და კამერაში სპეცრაზმი შემოვარდა, ოფიცრის მეთაურობით, მერე კი თვით საპყრობილის უფროსი თოლორდავა შემოვიდა – სამხედრო-საზღვიო იერით. ვიღაცას ჩუმად წერილი გაუპარებია სახალხო დამცველთან – პატიმრების წამება-შეურაცხყოფის ამბები იყო იმ წერილში... იმ წერილის ამბავი კი თოლორდავამდეც მივიდა, სიკო მაყაშოვმა „იბოზა“ – მეტადონზე რო იჯდა და „მეტა-დონედან“ რომ ნასედეკობდა... თოლორდავა კიდევ გაბრაზდა; არა, კი არ გაბრაზდა – მაგრად დაიბოლმა, აიშალა და გარეკაა... ისეთი ხელკეტებისა და კონდახების ტრიალი დააყენა, ისე ათრევიან ხალხი თმებით, ისე აჯუჯგვინა თავები კედლებზე, ისე ულენა ნეკნები და ცხვირ-პირი, რომ მთელი კამერა სისხლით შეიღებოდა... „ფერი ხომ გიცვალეთ, თქვე თესლებო! თქვე დედამოტყნულეო! თქვე ახვრებო!“ – კამერიდან გასვლისას თქვა თოლორდავამ; თან ისე ქმინავდა, თითქოს იმ წამს ვიღაცას გაუთავა... ოპოუმის ბარიგა კიროს ხატებიც სულ სისხლში იყო...

ვალჩოკ-ჭუჭრუტანის გარდა, საკნის კარს პატარა სარკმელიც აქვს, საიდანაც საჭმელ-სალაფავ-ბალან-

დას ანვიდან პატიმრებს ჯამებით. ამ სალაფავში ისეთი ცხიმია, ტარაკანმა თუ შეჭამა – მოკლავს, ვირთხასაც მოკლავს; პატიმარს კიდევ შიგ ღვიძლში გაუჯდება და იქედან უჭამს შიგადს – საჭმელი, რომელიც შიგნიდან გჭამს: „კარმუშკისგან“ წამოსული კარმა, რაც დააგროვე ცხოვრებისას, რაც რომ დედიშენისა გიჭამია... ეგ ყველაფერი სულ ღვიძლში გიჯდება და მერე იმავე დედას გიტყნავს... სროკიც შეიძლება რომ გაგიზარდონ – ღვიძლივით, თუ რამე ისე გააპროტესტე ან შიდა განანესი დაარღვიე; ათი წლით რომ გაგიზარდონ – ეგეც მოსულა... თუ ექიმი მოითხოვე, სამედიცინო ამბავში იჩივლე და ეგეთი რამეები – კარცერში ჩაგაგდებენ, რომ იქ უკეთ მოიშუშო იარები; კარცერში კიდევ უკეთ გაიზარებ, რომ შენ სულ პატარა ხარ – აი უზუსტად იმ ცხიმნაჭამი და გაგორებული ტარაკანივით, ხოლო შენი სროკი – იმ ღვიძლივით – გადიდებულია... კარმა და „სროკი“... პატიმრის სულ პატარა კარმა – „კარმუშკა“... არადა, ადვოკატსაც ყველა ვერ აიყვანს – სამაგისო ფული სად არი?... ამიტომაც, დაჯექი და სასჯელალსრულების კოდექსი გაიზეპირე – ინტერნეტიდან ამობეჭდილი...

მერა ჯუტა ჰაი ჯაპანი... პირ ბი დილ ჰაი ჰინდუსტანიი... ჰო, „ინდია“ – ასე ერქმის ქლექიან პატიმართა დანესებულებას, სადაც ბლომად ხალხია – 577 სანოლ ალაგზე 1200 ავადმყოფი – და ბლომად განავალი, ანუ – კარმა... საპირფარეოში მისასვლელი გზა ფეკალური მასებითაა დაფარული და იქ გასავლელად აგურები ალაგია... ალბათ სანსარადან – გარდასხეულებათა წრიდან – ნირვანაში გასასვლელი გზაც ასეთია: კარმულ განავალში ჩადებული ყოველი აგური ახალი გარდასხეულებაა... ამ გზაზე დადიან ქლექიანი მოჩვენებები, ხროტინითა და სისხლიანი ნახველის ფურთხებით, თითქოსდა და სული ცდილობს სხეულიდან ამოძვრეს – ამ ნახველს ამოჰყვეს და განთავისუფლდეს: ნირვანაში, „სვაბოდაზე“... გაბულულ ოთახებში ერთმანეთზე მიწოლილან გამოფიტული, ტანისებრი ფორმები, აქაც სიმყრალეა და შიში, რადგან ცემა არც ქლექიანებს აკლიათ, მათი ცემა-ტყეპა ამ დანესებულების უფროსის საქმეა – მესასხელად „ნინდა“ იმიტომაც შეარქვეს, რომ ბევრი ილეთი აქვს საამისოდ მომარჯვებული... მერა ჯუტა ჰაი ჯაპანი... პირ ბი დილ ჰაი ჰინდუსტანიი...

„თავადო! როგორ გიკითხოთ ამ დილაადრიან?...“ „თავადო“ – ასე მიმართავენ ტუსალები ბაჩუკის, იმიტომ რომ ბაჩუკი გვარად წერეთელია... ნელს, შავი ზღვა რომ გაიყინა, ბაჩუკიმ პირველად ნახა გულყრა – ეპილევსია, არისტოკრატიული სენი! ეს კარცერში მოხდა...

კარცერში ძალიან ცივა და პატიმრები „პინგვინების ნესით“ თბებიან: ასე – 10-12 კაცი წრეზე დადიან, ერთმანეთს ეკრობიან და სხეულებით ათბობენ ერთმანეთს – ტანის ტანს სითბოს უზიარებს, როგორც არაცნობიერ სიყვარულს... ვინც გათბება, გარეთ გადის და იმათ ნაცვლად სხვები დგებიან წრეში...

ჰოდა, იმ წრეში ბაჩუკიც იდგა იმ დილით, ხოლო მის წინ ერთი სვანი იდგა, რომელსაც რომ გულყრა დაემართა: კაი მოდლღეზილი ვინმე იყო ის სვანი, ტლანქი და ზღაზნია... უცებ შედგა, თავი და თვალები მარჯვნივ შეუბრუნდა, ტანი თითქოს შუაზე გაეყო – ცალ მხარეს ცახცახმა დაუარა, თანდათან იმატა და ძლიერ კრუნჩხვად ეძგერა ტანს, თითქოს რაღაცა უხილავი მხეცი მიახტა და ეშვები და კლანჭები ჩაასო... მერე ეს კრუნჩხვა უცებ მეორე მხარეზე გადაედო – თავი უკან გადააგდებინა, წელში გამართა, მერე გადახნიჭა და რამდენიმე წამს ასე ათრთოლებდა... კრიჭაშეკრული სვანი რაღაცას ბუბუნებდა, პირიდან დუყი წამოუვიდა, მერე ერთიც შეტორტმანდა და უკან გადავარდა – ზურგზე დაეცა, დაცემისას კიდევ რკინის „შკონკას“ კეფა ჩამოჰკრა, კანი გადაეხსნა და სისხლი წამოუვიდა... იატაკზე განრთხმულს კრუნჩხვის ორიოდ ტალღამ ისევ დაუარა და მერე მოეშვა – მოშორდა მხეცი... შარვალში შარდი გაუვიდა...

„იოფტევიუმატ, ეპილექტიკა ტო, კარცერში როგორ ამყოფებენ...“ – შეიგინა კიკო ბაქრაძემ, ესეც წამალზე იცდა.

თავდასისხლიანებულმა და ჩაფსმულმა სვანმა წამოდგომა სცადა, დაბინდულ თვალებს აქეთ-იქით აცეცებდა და ბოდავდა: „ძალი... სკორე... იოჰ! იოჰ! მელია... მელია...“ იატაკიდან წამოაყენეს და სანოლზე დაანვინეს, ის კიდევ უძალიანდებოდა, ადგომას ცდილობდა...

გაფითრებული ბაჩუკი წერეთელი სვანს მისჩერებოდა; მერე თვითონაც ჩაიფსა და ტირილი აუტყდა...

ქ-ნი ტიმსალ მაკოი (McCoy, real McCoy), კონგრესის კომიტეტის თავმჯდომარე, კაპიტოლიუმის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობადი სახე... ქ-ნი ტიმსალ მაკოი ალტაცებული გახლავთ საქართველოს მიერ დემოკრატიული განვითარების გზაზე გადადგმული ნაბიჯების რაოდენობითა და სიგრძით, ხოლო ამ პატარა სამხრეთული ქვეყნის პრეზიდენტი პოსტ-საბჭოთა მოდერნიზაციის ჭეშმარიტი ვარსკვლავი იქნა – დედობრივი სითბოთი მკერდში ფიქრობს ქ-ნი ტიმსალ მაკოი...

საქართველოს თაობაზე სახელმწიფო დეპარტამენტისა და უშიშროების საბჭოს განცხადებებში ტიმსალ მაკოის ხელი მუდამ ერის: პოლიციის რეფორმა... ენდემური კორუფციის აღკვეთა... ახალგაზრდა და ენერგიული ადმინისტრატორები – დასავლეთში განათლებული... ევრო-ატლანტიკური ინტეგრაციისაკენ მსწრაფი... ასპირანტი ქვეყანა... სტრატეგიული პარტნიორობა ერასა და ავღანეთში... ბიზნესგარემოს გამაჯანსაღებელი საკანონმდებლო ცვლილებები... საინვესტიციო მიმზიდველობა... მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკური ზრდა... ინფრასტრუქტურული აღმავლობა ახლად-დაგებული გზებით... სამშენებლო ბუმი... დედაქალაქის მჩქევარე ღამის ცხოვრება... და სხვა და სხვა... ქ-ნი ტიმსალ მაკოი სიამა-

* „შკონკა“ – სანოლი ციხის ჟარგონზე

ყის გრძნობით აღნიშნავს, რომ ეს მისი ადმინისტრაციის ყველაზე წარმატებული საგარეო პროექტია...

მართალია, არსებობს მცირედი რამ შემოფოთება ახალფეხადგმული ქვეყნის სასამართლო სისტემის გამო – რომ იგი დახვეწას საჭიროებს... მაგრამ, განა შესაძლებელია სახელმწიფო აღმშენებლობა უპრობლემოდ წარმართოს? გარდა ამისა, ამ პატარა ქვეყნის წინაშე არსებობს უსერიოზულესი გამოწვევები და საფრთხეები... საამისოდ კი ჯერ ძლიერი ადმინისტრაციული ბერკეტებია შესაქმნელი და სასამართლო სისტემასაც მერე მოეულება, რისი პოზიტიური ნიშნებიც უკვე სახეზეა და ა.შ. და ა.შ.

ქ-ნი ტიმსალ მაკოი ნახშირწყლების დაბალი შემცველობის დიეტაზე (low carb diet), ქოლესტერინიც დაიბალანსა, როგორც ეგზისტენცია დაიბალანსა თავის დროზე... ბოსტონის მდიდრულ და თვალწარმტაც გარეუბანში იზრდებოდა, მამამისი ტექსტილის ფაბრიკებს ფლობდა; მამას ტიმი ერქვა, დედას – სალი, აქედან მისი სახელი – ტიმსალ...

სკოლაში კარგად სწავლობდა, მაგრამ თავქარიან გოგოდ გაიზარდა, კოლეჯში სწავლის გაგრძელების ნაცვლად სახლიდან გაიქცა – „ყვავილის ხალხს“ შეუერთდა: მერწყულის ეპოქის გარიჟრაჟი, ვუდსტოკი, მარიხუანა, პირველი სექსი ბიჭთან სახელად ბობი მაკი, მერე სხვებთანაც... თავისუფალი სიყვარული და საპროტესტო აქციები... ვერ იტანდა პრეზიდენტ ნიქსონს და რესპუბლიკელებს საერთოდ (თუმცა ამჟამად მხურვალე და ცივგონებიანი ნეოკონსერვატორი გახლავთ)... ერთი წლის მერე დაბრუნდა – ეყო, რაც იგიყო, და ჰარვარდის უნივერსიტეტში შევიდა – იურისპრუდენციის სკოლაში. იქ თავისი მომავალი ქმარიც გაიცნო – ასევე მომავალი იურისტი და პოლიტიკოსი, რომელიც მანამდე იელში სწავლობდა, „ქალა-ძვლების საძმოს“ წევრობაც კი ერგებოდა... ორი ქალიშვილი ეყოლათ, ასევე ორიოდ დიდი ბიზნესი წამოიწყეს და ფეხზეც დააყენეს, თუმცა პოლიტიკურ კარიერას თავისი მიჰქონდა – ჯერ პრეზიდენტ კარტერის წინასაარჩევნო გუნდი, შემდეგ უზნის პროკურორობა, შემდეგ შტატისა, შემდეგ კონგრესი და ისევ კონგრესი, ხოლო მეუღლე – სენატში...

ქ-ნი ტიმსალ მაკოი დიდებული ლიმილით გამოირჩევა, თუმცა ამ ლიმილს ამ ბოლო დროს პოსტმენსტრუალური სინდრომის თავისებურად დაძაბული გრიმისა ეხვევა ხოლმე, რაც ბუნებრივია მისი ასაკისათვის... ჰოო, მისი მსუნავი ქმარი კი კვლავ დაძრწის ქორფა ხორცების მაძიებლად – ვინძლო ტესტიკულუმში ჯერ კიდევ გენერირებადი სპერმა სადმე ჩაანთხიოს და განაყოფიერების ცხოველური ფინიც დაიკოს... არა, ქმარს ლალატში ვერ დასდებს ბრალს, რადგან საამისო ფაქტები არ გააჩნია, მაგრამ ქ-ნი ტიმსალ მაკოის იურიდიული წარმოსახვა „პრეცედენტებში“ იქექება: ხომ არსებობს პრეცედენტები, ვთქვათ – ოვალური კაბინეტის ორალური სექსის სახით?! ვინ იცის, იმ ბოზანდარა გოგოსნაირი რამდენი ინტერნი დაიარება, კურტუმოს ქნევით, კაპიტოლიუმის ბორცვზე... ო, რა გარყვნილი ვინმეა, როგორ ავიტანე მისი ცოლობა ამდენი წლინადი?!.. რა სისულელეებს ვრომავე, ღმერთო... ცილი დავენამე უდანაშაულო კაცს,

ჩემი შვილების მამას... არა ცილი სწამო... არ იმრუშო... მე რომ ვიმრუშო, რა იქნება?... it was many and many a year ago, in the kingdom by the sea, a handsom boy lived there, whom you may know, by the name of Bobby McGee... ვის რაღა-ში ვჭირდები?... არც კარიერის მაძებარი ბიჭები დაძრ-ნიან ჩემს გარშემო... მდივანი შემოვიდა... საქართველოს პრეზიდენტი, სატელეფონო საუბარს ითხოვს თქვენთან, ქალბატონო... საქართველოს პრეზიდენტი: ჩამორჩენი-ლი, რეტარდირებული ეთნო-ნაციონალური მენტალობის მქონე ხალხის პრეზიდენტი, რომელიც თავისი ხალხის გადაკეთებას ლამობს... ახალგაზრდა კაცია, ჰიპერაქტი-ური... დაველაპარაკები...

J.S.Bach, Matthauspassion, ბიჭების გუნდის პარტია, შესავლის დიდი ქორი

„კრიზისული ჩარევისა და სარეაბილიტაციო სამ-უშაოების ჩატარების პროცესში გამოიკვეთა, რომ არ-ასრულწლოვან მსჯავრდებულთა მიმართ უკანასკნელი ერთი წლის განმავლობაში ადგილი ჰქონდა სისტემატური წამებისა და არაადამიანური მოპყრობის ფაქტებს. არ-ასრულწლოვანთა თქმით, დანესებულების რამდენიმე თანამშრომელი დირექტორის კაბინეტში, რეჟიმის უფრო-სის ოთახსა და სარდაფში განლაგებულ სახელოსნოებში სცემდნენ პატიმრებს ჯგუფურად ან ინდივიდუალურად, ხელებით, ფეხებით, ხელკეტებით, ვენტილატორით (რამ-დენიმე შემთხვევა), იყო ფაქტები, როდესაც მსჯავრდე-ბულ არასრულწლოვანს აწამებდნენ ე. წ. „კენწვლისა“ და „კალათბურთის“ მეთოდით. აღნიშნულ დარღვევებს ადგილი ჰქონდა დანესებულებაში არასრულწლოვნის გადაყვანისას; თითქმის ყოველდღიურად – პატიმართა მნიშვნელოვანი ჯგუფის მიმართ; ნებისმიერი მიზეზით – შეპასუხება, გაკვეთილზე გაცინება ან ხმაური, ფურცლის დაეარდნა და ა. შ.

როგორც არასრულწლოვნები ამბობენ, მათ ხშირად სჯიდნენ შეთხზული და აბსურდული მიზეზების გამო. ასევე სისტემატური ხასიათი ჰქონდა პირად პაემანზე მოსული მოზობლების დამცირებას არასრულწლოვნის თვალწინ“

(არასამთავრობო ორგანიზაციის მოხსენებიდან)

„გლდანის მე-8 დანესებულებაში მოქმედებს წესე-ბი, რომლებსაც პატიმრები ხმის ამოუღებლად უნდა დაემორჩილონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში დაისჯებიან:

- 1) დღის ნებისმიერ დროს, როდესაც დანესებულების ნებისმიერი თანამშრომელი შეიხედავს კარის სათვალ-თვალში, პატიმრებმა უნდა შეწყვიტონ ყოველგვარი საქმიანობა, ადგნენ ფეხზე სახით კარისკენ.
- 2) თუ საკნის კარი გაიღო, პატიმრები უნდა ადგნენ ფეხზე, დადგნენ მწკრივში სახით კედლისკენ.

3) შემონმების წინ პატიმრებმა ზედმინეწვით უნდა დაალაგონ საკანი ისე, რომ არანაირი ნივთი ან ტანსაც-მელი არ იდოს არც ტუმბოზე, არც სანოლზე!.. შემონმე-ბისას კარის გაღებისთანავე პატიმრები უნდა დადგნენ მწკრივში, ამჯერად – სახით კარისკენ და პირველმა პატიმარმა ხელში უნდა დაიჭიროს ნაგვის პარკი.

4) პატიმრებმა რადიოს უნდა მოუსმინონ მაქსიმალუ-რად დაბალ ხმაზე, ერიდონ მაღალ ხმაზე ლაპარაკს ან სიცილს, ვინაიდან ნებისმიერი ხმა, რომელიც კი საკნიდან გავა, აღიქმება ხმაურად და გამოიწვევს დასჯას! ე.წ. კარცერის ჟურნალში 500-ზე მეტი შემთხვევაა დაფიქსი-რებული, სადაც მითითებულია, რომ პატიმრის დასჯა განაპირობა ხმაურმა საკანში...

5) პატიმრებს ნებადართული აქვთ ტანსაცმლის გარე-ცხვა საკანში, თუმცა – არა გაშრობა. ამის გამო გლდანის მე-8 საპყრობილეში პატიმრები ტანსაცმელს ღამით აშრობენ, ხოლო დღის განმავლობაში ნახევრად სველ ტანსაცმელს მალავენ კლოზეტში.

6) პატიმარს ეკრძალება კარზე დაკაკუნება!.. მორი-გის გამოსაძახებელი ზარი საკნებში, როგორც წესი, არ მუშაობს და არც არასოდეს უმუშავია. ამის გამო, უკიდუ-რესი გაჭირვების შემთხვევაში ან ჯანმრთელობის გაუ-არესების გამო, პატიმრები იძულებულნი არიან კართან ჩაუსაფრდნენ კონტროლიორებს და ჩავლისას ხმადაბლა უხმონ: „ბატონო კონტროლიორო!“

7) თუ კონტროლიორმა გააღო საკნის კარი და უხმო რომელიმე პატიმარს, ის ასახელებს გვარს, ხოლო კარ-თან მისული პატიმარი პასუხობს თავისი სახელისა და მამის სახელის დასახელებით. როგორც ქუთაისის, ისე გლდანის დანესებულებაში მოქმედებს არაფორმალური „მორიგეობის“ სისტემა, ანუ – ერთი პატიმარი პასუხის-მგებელია სხვის მიერ ჩადენილ ნებისმიერ გადაცდო-მაზე. და პირიქით: როგორც ქუთაისის, ისე გლდანის მე-8 დანესებულებაში გამოიყენებოდა დასჯის კოლექ-ტიური მეთოდები, – ერთი პატიმრის გადაცდომისთვის ისჯებოდა მთელი საკანი; პატიმარი თავისი ქმედებით პასუხისმგებელი ხდება თანასაკნელების მიმართ! პატიმ-რების დიდი ნაწილი თავისი სურვილით აცხადებს უარს სეირნობაზე და რჩება საკანში, რადგან პატიმრებს აიძუ-ლებენ, სირბილით გადაადგილდნენ სასეირნო ეზომდე და ამ სირბილის დროს ნებისმიერი შეფერხება შეიძლე-ბა გახდეს ციხის თანამშრომლების მხრიდან უხეშობის, ფიზიკური ხელყოფის ან დამამცირებელი მოპყრობის მიზეზი... იმის გამო, რომ ნევროლოგიური პრობლემების მქონე ავადმყოფს სირბილი უჭირს და ცემას ურჩევნია, საკანში დარჩეს, ისჯება მთელი საკანი, და რადგან ერთი კაცის დატოვება საკანში არ შეიძლება, მთელი საკანი მოკლებულია გასეირნების შესაძლებლობას!..

8) 22 საათზე სინათლის ჩაქრობის შემდეგ აკრძა-ლულია ფეხზე დარჩენა და პატიმრებთან გადალაპარა-

კება; აკრძალულია წიგნის კითხვა ან რაიმე სხვა მოქმედება.

9) მე-8 დანესებულების პატიმრებს დღის განმავლობაში ეკრძალებათ სანოლის ქვედა სართულზე წამოწოლა და უფლება არ აქვთ, საკანში სიგარეტი მოსწონონ; ამის გამო პატიმრები სიგარეტს რიგრიგობით ეწევიან საპორფარეშოში. როგორ ცუდადაც გინდა იყოს პატიმარი, აუცილებელია, რომ ექიმთან წასვლის შემთხვევაში მან ხელები ზურგზე შემოიდოს და სირბილით გადაადგილდეს; დანესებულებაში მათ აიძულებენ, ძალიან მოკლებუნი შეიჭრან თმა, ან სამართლებლით გადაიპარსონ თავი, რადგან საპყრობილეში არ არის საპარიკმახერო.

10) დღის განმავლობაში პატიმრებს ეკრძალებათ ძილი და ორსართულიანი სანოლის მეორე სართულზე წამოწოლაც კი.

11) მიუხედავად სიცხისა, პატიმრებს უფლება არ აქვთ, საკანში ყოფნისას გაიხადონ მაისური.

12) პატიმრებს ეკრძალებათ ნარდის ან კამათლის თამაში, რადგან, ადმინისტრაციის აზრით, ეს იწვევს ზედმეტ ხმაურს, რაც დასჯის მიზეზი გახდება; შთამბეჭდავია ის ფაქტი, რომ გლდანის მე-8 საპყრობილე, რომელიც 3654 კაცს იტევს, საოცარი სიჩუმით გამოირჩევა; ამ სიჩუმემ წამების სანინაალმდეგო ევროპული კომიტეტის ყურადღებაც კი მიიპყრო...“

ერთი რენეგატი „დეპენკას“ ნაამბობიდან

- ჰელოუ, ტიმსალ...
- ჰაი...
- მოხარული ვარ
- ბედნიერი ვარ
- იმედია დღეს კარგ გუნებაზე ბრძანდებით
- უარესიც შეიძლება ყოფილიყო
- უკეთესიც შეიძლება ყოფილიყო
- ყველაფერი შეიძლება ყოფილიყო
- არაფერი შეიძლება არ ყოფილიყო...
- უოშინგტონი ამ დროს ზღაპრულია
- ზღაპარი ამ დროს უოშინგტონურია...
- პრეზიდენტი ელის თქვენგან მორიგ წინსვლას განვერიანების საგზაო რუკაზე და დემოკრატიულ წარმატებებს
- რუსეთი ელის ჩვენს უკუსვლას ამ გზაზე და ამ უკუსვლის რუკებს ადგენს... თუმცა, მიუხედავად ამისა, მაინც გვაქვს უზარმაზარი წინსვლა: ახლახანს ახალი ციხე გავხსენით - ხუთვარსკვლავიანი სასტუმროა მთელი კომფორტით, პატიმრები თავს ისე გრძნობენ, როგორც საკუთარ სახლში, თუმცა სახლში ასეთი პირობები არც კი დაესიზმრებათ

- მაშასადამე, სახლებშიც ისეთივე კომფორტი უნდა მოუწყოთ, როგორც ციხეებში, ჰა ჰა ჰა... მიხარია, რომ წინ უსწრებთ მთელს რეგიონს, ვამაყობ თქვენით!

- ჩვენც ვამაყობთ თქვენით!
- ჩვენ ვამაყობთ იმით, რომ ერთმანეთით ვამაყობთ...
- სიამაყე ამაყობს ჩვენით... მიხარია, რომ გიხარიათ... ჩვენ ყველას გვახარებს ეს... დიახ ჩვენს იუსტიციის სახლებში ისეთივე კომფორტია, როგორც „დრაივი-ინ“ მაკდონალდსში: შესრიალები მანქანით, ყავას დალევ და ბიზნესსაც გაიფორმებ
- საჯარო რეესტრში თავს ისევე უნდა გრძნობდეს კაცი, როგორც სწრაფი კვების ობიექტში და პირიქით და პირიქით... ასეთი რამ ბრიტანეთშიც უნდა დაინერგოს, რადგან იმათ სამზარეულო არ უფარგათ, თუმცა - იუსტიციის საქმე კარგად აქვთ...
- ჩემი გუნდი რომ არ ყოფილიყო ხელისუფლებაში, ჩემს ქვეყანას რუსეთი და ადგილობრივი რეტროგრადი შაგუნელი მღვდლები დაეპატრონებოდნენ... მუმიები და ზომბები; ლამაზ ქალებს მონასტრებში გამოკეტავდნენ, კაცები კი რუსეთში გადაიხვეწებოდნენ ფულის საშოვნელად...
- ჩვენ ვამაყობთ თქვენით!
- ჩვენ კი ვამაყობთ თქვენთან პარტნიორობით!
- ჩვენ ვპარტნიორობთ თქვენთან!
- თქვენ პარტნიორობთ ჩვენთან!
- ჩვენი პარტნიორობა საამაყო!
- ჩვენი საამაყო პარტნიორობაა!
- ყველგან და ყველაფერში...
- დიახ, ეკონომიკური ზრდა თავბრუდამხვევია, აი რა აგიჟებს რუსეთს
- სიგიჟისგან თავბრუსხვევა აქვს ჰა ჰა ჰა
- თუმცა სიფრთხილე გმართებთ რუსეთი ჩვენი პარტნიორია ბირთვული განიარაღების საკითხებში
- რუსეთი განიარაღებულია ჩვენი წარმატებებით; ჩვენ რუსეთის განიარაღების ავანგარდში ვართ: ჩვენ ავანგარდისტები ვართ ჰა ჰა ჰა ქართველი მეფეები ოდითგანვე იბრძოდნენ ავლანეთში; ამერიკელების მხარდამხარ დგომა იმ დროს მაგონებს...
- ომი მშვიდობაა / მშვიდობა ომია / და ეს ყოველივე უდრის სიყვარულს / როგორც ორჯერ ორი უდრის ხუთს ჰა ჰა ჰა...
- სწორედ ხუთ მილიარდზე ვლაპარაკობ, ან სულაც - ორზე, ორი მილიარდი გაგვიადვილებდა რუსეთის განიარაღებას ჩვენი წარმატებებით... ჩვენი იარაღი თქვენი წარმატებებია
- ჩვენი წარმატება თქვენი იარაღია... დაგეხმარებით; ოლონდ გახსოვდეთ - ეს გადასახადის გადამხდელთა ფულია
- ჩვენც ვიხდით გადასახადებს, ჩვენც მოკვდავები ვართ;
- გადასახადი და სიკვდილი - რამეთუ სიკვდილივით მტკიცეა გადასახადი ჰა ჰა ჰა ჰა...
- ჩემი ხალხი ბნელია და გაუნათლებელი: დემოკრატიის ანბანიც კი არ იციან - ეი-ბი-სი-დი-ელ-ჯი-ბი-ტი... მე კი მოდერნიზატორი ვარ და მოდერატორი...

- თქვენ ჩვენთან მიიღეთ განათლება, თქვენ ტერმინატორი ხართ - კორუფციის ტერმინატორი....

- დიას, ქართველები არც ერთი სანდო არ არიან, განსაკუთრებით გრაფი მონტე-კრისტო, პარდონ - მონტე-ხომლი!

- დაფინანსების წყაროები გადაუკეტეთ, ჩვენ თვალს დავხუჭავთ...

- გასაგებია - დაფინანსების წყაროებს დავუხუჭავ, როგორც თვალებს უხუჭავენ მიცვალებულს... მონტე-ხომლი რუსეთმა შემოგვიგდო, რომ მონტე-ხომლიმ შემოგვიგდოს რუსეთი... მონტე-ხომლი შემამფოთებელია!

- ჩვენ შეშფოთებულები ვართ!

- შეშფოთება ეს ჩვენ ვართ...

- ყოფნა-არყოფნის პრობლემაა, ზოგიერთს კი პირიქით ეჩვენება: პრობლემის ყოფნა-არყოფნა... არის თუ არ არის? პრობლემაც ესაა... რა არის? რატომ არის ის რაც არის? რა ნიშნავს „არის“?

- მე კაცი, თქვენ ქალი / თქვენ ქალი, მე კაცი... თქვენ კაცი, მე ქალი... გენდერული ბალანსი / სტრატეგიული ალიანსი / პარტნიორი პარტია / ქარტია... ჩამოვალ / ჩამოხვალთ / შესაძლებელი იქნება შეხვედრა გამიკუთოთ პრეზიდენტ ოტელოსთან / დიას, პრეზიდენტ ოტელოსთან/ საპრეზიდენტო ოტელში, დიას... ბაი, ტიმ-სალ...

- ბააი...

აბდულა შაჰილს ციხეში „შაშუბეშას“ ეძახიან. იმიტომ კი არა, რომ ელამია, არამედ იმიტომ, რომ მარცხენა ფეხზე ექვსი თითი აქვს, მარჯვენაზე კიდევ, ნორმალურად - ხუთი. აბდულა ირანელია, რამდენიმე წლის წინ ჩამოვიდა საქართველოში - სავაჭროდ, მერე აქაური ქალი შეუყვარდა და ცოლად შეირთო, თუმცა საამისოდ მაჰმადის რჯული უარყო და მართმადიდებლურად მოინათლა; ასე იცის სიყვარულმა და მისმა ძალამ!

ბრაკონიერობაზე ზის - შუამთის ტყეში დაიჭირეს: „შველი მოკლაო“ და შესაბამისი სროკიც მიარჭეს. მერე „შტირი ჩაუდეს“ - სროკი გაუზარდეს, ოფიცერმა ლეევანამ ასე უთხრა: „შენა ფეხზე ზედმეტი თითი გაქვს და სროკიც მეტი გეკუთვნისო!“ აი ესეე...

გურჯი ქალის სილამაზემ დალუპა აბდულა. გურჯებს ძალიან ლამაზი ქალები ჰყავთ; ირანშიც არიან ლამაზი ქალები, მარა ესენიც შაჰ-აბასის დროს წამოყვანილი გურჯი ტყვეების ჩამომავლები არიან... აბდულას ცოლიც ერთობ ლამაზი ქალია - მზია, მისი ეშხით ქართული ენაც კარგად აითვისა გაქრისტიანებულმა ირანელმა.

აბდულასთვის „შტირის ჩადების“ ამბავი კი ასე იყო: მზია ქმართან პაემანზე იყო მოსული ციხეში, ოფიცერმა ლეევანამ რომ დაინახა, აბდულას უთხრა: „ვაჰ, ეს რა მაგარი ნაშა გყოლია, შაშუბეშ, არ მომატყენინებ? შენ მაინც დიდი არაფრის თავი არ უნდა გქონდეს მაგ ამბავში, მე კიდევ ღრმად გავუდებ, სუ ვაკივლებ და ვანივლებ

გათავებისას; ქალიც კმაყოფილი დარჩება და...“ აბდულამ სიტყვის დამთავრება არ აცალა ოფიცერ ლეევანას - ყელში სწვდა და დახრჩობა დაუწყა... ამბზე ბადრაგები და კანტრალიორები წამოვიდნენ, აბდულა დაითრია და ნიხლები ჩასცხეს - სუ ყვერებში და ჭაჭებში უბრაგუნებდნენ... მზია მართლა აკივლდა - „ქმარს ნუ მომიკლავთ!“ - და შევლას ითხოვდა; მაშველებიც მალე მოვიდნენ, ქალი გააკავეს და გარეთ გაიყვანეს - წადი სახლში, ქალო, საქმეს მიხედო... ხოლო ცემაში დასიებული აბდულა, ეგეთივე დასიებული ყვერებით, კარცერში ჩააგდეს „ტრამევის“ მოსაშუშებლად.

ინვა კარცერში აბდულა და ფიქრობდა: „რა დაგიშავე, ღმერთო, რომ ცხადი საზარელ სიზმრად გადამიქციე? ნუთუ, ღმერთო, ამისთანა მსხვერპლად რომ მაქციე, ეს შენთვის მართლა საჭირო იყო? ან რა საჭირო იყო ცოლქმრობის ასეთი შეურაცხყოფა, ქმრის დამცირება ცოლის თანდასწრებით და ცოლისა კიდევ - ქმრის თანდასწრებით? მაჰმადიანები ამგვარს არას სჩადიან! თვით ყაჩაღებიც კი ერიდებიან ამგვარ საქმეს... ვინ იცის, ჩემსავით რამდენს დასახეს თავს ლაფი და მერე კიდევ ცემაში ამოხადეს სული... ამ ხალხს გულში სიყვარულის ნატამალი არა ჰქონია...“

ზოგჯერ ტკბილი მოგონებები გაიტაცებდნენ მხართეძოზე წამოწოლილ აბდულას, გაბრუებული ოცნებობდა, მზიასთან ალერსის სურათები წარმოუდგებოდა თვალწინ და ქვითინს იკავებდა...

ჰო, სიყვარული ციხეზე!

იყო ასეთი კაცი, ინგლისელი, სახელად იერემია ბენტამი, რომელმაც ერთგვარი ციხე გამოიგონა და უწოდა მას *პანოპტიკუმი*. ეს ვერაგი ნაგებობა - ეს *პანოპტიკუმი* - თვალთვალის ისეთ სისტემას გულისხმობს, რომ მეთვალთვალე აღარა სჭირდება - კლუზნიკი* გინდა თუ დეპენკა; ტუსალები შინაგანად გრძნობენ, რომ უთვალთვალეებენ და, ამიტომაც, ისე იქცევიან, როგორც მუდმივი მეთვალყურეობის ქვეშ მყოფნი. ციხე-*პანოპტიკუმი* მრგვალი ფორმისაა, საკნები წრიულადაა განლაგებული, ხოლო ცენტრში, როგორც ტუსალებს ჰგონიათ, ვილაც ზის და უთვალთვალეს... იერემია ბენტამმა თავის ჩანაფიქრს ხორცი ვერ შეასხა, მადლობა ღმერთს; მართალია, მოგვიანებით მაგ ვერაგი კაცის თარგზე სახელმწიფოები მოიჭრა, როგორც გვარწმუნებს მიშელ ფუკო, თუმცა - ვიდეოკამერის გამოგონებამდ რის *პანოპტიკუმი*, რა *პანოპტიკუმი* იქნებოდა? მაგრამ, მთავარი ეგ არ არის, მთავარი ისაა, რომ კაცს შეგნებაში ჩაუდო, რომ ვილაც უთვალთვალეს და მერე გინდა უთვალთვალე და გინდაც - არა.

როცა სულ მუდამ გადარჩენაზე ფიქრობ, სიყვარული კარცერში უნდა გამოკეტო, ეგრე არ არი?... ჰოდა, ეს *პანოპტიკუმიც* იმიტომ მოვიტანე აქ, რომ მეთქვა,

* ჩემი მწერლური წამოსახვა ვერ გასწვდა რეალობას, რამეთუ რეალობაში უფრო „შთამბეჭდავი“ რამ მოხდა - ციხეში მუდღესთან „სვიდანიზე“ მისული ცოლი დეპენკებმა დაითრია, გაჟიმეს, ეს ყველაფერი ვიდეოზე გადაიღეს და მერე ტუსად ქმარს აჩვენეს... (ავტორის შენიშვნა.)
** კლუზნიკი - ზედამხედველი ციხის უარგონზე.

რომ ციხეში სიყვარულის ამბავი სხვანაირადაა, რომ იქ „აბრატნი“ პანოპტიკუმია: მთელი ამ წარმოსახვითი წრიული ნაგებობის სიღრმეში კარცერია, სადაც ზის ერთი კანონიერი ქურდი, პა კლიკე „ლიბიდო“, ხოლო დანარჩენი ტუსალები, წრიულად საკნებში განლაგებულები, ამას უთვალთვალევენ, როგორც ერთი რამ კვიმატი კლუნნიკები და დეპენკები, ოღონდ ისე, რომ არც კი იციან, რომ უთვალთვალევენ, ხოლო იმ ერთმა, ცენტრალურ კარცერში გამოკეტილმა ქურდმა კი იცის, და სწორედ აი ეს კანონიერი ქურდია სიყვარული... აკი თქვა უფალმა, რომელიც თავად სიყვარულია, თავისი მეორედ მოსვლის გამო აკი თქვა: „მოვალ ვითარცა მპარავი!“... ჰოდა, სიყვარულმა, როგორც ქურდმა და მაცურებელმა, ყველაფერი იცის: ისეთი რამეებიც იცის, რასაც რომ ხალხში ვერ იტყვი... მან იცის გარემოებით იძულებული მამათმავლობა, ექსპერტები „სიტუაციურ ჰომოსექსუალიზმს“ რომ არქმევენ: როცა ქალთან ყოფნას მონატრებულს, ვინმე ბიჭის ტანის ფორმებში რაღაცა ისეთი მოგელანდება, რომ მის მიმართ თავისებური სინაზე დაგივლის, საზარდულში ჩაღვრილი შიგადის წვეწებთან ერთად და მერე – აბანოში ხარ, თუ სხვა რამ მოყურებულ ალაგას – ხელს მიაღებ, რომ მიუღალერო, თუმცა ამას ვერასოდეს წარმოიდგენდი; ჯერ „გეპაზორება“, მაგრამ ნელ-ნელა, დროთა განმავლობაში, გემოს გაუგებ ამ საქმეს: მაშინაც კი, როცა „ქათმების“ ბრიგადირი“ ხარ და ვილაცის გასაფუჭებლად, სხვების თვალწინ გააუპატიურებ – ხელფეხ გაკავებულს... მაშინაც კი, თმებით რომ დაითრევ და მოაუნწინებ... მაშინაც კი, როცა „ქათამი“ ხარ და შენ გხმარობენ ნამდაუნუმ, ყველანი – ვისაც მოუნდება... ერევი, ასეთია კაცის ბუნება – ყველაფერს ერევა, ხოლო ამას – სიყვარულს, ვერაფერი დაუდგება წინ, როგორც ქურდს, რომელიც ნარებზე ზის და პრავებს გიკაჩავებს! ახლა მოზარდები ნახე, რა დღეში არიან: ეგენი ხომ სრულიად უმანკოები არიან ერთმანეთის გაუტანლობაში – ლაზლანდარობენ და აჩმორებენ ერთს, რომელიმეს, ღამით რომ გამოიჭერენ და სათითაოდ ხმარობენ; შეიძლება წინა კბილებიც ჩაუმტვრიონ, რომ წუნწინასს კუტუ არ ეტკინოთ... ჰო, ეგ იცის ციხის ქურდმა და მაცურებელმა სიყვარულმა... და კიდევ მასტურბაციაც იცის, ტუალეტის ქალადღის რულონს ან საკუთრი მარჯვენა ხელის მტევანს ცოლად რომ შეირთავ: „ჩემი მარჯვენა, ჩემი ცოლუკა... იუზგარ, მე ნძრევამი იმდენი დრო გავატარე, ვიდრე ვაბშემც შენი სროკია მთლიანათ...“

ქალი სულ სხვაა – ქალი უქმროდ რამ არონია? გინდაც ისეთი, რომელმაც საკუთარი თოთო ბავშვი ცელოფანის პარკით გაგუდა და მერე, გადარეული ლიღინით, წავიდა და ნაგვის კონტეინერში ჩაფლავდა... ო, ამასაც სწავლია, რომ მის გვერდით მამაკაცი იწვეს, ჰო, უნდა და იმდენად ხუთავს ეს წადილი, რომ ღამ-ღამობით უბინო ჩასახების სურათებს ხედავს ხოლმე – „გინაროდენ, მიმადლებულო!“ და მერე ისეთი ორგაზმი მოვარდება, რომ ცოცხლად დამარხავს, როგორც მაშინ – ციხის ექიმი რომ სინჯავდა, ფსიქიატრი... არადა, ლამაზი ქალია, ემზი-

ანი, და შვილი რომ მოკლა, ეს ციხეზე არავინ იცის – გამოძიებულს მისცა და იმანაც სხვა საქმით „გადაუფარა“... შვილის ამბავი რომ გაეგოთ – არავინ გაიკარებდა, კეთროვანივით იქნებოდა... ჰოდა, ერთხელაც მის გულშიც იფეთქებს გაზაფხული, სახელად „ლესბია“: აიღებს და ღამით, „შკონკაში“, საბნის ქვეშ შეუსრიალდება იმას, აი – იმას, ფეხებს რომ არ იპარსავს, პოლუბოქსად შეკრეჭილი თმა რომ აქვს და ილღებში ოფლის მაგარი სუნი, ბრეკით რომ დადის და გინებ-გინებით რომ ლაპარაკობს, თან კარგად იცის – რა უნდა ქალებს; მერე რა, რომ წვერი არ ამოსდის...

დასტავესკის სიტყვებია: გიყვარდეს ვინმე ეს ნიშნავს, რომ ადამიანი გიყვარდეს ისე, როგორადაც იგი ჩაიფიქრა ღმერთმა! აი მამაკაცში ქალს რომ შეიყვარებ, ან ქალში მამაკაცს – ეს იმის დასტურია, რომ ღმერთმა არც ციხეზე მიგატოვა, რადგან ღმერთი სიყვარულია, რომლის ძალითაც სიცოცხლეში ამოიკითხავ სიკვდილს, ხოლო სიკვდილში – სიცოცხლეს... ან, ეგებ სულ სხვა რამეა?.. არ ვიცი, რაც არ ვიცი – არ ვიცი...

ვსალგუნი პატრიოტისა, რომლითა აძო რეჟორმატორი

„დიას! ვამაყო, რეფორმატორო, შენით, რამეთუ შენა ხარ კრიმინალისა კრიმინალითა დამორგუნველი და კორუფციისა კორუფციითა აღმომფხვრელი;

შენ დაგვიბრუნე სახლებში სინათლე და დაგვანახე საგარეო საფრთხეები, როცა ქვეყანასა ჩვენსა შიგან ეს საფრთხეები შემოიყვანე;

შენ დაგვიდექ მცველად ზვართა ჩვენთა და დაიცავი მალნარნი ჩვენნი და მტილნი, ხოლო ჩვენ ვერ დავიცავითი იგინი;

შენ გაგვიხვენ გზანი ახალნი და ალაგნი ახალნი გზათა შემკვრელნი და მიაყენე კაცთა ტკივილი, რათა უწყოდნენ, რომ რეფორმა მტკივნეულია და მტკიცე, ვითარცა სიყვარული;

შენ აღასრულე მართლმსაჯულება მსაჯულთა ზედა, წაართვი ანაჭურჭლე მპარავთა და ალაგვე ბელღნი მეუფისანი;

შენ იყავ ჭაობთა ქალაქთმყოფელი და შთაასხი ბეტონი ტაძარსა უფლისასა და ალაგინე იგი საკვირველად!

და იყავ ვითარცა ხე, დანერგული თანანარსადინელსა წყალთასა ჩამრეცხავთასა, რომელმან გამოსცის წაყოფი მისი ყაშსა თვსსა და ფურცელნი მისნი არა დასცვენ, და ყოველივე, რაცა ყოს, წარემართოს მას, ხოლო ჩასარეცხნი იგინი ჩაირეცხნენ...

პატრიოტული ელიტა ალაზევე შენ, ხოლო მზაკვართა და ქვეყნის ავისმოსურნეთა აახიე სახენი და განუპე შუბლნი და შეახეთქნე მათი შვილნი კედელთა: მიმიფურთხებია საზოგადოების მაგ ნაწილისათვის!

მინდა, მაგინონ უკანასკნელი სიტყვებით, მინდა, ვერ მიტანდნენ და გული ერეოდელი ყოველთვის ჩემ გამოჩენაზე! მე მათთან არა თუ სიყვარული და პატივისცემა,

* „ქათმები“ – ჰომოსექსუალები ციხის ჟარგონზე.

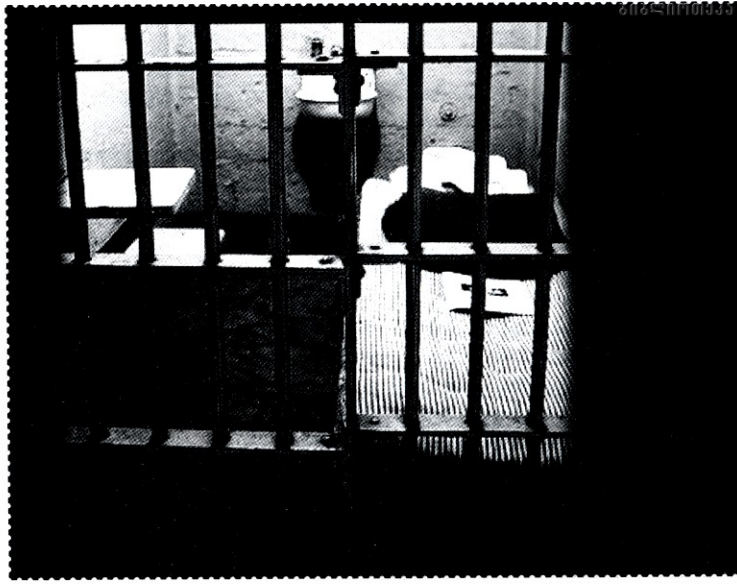
ოდნავი შეხების წერტილიც კი არ მინდა მქონდეს! ადამიანებთან, რომლებზედაც ძალიან ეფექტურად მუშაობს რუსული სპეცსამსახურების ფსიქოლოგიური მანქანა, რომელ ადამიანებსაც შეუძლიათ ამ ქვეყანაში ნაძირლებისგან გმირები შექმნან და პირიქით...“

**ქსნის №15 კოლონიის პატიმრის წერილიდან,
უზღუდავად იცვლება რომ მისწერა**

„...გლდანის ციხიდან გადმოგვიყვანეს 171 პატიმარი გზაში ყველა ვიჭირობდით გვეშველა გლდანის ჯოჯოხეთს თავი დავახსნიეთ-მეთქი მაგრამ შევცდი და თანც ისეთი მწარედ რომ ახლაც არ მინდა იმ სურათის აღდგენა. ჩამოგვყარეს მანქანებიდან გინებით, ზოგს აფურთხებდნენ, როგორ იყურებო, ცემის მოტივი იყო ის, რომ ქსანში ხართ აქ ჩვენ ვართ ყველაფერი ყველა დაგვაყენეს გაგავხადეს ტანსაცმელები და დაგვიწყეს წამება და ცემა ზოგი უმოწყალოდ გაილახა ზოგს შედარებით ცოტა მოხვდა, არ გცემდნენ მაშინ თუ კი ვინმეს დარეკილი ქონდა უფროსობასთან ან საქმის კურსში იყო არასამთავრობო ორგანიზაცია ან სახალხო დაცვის აპარატი...“

...ასე ცემა-ცემით ყველა შემოგვყარეს ახალ ზონაში და შეგვყარეს აბანოში ორ კამერაში სადაც წყლის ტბორი იდგა არც დასაჯდომი და შპონკაზე ხომ ზედმეტია საუბარი, რამდენი კარი გაიღებოდა გინებას უკვე შეჩვეულები ვიყავით დაახლოებით 10 დღე გვეძინა ზოგს ჩამჯდარი და ზოგს სველ ბეტონზე და მოვიდა განაწილების დროც სათითაულოდ გავყავდით ყველა, ქონდათ კალიდორი გაკეთებული თანამშრომლებს და თავში ანუ რომელ საკანშიც ხელწერილის დასაწერად შევყავდით ყველა იქ იდგნენ ბაჩო რ., დიმა ჩ., გიორგი ფ., ლევან ლ., და ძალიან გაგიკვირდებოდათ და პატიმარი ჰომოსექსუალების ბრიგადირი ზაალ ხვისტიანი* რომელიც როგორც ხსენებული თანამშრომლები ისე აგინებდა პატიმრებს მხოლოდ თავს არიდებდა იმათ ვისაც იცნობდა წინა სასჯელიდან ბევრს ის ეგონა პოლიციელი... ხელწერილის დაწერა გამოგია ნებით მაგრამ როგორც ამას ესენი აკეთებდნენ ამის წარმოდგენა შეუძლებელია შეგადგებდნენ შიგნით საკანში სადაც იჯდა გელა შ. ოფიცერი წინ ედო უამრავი ფურცლები და გუუბნებოდა ან დანერ იმას, რომ ჩვენი აგენტი იქნები ანდა თუ ცემას გაუძლებ გაპიდარასტებას ვერ გადაურჩებიო თან ქონდათ ვიდუო კამერა პატარა და გუუბნებოდნენ გადაგიღებთ ისე რომ შენითვე შეხვალ ჰომოსექსუალებთანო ზოგს ეს ისე მუქარა ეგონა და იწყებოდა ცემა ოღონდ გეფიცვებით ამას ცემა არ ქვია ბოლო ხმამდე ბლავილი და ეს ესმის მთელ ციხეს თითქმის. ამ დროს რომ იცი შემდეგი შენ ხარ დამერწმუნეთ მოსისხლე მტერს არ ვუსურვებ მსგავსის გადატანას... თუ ახლა არ ვტიროდე და ისე არ ვწერდე სული არ გამეტანოს გარეთ...“

* ამ ლირსშესანიშნავი „პატიმრის“ სახელი და გვარი აქ შეცვლილია; ეს სუბიექტი, ციხეების დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილის ხელდასხმით, ფაქტობრივად მართავდა კოლონიას; „ერმენეგილო ზენიას“ სამოსში გამოწყობილი, ხელში „ვერტუს“ მობილურით, თუმცაღა – ფლოსტებში დაიარებოდა.

...ქსნის კოლონიაში მიყვანიდან რამოდენიმე კვირების შემდეგ ვიკითხე, ჯერ პატიმრებში, განაჩენის გასაჩივრებას ვაპირებდი და რამეს ხომ არ მეტყოდა ქსნის ადმინისტრაცია, მითხრეს რომ რაიმე ამათხე არ ჩანეროდა მგონი პრობლემა არ იქნებო, დაუძახე სოციალების სამსახურს და უთხარი ყოველივე, იგივე მითხრა რაც პატიმრებმა რომ თანამშრომლებზე არაფერი ჩანერო აქაურებზე დანარჩენი რაც გინდა ქენიო და დავიწყე დანერა ჩემი განაჩენის ჩამოვწერე ყოველივე თუ როგორ მოხდა და ასე შემდეგ...“

...საკნინდან გამოვედი და მივედი სამორიგეო ნაწილში სადაც იმყოფებოდა [დირექტორის მოადგილე] ბაჩო რ. და სხვები და უთხარი რომ განაჩენის გასაჩივრება მინდა დანერილი მაქ და გთხოვ გამოგზავნო-მეთქი. ამ დროს რაც თქვა იყო ნაბიჭვარო ვიცოდი რომ დანერდიო, წაეთრიე კამერაშიო და მაგინა მანამ გამომართვა საჩივარი. გარკვეული დროის შემდეგ საკანში მომადგა პატიმრები ნ.ს. და კ.მ. და მითხრეს ჩვენთან წამოდიო, უკვე მივხვდი რაც მომივიდოდა მაგრამ რაიმეთი თავზე მეშველა იყო გვიანი... ამიყვანეს მეორე კორპუსზე იქ სამორიგეოში ოფიცერი გელა ი. იყო რომელიც უკან გამოგვყვა შემყვანეს „ბე“ კორპუსში 8 საკანში... ამ კორპუსის პასუხისმგებელმა ოფიცერმა კარი გარედან ჩაკეტა, საკანში იყვნენ 4 პატიმარი ნ.ს., კ.მ. [და კიდევ ორნი], მითხრეს – გამომიძიებელი შენი ვინც იყო იმის ახლობელმა დაურეკა ბაჩო რ.-სო და რატომ არ ისვენებო რომ წერ საჩივარს ეს ხომ „ბოზურიო“ და დამინყეს ცემა უმოწყალოდა თენ მეუბნებოდნენ გასჩივრების ფურცლები მეჭამა. ღმერთის წინაშე ვფიცავ, მე იქ კიარ გავილახე არამედ უმოწყალოდ მანამეს როდესაც სისხლით მოვსვარე ყველაფერი და ვხედავდი არავინ იყო ჩემი მშველელი დავინყე ყვირილი, ამ დროს პირსახოცით ამიკრეს პირი გამოიტანეს სავსე ვედრო და შიგ მაცოფინებდნენ თავს თან ხელეებით ფურცლების ქამას მთხოვდნენ, ერთი რაც გავიგე ის იყო რომ ოფიცერმა გელა ი.-მ კარმუჟა გააღო და მ.-ს

უთხრა მთელი კორპუსს ესმის ამის ბლავილი ეყოფაო. შემდეგ მითხრეს თუ კი რაიმეს ან ვინმეს ვუჩივლებდი, მომიგონებდნენ რაიმეს ისეთს რომ შემაგდებდნენ ჰომოსექსუალების საკანში...

...მცირენლოვანთა კოლონიიდან გადმოყვანილ მინიმუმ ნახევარს მაინც უყენებდნენ პრეტენზიას, ვინაიდან მათი დამორჩილება უჭირდათ... შეიყვანდნენ საკანში და ეუბნებოდნენ შენთან პრეტენზია აქვს ხალხს, მაგალითად აბანოში წაიქეცი და სხვა პატიმარს შეეჯახე შიშველმა ან იცოდი ასეთი ფაქტი და დამალე ამიტომ პიდარასტი ხარო და დაუნყებდნენ ცემას, ზოგი ვერ უძლებდა ცემას და თავისით მიყვებოდა ზაალ ხვისტანს პიდარასტების საკანში, ზოგიც იძახდა გავარკვიოთ მსგავსი არაფერი ვიციო და უძლებდა ცემას მაგრამ აღნიშნულ პირს უკვე ზონაში აღარ უშვებდნენ კეტავდნენ „აბანოში“ მარტო. ამ დროს უკვე ხვისტანზე იყო ყველაფერი დამოკიდებული, მას ნებისმიერი ხერხით უნდა მოეხერხებინა მისი გადაყვანა ჰომოსექსუალების საკანში და ყველა აბანოს კართან გავლაზე უძახდა ახალო ქალბატონო გელოდები მალე გამოიყვებო, ამდროს საჭმელი მასთან აპსლუგის პატიმარს კი არ მიქონდა არამედ ხვისტანის მითითებით თავისნაირ ჰომოსექსუალს... ბევრი ამას უძლებდა გარკვეული დრო, ზოგს ძალით მიათრევდა ხვისტანი თავის საკანში და ყველას აუპატიურებდა ზოგს ცემით ზოგს დაბმით...

...შიგნით რომ შეიხედოთ დაახლოებით 50 პატიმარი ბავშვი ბიჭებია და მათი ასაკი 20 წელს არ არის აცდენილი...

...აქ პატიმრებს კი არ გვცემდნენ გვანამებდნენ, იმ დონეზეც მიდიოდა პატიმრები რომ სიმწრისაგან საკუთარ თავს ისახიჩრებდა ვენებს იჭრიდა და ხანდისხან ცემა სანატრელი იყო ისე გამწარებული გაგინებდნენ სიკვდილი მოგინებოდა... უფროსი კი თუ მის კაბინეტში აგიყვანდნენ მაშინ ამოათხევდა თავის ბოლმას, დაგაყენებდნენ ცალ ფეხზე საათობით და თუ დადგამდი დაგესოდა ყველა და გირტყამდა...

...რაც შეეხება პატიმრის ხარჯზე ცხოვრებას ეს ხდებოდა შემდეგი ფორმით: ქსნის კოლონიაში დაახლოებით 300 საკანია, როდესაც ლარიოკში კარტას ატანს სავაჭროთ აფსოლუტურად ყველა ბარათიდან სადაც კი

თანხაა ზოგიდან 2 ლარს და ზოგიდან 3 ლარს ხსნიან ანუ დავალებას აძლევენ თავის მოაზრე ბრიგადირს... ამის შემდეგ პატიმრების ფულით გამძღვრები ისევ ჩვენ გვაგინებდნენ...

...ასევე აქ მოშლილი იყო სამედიცინო ნაწილის ფუნქცია, ხან ექიმები გიყვიროდნენ და ხან ვინც იყო იქ ის თანამშრომლები, მაგალითისათვის დეპენკის თანამშემწე არსენა ხალხს ძალით ინვევდა, ეტყოდი კბილი მტკივაო და პასუხი იყო ასეთი – კედელს ურტყი თუ არადა შენი დედაცო...

...გთხოვთ გემუდარებით მიიყვანეთ ეს ფაქტები ბოლომდე და მე მზად ვარ თქვენთან ერთად როგორც ნანამები პატიმარი ბოლომდე გავყვე სიმართლის დადგენას და იმედს ვიტოვებ იმისას რომ შეძლებთ ჩემი უსაფრთხოების დაცვას...

...უდიდესი იმედი მაქვს ყველა თქვენგანის... ასევე გთხოვთ თუ კი შეგიძლიათ დამინიშნოთ ადვოკატი, მე მისი აყვანის საშვალეა არ გამაჩნია."

ციხის მორავი: მცირე სააღმომო მისტარია

ვენების კვირა იყო – ხუთშაბათი თუ პარასკევი, ბაჩუკი წერეთელმა სიზმარი ნახა. დეპენკებმა მორავში შეიყვანეს – სალადაოდ: ადამიანის შიგნეულობას დავანახებთ და, თანაც, მაგრა შევაშინებთ – ნეტა რას იზამსო... რა უნდა ექნა? ჩაიფსამდა, აბა რას იზამდა?

მორავის „მეყასბე“ რაჟდენა, დაფხავებული, ფერგადასულ ხალათში, რალაცას ლეჭავს. ბაჩუკი ტანსაცმელს იხდის, სცივა, მქრქალი შუქი და სიმყრალე სახეში ეცემა. მის წინ ძველი, მინანქარდამსკდარი აბაზანა სისხლითაა სავსე; ოფიცერი ლადო უქნიდან უბიძგებს – მიდი, ჩანქიო... ესეც მორჩილად მიდის, ცახცახით – ეშინია, რომ მასაც მოკლავენ... გვერდით მაგიდაზე პატიმრის გვამია გაკვეთილი – ცვილისფერი კანი აქვს, გადახსნილი გულმუცელი კი ფერადი; თვალები ამოღებული აქვს – გვერდზე მდგარ ფორმალინიან მინის კოლბაში დაცურავს – ორი ბურთი, ძაფებიანი, როგორც ორი თავკომბალა თევზი... გაკვეთილი გვამის დანახვაზე ბაჩუკის თვალი გაუშტერდება: შეცბება, სახეს არიდებს. „რა გეშინია, ბიჭო? ვერ ხედავ? ეს აჭარული ხაჭაპურია!“ ჩაცმა ოფიცერ ლადოს ხმა და მერე სიცილი... და მერე „მეყასბე“ რაჟდენას სიტყვები: „ჰო, ღმერთმა გამოგიცხო, ღმერთმა!..“ აჭარული ხაჭაპური იცოდა ბაჩუკიმ – უნახავს, დედა აჭმევდა ხოლმე – ხელით...

მორავში ქალები შემოდინ – ოთხნი, შავი ბიკინი აცვიათ, სხვა არაფერი. ოთხივეს დაბერილი, პუტკუნა ტუჩები აქვს, იმ ციხისუფროს ხათუნასავით, ეგეთივე დაბერილი ყვრიმალეები და დუნდულეები. მიდიან მაგიდასთან და ხელებს გვამის შიგნეულობაში ყოფენ, ურევენ, თანაც თითობთ ერთმანეთს ეხებინან – თითქოს რალაცა იდუმალ წრესა ჰკრავენ თავიანთ შორის... ჯერ ერთი ამოიღებს რალაცა ნაწილს და იტყვის: „ესე არს ღვიძლი უფლისა ჩვენისა!“ „ამენ!“ – იტყვიანი ყველანი ერთად; მერე მეორე ამოიღებს რალაცა ნაწილს და იტყვის: „ესე არს

თირკმელი უფლისა ჩვენისა!“ „ამენ!“ – იტყვიან დანარჩენები... „ესე არს შარდის ბუშტი უფლის ჩვენისა!“ „ჭეშმარიტად!“... ესე არს ელენთა უფლისა ჩვენისა... ესე არს ნანლალი უფლისა ჩვენისა... ასე იტყვიან და ამ „ნანილებს“ დაბლა ტაშტში ყრიან...

ბადრაგი ზაზა შემოდის, გორგოლაჭებიანი სინით მაღალ ჭიქებში ფერადად მოციმციმე კოქტილები შემოაქვს. ქალებს მიაართმევს. ქალები აიღებენ და ამ კოქტილებს ნელა ასხამენ გაკვეთილი გვამის ნიაღში...

ოფიცერი ლადო კეფაში ხელკეტს ჩაჰკრავს: „ჩანექითქო, გეუნები!“ და ბაჩუკი სისხლიან აბაზანაში ფეხს ჩაადგამს – შავ, ლორწოვან სითხეში... მერე მეორესაც ჩაადგამს და ასე შეშდება: ამ დროს, მაგიდაზე რომ გაკვეთილი გვამია, ნელ-ნელა იწყებს წამონევას, თითს ბაჩუკისკენ იშვერს და იმეორებს – „აი, ბაშიაჩუკი! აი, ბაშიაჩუკი!“...

LOVE – სოლოლაკის ქედის ერთ-ერთ ბექობზე დგას რობერტ ინდიანას ინსტალაცია, ჰიპების ზეობის ხანაში შექმნილი. ბექობი შეჭრილია შუშა-ფოლადის სასახლის ეზოში, თბილისს რომ გადაჰყურებს; ეზოში ეგზოტიკური ცხოველები დადიან: უირაფები, ზებრები, ფლამინგოები, ლამები, მარტორქები, პინგვინები, შადრევნიან აუზთან მზეზე თბებიან სელაპები და ზღვის ლომები...

ეზოს შუაში წრეზე დამსხდარან ვიზუალისტები: ეგონ შილე, ლუსიენ ფროიდი, ვილემ დე კუნინგი, დემიან ჰერსტი, როი ლიხტენშტაინი, ჰენრი მური, ანიშ კაპური, ასევე – პიკასო, რენუარი, მონდრიანი და არქიტექტორი ტაკამაცუ...

წრის ცენტრში, შემალღებულ ალაგას, რომელიც ანათებს, როგორც ჰოლოგრამა, ლოტოსის პოზაში ზის მონტე-ხომლი და იქ მყოფთ მიმართავს:

„მინც რა არის ჩვენი ყოფა ნუთისოფელი – მეშვიდე კლასიდან ბარათაშვილის ეს ლექსი გვახსოვს... ვინ არის ადამიანი, რა უნდა, რა ამოძრავებს?... მე მოვახერხე მარტივი ენით გამეცა პასუხი ყველა სიტყვაზე და მოვახერხე გამეცა პასუხი, თუ რა არის ადამიანი, ვინ არის ადამიანი, რა მიზნები აქვს... რა არის მიზანი მისი ყოფის, რატომ მოვედით ჩვენ... ფილოსოფოსები ასე ახასიათებენ, ფილოსოფოსები ესე მარტივად ხსნიან, რომ ადამიანი მიაღწევს ერთ მიზანს და მერე ისახავს სხვას და ესაა მთელი სპირალი... მაგრამ, მე ეს სხვანაირად დავინახე, მე მოვახერხე, მე დავინახე თვითგადარჩენის ინსტინქტის მოქმედების მექანიზმი, მისი სტრუქტურა, რომელიც წარმატების ალგორითმია: თვითგადარჩენა ნიჭისა და სიკეთის საქმეა, სიკეთე – კვადრატში, როგორც აინშტაინის ფორმულაშია $E=MC^2$...“

ღიახ, ნიჭი და სიკეთის თესვის უნარი – ამის მეშვეობით მე მოვახერხე და შევძელი, რომ გლეხის ოჯახში დაბადებული, გლეხის ბიჭი, მსოფლიოში უმდიდრესი ადამიანი გავმხდარიყავი... როგორ მოვახერხე და როგორ შევძელი ეს? ეს საიდუმლოა... საიდუმლო ამბავია... და ამ საიდუმლოს, ამ ამბავს, მხოლოდ თქვენ გაგიმხელთ

და კიდევ აი ამ უმანკო არსებებს – ჩვენს ირგვლივ რომ დაიარებიან, ჩემს ცხოველებს...

ეს ყველაფერი ხვამლის მთაზე დაიწყო, ეს დიდი ხნის წინ მოხდა, სწავლას რომ ვამთავრებდი, ჰო – იმ იდუმალეობით მოსილ მთაზე, ხვამლის მთაზე დაიწყო. ხვამლის მთას ბევრი უტრიალებდა, იცოდნენ, რომ იქ განძი და ოქროსულობა იყო დამალული – ქართველ მეფეთა განძი; სტალინმაც კი გააგზავნა იქ ექსპედიცია, 30-იან წლებში, ალპინისტები გააგზავნა; ჰიტლერიც ისწრაფოდა ამ მთისკენ და კავკასიასაც იმიტომ უტედა – ეგონა, ამ მთიდან დიდ ენერგეტიკულ ძალას მიადგებოდა, მოხეულთებდა; ეგონა, იმ მთის ალაგას იყო ვალჰალა თუ შამბალა... დღესაც ეძებენ, დღესაც, და სულ ტყუილად ეძებენ. მოხერხდა ისე, რომ ეს განძი მე ჩამივარდა ხელში, შემთხვევით ჩამივარდა, ისე, რომ არც ველოდი, უნებლიედ, მოულოდნელად ჩამივარდა... აი ახლა სწორედ ეს თემა მინდა გავშალო...

მაშინ მაგ განძისა არაფერი ვიცოდი, მაშინ სტუდენტი ბიჭი ვიყავი... უბრალოდ, ჩემს მეგობრებთან ერთად ლაშქრობა მოვანყეთ და ნავედით ხვამლის მთის დასალაშქრავად... კარგი დღე იყო, კარგი, მაგრამ, უცებ, ამინდი გაფუჭდა ისე, რომ ერთმანეთი დავკარგეთ... ისე მოიქეშა ველაფერი, რომ ველარაფერს ვხედავდი... მე რაღაცა ნაპრაღში ჩავვარდი – ეს იყო მთის მწვერვალთან ახლოს... იმ ნაპრაღიდან რაღაცა დიდი დარბაზის მაგვარ გამოქვაბულში ამოვყავი თავი: გარეთ ქუხდა და გმინავდა ქარიშხალი... მერე უცებ ჩადგა და იმ გამოქვაბული დარბაზის თალი თითქო ვილაციის ხელით გადაიხსნა – ისე განათდა ყველაფერი, თვალი მომჭრა ამ ნათებაში, დამიბნელდა... ცოტა ხანში კვლავ ავახილე და მხედველობა გამეხსნა: იქ იმ ქვაბულ-დარბაზში ორთავა არწივი ენახე დაჭრილი, ცალ ფრთას მიწაზე მიითრევდა, აფრენას ლამობდა, ფართხალებდა... უეცრად მისკენ გამოსრიალდა გველი – კარგა დიდი გველი იყო, ფერად ღვინომუქი გველი, პირში ალმასით ქვა უელავდა – „ხვითო,“ ხალხში როგორც ეძახიან... გველი მისრიალდა არწივთან, ხოლო დაჭრილმა ფრინველმა ძალა მოიკრიფა და ღვინომუქ გველს ეცა – ორივე ნისკარტით კორტნა დაუნყო; გველი კიდევ კისრებზე შემოეხვია არწივს და ასე გამძაფრდა მათი ორთაბრძოლა. ამ ბრძოლისას გველის პირიდან ალმასის ხვითო-ქვა გადმოვარდა; არწივის ერთ-ერთი თავი წასწვდა გადასაყლაპად, მაგრამ გველმა არ აცალა – უფრო მაგრად შემოეჭდო ორთავა არწივის ორთავ კისრებს... მე ხან ამ ხვითო-ქვას ვუმზერდი, ხან გველისა და არწივის ორთაბრძოლას... და ბოლოს გველმა გაგუდა არწივი, ხოლო არწივმა სასიკვდილოდ დაკორტნა გველი – და ორივემ ასე დაღია სული... მე მივედი, დავიხარე და ელვარე ხვითო-ქვა ხელში ავიღე: მისმა ელვარებამ თვალიც კი მომჭრა, მერე საამო სითბოდ მომედო სახეზე და იქედან კიდევ ხმა წამოვიდა, რომელიც მე მომმართავდა და მეტყოდა სიტყვებს, ჯერ კიდევ სკოლაში რომ გვასწავლიდნენ: „მარად და ყველგან, საქართველოვ, მე ვარ შენთანა, მე ვარო შენი თანამდევი უკვდავი სული...“ მერე ეს სიტყვები აირია და რაღაც უცნაურ ენაზე ამეტყველდა ხვითო-ქვა, აი ასე: „ტოჭუ-

ვაბოჭუ*, საქართველოვ, მე ვარ შენთანა, მე ვარო შენი თანამდევნი რუახ ელოჰიმ ამაჰიმ**...“ ეს სიტყვები იმითი დავიმახსოვრე, რომ მერე მთელი ცხოვრება ჩამესმოდა – ძველი, ბიბლიური ებრაულისა და ქართულის ნაზავია... მერე კიდევ ჩემი მეგობრების შეძახილები მომესმა – „ე, ბიჯო, ცოცხალი ყოფილა... ჰეი, ცოცხალი ხარ, ბიჭო... ჰაი დედასა!.. მაიცა, ახლა დავგრეხთ თოქსა ბანარსა და ამოგიყვანთ!!! ჰეეე!!!“ მეც გამიხარდა ჩემი ძმა-ბიჭების ხმის გაგონება: ამა ნუგეშით აღძრული სული აღმევსო ნელის სიხარულითა; ზევით ავიხედე, თუმცა ხელმა თავისით წაიღო ხვითო-ქვა უბისაკენ და იქ – უბეში ჩამალა... ვერც კი ვიგრძენი, როგორ შეაღწია ხვითომ ჩემს მკერდში და იქედან კიდევ – ჩემს შიგაღმ... თუმცა მისი მოქმედების ძალა მთელი შემდგომი ცხოვრება თან მდევდა... მუდამ მესმოდა ჩემივ წიალიდან აღმომავალი ხმა: გულის კარნახით ჩამესმოდა და სინდისის ძახილივით მიხმობდა და მეც ამ ხმას მივყვებოდი ნაბიჯ-ნაბიჯ და ასე მოველ აქამდე, ამხელა ქონებაც მაგ განძის მეშვეობით დავაგროვე...

მაგრამ, ფულის კეთება ადვილია, სიკეთისა კი ძნელია... დიახ, ადამიანებს მე დავყოფდი ორ ტიპად – ნიჭიერები და უნიჭოები. ეს ჩემი ვარიანტია დაპირისპირებისა – კარგი და არაკარგი, მორალური და ამორალური... ნახეთ ჩვენი „ხელისუფალი“ – ეგ უნიჭოა, იმიტომ რომ მაგას ადამიანი არ უყვარს, არც ცხოველი უყვარს, არაფერი არ უყვარს; საერთოდ არ იცის – რა არის სიყვარული და არც არქიტექტურა არ იცის; თავის ჭკუაში ვითომ ორივე გააერთიანა და რაღაცა სახელიც დაარქვა – „ხურვათმოძღვრება“ თუ რაღაც... ყველაფერზე წამსვლელია, მატყუარაა და წამსვლელია ყველაფერზე... აბა თქვენ თვითონ დაუკვირდით და ნახეთ – განა როგორ ატყუებს ყველას: შიგნითაც და გარეთაც... მე შეეძელი და ნიღაბი ჩამოვხადე... სხვათაშორის, მე ასევე ვცადე მაგისი ფსიქონალიზი გამეკეთებინა; საერთოდ, ჩემი შეხედულებები მაქვს ფსიქოლოგიასთან დაკავშირებით და მაგისი ფსიქოლოგიური პორტრეტიც მაქვს ჩანოშნული... ნიგნის დაწერას ვაპირებ და იქ დავხატავ მაგის ფსიქოლოგიურ სახეს... პათოლოგია, პათოლოგიური ტიპია... მაგისი აღარავის სჯერა – დედამისიც კი არ ენდობა, რამე რომ იყოს... მაგან არ იცის, რა არის შრომა, ეგ ნაცარქეჩიაა, ნაცარქეჩიაა – სხვის ქონებას დაეპატრონა და ჯიბეში ჩაიდო... თან კუდაბზიკა და ტრაბახა... ფასადები კარგად გამოსდის, ფასადები ეხერხება...

ამ საკითხს მე სხვა დროს დავუბრუნდები და განვავრცობ, კიდევ გავშლი... ახლა კი მთავარი, რაც მინდა გითხრათ:

მე დავინყე სერიოზული მუშაობა და რამდენიმე თვეში შევეცვლი სიტუაციას. გეტყვით, რა სიტუაციას, მოგახსენებთ... მე გადავწყვიტე ვიყიდო მომავალი და იგი თავისუფალ სარგებლობაში გადავცე ჩვენს ხალხს... მე შევეცვლი ობიექტურ რეალობას და ამას ყველა დაინა-

ხავს; მე შევეცვლი დროსა და სივრცეს და ამას ყველა იგრძნობს; მე შევეცვლი ოპტიკის კანონებს და აღარაფერი დარჩება დაფარული, ყველაფერი გაცხადდება; მე შევეცვლი ელექტრო-მაგნიტური ველის მოქმედებას და ყველა ყველაფერს გაიგებს; მე გავხლენ ატომს, როგორც ატამს და გამოვიწვევ ჯაჭვურ რეაქციას; მე შევეცვლი ენერჯისა და მასის ურთიერთქმედებას და ხალხი გამოიყვება... მე შევეცვლი ამინდს და სიხარულის წვიმა დანამავს ხალხის თვლებსა და აღავსებს ხალხის გულებს; მე დავაბრუნებ ცეცხლს, რომელიც ხალხს მოსტაცეს; მე შევანებებ ადამიანის დახეულ სახეს, ხოლო მის ფილტვებს მივცემ ძალას მხეცისას; მე გავადლიერებ ქვათა ლაღადს; მე დავაგებ და აღვმართავ სიყვარულის გზებსა და ხიდებს; დაჭრილი ირმების ჯოგს მე დავალეკინებ წყაროს ანკარას; მე დავაბრუნებ მზისა და მთვარის მადლიან ნათებას... და როგორც დედამ უნდა გაზარდოს შვილი, რომ მოხდეს ფსიქიკური მშობიარობა, მეორე, ხელახალი მშობიარობა, ჯანსაღი მშობიარობა, ისევე უნდა იმშობიაროს ხალხმა, რადგან ჩვენ უნდა ჩვენი ვშვათ მყოობადი... ამგვარად, მე გავაჩენ დიდ ძალას; მე შევეცდები და მოვახერხებ, რომ ხალხის წარმოსახვაში, ხალხის ოცნებაში დიდი ძალა დაიბადოს – ვეებერთელა, როგორც თეთრი ვეშაპი!

ალეთეა – ძველ ბერძნულ ენაზე „ჭეშმარიტებას“ ნიშნავს, უფრო ზუსტად კი – „დაფარულის დაუფარობას“; დიახ, სწორედ ასე ესმოდა ეს საქმე პარმენიდეს, პარმენიდე კიდევ ბრძენი იყო, ძველი ბერძენი ბრძენი...

ეს ალეთეა თავება რამეა, ვინ რას გაუგებს... შეიძლება, ერთხელაც ისე გამოგინათოს, რომ თვალი მოგჭრას – არა, კი არ მოგჭრას, არამედ – საპარსივით გაგისეროს თვალი, როგორც დალის და ბუნიუელის იმ საკულტო ფილმშია... შეიძლება უფრო მარტივადაც გამოვლინდეს – ბოზი ქალივით კაბა აინიოს და ფუჩური დაგანახოს: ჭიჭაა! (ესეც ბუნიუელის რომელიღაც კინოში არ არის? ქალი თავისი მეგობრების კამპანიას სურათს რომ გადაუღებს – კაბას აინეეს, ლაჯებს გაფარჩხავს და „ჩააკარტიჩებს“...)

რაც გინდა რომ ტვინი დაძაბო, თუ რაღაც ხელსაწყობრიკები აამუშაო, ალეთეას ვერ მოახდენ, იმიტომ რომ ალეთეა თავისით ხდება. საპირისპიროც ეგრეა – ალეთეა თუ მოსახდენია, მაინც მოხდება, რაგინდ ეცადო, რომ მიჩქმლო და მიაჩუმათო. თუმცა, ალეთეას ხდომილებას შეიძლება, რომ კაცმაც შეაშველოს ხელი...

ჰოდა, მოხდა ისე, რომ სექტემბრის იმ დღეს ჩვენს ქვეყანაში ერთი დიდი ალეთეა მოხდა.

რიყე. ევროპის მოედანი. სექტემბრის დიდებული დღეა – მზე ოქროფერილი ათინათით თვალს ეფინება, ავლაბრიდან მონაბერი სიო თბილი ალერსით აღავსებს იქაურობას, დუდუნებს მტკვარი, აქა-იქ ბავშვების სათამაშო ყრიაშულიც გაიღვებს, აივნებზე ქალბატონები გამოიმდღვარან და გარემოს კიდევ უფრო ამშვენებენ, ნარიყალა დაჰყურებს სეიდაბაღის განახლებულ ფერდობს, როგორც ჭარმაგი და მოხუცი გენერალი – ჩინმედლებით განწყობილ მკერდს, მეტეხის ტაძარი ლოცვა-

* „ტოპუ-ვაბოჭუ“ – პირველადი ქაოსი, უნესრიგობა (ძვ. ებრაული).
** „რუახ ელოჰიმ ამაჰიმ“ – სული ღმერთისა (ელოჰიმისა) დაჰქროდა (ძვ. ებრაული).

კურთხევას უფრქევებს არემარეს, ხოლო აბანოთუბანი გოგირდოვანი სუნთქვით იტყვის „ამენ!“... გორგასლოს ცხენი ნესტოებს ბერავს ხურვიანი ფრუტუნით, ხოლო თავად გორგასალი კვლავ მეფურ სიდიადეში გაქვავებულა, მეტეხის ხიდზე დროშებითა და ვეება ხატებით გამოსული მრევლი ერთობლივ ლოცვას აღავლენს, იქეთ „მშვიდობის ხილია“ მტკვარზე გადებული – გამჭვირვალე და გაბედული, ახალ სიტყვას რომ მიახლოს ძველი ქალაქის ბებრენ იერსახეს, აქეთ კი რონალდ რეიგანი ჩამომჯდარა – თუჯის უკომპრომისო პრეზიდენტი, სახეზე მომღიმარი ენთუზიაზმი და ალცჰაიმერის ლიბერალური ნიშნები რომ ადევს, ხოლო მეიდანზე გადამთიელი ტურისტები დაბორიალობენ და ყელიც მოუღერებიათ ამ კოხტა და ეკლექტური სანახავის თვალჩერებითა და ტკობით...

მაგრამ ვერც სტუმრად ჩამოსული და ყელმოღერებული, ვერც ადგილობრივი და ამინდის მინდობილი ხალხი ვერ ხედავს იმას, რაც მათ გვერდით და მათ შორის ხდება. არადა, ხდება: „ევროპის მოედანზე“ მიმოფანტულად დგანან ტუსალები – ჩამომხმარი და მომჩვარული ადამიანები; აცვიათ ციხის ძველებური ზოლიანი უნიფორმა და ასეთივე ზოლიანი ქუდეები ახურავთ. ზოგი გაუნძრევლად დგას და უაზრო თვალებით იყურება, ზოგს კიდევ ნიჩაბი უკავია და თავის წინ ღრმა ორმოს თხრის – ასე დაავალეს... თითოეული ტუსალის გვერდით კი სიმფონიური ორკესტრის მუსიკოსი დგას, თავისი ინსტრუმენტით, და უკრავს – სრულდება ევროკავშირის ჰიმნი, რომელიც რომ, მოგეხსენებათ, ბეთჰოვენის მეცხრე სიმფონიის მეოთხე ნაწილია, თავისი „ოდით.“ უნიათოდ და უხალისოდ უკრავენ, უჯიგროდ წელავენ ბგერებს – გულის გამანვრილებელი რამ მოსასმენია...

მთელს არემარეს თავზე შუქურასავით დანათის პლანზური ტელეეკრანი, ეკრანზე ჩანს „ხელისუფლის“ სახე და ისმის მისი ხრინწიმოდგარი ყვირილი, ხავილში გარდაამავალი: „ჩვენ ტოტალურ პლანტაციად გადავაქცევთ საქართველოს – მექანიკური ფორთოხლის პლანტაცია!“ და ეს მოწოდება მეორდება და მეორდება...

უეცრად, „ევროპის მოედანზე“ გამოჩნდება თვით „მექანიკური ფორთოხალი,“ სახელად ალექს, თავისი სამი ძმაკაცით. ამათ იმავე ყაიდის „ფორთოხლები“ მოჰყვებიან – სადღაც ასამდე ეგზემლარი. მოდიან და ხელში ბეისბოლის ბიტებს ატრიალებენ, თან მთელი ძალით გაჰყვირიან: „Freude, Scho“ ner Go“ tterfunken, Tochter aus Elysium, Wir betreten feuer-trunken, Himmlische, dein Heiligtum!“... მუსიკოსები კი თავისას განაგრძობენ – უხალისოდ და უნიათოდ... ასე, სიმღერ-სიმღერით, „ფორთოხლები“ შემცბარ ტუსალებს შეესევინან და უწყებენ ცემას – ბეისბოლის ბიტებით, თუ სხვა რამ ხელთმყოფი ან ხელმისაწვდომი საგნით, ხანაც ნიხლს აყოლებენ, ხანაც – მუშტი გინდა თუ გაშლილი ხელი... ურტყამენ ბავშვურად სასტიკნი და ზრდასრულად გულარძინილი; ურტყამენ ბოლმით, თითქოს რაღაცის გამო შურს იძიებენ: როგორც ქალის მოშიშარი კაცი, მთვრალი რომ მიაჯდება ქალს და ამ დროს სქესობრივ ჟინს კი არ იკლავს, არამედ თავისი

თავის სიძულვილის დაოკებას ლამობს; ყველა მწამებელი თავადვე წამებულია, იგი თავის თავს აწამებს სხვაში...

ამათი ცემით რომ დაილღებინან, რამდენიმე ტუსალს მათსავე ამოთხრილ ორმოებში ჩაყრიან და ყელამდე მიწასაც მიაყრიან... მერე – ზოგი შარვალს ჩაიხსნის, ზოგი ჩაიხდის და ტუსალების თავებზე მოისაქმებენ: ზოგი აშარდავს, ზოგიც აქაქავს, ერთი კიდევ სულაც აიღებს და მუჭურით დაათესლავს ტუსალის გაპარსულ კინკრისხოს...

ჰო, თავიდან ხეები ადამიანები იყვნენ, მაგრამ ეს ადამიანები აწამეს და ისინი იქცნენ ხეებად. ჰო, ზაგროსი ვარ, ზაგროსი!

ცცხოვრობ ქვეყანაში, რომელსაც ჰქვია „სალო“ და რომელსაც მართავენ აგრესიული, წარმატებაზე ორიენტირებული და ადეკვატური „სალოსები“...

ადამიანის თავზე დანთხეული ფეკალიები და თესლი მოიყვანს ახალ ცხოვრებას, როგორც წვიმას, რომელიც დანამავს ლალიან მინდვრებს

და იქიდან აღმოაცენებს თავისუფლების მეომრებს, ხოლო მერმე ამათ, თავისუფლების ამ მეომრებს, მოიმკიან, გათიბავენ, გალუნავენ

და მათი დაფუძული იფქლიდან მოზელენ ცომს, რომელსაც თავისუფლების ქალები თავიან მენს-ტრუალურ სისხლს შეურევენ,

რომ წარმატებაზე ორიენტირებულმა და ადეკვატურმა სალოსებმა შეიყვარონ ისინი და დაწვენ მათთან, როგორც სანუკვარ დედებთან, და აალორძინო თესლი საძულველ მამათა თვისთა...

ხოლო ამ დროს, ამ სისხლიან-ექსკრემენტთან გვემალაზღანდარობაში მყოფი ხალხით მოფენილ მოედანს გადაკვეთს ქალი – ხასხასა წითელ კაბაში, მალალ ქუსლებზე შემდგარი, გრძელკანჭა და მკერდასვე ლამაზმანი: მალლა ანუელი თავით, წელში გამართული, კატისებრად მიაბიჯებს, როგორც რომ პოდიუმზე მიაბიჯებენ ზემოდელები მალალი მოდა-კუტიურისა... როსკიპი ღვთაება, დედუფალი ალეთა!.. უცებ დადგება, ხალხისკენ შებრუნდება, იმ თავის გრძელ კანჭებს გაფარჩხავს, კაბის კალთას აინევს და იქაურობას თავის კოხტად გაპარსულ სარცხვინელს მიუშვერს, აი ასე... სარცხვინელიდან თითქოს სინათლის ძალეში სხივი წამოვიდაო, მოედანს ერთბაშად რაღაცა მაგნიტური ელექტროტალღოვანება დაუვლის, ჰორიზონტისკენ გაიჭრება და აკიაფდება. იქ, ჰორიზონტზე განათებულ ალაგას ორი ვეება დაჭყეტილი თვალი გამოჩნდება, მერე კი საპარსიანი ხელი და მერე უცებ – საპარსი გასერავს თვალებს, როგორც თხელი ღრუბელი მთვარეს...

ვხედავ: თეთრი კაშალოტის ზურგი მოცურავს ამღვრულ მტკვარში, მთასავით ამოიზრდება, შადრევანს ამოისუნთქვს და დაინთქმება, მერე კი ვეება კუდი ამოვარდება და ტლაშუნით დაეცემა წყლის ზედაპირს...

მოზი-დიკი შემოსულა! სისტიმა უნდა დაინგრეს!

ვხედავ: თეთრი ვეშაის გიგანტური სხეული ავლაბრის ხიდს გადაეველება და როგორც ცეცხლმოდებული ცეპულინი მდინარეში ჩაეცემა... ესოდენ დიდი მასის ზემოქმედება მდინარეს კალაპოტიდან გამოიყვანს და ქუჩებს დატბორავს შფოთით მოვარდნილი წყალი...

და ვხედავ: ამ ვეება ცხოველთან შეჯახებული ქალაქი შეირყა, როგორც ხომალდი – ბრიყვთა ხომალდი – და იქედან ვირთხებმა იწყეს გაქცევა...

Facebook-ი აფეთქდა, ყველა თეთრი ვეშაპის ფოტოებსა და ამბავს პოსტავდა...

„თქვენი ხურვათმოდღერება გვანგრევს!“ – ქალაქს მოედო ტრანსპარანტები და სიმღერა: „თეთრი ვეშაპი გადაარჩენს საქართველოს!“

ხელისუფალთან დაახლოებულ რეფორმატორთა ჯგუფი ხელისუფლის სასახლის ბანზე „ვირობანას“ თამაშობს – ხტუვა-ხტუნვითა და მუჯლუგუნ-მუჯლუგუნებით: საკმაოდ ოსტატური და სანახაობრივი კლოუნადაა. თან რეპლიკებს ისვრიან: „ვინ იყო ის ნითელკაბიანი ქალი?“ „ვინ?“ „ვიღაც ნაბოზვარი!“ „საბერძნეთში ნამუშევარი!“ „დაიხ, იქაურ ბორდელებში და სტრიპტიზკლებ „ალეთეაში“ ნამუშევარი!“ „და ნაბოზვარი, ნაბოზვარი, ნაბოზვარი!“ „მერე დაბრუნდა და აქ დაიწყო მამაშობა...“ „...თვალე-ბი?“ „საპარსმა რომ გადასერა!“ „ვისი თვალეები იყო?“ „და რა დაინახა?“ „დაფარული დაინახა დაუფარავი...“ „დაუ-ფარავი დაინახა დაფარული...“ „დაუფარავი სისასტიკე დაინახა“ „ვისი სისასტიკე დაინახა?“ „ჩვენი!“ „და მერე რა მოხდა?“ „წყლიდან ვეშაპი ამოხტა.“ „თეთრი ვეშაპი!“ „ჰო, მობი-დიკი ამოხტა!“ „მართლა „დიკები“ არიან ეს პატარა ადამიანები, სირები!“ „ჰო, არ ესმით, რომ ჩვენი სისასტიკე მათი სიკეთისთვისაა!“ „ჰო, ჩვენი სისასტიკე აკეთილშობილებს!“ „ჩვენი სისასტიკე გარდასახავს მათ!“ „ჩვენ სასტიკი გარდამსახველები ვართ!“ „ჩვენი სისასტიკე გარდაისახება...“

ხელისუფლის მრჩეველი (საზოგადოებრივი ცნობიერების სიღრმისეული წყლების საკითხებში) ხელისუფლის სასახლის ბანზე დააბიჯებს და ხელისუფლის საძულველ ქალაქს გადაჰყურებს – ვეშაპმჭერი გემის იმ ცალფეხა კაპიტანივით, აქაბი რომ ერქვა... იგი გაოგნებული, განზილებული და ამდენად – ნირნამხდარია. სულ რაღაც რამდენიმე დღით ადრე იგი დარწმუნებული იყო წარმატებაში, ამას ხომ ყველა მაჩვენებელი ადასტურებდა! მართალია, გაურკვევლობის პროცენტიც საკმაოდ მაღალი იყო, მაგრამ – არც იმდენად, რომ საქმე ასე რადიკალურად შებრუნებულიყო... ყველაფერი გათვლილი და დაანგარიშებული იყო, თანაც მერამდენედ, თანაც – რამხელა გამოცდილება ჰქონდა ამ კაცს საზოგადოებრივი არაქცნობიერის სიღრმეებში ცურვისა და ნადირობისა, დედამიწის რომელი მხარე გინდა!

ამ დროს ბანზე ხელისუფალიც გამოჩნდა – საუზმის მაგიდიდან ბროლის საფერფლე აიღო, მოიქნია და კედელს მიახეთქა... ქალბატონ-სენატორ ტიმსალ მაკოიმ დატუქსა: ხურვათმოდღერებაში და მექანიკური ფორთოხლის პლანტაციების პროექტში ამდენ დარღვევას თუ იქნებოდა ადგილი, რას წარმოვიდგენდითო! ახლავე უნდა შეაჩეროთ ყველაფერი და დათმობაზე წახვიდეთო!.. Fuck!

მრჩეველისთვის მართლა გაუგონარი რამ მოხდა: როგორ და საიდან გაჩნდა ამ ქალაქში თეთრი ვეშაპი? როგორ შეაღწია აქაურ სიღრმისეულ წყლებში? როგორ მოხდა!.. მობი-დიკივით კაშალოტი... საიდან?

– მერე და, რა უნდა ამის გაგებას?! – აძაგდაგდა ხელისუფალი, – ის თეთრი ვეშაპი მონტე-ხომლის ნაყიდა! დაიხაც, აქამდე დამალული ჰყავდა და საჭირო მომენტში შემოაცურა! – და პირზე სახელო მოისვა ხელისუფალმა – დორზლის მოსანმენდად, მერე კი დაამატა – მარტო ერთი თეთრი ვეშაპი კი არა, თეთრი სპილოების მთელი ჯოგის ყიდვა შეუძლია, რომ ერთბაშად გადაგვიაროს და გადაგვეთლოს...

მრჩეველს სპილოები არ აინტერესებდა, არა; მის გონებას ვეშაპები არ ასვენებდნენ – უმართავი თეთრი კაშალოტები, საზოგადოებრივი არაცნობიერის წყლებში რომ დაცურავენ და პოლიტიკური სისტემების უეცარ ცვლილებებს რომ ინვევენ, აშლილობებს, ტურბულენციებს... მათ ვერც სოციოლოგიურ კითხვართა რადიოსალოკაციო ქსელით ამოიცნობ და ვერც პროპაგანდის ჰარპუნს ჩასცემ ზურგში, სატელევიზიო სიმულაციურ ბადებზე ხომ ლაპარაკიც ზედმეტია!

„არადა, ამ ქვეყნის ეს ახალგაზრდა ხელისუფალი შესანიშნავი მეთევზეა, საუკეთესოთა შორის წარმოსაჩენი, აგერ – რამდენი დიდი პოლიტიკური თევზი წამოაგო ანკესზე, წლების განმავლობაში... მისი ოპონენტი რომ ვყოფილიყავი, წიგნს დავწერდი: „როგორ თევზაობდა ხელისუფალი შინ და გარეთ!“...“

„ახლა კი რას ვხედავთ!“ „ჰო, ჰო, რა დაინახა იმ თვალებმა?“ „ჰო, ჰო, ისეთი, რაც სხვაგან არ ხდება!“ – „ვირობანობდნენ“ რეფორმატორები და მათ ხელისუფალიც შეუერთდა: „ჩვენს შემდეგ მნგრეველები მოვლენ...“ „მნგრეველები მოვლენ!“ „ხურვათმოდღერულ ნაგებობებს დანგრევენ!“ „დანგრევენ!“ „მექანიკური ფორთოხლის პლანტაციებს ჭია შეესევა!“ „შეესევა!“ „სისტემური მარცხი!“ „მარცხი!“ „ამას ვერ დაუშვებთ!“ „ვერ!“ „...თეთრი ვეშაპი უნდა მოვკლათ!“ „ჰო, ჰარპუნი უნდა ჩავცეთ! და მოვკლათ!“ „ჩვენი უცხოელი მევეშაპეები დაგვეხმარებიან!“ „დაგვეხმარებიან!“

მევეშაპე-მრჩეველმა ვისკი ჩამოისხა და გადაჰკრა... „ვერ მოჰკლავთ! ვერც ვერავინ დაგვეხმარებათ, პირიქით მოხდება, როგორც მაშინ, მობი-დიკის დროს... თავს დაიღუპავთ...“

„მოვკლავთ! ფულს გადავიხდით და მოვკლავთ!“ „ამერიკელები დაგვეხმარებიან!“ „ბოლოს და ბოლოს, ამერიკაც ვეშაპია – ლიბერალური ლევიათანი, რომელიც სერავდა მსოფლიო წყლებს და დემოკრატიულ წესრიგს ამყარებდა, ლიბერალურ ფასეულობებს აფრქვევდა – ყველგან, სადაც აღწევდა, ბოლო ასი წლის განმავლობაში!“ – ჩაარაკრაკა ერთ-ერთმა რეფორმატორმა. „ბოლო ახლა, პრეზიდენტ ბუშის დოქტრინის წყალობით, ამერიკა გახდა გლობალური ლევიათანი!“ – განავრცო მეორემ. „ჰოდა ეს გლობალური ვეშაპი ჩაყლაპავს თეთრ ვეშაპს!“ – შეაჯამა მესამემ...

ხელისუფალმა ახლა ვისკის ბოთლი აიღო და კედელს მიახეთქა: „მე თვითონ მოვკლავ! ბოლომდე ჩავყვები,

ბოლომდე, უფრო ზუსტად – ფსკერამდე!“ – ხაოდა ხელის-
უფალი და ფილენჯის ქარმა მოუარა...

მევეშაპე-მრჩეველს ის ებიზოდი გაახსენა დიდი რომან-
ვეშაპიდან – „მოზი-დიკიდან“: თეთრი კაშალოტის ზურგ-
ზე დამკვდარი, მკლავის სიმსხო ბაგირებით მიჭყლეტილი,
თვალეზგადმოვადებული ზოროასტრი-მევეშაპე, რომელ-
მაც ბოლოს მაინც „მოიხელთა“ საზარელი მტერი და
„ბოლომდე ჩაჰყვა, ფსკერამდე“...

და მრჩეველიც „ვირობანას“ თამაშს შეუერთდა:

„რას ველით, აქ რომ დაეხტივართ?“ „ბარბაროსები
მოდიან!“ „და რას იტყვიან მოლაპარაკე თავები?“ „ბარ-
ბაროსები მოდიან!“ „და რატომ ამტკრევს ყველაფერს
ხელისუფალი?“ „ბარბაროსები მოდიან!“ „და რატომ
აღელდა ხალხი ასე უცაბედად?“ „ბარბაროსები მოდი-
ან!“ „და რატომ გარბიან ნუვორიშები და პატრიოტები?“
„ბარბაროსები მოდიან!“ „და რატომ მიემუხრებიან სახლ-
ში ასე ღრმად ჩაფიქრებულნი და დამწუხრებულნი ჩვენი
მოაზროვნეები?“ „ბარბაროსები მოდიან!“ „და რატომ
ვიწვნიეთ სისტემური მარცხი?“ „ბარბაროსები მოდიან!“
„და რომ არ მოვიდნენ, მაშინდელივით, მერე სად მივდი-
ვართ?“ „მივდივართ!“

სისტემის სისტემურ მარცხს მშვიდობიანი ხასიათი
ჰქონდა: ციხე შიგნიდან გატყდა, ხალხი გარეთ გამოვიდა
და შეიქნა საერთო ლიტანიობა – ქალი და კაცი, მოხუცი
და ყრმა, მაღალი და დაბალი, ყველა ერთხმად ადიდებდა
თეთრ ვეშაპს და აქებდა ხვამლის მთის განძის მფლო-
ბელს...

ამინდიც ისეთი იყო, როგორც აკაკი წერეთელი
აღწერს „ბაშიაჩუკის“ ბოლო თავში: „1659 წელში შემო-
დგომა მინურულიყო, ზამთრის პირი მოახლოვდა, მაგ-
რამ მაინც გაზაფხულის დღეები იდგა, თითქოს ქვეყნის
დამშვიდებულ გულს ტაროსიც კი ეტკბილდასტურება.“

სწორედ ეს ამინდი იყო, ციხიდან ახალგამოსულმა
ბაჩუკი წერეთელმა რომ შეიგრძნო ყველაზე მძაფრად
– ამინდი და არა თავისუფლება; თავისუფლება არ შეუ-
გრძნია – აკი ჭკუასუსტია... ეს ამინდი ჯერ სახეზე მოე-
დო, ოდნავ თვალეზიც დაუბინდა, მერე მხრებზე, მკერდსა
და ზურგზე დაუარა – სუსტი, თუმცა საამო ჟრუანტელი
იყო... ნელს ქვემოთაც სითბოს მოძალეზას გრძნობდა –
თეძოებიდან ყვერებამდე... განსაკუთრებით მაშინ, მელა-
ნო თევდორაძე რომ დაინახა, ასევე მაშინაც – დედამ რომ
აბანავა და მერე კიდევ რამდენჯერმე, როცა სასიეროდ
ნაიყვანეს...

ციხის მერე ქუჩაში სიარულს შეჩვევა უნდა – მარტო
ბაჩუკისნაირ ხეიბარს კი არა – ყველა ნორმალურს, თუკი
ვინმე, ვინც ციხიდან ახალი გამოსულია, შეიძლება ასე-
თად – ნორმალურად ჩაითვალოს.

მიდიან, დედა და მელანო თევდორაძე. ნაყინი უყი-
დეს, თავიანთთვისაც იყიდეს და ლოკავენ. ბაჩუკის ნაყინი
ჩამოეღვენთა, ფეხსაცმელზე, დაეტყაპნა... ნაყინსა და
მელანოს ერთნაირი სუნი აქვს: ბავშვობაში „პლომბირს“
რომ ალოკინებდა ხელიდან, მას მერე ჩარჩა ეს სუნი –
ვანილისა...

გრძელ სკამზე ჩამოსხდებიან. დედა და მელანო
თეთრი ვეშაპის ამბავს უყვებიან – ქალაქში რომ შემო-
ცურდა... ბაჩუკის თვალნი ისევ გაყინული შავი ზღვა
წარმოედგება, მერე – ვეება თეთრი თევზი, მერე ავტო-
ბუსებს უყურებს და ამ ვეება თეთრ თევზებს მია-
მსგავსებს... მერე მელანოსთან ერთად ლილინებს: რა
მადლიანად ანათევეებს... კინოს ბოლო კადრებიც წარმო-
უდგება: ცხენებზე ამხედრებული ბაშიაჩუკი, აბდუშა-
პილი, მელანო და ბაშიაჩუკის და როგორ მოდიან ამ
სიმღერით, ხოლო ბავშვები დგანან ლობეზთან და ხელს
იშვერენ: „აი ბაშიაჩუკი! აი, ბაშიაჩუკი!“...

„აი, მონტე-ხომლი!“ ისმის საიდანაც შეძახილი.
მანქანები აღარ დადიან. ქალაქის მთავარ პროსპექტზე
ხალხის მცირე ჯგუფი მოემართება – თორმეტი ტუსალი
მოაბიჯებს: ნაცემი, დალეული, გვემილი სახეებით. ამათ
წინ კიდევ ტანდაბალი კაცი მოდის, სახელად „მონტე-
ხომლი“ – ნელი ნაბიჯით, დინჯად, სახე ულიმის, ხალხს
ხელს უქნევს და ესალმება; თავზე მინდვრის ყვავილების-
გან დაწნული გვირგვინი ადევს, მხარზე სახრე აქვს გად-
ებული...

ხოლო მთელს ამ პროცესიას, ბოლოში, მოჰყვება ქვეყ-
ნის ხელისუფალი, რომელსაც თოკზე თეთრი, წითელ-
თვალეზა ნიანგი გამოუბამს და მოასიერნებს! ცალ ხელში
თოკი, მეორით კი ხელჯოხს ეყრდნობა... დროდადრო
წაიბარბაცებს, რულმორეული თვალეზით იყურება,
გამვლელებს ხან გაუღიძებს, ხან ილუმება და ასე იტყვის:
„რას მიყურებთ?! მე ჩემს თეთრ ნიანგს, სადაც მინდა
და როცა მინდა, იქ და მაშინ გავასიერნებ, ხი ხი ხი! ჰე
ჰე ჰე! იმიტომ, რომ ხელისუფალი ვარ – კონსტიტუციის
გარანტი!“... თეთრი ნიანგი რვიანებით დალოდავს, აქეთ-
იქით იქაჩება... ხელისუფალი კი მეტყველებს, უცნაურ
ლექსად, უფრო ზუსტად კი – რეპავს:

„დიახ, მე თქვენ მოგეცით კონსტიტუცია,
თქვენ კი არჩიეთ პოლიტიკური პროსტიტუცია!
დიახ, ჩემმა კორრაკადილმა შთანთქა თქვენი კორრიმინალი
და დაღვარა ცრემლი – მან დაამარცხა კრემლი!
ჩემი ალიგატორი გახლავთ რეფორმატორი –
არქიტექტორი ევრო-ვექტორის!
დიახ მე გავაერთიანე სქესობრივი სიყვარული და
არქიტექტურა,

თქვენ კიდევ – ანძრევთ და ყველაფერს ანგრევთ!
ხი ხი... ჰე ჰე ჰე... რომ დაგიჩემებიათ ეგ თეთრი ვეშაპი
და კაშალოტი... ეგ ვეშაპი დიახაც მე შემოვიყვანე –
ჩრდილო-ატლანტიკური ნყლებიდან, მე, რაც კიდევ
ერთხელ ადასტურებს ჩვენი არჩევანის სისწორეს!“

ჰო, ხელისუფალი მოაბიჯებს: გეოპოლიტიკური ბაღლი,
კაცი-ეპატაჟი, როგორც ერთი რამ ჭეშმარიტი საღვა-
დორ დალი, პარიზის ქუჩებში რომ დაიარებოდა – თოკზე
გამომბმული სენტიმენტალური ჭიანჭველაჭამიით...

ხელისუფალი და ნიანგი მეტრო-სადგურს რომ გაუსწორდებიან, გზიდან გადაუხევევენ და ესკალატორისკენ წავლენ... ინყებენ ჩასვლას – ჩასვლას ქალაქის არაცნობიერში... თეთრი ნიანგი იქაჩება, ხელისუფალი კი იმეორებს: „ბოლომდე ჩაყვები, ფსკერამდე!“

მერე მოხდა ისე, რომ მდინარე მტკვარში სამხედრო ხომალდი შემოცურდა: ჩრდილო-ატლანტიკური თანამეგობრობის კრეისერი, მწყობრიდან გამოსული სანავიგაციო ხელსაწყოებით, კურსს აცდენილი, მოხეტიალე ხომალდი სახელად „Rachel“ – რაქელ უნუგემო, დაკარგულ შვილებს რომ დაეძებდა...

შიგნიდან გატენილი ციხის ბალანსი

ყველაფერი აირია დიდი თევზის სტომაქში,
როგორც იონას ფიქრები,
როგორც ქარში ფიფქები,
მღვრიე, როგორც ბალანდა,
ამას იტყვის ბალანდა...
მექანიკური ფორთოხლები, ნიანგები თუ მარტორქები,
დეპენკები და კლუჩნიკები, სადისტები, მაზოქისტები,
პატრიოტები, მოაზროვნე-მრუდის-გამპრავებლები,
აფერისტები, გოთვერნები, ნუვორიშები,
ლეგიტიმური ქურდები და მოძალადენი,
მოსამართლენი, პროკურორნი, აქტივისტები,
მისტერები და მეგისტები, კუდი და სოდი, ლჯბტ, მმკ, მრევლი,
მეტადონი თუ კოკაინი, ვაუჩერები და ფასადები,
ყველაფერი აირია დიდი თევზის სტომაქში,
როგორც იონას ფიქრები,
როგორც ქარში ფიფქები,
მღვრიე, როგორც ბალანდა,
ამას იტყვის ბალანდა...

ხელისუფალი და მისი გუნდი – ხელ-გზა-მრუდენი,
მონსტრნი-მინისტრნი და მინი-ქვეყნის დიდ-მმართველები –
გულში ღვარძლით, ხელში უფლებით,
თავში კიდე ნულოვანი ტოლერანტობით,
დედანი და დიდედანი, ცოლის საყვარლის ცოლის საყვარლები,
ფრაქციები და ფიქციები, უგზურ-ტრელ-წილი ჟურნალისტები,
საზმაუ – სულის საზარლად საზმანი,
მარადიული ერორი, მოდელირებული ტერორი:
გადაცემა „პროფილი“ და გენმოდირეცირებული კარტოფილი,
აგრესიული სალოსები და ბორდელები სხვადასხვა ბორდის,
ტრინინგ-გავლილი, უფრო სწორად – განავალები,
კონსულტანტები, ლობისტები, ლიაზონები,
სენატორები, კვაკერები, მორმონები, ნეოკონები,
მსოფლიო ბანკი და ტრამპის ტრაკი, მაპი და ზმუკი:
ყველაფერი აირია დიდი თევზის სტომაქში,
როგორც იონას ფიქრები,
როგორც ქარში ფიფქები,
მღვრიე, როგორც ბალანდა,
ამას იტყვის ბალანდა...

სამი დღე და სამი ღამე რომ გაივლის,
ამათ ყველას მონილებს დიდი თევზი –
უკანალში გაატარებს და წარსულის მოგონებებს მიაბარებს:
ამაობის მსახური ვერ ეღირსება წყალობას...
მაგრამ არის რაღაც, რასაც ვერ ინელებს დიდი თევზი
და მინაზე ამოანთხევს, როგორც იონას:

ციხეებში ჩაკლულ სულებსა და სხეულებს;
ჩაფურთხებულ და ჩარეცხილ გულებს; ნანამებ
და თავსლადფდასხმულ, პატივყარილ მოქალაქეებს:
სახიჩარად, ხეიბარად ქცეულ ქალებს, კაცებს, იმათ
დედებს, მამებს, ცოლებს, ქმრებს და შვილებს;
ოფიცრებსა და რიგითებს, გლეხებს და მუშებს,
ინტელიგენტ-რუსეთუმეებს, სოციალისტებს, ანარ-
ქისტებს, უხერხემლო პოსტმოდერნისტებს, არ-
ტისტებს, ათლეტებს, ლოთებსა და ნარკომანებს;
წართმეულ სახლ-კარს, ეზო-კარს, ვენახებსა და
ბაღა-ბაღებს, მთავრობისათვის ნაჩუქარ ქონე-
ბას, რომელსაც ვერ მოვთვლი; უკანალში გარჭო-
ბილ ხელკეტებს, ბოთლებს, პლასტმასის მილებს,
ცოცხებს, ხელბორკილებს, გისოსებს, ციხის კამ-
ერის „შუბა“ კედლებში მძრომილ მწერებს და მღ-
რღნელებს; გამსკდარ სისხლძარღვებს, ნანლავებს,
შუბლებს და წარბებს, დაჟეჟილ თირკმლებს, ახეულ
ნესტოებს, ყურებს, ჩალეწილ ლავინებს, ხერხემლის
მალებს, ნაღრძობ სახსრებს, გატეხილ თავებს, გა-
დიდებულ ლვიძლებს, ჭლექიან ფილტვებს, ქვეკერში
ჩამხრჩვალ თოთო ბავშვს...

ამოანთხევს, როგორც მღვრიე ბალანდას
და მეც ამით ვამთავრებ ჩემს ბალანდას...

დასასრული

თბილისი, 2013

ციკლიდან

„ნაკა თითის მოთხრობები“

კობა ცხაკაია

ადამიანთა წვიმა

ბატონი ზოშირი ადრიანად ადგა... დასვენების დღე იყო, შუადღემდე ჰქონდა გადანყვეტილი სანოლში ნებივრობა, მაგრამ არასასიამოვნო წინათგრძნობამ და აჩქარებულმა გულმა სანოლში არ გააჩერა.

ადგომისთანავე, ფანჯარასთან მივიდა და... იქ დანახულმა გააოგნა, დააბნია კიდეც.

მელნისფერი ყვავილებით მოქარგული ფარდებისა და გაუნმენდავი მინების იქით ადამიანთა წვიმა მოდიოდა.

„წვიმა“ ჯერ უხმო ტყაპატყუპად ისმოდა, მაგრამ „წვეთების“ სიხშირის მატებასთან ერთად ადამიანთა კვილის, დახეთქების, სკდომის, მტვრევის, ყმუილის, ოხვრის და ხრიალის ხმები უფრო ხშირი ხდებოდა და შესაბამისად, ახლად გაღვიძებული ბატონი ზოშირისთვის საშინელი მოსასმენი და სანახავი იყო.

ის სწრაფად მივარდა ტკბილ და გემრიელ ძილში ჩაძირულ მეუღლეს და ნჯღრევა-ნჯღრევით გააღვიძა. გაღვიძებულმა ქალმა ბატონი ზოშირის ფანჯრისკენ გაშვერილ, აკანკალებულ თითს თვალი გააყოლა:

– ჯოჯოხეთური ამინდია! მადლობა, რომ გამაღვიძე! გამშრალი სარეცხის ჩამოსხნაში ხომ მომეხმარები, გემრიელო? – თქვა, სწრაფად წამოდგა და ზმორვით აივნისაკენ წალასლასდა.

ბატონმა ზოშირმა წარბები შეიჭმუხნა, მაგრამ არაფერი უპასუხა. ის უხმოდ მიეხმარა ცოლს სარეცხის ალებამი.

ამასობაში კი წვიმა ლამის სეტყვად იქცა – წივილ-კივილი, ადამიანთა სხეულების ზათქი და დგრიალი უფრო სულის გამანვრილებელი გახდა.

აფორიაქებულმა და საბოლოოდ დაბნეულმა ბატონმა ზოშირმა დილის ტულეტისა და თავის მოწესრიგების დროს რადიომიმღებიდან რალაც ბანალური სიმღერა გაიგონა და...

უეცრად შეეგუა ამ ხმაურს, დამშვიდდა, დაწყნარდა და ის, რაც გარეთ ხდებოდა, რალაც არარეალურად და სასაცილო ბოძვად მოეჩვენა... ამ შეგრძნებამ კი კარგ ხასიათზე დააყენა.

– გემრიელი საუზმისთვის რალაც-რულაცები მაქვს საყიდელი! – გასასვლელიდანვე გასძახა დასაძინებლად მიბრუნებულ მეუღლეს, ქალბატონ ადელაიდას და სადარბაზოში გავიდა.

ბატონმა ზოშირმა სიამაყით გახსნა თავისი შავი, აზიური ორნამენტებით მოვარაყებული, მაკაგონისსახელურიანი ქოლგა და სტვენ-სტვენით ქუჩაში გამოვიდა. მას ჯერ კიდევ წუხანდელი სალამოდან სურდა ტოსტერის პურის, ერთი კილო შაქრის, ათი კვერცხის და ქლიავის ხილფაფის ყიდვა. პოპულარულ სერიალში სწორედ ასეთი „ინგრედიენტებით“ ისაუბმა მისმა სათაყვანებელმა და გულთამპყრობელმა გმირმა...

ადამიანთა წვიმა კი არ წყდებოდა. ქუჩა სავსე იყო გაბრტყელებულ-დაჭყლეთილი სხეულებით. სისხლი შხეფებდა ესხმოდა სახლების კედლებს, ვიტრინებს, გაჩერებულ მანქანებს და ამას ყურადღებას არავინ აქცევდა, მხოლოდ ბატონი ზოშირი უყურებდა ამ ყველაფერს ირონიითა და შეიძლება ითქვას არაჯანსაღი ინტერესით...

მას ჰქონდა ამის თავისებური მიზეზიც – მიუხედავად ასეთი „ინტენსიური წვიმისა“, ზემოდან არაფერი ეცემოდა... ამიტომ ისიც მშვიდად და უინციდენტოდ მიუახლოვდა ქუჩის კუთხეში განთავსებულ, უცნაური დასახელების მქონე მაღაზია „ნუგეშს“.

მაღაზიაში აუჩქარებლად შეიძინა ყველაფერი, რაც უნდოდა... ფულის გადახდისას კი ყოველი შემთხვევისათვის ახალგაზრდა და მიმზიდველ გამყიდველ გოგონას შეპარვით ჰკითხა:

– რა უცნაური ამინდია, არა? ასეთი საშინელი, ამაზრზენი წვიმა თუ გახსოვთ?

– ჰოო! ეს წვიმას არც კი ჰგავს! – ვიტრინაში გაიხედა გამყიდველმა, – მეორედ მოსვლაა რა, ნაღდად!

ბატონმა ზოშირმა ლამაზმანის პასუხზე გაიღიმა და დამატებით კარაქი, შავი ხიზილადა და მაიონეზი შეიძინა...

სახლისაკენ მიმავალ გზას ასევე მშვიდი, უდრტივინველი ღიმილით გაუყვა. ავტობუსების გაჩერებასთან ერთმა ეშმაკურმა აზრმა გაუელვა. უცებ ფეხს აუჩქარა, ასე ვთქვათ „რაზგონი“ აიღო და... რაც შეიძლება მაღლა ახტა...

დაცემა საკმაოდ ბანალური და სასაცილო გამოდგა – ორივე ფეხით სისხლიან გუბეში მოადინა ტყაპანი და სულ დაისვარა... ამან ცოტათი ხასიათიც კი გაუფუჭა... თან იგრძნო, თუ როგორ შეენირა მის „სულელურ ექსპერიმენტს“ რამოდენიმე უდანაშაულო კვერცხი... ერთი მამაპაპურად შეიკურთხა და სწრაფი ნაბიჯით სადარბაზოში შეაღაჯა...

...როცა მყუდრო სამზარეულოში ცვილონის ჩაის, ერბოკვერცხსა და ცხელ ტოსტერზე წასმულ ქლიავის ხილფაფას გემრიელად მიირთმევდა და ცუდს არაფერს მოელოდა...

ადამიანთა წვიმა მოულოდნელად შეწყდა და ირგვლივ სამარისებურმა სიჩუმემ დაისადგურა.

ამ უხმაურობით დაყრუებულმა ბატონმა ზოშირმა სარკმელი გამოაღო და ქუჩიდან შემოვარდნილმა ადამიანთა სისხლის სუნმა კინალამ წააქცია...

ის რალაცას მიხვდა... სახეზე ხელი მოისვა და თითებზე შემხმარი უცხო ადამიანების სისხლი დაინახა... დაინახა და ტირილი დაიწყო...

– ღმერთო ჩემო, მე ხომ ფსკერზე ვარ!!! ფსკერზე ვარ და ამიტომ ვხედავ ადამიანების ვარდნას! ადელაიდა, ჩვენ ფსკერზე ვართ და ამიტომ არ ვეცემით! – სასონარკვეთილი ხმით გასძახა საპირფარეოში დიდი ხნით გაყურსულ მეუღლეს...

– ღმერთო ჩემო, მე ხომ ფსკერზე ვარ!!! ფსკერზე ვარ... – ღრიალებდა კაცი და ცდილობდა ჩაკეტილი ფანჯრების გაღებას.

უეცრად, ბატონი ზოშირი რალაც ძალამ ადგილს მოწყვიტა. მან ყურებში ჰაერის შხუილი გაიგონა და სუნთქვა შეეკრა. დიდი სიმაღლიდან ვარდნისაგან იგრძნო, გული როგორ გაეჩხირა ყელში... მოახლოებული სველი ასფალტის სურნელიც კი შეიყნოსა და ქუჩაზე ხელგაშლილი დაეხეთქა...

ადამიანები მხოლოდ მაშინ ვარდებიან, როცა ამას ხვდებიან და შეიგრძნობენ.

მანამდე კი არსებობენ.

ცხოვრება მიხვედრავს და შეგრძნება, მეტი არაფერი... დანარჩენი გემრიელი არსებობაა.

ბატონი ყაითამაზის შიში

გაბრაზებულმა და სულით-გულამდე შეურაცხყოფილმა ბატონმა ძალინამ იშოვა ომისდროინდელი შაშხანა და თორმეტჯერ მაინც მოკლა ბატონი ყაითამაზი. ის კი მაინც ცოცხალი იყო...

ორჯერ, მოპირდაპირე სახლის ფანჯრიდან ესროლა და კარგად დაინახა, თუ როგორ მოხვდა ტყვია დილის გამამხნევებელი ვარჯიშისათვის აივანზე გამოსულ ბატონ ყაითამაზს გამელოტებულ თავში. საძულველი მსხვერპლი მხოლოდ შექანდა და შუბლის სრესით სამზარეულოში შებრუნდა.

სამჯერ ბატონმა ძალინამ საკუთარ საძილე ოთახში შაშხანის ხიშტზე წამოაგო...

კარგად დაინახა, როგორ ჩასრიალდა ხიშტის ალესილი პირი მტრის გულ-ღვიძლში... და მაინც არაფერი... თითქმის არაფერი.

მესამეჯერ, გამწარებულმა ბატონმა ძალინამ, მუცლის დიაფრაგმაც კი აახია და გადმოყრილი ნაწლავები სულ კონდახით დაჭყლიტა... მაგრამ მიუხედავად ამისა ბატონი ყაითამაზი კრუსუნით, მაგრამ სამივეჯერ მაინც წამოდგა სანოლიდან და საპირფარეოში შევარდნილი ან გულისრევით ანდა კუჭში საშინლად ხმაურიანი გასვლით იკურნავდა თავს...

ოთხჯერაც მიბჯენით ესროლა – ორჯერ კეფაში, კავშირის საერთო კრებაზე და ორჯერ კი ხერხემალში, საზეიმო კონფერენციაზე... მაგრამ „კეთილისმყოფელებმა“ წამლებითა და გულის მასაჟით მაინც მოასულიერეს ეს კაცი, თუ არაკაცი...

ხიშტი მეათედ, მეთერთმეტედ და მეთორმეტედ, ნაჯახივით ამოარტყა ფეხებს შორის და მაინც ვერაფერს გახდა...

არაქათგამოცლილი ბატონი ძალინა ბოლოს კი მიხვდა, რომ „ერთგული მეუღლის“, ქალბატონი მეტიასა და მისი იდეების მომპარავის და ცოლის საყვარლის, ბატონი ყაითამაზის მზაკვრული ჩანაფიქრის წყალობით, უკვე ერთი წლის მკვდარი იყო...

– მე ჩემსას მაინც ვიზამ! – კბილებში გამოსცრა მან და საყვარლის მოლოდინში ნოხზე უხამსად გადაფლამულ ქალბატონ მეტიას ნიხლებით შედგა...

– ცოცხლები კლავენ ერთხელ, მიცვალებულები კი უსასრულოდ! – წარმოთქვა ცუდად გამხდარი საყვარლის გამო გულდათუთქულმა ბატონმა ყაითამაზმა და შიშისაგან თვალმდებარეტილი ქალისაგან მზერა ნიგნების კარადაში შემორჩენილი ბატონი ძალინას სურათზე გადაიტანა.

ფერად ფოტოზე ბატონი ძალინა შაშხანით ხელში იდგა. მის ფერხთით კი ორი რუხი მგლის ლეში ეგდო.

მაკა მიქელაძე

იძულებით აღაგზუნაცვადნი

რა ქმნას კარგმა მონარდემან,
დროზე შაში თუ არ მოვა?!

შემორაგულში ცხოვრობდა. შემორაგულს „პიტომნიკი“ ერქვა, ვინაიდან და რადგანაც შემორაგულის ბინადარნი ორ ფეხზე იშვიათად იდგნენ.

იმ ღამით, ბომბები როცა ცვიოდა, ოთხზე ბინადართაგან ველარავინ იდგა, კვილით და თავში ხელების ცემით დარბოდნენ ვოლიერებში.

ოთხზე მდგარი ორფეხნი – მომვლელნი კი თავგზააბნეულები დაფორთხავდნენ და მიჰკიოდნენ ბადიდან ბადეს... ვილაც მინაზე განვა, ვილაც ჩაკეცა ნამსხვრევმა, წუილით გაინგრა ბეტონის კედელი. მაკაკა რეზუსი, სახელად გლახო, თავისუფლების ხვრელში გამოვარდა ნიოკით. უკან, შავ ღამეში მოხტუნავე, ბენვალებული თანამოძმენი და გულში მაიმუნებჩახუტებული თმაგანენილი ქალები მოიტოვა.

გლახოს ჯოჯოხეთი უკვე ნანახი ჰქონდა. ცხოვრება ველარ შეაშინებდა.

ფართხაფურთხით მიჰქროდა ქუჩა-შუკებში, შემდეგ ორლობებში, ბოლოს მინდვრებზე. სროლა აღარ ისმოდა... გზაზე გადადგა და ბლუილი რომ შემოესმა ძრავის, ცერა თითი აუნია მოჯანჯლარე „ვილისს“.

გლახო დედაქალაქში ჩამოაბრძანეს, მაგრამ ზოოპარკის დანახვისთანავე კაბინიდან საბარგულში გადაძრა და ბრეზენტის სარკმელში დურთა თავი.

დედაქალაქი მუქი იყო, ჯარისკაცებიანი, მშვიერი, მშფოთვარე.

„გლახომ“ დამოუკიდებელი ცხოვრება არჩია ტყვეობებს და გალიებს. სანაგვე ყუთიდან ძველი ქუდი ამოათრია და „უმუშევარ“ შადრევანთან დადგა. შემოურბენდა ორ ფეხზე შადრევანყოფილს, გაინვდიდა ქუდს. თანდათან დაიხვენა და ნახევარწრეზე ითხოვდა შემწეობას, ბოლოს ორი ხელით ქუდალმართული დაიხვენებოდა. ფული კი ჰქონდა, მაგრამ პური არ იყო. ხშირად ქუჩის ნაგვით უწევდა გამოკვება. ფერად-ფერადი ქალაღების ბლუჯებით

ვერაფერს ყიდულობდა... გლახო სასონარკვეთილებას არ ეძლეოდა, მაღაყზე გადასვლას, ჰაერში სალტოს, ბეჭყირას და წინა კიდურებზე სიარულს ითვისებდა.

ერთ დღესაც, ქუდთან განმარტოებულყო და ფულს ითვლიდა. აიღებდა კუპონს, დაყნოსავდა, გადააქნევდა და გადმოაქნევდა თავს, დედა, დედა, რა ინფლაციააო, ჩააბრუნებდა ქუდში, კიდეც, კიდეც.

გამოიარა ბოროტმა კაცმა და გლახო ქუდიანად შავი ქურთუკის უბეში გაიქნია, წინასწარ პირზე ხელაფარებული.

მაიმუნი დიდხანს აჯანჯლარეს ოღროჩოღრო გზებზე. ბევრი ათრიეს თუ ცოტა, წამლის ბარიგას გაუცვალეს ბოლოს ჩეკში. მისი შეგროვილი ფულით კი ზედ დასაყოლებლები შეიძინეს, დესერტებიანად.

„ბარიგა“ ცუდი კაცი იყო.

მან, ამ ცუდმა კაცმა, გლახოს მდოგვისფერი ფულეს პიჯაკი უყიდა, რეგლანი და კუბოკრული შარვალი და ფორებიანი ფეხსაცმელები, სახელად „მაკაკასინები“. აჭამა, ასვა, საძინებელი მისცა. გლახოს ერთადერთი რამ ევალებოდა, მოსულებისთვის კარი უნდა გაეღო. მაინც ცუდი კაცი იყო... ავადმყოფური. გზადაგზა გლახოს წამლის დაფასობაც ასწავლა, ფუთების პოლიციელებისაგან დამალვაც, უკანა კარიდან გაძრომაც და ნარკომანებისთვის თავის შეცოდებაც, მათი გართობაც და თავმომკვდარუნებულ „ბარიგაზე“ გლოვაც.

გლახოს ურტყამდნენ, თუ არ ასრულებდა ბრძანებებს. და ისიც შურისძიებით აღივსო.

ყველაზე ხშირი სტუმრები ეწვივნენ. გარეგნობა ჰქონდათ... გლახო მათთან შედარებით მზეჭაბუკი იყო.

ბარიგა შიშით ძრწოდა მათი დანახვისას. შავები, ავები. იქვე გადაუშვეს ბაიანები ვენაში, ცოტა ხანი იფხანავეს და... იბაზრეს.

ერთი იყო – მანქანის საბარგული დარჩათ ღია.

გლახომ მიიხედ-მოიხედა და თავისი ტაკუნების-ხელა წამლიანი ფუთა საბარგულში „გადანახა“. საბარგული ხელის ერთი დაკვრით დახურა და მიიმალა. ავები ჩასხდნენ და წავიდნენ...

პოლიციის პოსტი ჰქონდათ გასავლელი და წააჩერეს. თამამად გადმოვიდნენ, საბუთები და ძალადგაფართოებული გუგები წარადგინეს. ის-ის იყო მანქანაში უნდა ჩამსხდარიყვნენ, რომ პოლიციელმა... ბოდიშს გიხდით და საბარგული წაგვისხენითო...

– აუო! რა პრობლემააო! – ცალი ხელით ასხნეს საბარგული ამაყად, პირნათლად. ფაქტი ხომ უკვე ვენებში უჩუხჩუხებდათ, დასამალი რაღა იყო... უხმოდ, ერთი ლილაკის დაჭერით, წაგდებულად ასხნეს და... ღმერთმანი, პოლიციელებზე მეტად გადმოექნათ თვალები:

– გლახხხხოოოო! შენი მაიმუნი დედაააააა!

აბა, „ბარიგა“ რომ ამდენს მათ დასაჭერადაც არ გამოიმეტებდა, მსწრაფლ მიხვდნენ. ავები და შავები „ბარიგიანად“ ჩასვეს.

გლახო, სადაც პოლიციისგან დამალვა ასწავლეს, იქ გატრუნულიყო და თან „ბარიგის“ გლოვის ნიშნად, როგორც დაარიგეს, ლოყებში ხელებს იტყაპუნებდა. შიგადაშიგ ორ თითს ორ თითზე აჯვარედინებდა და იღრიჭებოდა. „ჰუ-ჰუ-ჰუო“. ცემა ასე არ უნდაო, ბარიგას სამალავიდან ბრანნიც დაანახა და ერთი ხელით მეორის იდაყვიც მოიზომა. ხტოდა და მალაყებს გადადიოდა.

ვიღაც გლახო კი, ვისაც ბარიგა თავდაუზოგავად და კბილების ღრჭიალით აგინებდა, მომიძებნეთ, თავს მოვაჭამო, ხათრიანმა პოლიციელებმა ეჭვმიტანილად გამოაცხადეს და ძებნილად. რა იცი, რა ხდება, თუ ამათზე უარესია, დავიჭიროთ, ჩვენი რა მიდისო?!

გლახომ ბევრი იცინა, მდოგვისფერი პიჯაკი გაიხადა და ადგილსამყოფელი დატოვა, ოდნავ გულგატეხილმა. ამხელა პარტია ნარკოტიკის აღმოჩენა და გაუვნებელყოფა ჯილდოს და დაფასების გარეშე რომ დაუტოვეს.

განწყენებულმა გლახომ სმას მიჰყო ხელი. ჩამოიყვანეს დედაქალაქში, გამოსაფხიზლებელში. გამოფხიზლდა და ზოოპარკის მაიმუნქალებში დაინყო ძროშიალი. მაღალმორალურ დარაჯს გამოექცა და ძველი ქალაქის აბანოებისკენ გაეშურა. იქ ვიღაც ღვთის პირიდან გადავარდნილმა ქურდობის სწავლა დაუპირა... მასაც გაექცა და ბოტანიკურ ბაღს შეაფარა თავი.

შორეული და მშობლიური ბაღის მსგავს ბაღში იდგა სახლი, სახლთან იდგა გუბე, გუბეში იდგა დუმფარა, გუბესთან ირწეოდა ბამბუკი, სახლიდან გადმოფენილიყო ნამტირალევი სარეცხი და დაცრემლილი სურო. სახლში ცხოვრობდნენ უნინ „ლტოლვი-

ლები“, იმაზე უნინ „ბეჟენცები“ და ამჟამად იძულებით ადგილნაცვალნი. სახლს ჰქონდა ვიტრაჟიანი ფანჯრები და შუშაბანდები.

ერთ-ერთ ფანჯარაში ხალიჩას ფერთხავდა თამრო.

გლახომ თამრო ძლივს იცნო. იქ, შორს, შემორაგულში და ორივეს ბავშვობაში, პატარა გოგონა ხშირად დადიოდა მაიმუნების მოსანახულებლად, ლურჯთვალა, ბაფთიანი, თხილი მოჰქონდა მათთვის. გლახოს ეჩვენებოდა რომ ყველაზე ბევრი თხილი მისთვის მოჰქონდა, ყველაზე ლურჯი თვალებით მას უმზერდა და ყველაზე ხშირად მისთვის გადმოისროდა გრძელ თავთუხისფერ ნაწნავს ზურგიდან მხარზე. გლახოსავით დაბომბვისას გამოქცეულიყო და ვილაცას „შეუკედლებია“. ამ შეკედლების შედეგად თამრო ის თამრო აღარ იყო... ორთაჭალელი უნამუსო გამხდარიყო.

– მშიაო, – ანიშნა გლახომ.

აჭამეს, რაც ჰქონდათ.

და დასახლდნენ წალკოტში გლახო და თამრო...

ჭირი იქა, ლხინი აქა... მაგრამ...

ისევ გათავდა საჭმელი, გლახო სადღაც გაქრა და მალე ვალმოხდილი დაბრუნდა. ერთ მოზრდილ აკიდოს და ილლიაში ამოდებულ პურს მოაჩლახუნებდა. თამროს სარეცხ ტაშტში ჩაუვარდა და ცა და ქვეყანა შეძრა კივილით.

– შე ასეთ-ისეთო, ასე როგორ დაეციი?! ამდენი უბედურება გამოვიარევეთ! ამდენი ცოდვა ავიკიდევეთ! ამდენი ჭუჭყი და თავდასხმული ლაფი გამოვტოპევეთ! ამდენი ვიტანჯევეთ! და ევეერთი და ევეერთადერთი მამშვიდებდა, რომ სხვისი ვენახიდან სხვისი მოყვანილი მტევანი მე არ ამიღია... ვენახის პატრონი ვენახიდან მე არ გამიგდია... სანთელსაკმეველის გზა მე არ დამიკარგავს... ეჰ.

გამწარებული თამრო ხელჩაკიდებულ, ყურებჩამოყრილ, დარცხვენულ გლახოს მოთქმით მიანილებდა ბაზრისკენ და ცრემლები ლაპალუპით ჩამოსდიოდა.

– სხვისი ყურძენი რამ მოგაპარინა, რამ?!

ქართულმზეჩამდგარი ყურძენი, მინის შვილის ოფლით მოყვანილი ყურძენი, გულის ნაჟურით წვეწაყენებული ყურძენი, დალოცვილი და ნანინაზარდი, ნანინაგლეჯი, ნანინაფლეთი, ნანინაყვარი, ნანინათავარი... ანი და საკუთარი ბანი და ჰოე და მოველო, ღმერთმა, მოველო! მოველილი ყურძენი, იძულებით ადგილ-ალაგ და გულნაცვალი ნუნუას ნენა მომყვანს და გლესს და ნამდვილ პატრონს დაუბრუნეს. მე არ მომიპარავს, მიპოვნიაო. ...დაგიბრუნეთ სიყვარული და დაგიბრუნეთო...

ასემც იყოს, ამინ და კირიე ელისონ!

ჰოჯები

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

March 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

April 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

May 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

June 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

23

გაგა ნახუცრიშვილი

* * *

მოდი,
დავლიოთ თითო ჭიქა,
სისულელეა,
მარტოობას არ ამსუბუქებს,
მაგრამ დავლიოთ,
რაც არი არი!..
გადავიღალეთ,
დღეების და რიცხვების დათვლით,
ჰოდა, დავლიოთ,
იქნებ ვნახოთ ჩვენი სიზმარი...

კოკა არჩვაძე

მუხლუხო

სიზმარი. ბარიგის ძიება. მეზობლის პანაშვიდები.
პატარა ბავშვი კაცის ხმით. ყვითელი ხუთკაპიკიანი.
შიშველი ქერა ქალი უზარმაზარ კოკა-კოლის ქილაზე.
პურის რიგი. თენგიზას კალაშა.
როდოსის კოლოსი სკოლის სახელმძღვანელოში.
მუხლუხო დანახული კიკეთში 1992-ში.
ორ ღამეში დახარჯული ხელფასი. რუსლანა, ადამიანი-ობობა.
გაფუჭებული რობოტი ქალები ტელევიზორში.
უბნის ფეხმოტეხილი ძაღლი. ძაღლის ავი პატრონი.
ჩინელები სამსახურისკენ და სამსახურიდან.
მომავალი და მომავლის პროგნოზები.
არტოს ბალი. იყალთოს აკადემიის ნანგრევები.
მამათმავალი მომღერალი ვარდისფერ კაშნეში.
ინტერპრეტაცია და ოვერინტერპრეტაცია.
საქართველოს პრეზიდენტის დადგენილება.
შინდის ტოტებზე შემწვარი მწვადი.
ბოჰემიური ბროლის ჭალი. სამოყვარულო ფრენბურთის ლიგა.
ტანკები. ნაგაზი. ათი აპრილის ღამე.
ფილიპინელი კახპის შამპუნი. ფორთოხლის წვენი. შემოდგომა.
საქართველოს ეროვნული ბანკი ტარხუნის ლიმონათი.
ბორჯომის ცაზე შეფენილი ვარსკვლავები.
წმინდა ბარბარე. კისტის თოფი. ჯიგრის ყაურმა.
ქუჩაში გაყინული დედა-შვილი. ბიძაჩემის თვალები.
სამი ყუთი მანდარინი. და შემოდგომა. ისევ.
ასე იწყება სიყვარული, ჩუმი ლილინით,
სადღაც კეფასთან შეყუყუული სამიოდ ნოტიო,
იმის შემჩნევით, რომ შენ მხოლოდ მე გამიღიმე,
და სიხარულით, რომ შენ შეგხვდი, რომ აღარ მოკვდი.
ასე იწყება სიყვარული, ერთი შეხედვით,
ერთი შეხებით, ორი სიტყვით, სამიოდ ნოტიო,
თითქოს სიცხეში შადრევანის მოგხვდა შხეფები
და ველარ ხედები ვინ იყავი – მეფე თუ ლოთი.
ასე იწყება სიყვარული, შორი ქალაქის
უყმურ კაფეში, რკინის სკამზე, მერვე კოქტეილთან,
თითქოს დაკრიფე უკვდავების მწვანე ბალახი
და ზუსტად იცი – აღარავინ აღარ მოკვდება.
ასე იწყება სიყვარული, მას იმსახურებს,
ყველა პოეტი, ყველა გიჟი, ყველა უმწეო
და შენც წარსულის ყველა კარი ფრთხილად დახურე,
ახალ სიყვარულს ახალი ლექსი რომ დაუნერო.

მარიამ ნიკლაური
ვინ დაგაჯერო, რიგ საყიდელიც არაფერი

რა არ ვიყიდე...
 სულ პირველად ბატიბუტის ნითელი ბურთი,
 ყველაზე ტკბილი.
 ვეებერთელა ტომარაში ჩაყრილი და
 ჩვენს ქუჩაზე ატარებულ-ჩატარებული.
 რა არ ვიყიდე...
 მეორედ ჯოხზე შესკუპული ტკბილი მამალო,
 ეგეც ჩვენს ლამაზ ქვაფენილზე ატარებულ-ჩატარებული.
 ეს ქუჩა სავსე იყო თეთრი აკაციებით.
 ბატიბუტის და მამალოს ყიდვა თუ არ შემეძლო,
 ყვაველების სიტკბოც კმაროდა იმისათვის,
 რომ გაზაფხულს თავი მარტო არ ეგრძნო და
 ამყოლოდა სიხარულში, რომლის ყიდვაც არასოდეს დამჭირვებია.
 რა ნაყინი, რა სანეპი, რა პლასტმასის თოჯინები,
 რა ქვაბები, რა ფანქრები, რა მაქმანები,
 რა მძივები, რა ბროშები, ფინიკის ხურმა,
 ინგიური რვეულები,
 შაქრის ბამბის ტკბილი აგური – იაღლიბუღლი...
 რა არ ვიყიდე,
 რა მზესუმზირა, რა დონალო,
 ღია ბარათებს თვლა არ ჰქონდა,
 წერილების ლამაზ კონვერტებს.
 გადავდიოდი ოცნებიდან ოცნებაში, რომ ერთხელაც
 გავიზრდებოდი, სადილო ფილმებს ვნახავდი და
 შეყვარებულს ვაკოცებდი,
 არც ობობები შემაშინებდნენ
 და ვიყიდდი ნამდვილ მანქანას, ნამდვილ ჯინსებს,
 ნამდვილი ფულით ნამდვილ ბეჭედს ვიყიდდი და
 შეილთაშვილებს სამახსოვრდ დავუტოვებდი...
 რა არ ვიყიდე იმის მერე,
 რა ფული არ მეჭირა ხელში,
 სხვადასხვა გერბით, სახელით და ფერით შემკული,
 რა არ ვიყიდე,
 ხუთი ტონა კარტოფილი, სტაფილო, ფქვილი,
 შვიდი ტონა მწვანილი და ბალახ-ბულახი,
 ტონა ლობიო, ტონა რძე და ტონა ზეთი, ტონაც მუხუდო,
 შპალიერი, ჯინსი, ქურთუკი, რა არ ვიყიდე,
 დიდი ქვაბი, დიდი ბალიში, თარო, კარადა, ჟურნალ-გაზეთი,
 ვილას ახსოვს ქვაფენილზე ატარებულ-ჩატარებული მამალოები...
 ჭარხალი, ხახვი, ცხიმი, ფხვნილი, ტომატი, ვაშლი...
 კიდევ კარგი რომ დროსავით არ ილევა ხელი საქმეში.
 აი, ბეჭედი კი ვერ ვიყიდე...
 შეილთაშვილებს რა დავუტოვო,
 რით შევიმკო ცარიელი, დამჭყნარი ხელი,
 პირჯვრისწერას რომ ვერ აუღის...
 ვინ დაგაჯერო,
 რომ საყიდელიც არაფერია...
 ან ის თეთრი აკაციები სადღა ვნახო,
 ტოტებზე ტკბილი მამალოებით
 ბატიბუტის მრგვალ პლანეტაზე ამოზრდილები...

ჯერ ჩუმად, გაუბედავად დავიყვირე.
ზუსტად ისე,
უკაცრიელ სახლში შესვლისას
როგორც ვუხმობთ ვინმე სულიერს – არის აქ ვინმე,
დედამინაზე?
არის თუ ყველა ერთად ამოწყდით?
სხვებს გავხედე,
აბა, ისინიც თუ ხმაურობდნენ,
აბა, გული თუ აერიათ ყელგამოჭრილ გვამებზე მათაც
და სასწრაფოდ გადარეკეს სახლში, შვილებთან –
მათი სიცოცხლე გადაამონმეს.

მშვიდად!
ჩვენს სახლებს, ალბათ, ბომბები არ ემუქრება,
მშვიდად – სახლები ტყვიებს აისხლეს.
და კიდევ კარგი, ჩვენი ქვეყანა უსაფრთხოა,
და კიდევ კარგი, როგორც ვიცით,
არის წილხვედრი – ეს სიჩუმისთვის საკმარისი მიზეზია.
იქნებ მე დავყრუვდი-თქო, მსოფლიო კი ყვირის.
საკუთარ ყურებს დავაბრალე და გავჩუმდი.

იქნებ სხვისი ყვირილი საკმარისია,
ჩვენ მაინც რუკაზე არ ვჩანვართ და...
არაფერი გვითქვამს.

ბავშვები დამარხეს.

...

მას შემდეგ,
ლამის რიტუალადაც მექცა,
ერთავ დასავლური მედიის წამყვან ამბებს და
დაჟინებით ვცდილობ მკვდრებში ბავშვები გამოვარჩიო.
შემდეგ მივდივარ ჩემს მძინარე, 9 წლის გოგოსთან,
დავყურებ და ვფიქრობ,
ღმერთო,
თუ მინა შენი შექმნილია და განაწილებული
და დავუშვათ, მე ეს დავიჯერე,
მაგ დროს სად ხარ ხოლმე,
როცა ადამიანები მაგ მიწისთვის ხოცავენ ერთმანეთს.
როცა შენთვის თუ შენი სახელით
ადამიანები აფეთქებენ საბავშვო ბალებს,
ქოლავენ ქალებს,
აყრიან მიწას და იბანენ ხელებს.
ან მსოფლიო სად გაქრება ხოლმე
მაგ დროს,
როცა დნება ჩემი.
როცა დნება შენი.
როცა დნება ჩვენი
პლასტელინის ღმერთი.

როგორ ხარ, ლეტო?

ნუ მეტყევი, რომ გადაგივინწყე –
ხომ გახსოვს, თვითონ მასწავლიდი,
სიტყვები ჰგვანანო ქერქგამძვრალ ბანანს,
რომელსაც ჭამენ როცა შიათ ანდა
უბრალო დესერტია ნასადილევს, მორწმუნეთათვის.

ეს რაც იჭმება... და რაც არა?!

მე არ მინდა ფეხი დაგიცდეს.

სამხრეთი შენგან – ეკვატორი,

ელექტრობოდის მავთული ჩემთვის,

რომელზეც ვჯდები საოცნებოდ ნაცრისფერი თუთიყუშოვით

და წარმოვიდგენ რომ ვარ ჟაკო –

რუხი ფრინველი.

წარმოვიდგენ ასაღებად გამზადებულ

მარცვალგაცლილ სიმინდის ყანებს,

ფერმერთა წყევლას და ჩვენს გუნდებს...

გესმის? დავცინით...

ახლა ბნელდება.

მოადგა ღამე მატარებლით ცარიელ სადგურს

და რიგრიგობით ჩამოცალა თალხი სიზმრები ვაგონებიდან.

ვგრძნობ, როგორ ირევს ამ მენამულ ილუზიას

ეს ცხელი ღამე,

სოფელი კი ჰგავს საპატარძლოს თეთრ საღამურში.

ეს პროცესია მეორდება როცა ბნელი,

კატასავით წვება ფეხებთან .

მდინარე კი ისევ იძახის:

„დებო და ძმებო,

დედებო და მამებო, და თქვენ – ცოდვილნო,

ჩამოდით ქვემოთ!

დავდგეთ ლოცვად, რომ გვასწავლოს გულმონყალე

მაღალმა ღმერთმა

გზა ხსნისა,

გზა წვიმისაკენ,

გზა არსაითკენ მიმავალი“.

და ჩვენც ვლოცულობთ,

გვწამს მხოლოდ ხსნის,

არც ერთ ჩვენგანს – ჯოჯოხეთის

(კაცმა არ იცის, სად უფრო ცხელა).

უნებურად მეფიქრება, რატომ სურთ

ჩვენებს გადაინახონ თავიანთი სულელები ცაში,

რომელიც არის სამყაროს სხვენი.

ერთი კიდიდან მეორეში გადავარდნას ჰგავს.

სარდაფის ვინრო ჭუჭრუტანა უფრო ლურჯად გვაჩვენებს ცას,

ვიდრე ის მოჩანს სახურავიდან.

და საერთოდაც,

მისი ფერი არ არის ლურჯი –

ის ცისფერია.

ბოლოს კი, ლეტო,

მამაჩვენების საზიარო ნყალსაცავი, ტბა თუ რაც იყო,

ამ სეზონზე სრულად ამოშრა და

გვერდიგვერდ უწყლობით ღაფავენ სულს

თევზები და ჩვენი ბავშვობა.

ნატო ინგოროცვა

ყვითელი, მწვანე, წითელი

წინაღვე

ჩაალაგე
(თითქმის) ყველაფერი.
დაალაგე სახლი
(გზა სავსეა მოულოდნელობით).
დატოვე ისე,
როგორც გინდა იყოს.
წაშალე საიდუმლო ლექსის ისტორია,
გაანადგურე გადანახული ხელნაწერები,
გადაშლილი სიტყვებით
(მათ შორის ფოტოებიც).
მიეცი სახლის გასაღები მას,
ვისაც ენდობი.
მასვე გაუმხილე
შენი დანაზოგი საბანკო ანგარიშზე,
დაუტოვე გადასახდელი ვალების სია.
არ დაივიწყო მგზავრის
საკითხავი წიგნი,
იფიქრე ჩანთაზე,
რომელიც შესაძლოა გაიბნეს.
დაივიწყე მინა,
შიში გაივლის

და

გაფრინდი.

გზაში

მიენდე ფრთებს,
ისინი გაიშლებიან მაშინ –
როცა დროა.
გადასდე სიმშვიდე მეორე მგზავრს –
გაულიმე,
იცოდე, გულში ისიც ლოცულობს.
გაიხსენე ფილმი,
კიდევ ერთხელ რომელსაც ნახავ,
თუნდაც იმიტომ,
რომ შეიქმნა ილუზია,
შესაძლოა შეიცვალოს ფილმის ფინალი.
გახსოვდეს – ყველაზე უტყუარი გზა –
საკუთარ თავში ჩაბრუნება
და ძილის ქვეყანა,
რომელიც თუ გინწყალობა,
სიზმარს აგისნის.

გაჩერებაზე

იყოს გული კომპასი.
მიენდე შუქნიშნის ფერს,
და ნუ იქნები ის,
ვინც არასდროს იხედება იქით,
საიდანაც საფრთხე მოელის.

გახსოვდეს:
მან, ვინც პირველი ნაბიჯი გადადგა ისე,
რომ არავის ჩასჭიდებია,
იცის,
არცერთი დახვედრა
არ ცვლის ჩანთის სიმძიმეს,
რომელიც დაგაქვს.

ზურა პაპიაშვილი

კოცნა

დღეს გაკოცე.
ალბათ უკანასკნელად,
გაკოცე, რადგან მივდივარ.
ლექსი წაგიკითხე,
ის, რომელიც პირველად დაგინერე.
სხვებიც მინდოდა, მაგრამ
ზეპირად მხოლოდ ის მახსოვს,
რომელიც პირველად დაგინერე.
ომია.
ალბათ ომშიც დაგინერ ლექსს,
თუ რა თქმა უნდა ტყვია დამაცდის,
დაგინერ, თუ რა თქმა უნდა
მოლოდინი გექნება რომ
სანგარში ჩუმად დაგინერ ლექსს.
დღეს გაკოცე.
კოცნას მოუსვლელობის
სურნელი ახლდა,
სიზმარიც უცნაური ვნახე.
ნეტავი არ მეკოცნა,
გზად მოუსვლელობის
სურნელი გამტანჯავს.
ნეტავი არ მეკოცნა,
პირველად მეშინია სიკვდილის
და ისიც შენი კოცნის გამო,
ნეტავი არ მეკოცნა.

რატი ქართველიშვილი

* * *

ადამიანი,
რომელსაც შესწევს უნარი,
მოგონებებით გააცოცხლოს ყოველი წვრილმანი
განვლილი ცხოვრებიდან და, ხელმეორედ,
ძველებური სიმწვავით განიცადოს ყოველივე ის,
რაც უნინ ათრთოლებდა მის სულს.
ცამეტი წელი...
ოცი...
ოცდაათი...
ო, ეს არ არის სიშორე მისთვის...
მაგრამ, ეს გრძნობა ყველაზე დიდი მტერია მისი.
რატომ? – ასეთ ადამიანს ყოველთვის უფრო მეტად უყვარს საგანი
მას შემდეგ, რაც მას დაკარგავს.
გული ივსება მოგონებებით, გული კი ერთია...
ხოლო, ტალღებმა თუ მოგაშორეს
დღევანდელი დღის ნაპირს, –
ცხოვრება არარაა...
ადიხართ კიბეზე, ალებთ კარს, შედიხართ ოთახში...
თქვენს ოთახში სიჩუმე და სიცივეა...
და თქვენ თქვენი ბინა გეჩვენებათ
სააქაოსა და საიქიოს შუა სამყაროდ.
ჯდებით სარკესთან ჩამქრალი ბუხრის წინ,
იღებთ ჰამსუნის „ვიქტორიას“
(სიყვარული... ეს ანემონაა,
რომელიც კვდება ხელის შეხებით.
სიყვარული... მას შეუძლია დალუპოს ადამიანი,
მას შეუძლია სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე
შეპყრობილივით ეჭიროს შენი გული...
ძვირფასო! მე გავჩნდი ამ ქვეყნად
მხოლოდ იმიტომ, რომ შენ მყვარებოდი
და შემდეგ ისევ დავმშვიდობებოდი სიცოცხლეს.

მოვა გაზაფხული, რომელსაც მე უკვე
ველარ დავინახავ,
ხეები ბაღში კი დარჩებიან ჩემს შემდეგაც)...
აღებთ ყუთს...
საიდუმლო წერილების კონა...
პირველი, რაც თქვენ გეცემათ, ეს –
სპეციფიკური სუნი საიდუმლოების
და ვარდის გამხმარი ფურცლებისა.
ოთახი სავსეა წარსულის ლანდებით,
თვალეები – სინანულით.
მიდიხართ სარკმელთან, იქიდან კი გიყურებთ
გვიანი შემოდგომის წვიმიანი დღე.
რა ხდება ამ დროს თქვენ გულში?..
ო, ნუ იტყვით, არა, ამას უკეთ მეტყვის
ნოემბრის ყვითელი ბალები და
შემოდგომის დაქანცული გაზონი.
ის არ იყო ლოთი, არც ჭლექიანი...
ის დალუპა მეტისმეტად მგრძნობიარე გულმა,
და, შესაძლოა, შეგრძნებამ, რომ ის მარტოა...
შედიხართ ოთახში...
პირველი, რაც თქვენ გეცემათ, ეს –
სპეციფიკური სუნი კვამლისა...

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
March 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
April 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
May 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
June 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
July 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
August 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

სეპტემბერი

ვესაუბრები ზაზა თვარაძეს

ლელა კოდალაშვილი

ისე მოხდა, რომ ლიტერატურული კრიტიკა აქამდე მხოლოდ ცოცხალ, ჩემს თანამედროვე ავტორთა, ან საუკუნეების წინათ გარდაცვლილ კლასიკოსთა შემოქმედებაზე თუ დამინერია. პირველ შემთხვევაში საკუთარ თავთან ცოტაოდენი ბრძოლა გინევს – შენში გააქტიურებულ უხერხულობას იგნორირებას უკეთებ, ცდილობ, პირუთენელი იყო და თავს იმშვიდებ, რომ ლიტერატურას ემსახურები და არა მწერალს. მეორე შემთხვევაში საქმე უფრო მარტივად – ავტორი საუკუნეების წინ მიეხარა მინას და, შესაბამისად, მის თვალეში ჩახედვისაც არ გერიდება, ზედმეტი დაძაბულობის გარეშე იწყებ მუშაობას.

მაგრამ როცა შოთა იათაშვილმა ზაზა თვარაძის წიგნად გამოსული პოემა, „მხიარული ლანდები“ მრავალმნიშვნელოვნად მაჩუქა (მრავალმნიშვნელოვნად იმიტომ, რომ ალბათ გულისგულში ელოდა, რომ ამ პოემაზე დანერის სურვილი გამიჩნდებოდა და არც მოუტყუებია ინტუიციას), როცა წავიკითხე და ჩემში ნაცნობი განცდა – ტექსტზე საუბრის სურვილი გამოიკვეთა, ერთბაშად ვიგრძენი, რომ რალაცამ შემოჭა – ზაზა ჩემ მიერ ზემოთ ნახსენებ არცერთ კატეგორიას არ მიეკუთვნებოდა. სამწუხაროდ, ის სულ ახლახან – რამდენიმე წლის წინ გარდაიცვალა, და მე უკვე აღარ ვიცოდი, იმ ადამიანის შემოქმედებაზე, რომლის წასვლით გამოწვეული სიმძიმე ჯერაც არსებობს, რა უნდა მეთქვა, თუკი, ვთქვათ, კრიტიკული მოსაზრებების გამოთქმა მომინდებოდა; ხომ არ იყო ეს უხერხული მაშინ, როცა მისი დაკარგვით გამოწვეული ტკივილი ჯერ კიდევ არ გაგნელებია...

ბოლოს ისევ ზაზას პოემა დამეხმარა. კიდევ ერთხელ გადავიკითხე და ვიგრძენი, რომ ამ თავიდან ბოლომდე კონვენციური ტექსტის ავტორმა მკითხველის სათქმელიც კი წინასწარ იცოდა. სწორედ ამის მერე მივხვდი მთავარს, რომ ნერილი ზაზას მეგობრებისთვის და ახლობლებისთვის კი არა, თავად ზაზასთვის უნდა დამენერა. სათქმელსაც ყველაზე უკეთ ის გაიგებდა და აღიქვამდა.

„მხიარული ლანდები“ ზაზა თვარაძის დაუსრულებელი პოემაა, რომელიც მისმა მეუღლემ ზაზას გარდაცვალების შემდეგ დააღაგა, რედაქტირება გაუკეთა და გამოსცა.

მთელი ამ ასგვერდიანი ეკლექტიკური ნაწარმოების კითხვისას, პერიოდულად გიჩნდებათ მოლოდინი, რომ ამა თუ იმ ადგილას პოემა უნდა დასრულდეს, რადგან სათქმელი ითქვა, რადგან ტექსტში მოცემულმა „არეულობამ“ ყველანაირ ზღვარს გადააჭარბა. მაგრამ პოემა გრძელდება და მისი რიტმი, მისი ჭრელი დეკლამაცია შენში აგრძელებს რვერბერაციას, გიყოლიებს, ავტორის დაუმთავრებელ სათქმელებს გახმოვანებინებს, ერთი სიტყვით, დამთავრების პირი არა და არ ჩნდება. რადგან ის ყველაფერი, რაც იქ არის მოთხრობილი, სიცოცხლიდან სიკვდილში და პირიქით – სიკვდილიდან სიცოცხლეში უსასრულო გადადინება-გადმოდინებაა, სადაც ავტორთან ერთად, ყველა ჩვენგანმა საკუთარი შეგრძნებები უნდა გადმოსცეს. აი, სწორედ ამიტომაც ასეთი მიმზიდველი ეს ტექსტი, რომ პოეტი შენც ამ მოყოლილი ამბების თანამონაწილედ გაქცევს, გაიძულებს, რომ იზრუნო მასზე, ხელი არ გაუშვა, რადგან ის „ნერტილის დასმას“ აპირებს.

„დასვი ნერტილი“ – ეს მინიერფრენი მთელი ტექსტის მანძილზე ერთდროულად გამჟღავნებს და სასონარკვეთილებაშიც გაგდებს: მუდმივი მოლოდინი სუიციდურ რემინისცენციას, რალაც ბუნდოვან ისტერიას იწვევს და ამავედროულად გამოსავალსაც გთავაზობს დასასრულის სახით.

თუკი ფიზიკაში ფორმულის მეშვეობით გამოვსახავთ ელექტრობას, სითბოსა თუ მიზიდულობას, ლიტერატურაში ეს რთულია და კიდევ უფრო რთულია ამ პოემაში. როგორ უნდა განვიხილოთ ტექსტი, რომელშიც ერთმანეთშია არეული ლიტერატურული და ყოფითი ენა, ფაბულური და ირეალური-მხატვრული დრო-სივრცე... თავად ტერმინი „ყოფითი ენაც“ არაა ერთმნიშვნელოვანი ცნება. ის თავის თავში მოიცავს სასაუბრო ლექსიკას, ძველ თუ ახალ ჟარგონს და ა.შ. ასეთ დროს ფიქრობ, სჭირდება თუ არა მკითხველს „შუამავალი“, რომელიც ამ ავტორთან უფრო მიახლოებს, მის „არეულ-დარეულ“ ტექსტს მონესრიგებულად მიანვდის და გზის გაგნებაში დაეხმარება? იქნებ ეს ის ნაწარმოებია, სადაც „დალაგება“ ყველაფერს „არევს“, გააფუჭებს... მაგრამ ასეთ

ფიქრებს არათუ ამ მცირე წერილის, არამედ მთელი ლიტერატურული ესეისტიკის უარყოფამდე მივყავართ, თუმცა კი, გამოსავალს ისევ ვპოულობთ: გზამკვლევის ფუნქციაც ისეთივე მრავალაზროვნანი შეიძლება იყოს, როგორც თავად ნაწარმოებია; მეტიც, ყველა ადამიანი სხვადასხვაგვარად შეიძლება მიუდგეს სიტყვას და მხოლოდ თავისთვის ნიშანდობლივი, ინტროვერტული შეგრძნების პროდუქტი – ახალი ნაწარმოები აღმოგვაჩინოს.

პირველივე სტროფებიდან შემოდის ექსპრესიული პოეტური სამყარო – ერთი შეხედვით აბსურდულად გადაჯაჭვული მოვლენები; იკვეთება ავტორი, რომელიც არ ექვემდებარება ხელოვნების გამოხატვის ე. წ. კორექტულ ფორმებს და სახლიდან გაქცეული ცელქი ბავშვივით აწყდება სამყაროს უცნობ თუ ნაცნობ ბარიერებს. დრო მისთვის პრობლემას არ წარმოადგენს. ქრონოლოგიას მხოლოდ შინაგანი ლოგიკით ალაგებს. სტრიქონიდან სტრიქონში განსხვავებულ ნახტომებს აკეთებს, ხანდახან მათ შორის შემაერთებელ ხიდსაც კი ამტრევს, თითქოს უნდა, რომ მკითხველი თავიდან მოიცილოს და მარტო დარჩეს. მისი მცდელობა ამაოა, რადგან გამოსავალს მაინც ვერსად ხედავს: „წერტილი-მეთქი! რაც ხარ, ეგა ხარ: შეუსრულებლის ვერშემსრულები!“

თითოეული სტროფი პრობლემიდან მოწყდომა და დიდ, გაურკვეველ სივრცეში გადაშვებაა, თითქოს უხილავი კარის გაღების სურვილი, მაგრამ ესეც ამაოდ. „ეს სხვა ხალხია, შენს სულ სხვას ეძებ,“ ამბობს და მუდამ განხიბლული, მუდამ მოტყუებული რჩება.

შეიძლება ჩავთვალოთ, რომ ამ პოემის სახით მივადექით რალაც ისეთ მოვლენას, რომელიც გამორიცხავს ჩვენს რელატივიზმს, რადგან საქმე გვაქვს მეტ-ნაკლებად ურთიერთსაპირისპირო ესთეტიკურ კრიტერიუმთა მონაცვლეობასთან. განწყობილებები, თამაში ესთეტიკით, იუმორით, სარკაზმით, პათეტიკიდან სასონარკვეთამდე, მერე კი უკან – ამ ყველაფრის ხელახლა გასაველეად და კიდევ ერთხელ სათქმელად პერიოდულად გაისმის: „დასვი წერტილი!“ ამ სიტყვებს ავტორი ხან მეტისმეტი სიმკაცრით ამბობს და დაუნდობლად იჭრის რეალობას, ხან სასონარკვეთილი, სუსტი და თავის თავში ჩაკეტილია. დროდადრო მისი პირქუში, დარდით დამძიმებული მეტყველება პოეტური სახეებით, როგორც ბრჭყვიალა ნიჟარებით, ნათებას იწყებს. აი, მაგალითად, „დილამ ქალაქი გაასილაქა“, ამბობს და მკითხველიც სილაშემოლანუნებუ-

ლივით ცდილობს, გამოერკვეს და ახალი განწყობილებითა და მოლოდინით გააგრძელოს კითხვა.

ყველაფერი ერთადაა აგლესილი – ბავშვობა, სკოლა, მოხუცებულობა, მკვდართა სულები, ცოცხალი ადამიანების სახეები. ეს ნაკრები ერთი დიდი, მთლიანი სამყაროა. ავტორი სხვა განზომილებაშია გადასული და ამიტომაც ახერხებს, განზომილებრივი უკიდურესობების მფლობელი იყოს – სიკვდილი და სიცოცხლე, ბავშვობა და ასაკოვნება... და არ იცის, რა უყოს ამ არეულ ნაკრებს, რითი მართოს... თითქოს ნაადრევად დამწიფებული სული მის ხელთ არსებულ ინფორმაციას თავს ვერ ართმევს და დაბნეულობისგან წერტილის დასმას ამიტომ მიეღტვის.

ქვეყნისგან ავტორის ძირითადი განხიზვლა კი ამ საკვანძო სტრიქონებში ჩანს:

„და დროის მიღმა, და რღვევის მიღმა
ქვეყანა ახალს არაფერს ამხელს.
და ყველაფერი ხდება დამლღელი,
და ყველაფერი ხდება უაზრო,
ისე ირღვევა ეს სინამდვილე,
რომ აშენება ვერც კი მოასწრო.“

პოეტის ერთ-ერთი მთავარი დარდი ისაა, რომ „არსებობს სადღაც ფარული ენა, სიტყვებს მიღმა რომ მიედინება.“ და სწორედ ამ ენის ძებნის გზაზეა, რომ მას ამდენი ნაიჯურობა სდევს თან. ზაზას პოეზია იმ საწყისის ნახევრად პოვნაა და ალბათ ამიტომ გვესმის და თან არ გვესმის მისი სიტყვები.

„სხივმა აოტნა ბნელნი სრულებით,
გორის კორტოხზე დასცა კარავი,
ხედავ – მოგორავს გზაზე ურემი
და მის კოფოზე მღერის არავინ.“

აქ სამყაროს სისავსე უპირისპირდება მის განყენებულობას და სიცარიელეს. სწორედ ამიტომ, ხელახლა იჩენს თავს ეს განცდა. მაშინაც კი, როცა ნაცნობი სამყარო ძალიან მოსწონს, ის მაინც აგორაფობიით შეპყრობილივით გარბის, რომ რაც შეიძლება მალე მიანყდეს შემავერხებელ, ყველაფრის ჩამკეტავ კედელს. ნებისმიერი სტრიქონი სუიციდით სუნთქავს და უსაზრისობითაა განმსჭვალული. „მე წავალ მარტო, მე აღარ მართობს მშობლიურ ცისქვეშ ყოფნა წერტილად.“

პოეზიაში გამოყენებული მეტაფორების ვიზუალიზაცია რომ ვცადოთ, შეიძლება თავგზა აგვეზნეს. მაგრამ ეს ფსიქოლოგიური საკითხია, რომელიც პოეტის მიერ შექმნილ მეტაფორებსა და კრეატიულ მკითხველს შორის კონტაქტის მოწესრიგებას უწყობს ხელს. რაც შემდეგ ლიტერატურის გარეთ, ზოგადინტელექტუალურ ფასეულობებში უნდა გადავიდეს და იქ გააგრძელოს ფარული თუ ღია ცხოვრება, დაიმკვიდროს ადგილი ჭეშმარიტებათა შორის. სხვა საკითხია, თუ ვინ რას მიიჩნევს მართებულ ფორმულირებად. მაგალითად, ელიოტი თვლის, რომ დანტეს მოსაზრებები შექსპირთან შედარებით გაცილებით მეტ ჭეშმარიტებას ატარებს. ხოლო ბოდლერი მიიჩნევს, რომ გარკვეული შესაბამისობაა უმთავრესი, რომელიც ყველ-

გან და ყველაფერშია. რას გაუგებ ადამიანებს, და მით უფრო, პოეტ-ადამიანებს. ისინი ხომ ტექსტს ხშირად მყისიერად მოხელთებული შეგრძნებებისგან ქმნიან, რომელთა დახასიათება და შინაგანი ბუნება მათთვისაც არეული ძაფივითაა. და ხშირად ტყუილად ვწვალობთ ისინი, ვინც ვკითხულობთ და ვცდილობთ, ამ ემფატიკურ აბურდულობაში ჩვენ-ჩვენი ძაფის წვერი ვიპოვნოთ.

ზაზა თვარაძის პოეზია გარეგანი და შინაგანი სამყაროების გადაკვეთის წერტილია. ის დანის პირზე დადის და, ცხადია, ფეხიც უცდებდა. სწორედ ასეთ მომენტებში პოულობს ის საკუთარ თავს და ლექსიც „მშვიდდება“. სწორედ ასეთი, სახეებისა და განწყობის ერთდროულობის უიშვიათესი ნიმუშია:

„უკვე თენდება, ცივი დღე არის, მოქალაქენი გარეთ გადაიან, პორიზონტიდან ქარი უბერავს, და ხანძარივით ანთებს განთიადს.“
ეს არის ქარის მოვალეობა, ეს არის სიზმრის ცივი სიმართლე, ფრინავს ქალაქი, როგორც ხომალდი და აფრასავით მისდევს სინათლე“

უცნაურ ესთეტიკას ვაწყდებით ზაზა თვარაძის ამ პოემაში – როდესაც ყოველი მომდევნო სტრიქონი საზღვრებს სცილდება, ტრანსცენდენტურ ფორმაში გადადის და ავტორი ფილოსოფიურ უკიდევანობაში გვკარგავს, უცებ, მოულოდნელად ამბობს ისეთ შეუსაბამო სიტყვებს, როგორიცაა: „ჭყვი-ში“, „გორი“, „მეზობელი ბუხუტი“ და ა.შ. რომელიც გვაღიზიანებს, მიწაზე გვანარცხებს და ვინცებთ ფიქრს, რატომ იქცევა ასე ავტორი, რატომ გვისხამს ღვინოში წყალს, რითიც რეალობაში გვაბრუნებს და პრაგმატულ სოციალურ ყოფაში გვიზავებს თავის ეგზისტენციალურ აპათიას. და მხოლოდ მერე, ტექსტის ხელახალი წაკითხვისას ხვდები, რომ გვიფრთხილდება, არ ვემეტებით იმ სამყაროში გადასაკარგად, სადაც თვითონაა გადახვენილი და ერთგვარი კომიზმით გვაბრუნებს უკან – მიწაზე: „ფარისეველობას – რწმენა გვიქვია, თვით „ივერია“ არის სასისკი, აქ კოსმოსს, ვარსკვლავს, ცას და ტელესკოპს ზედ არ აფურთხებს ერთი კაციც კი...“

პოემის სტროფებში ერთმანეთს ენაცვლება მარცვალთა სხვადასხვა რაოდენობა, მათი შეწყობა-შეთანხმება ტაქტებს შიგნით. ერთ ადგილას ზაზას შემოაქვს გამომწვევი რიტმი – ერთმარცვლიან სიტყვათა რეპი:

„თუ ჩემს წინ მდგარ ძმას ვძენ ამ გზით მხნე სულს,
არც სხვა რამ მწადას და არც სხვა რამ არ მსურს“

მისი ენა ისეთივე ჭრელია, როგორც ის სამყარო, რომელსაც გვიხატავს. არის ჟარგონიც, ბარბარიზმებიც, სლენგიც – ეს ნორმები გვერდიგვერდ თანაცხოვრობენ. მაგალითად, ჯერ წერს: „ავი სულელები ავად ბაზრობენ“. და იქვე ასეთი პათეტიკური აკადემიზმით აგრძელებს:

„სინამდვილე ხომ რაღაცას ფარავს,
როგორც ღამის ზღვა და ნისლი დილის,
და ბოდვამიც ხომ მარად და მარად
გაკრთება უცნობ სიცხადის ჩრდილი.“

პოემაში არცთუ ისე სანთლით საძებარია ბანალურ რითმათა წყვილები, როგორიცაა, მაგალითად: „სიმართლე – სინათლე“, „თილის-მას – თბილისმა“ და სხვა. თუმცა, შეიძლება ვივარაუდოთ, რომ იმდენად, რამდენადაც ზაზამ ამ პოემის დასრულება ვერ შეძლო, ჩასასწორებელიც ბევრი დარჩა.

რენე უელეკი და ოსტინ ოურენი თავის ცნობილ ნიგნში, „ლიტერატურის თეორია“, წერენ, რომ ლექსის ყოველი წაკითხვა უფრო მეტია, ვიდრე თვით ლექსი. და მართლაც, ჩვენ – სხვადასხვა მსოფლმხედველობის და ესთეტიკის მკითხველები – ახალი განცდით ვტივროთავთ, ვამდიდრებთ ნაწარმოებს, რომელიც თავის მხრივ არა როგორც ლიტერატურული ტექსტი, არამედ როგორც ცნობიერების დამატებითი ნაწილაკი, მკვიდრდება ჩვენს გონებაში. სწორედ ასეთ შეგრძნებას იწვევს ზაზა თვარაძის პოემა „მხიარული ლანდებიც“, რომელიც თავისი ღირსებებითა და ცოტ-ცოტა ლაფსუსებით სრულიად ახალ წყალში გვაგულებს და გვაგვიწყებს ნიშნულს, შლის ზღვარს ხელოვნების ნიმუშსა და ადამიანს შორის. ამის მეტი მას რაღა მოეთხოვება...

პოეზიის ნაკროლოგი ანუ

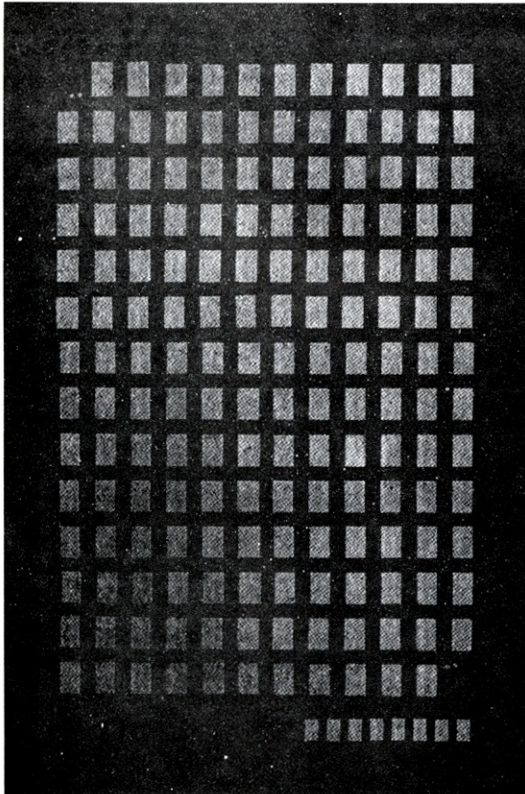
„რად უნოდებენ საქართველოს მგოსანთა მხარეს“

დავით ანდრიაძე

სოცარტის სიამის ტყუპს – კომარ-მელამიდს აქვს ასეთი ნეოსუპრემატისტული „სურათი“, სათაურით „ციტატა“.

1972 წელსაა დახატული...

ამ ოპუსის დესკრიფციაზე თავს არ ავიტყიებ და ციტატის სახით ტექსტშივე შემოგთავაზებთ.

დათო ბარბაქაძის „5 ლექსი მოსალოდნელი წიგნიდან“ რომ წავიკითხე „New saunjis“ №3-ში, რატომღაც ეს ნამუშევარი გამახსენდა.

ბოდრიარი ამბობდა, საუკეთესო ბანკირები ისინი არიან, ვისთვისაც ფული – არაფერიაო...

ეტყობა, დღეს (არადა, ეს „დღე“ რახანია გავიდა!) საუკეთესო პოეტები ისინი არიან, ვისთვისაც ლექსები – არაფერია.

როგორც ჩანს, დათო ბარბაქაძისთვისაც „არაფერია“ ეს ლექსი...

უფრო ზუსტად, ლექსი უკვე „ალარაფერს“ ნიშნავს. ლექსი მისთვისაც, არც მეტი, არც ნაკლები – პოეტური ტექსტია;

მე ვიტყვოდი, პოიესისური (ანდა, პოიესური) ტექსტი, სადაც, მისივე წინასიტყვიით თუ ვიხელმძღვანელებ, ქართული ანბანის თითოეული ასო-ნიშანი სიმბოლური ან ლათინური ნიშნებით არის ჩანაცვლებული, რაც შეუძლებელს ხდის ტექსტების ენობრივი შრის წაკითხვას.

„წაკითხვის შესაძლებლობა“ – აი, თავი და თავი ამდაგვარი მეტაპოიესისისა!

პირველადი, რეალური, გნებავთ, ონტიკო-ონტოლოგიური არტეფაქტები ამ „ლექსებისა“, როგორც „ნამდვილად ამბობს ჰეგელი“, „მოხსნილი და გადანახულია“.

მაგრამ ნამდვილად არსებობს თუ არა ეს „პირველადი და რეალური ლექსები“, ესეც საკითხავია.

კიდევ უფრო ზუსტად (ზუსტად, ზუსტად!), არც ეს პლანი იკითხება „5 ლექსში“.

არადა, 5 ლექსი რა ბედენაა?!

ასეთი ლექსები მეტი უნდა „ვიკითხოთ“.

არა, კი არ უნდა ვიკითხოთ, თვალები უნდა ავიჭრელოთ მათი თვალიერებით... გადა-თვალიერებით...

პერ-ლუსტრაციით...
 ასეთი „ლექსებით“, ცოდვა გატეხილი სჯობს და, მეც ვერთობი ხოლმე მობილურით – ავკრეფ ხოლმე რომელიმე ციფრს, მივანყობ ზედიზედ, მერე ეს ციფრები ნელ-ნელა პატარავდებიან; და ბოლოს, სადღაც, მონიტორის მარცხენა მხარეს, მრავალწერტილს მიწერს (თუ მანიშნებს) ანონიმური მექანიკური ოპერატორი, რაც იმას ნიშნავს, რომ ეს ციფრები უსასრულოდ შეიძლება იმეორო...
 აჭირე რამდენიც გინდა ვთქვათ და „3“-იანს; არაფერიც არ შეიცვლება!
 ანდა, შეიცვლება, ოღონდ, შენ ვერ იგრძნობ!
 აი, დათო კი, ამ სემიოტიზირებული შიფროგრაფების მიღმა რაღაც „აისთეზის“ გულისხმობს.
 აი, ეს თეზისი მჭირდება ახლა, რათა გული დავუდო ამ ტექსტს...
 „გული, გრძნობა და გონება“ ამ სიტუაციაში, ერთმანეთზე სულაც აღარ „ჰკიდია“.
 ერთმანეთს გაურბიან...
 როგორც „3“-იანებით კონტრაპუნქტირებული „ვერსიები“...
 მეტრი კი თავისას ითხოვს; საზომი – საზომია!
 მიხაილ ლეონიჩ გასპაროვისა არ იყოს, ბავშვური კითხვა, რომლის დასმაც ასე ერცხვინებათ ლიტერატურათმცოდნეებს, ასე ჟღერს; რატომღა რომ პოეტი, ლექსს რომ იწყებს, სახელდობრ „ამ“ საზომს ირჩევს და არა „იმ“ საზომს?
 დათო ბარბაქაძე რომელ საზომს ირჩევს ნეტა?!
 ანდა, საერთოდ, ირჩევს კი?!
 იქნებ, სულაც საზომი ირჩევს პოეტს, ანდა უბრალოდ, ლექსის მწერალს?!
 ანდა, ეგებ ტექსტს კი არ წერს, ტექსტი თვითონ წერს... ავტორს?!
 ახლა შევნიშნე, იმდენი კითხვა-დახილის ნიშანი დამიგროვდა, ერთი ტექსტისთვის საკმარისიც კია... მაგრამ, მე ხომ პოეტი არ ვარ?!
 აი, კიდევ ერთი კითხვა-დახილის ნიშანი!
 ეს კიდევ დახილის ნიშანი...
 ესეც, მრავალწერტილი...
 ესეც გამომადგება!
 ისეც დახილი...
 ისეც მრავალწერტილი!
 ისეც დახილი!
 ისე, პარაგრაფებადაც შემეძლო დამეყო ეს ჩემი პოსტკრიტიკული ტექსტი...
 აი, პარაგრაფის ნიშნების „პიტიზირება“ კი პოეტის საქმე; პოეტის პრაქსისა...
 პოეტისა და არა მგოსნისა!
 მგოსანს ვილა უსმენს შვილოსა?!
 ანდა, ლირიკას ვილა აღუვლენს პიეტეტსა?!

„აი, რა მიზნებს ისახავდა ჩვენი ლირიკა, რად უწოდებენ საქართველოს მგოსანთა მხარეს“-ო...
 ცხადია, მე შემეძლო ამ ციტატის სალექსო ფორმით ციტირება, მაგრამ დამეზარა.
 არ კი უნდა დამზარებოდა!
 იმიტომ, რომ ერთია ბეჭდო ლექსის გრაფიკით; და მეორე – თავისუფალი, ასე ვთქვათ, პროზაული გრაფიკით...
 დათო ბარბაქაძისგან მაინც უნდა ამელო მაგალითი, როცა ასო-ნიშნებს უბრალოდ კი არ ჩაარაკრავებს, არამედ მეტრული მოდულის თანახმად ანაწილებს გრაფიკული დისტრიბუციის ველზე.
 მანამდე კი, „სათაურს“ განათავსებს, არა, კი არ განათავსებს, გა-ამაგრებს ლექსის „შუაში“...
 მაგრამ, ლექსი რომ არაა ჯერ დაწერილი? რა უჭირს – ხომ „დაწერს“?!
 ოდესმე ხო დაწერს ამ „ოხერს“...
 ოდესმე ხო ამოსთქომს?!
 ა-მოთქმა; გამოთქმა!
 ანდა, ასე:
 ა-მოთქმა; მო-თქმა; ო-თქმა; თ-ქმა; ქ-მა, მ-ა; ა...
 ააააა!
 რა უჭირს?!
 ისე კითხვა-დახილის ნიშანი!
 ა, კიდო – დახილის ნიშანი!
 კიდევ – დახილი!
 ახლა კი, შემდეგ პარაგრაფზე გადავიდეთ:
 §
 აი, ესაა პარაგრაფის ნიშანი...
 პარა-გრაფი!
 გნებავთ „ციტატა“ ლექსიდან: „§§§§§ §§§§§ §§§§§“
 ინებეთ:
 §§§§§§ §§§§ §§§§§ §§§§§ §§§§§§§§ §§§§§§
 §§§ §§§§ §§§§§§§§ §§§§§§ §§§ §§§§§§
 §§§§§§ §§§§§§§§§§§§ §k§§§§ §§§§§§§§§§
 მე ახლა, ჩემს ლაბორატორიასაც გაგიზიარებთ და გეტყვით (resp. დავწერ), რომ სიტყვის – „ინებეთ“ შემდეგ, იქ, სადაც საჭურნალე ტექსტში „ციტატა“ უნდა ჩაჯდეს ამ, რიგით მეორე „ლექსისა“, მრავალწერტილები დავწერე...
 ბევრი, ბევრი მრავალწერტილი მივანყე...
 „ციტატის“ ამოწერას რა აზრი ჰქონდა?!
 რა მექნა – ამომეწერა – გრძნობას ხომ ჩავატანდი (კიდევ ერთხელ) ამ ლექსსა...
 მეც განვიცდიდი პროცესსა, ამ ლექსის ამოთქმას რო ახლდა ალბათა...
 ისე, ეს „ლექსი“ ერთ დღეს დაუნერია „მგოსანსა“... „თბილისი. 09.11.2011“ აწერია თარიღადა...

პირველ ლექსზე კი ძალიანაც გატანჯულა პოეტი ჩვენი...

„თბილისი. 14-19.07.2011. თბილისი. 30-31.07.2011“.

„დრო, დრო აღნიშნე“-ო, ხო გახსოვთ, ვინცა ამო-სთქო?

და დათო ბარბაქაძემაც აღნიშნა ეს „დრო“...

ჯერ 5 დღე უმუშავნია ამ „5 ლექსის“ პირველ ლექსზე 2011 წლის ივლისშიდა, მერე კიდევ, იმავე თვის 30-ში დაბრუნებია და მეორე დღეს მოუღია ბოლო...

მე არ ვიცი, როგორი იყო ამ ლექსის, როგორც ადრე იტყოდნენ ხოლმე ტექსტოლოგები, „შემოქმედებითი ისტორია“;

ალბათ, გავა დრო და მომავალ გენერაციათა კოდი-კოლოგები ჩაუჯდებიან ამ ტექსტებსა...

თუმცა არსებობს კი მათი ხელნაწერები? ასეთი ტექსტები ხომ აღარ იწერება? იკრიფება... იკრიფება... იკრიფება... იკრიფება... იკრიფება... და ჰე...

ასე გადადის პოეტი მოუკრეფავში... და მეც...

მეც ასე გადავდივარ მოუკრეფავში... აუკრეფავშიც და მო-უკრეფავშიც...

„ახლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ, შუალამე იწვის, დნება“.

მერე როგორაა?

„სიო სარკმლის მონაქროლი“...

არადა, სადაა სიო?

არც ქარია!

„ქარი არა სჩანს“...

ერთიც...

„მღერენ რომანსეროებს, რა დროს რომანსეროა“.

წერტილი.

თუ მრავალწერტილი?

კითხვის ნიშანი...

ნიშანი... ნიშანი... ნიშანი...

სიტყვები... სიტყვები... სიტყვები...

„ჰამლეტი“.

ბრჭყალეებში!

ძახილის ნიშანი.

წერტილი.

ესეც – კვლევა!

დათო ბარბაქაძეც მკვლევარია!

პოეტი-მკვლევარი!

ლექსს კი არა წერს, ტექსტსა წერს-მეთქი...

არა, კი არ წერს, კრეფს-მეთქი.

იქნებ, სულაც, წყვეტს...

ვარსკვლავებით წყვეტს (თუ წყვიტავს?)... ისეც მრავალწერტილი.

„ერთ კარგ რითმაში არ გავცვლი მე ამდენ გამო-კვლევებსა“.

ეს გრიშაშვილია!

სოსო გრიშაშვილი...

აი, დათო ბარბაქაძე დიხაც გამოკვლევებში ცვლის რითმას.

არადა, რითმა მაინც იგულისხმება ამ „5 ლექსის“ იმპლიციტურ პლანში.

რითმაც და, მით უმეტეს, რიტმიც...

სიმკობირებული რიტმი...

ლექსის ალქმის ფოკუსზეც საგანგებოდა ზრუნავს...

ქსან ქსანიჩ რეფორმატსკის (სრული და სწორი სახელი და გვარია Александр Александрович Реформатский – „მიაჰკი ზნაკით“) აქვს ასეთი გამოკვლევა: „Семиотика печатного текста“.

ერთი ქვეპარაგრაფია ამ ტექსტში; და ასე ჰქვია: „[Узнавание слова]“

იწყება ასე:

[...]

კუთხოვან ფრჩხილებშია ჩასმული ეს სათაური.

ჰოდა, ეს ჩვენი ცხონებული ქსან სქანიჩი წერს:

ციტატა:

„Основными вехами узнавания слова служат при чтении согласные (сравнить неузнаваемое: оеаиа и легко угадываемое: прлрт – пролетариат), причем опять же для распознавания их (особенно начальных и конечных) важны выступления подстрочные и особенно настрочные, так как глаз идет как норма по верхней линии строки“.

ციტატის დასასრული.

მერე კი (ციტირებას რაღა ჭკუა აქვს!) ადარებს რუსულ და ლათინურ ალფავიტებს და ბრძანებს, რომ ამ მხრივ, რუსული ალფავიტი ძალიანაც მოუხერხებელია, რამეთუ (მიყვარს ეს „რამეთუ“) შრიფტების უმეტესობაში ზედა, მოდი ასე ვთქვათ, რეგისტრი (выступ) მოეპოვება მარტოოდენ ერთ ასოს – „ნ“, ქვემო „ნახევარრეგისტრი“ (полувыступ) კი, სამ ასოს – „უ“, „შ“ და „ლ“ (თუ არ ჩავთვლით „ფ“-ს) და ბოლოს, კიდევ სამ ასოს აქვს ზედა დიაკრიტიკული „ნიშნუკები“ (значки) – „ჩ“-ს და „ც“-ს.

ფრჩხილებში კი, იმასაც ამატებს, რომ ეს ორი უკანასკნელი ასო იშვიათად გვხვდება, განსაკუთრებით „ც“.

აი, ლათინურ ანბანში კი, 7 ასოა ზედა „ვისტუპებით“: b, d, f, h, k, l, t. 5 ასოა ქვედათი – g, j, p, q, y და ორიც ზედა დიაკრიტიკით i და j.

ყოველივეს გერმანულში ემატება ხმოვნები Umlaut-ის (ä, ü, ö) ნიშნით.

ბევრი რომ არ გავაგრძელო, ლათინურიც ამიტომაც კაპიტელური (კაპიტალურში არ აგერიოთ!) ალფავიტი...

ქართულ ანბანში როგორია ზედა და ქვედა რეგისტრის ასოების სიხშირე, ამ პალეოგრაფიული თავსატეხისაგან ახლა შორს დავიქვერ, ერთს კი ვიტყვი (თუ დავნერ?), რომ „5 ლექსის“ ავტორი (sic) ვეჭვობ, ჩვენი მამაპაპური ანბანის ინტერლინიაჟის მოუხერხებლობის გამოც არიდებს თავს ქართულად წერას.

სამაგიეროდ, ხომ არსებობს ასომთავრული, გინა ხუსხახუცური?

არა!

ლათინური, მხოლოდ ლათინური!

აი, ამ ლათინური ხმოვანის a-ს კვაზისილაბოტონური ინსტრუმენტირებით ითხზება სულ რაღაც 8 დღეში, 2012 წლის 01-09.05-ში „ამოთქმული“ ტექსტი; გულში ჩამწვდომი სათაურით: „aaaaaaaaa aaaaaaaaaa“

ტრანსცენდენტალური აღსანიშნი ამ „ლექსსაც გადაშლილი აქვს.

სანაცვლოდ კი, „ლექსის კამარა“ ამ „a“-ს სინგულარული სინკოპებითაა შეკრული, „ფრჩხილებში ჩასმული“ ვირტუალური სინტაგმებით კი, კიდევ უფრო იბურება კვაზიპოეტურად სტერილიზებულ სემანტიკათა (და ლექსემათა) დიაქრონულ-სინქრონიული და პარადიგმატულ-სინტაგმატური პლანი.

რა ამოძრავებს ამ ასო-ნიშნის ტანს, „ჩუმი შრიალი საიდან არის“?

არც არსაიდან!

და საერთოდ, „არსაიდან ხმა, არსით ძახილი“...

ყოლიფერი ისიხასტურ დუმილს შეუპყრია; და კიდევ, „მგოსნის“ ომფალოსკოპიურ რეცეფციას, ამ a-ს რომ ჩაშტერებია და დუმს...

დუმს და დუმს...

„მაშა დუმილიც მიმითვალე შენდამი ლოცვად“-ო...

აი, ასეთი ლექსები აქვს შე-დგენილი დათო ბარბაქაძეს;

შედგენილი და წარმოდგენილი...

წარმო-დგენილი და და-დგენილი...

დგენილი...

ნილი...

ილი...

ილი - a!

სა-inter-ესოა, რომ „5 ლექსის ავტორი“ მუდამ განუხრელად იცავს ნორმას. ზედმიწევნით (კარგი სიტყვაა!) ერთგულებს, ერთი მხრივ, ასო-ნიშანთა (და მათ დიაკრიტიკულ დერივატთა) და კვაზიპოეტურ სინტაგმათა ქვანტიტეტური სინგულარობის რიტმიკა-ინტერვალიკურ პრინციპს.

ანდა, შედარებით უფრო ადამიანურად რომ ვთქვა, ნორმას აქცევს სპონტანურ გამოცდილებად; სპონტანურ გამოცდილებას კი ნორმას უქვემდებარებს...

მერე ამ ნორმას იქვე „ახურდავებს“ პრინციპულად გაურკვეველ შინაარსად; კვაზიპოეტურ ესენ-

ციალურ მასალად, რომელსაც „დოდეკაფონიურ“ ტექნიკასთან, ასოცირებით, ერთგვარ ბედისწერადაც აქცევს;

ანუ, იმ დროს ახმარს მთელი ამ დიაკრიტიკული ნიშნების სოლიდიფიკაციას, როცა ტექსტს ათავისუფლებს ლექსისაგან, ლექსს კი - პოეზიისაგან;

ადორნო წერდა შონბერგზე, მუსიკას მაშინ ბოჭავს, როცა ათავისუფლებსო...

ჩვენს მეტაპოეტურ რეციდივშიც ასეა:

„პოეზია“ იქ (და იმ დროს) „იკრიბება“, სადაც თავისუფლდება...

რისგან?

თავად პოეზიისაგან და... პოეტიზმებისაგან!

ცხადია, „5 ლექსი“ (და მისთანები) ჯერაც შორსაა თორმეტტონოვანი ტექნიკის მსგავსი ეფექტისაგან, თუმცა, ის აფექტი, რომელიც ახლავს ერთი შეხედვით აბსურდად პერიპეტირებულ რეპეტიტიულ-სერიულ-ვერბალურ პარამეტაპოიეზისს (კარგია ხომ?), იქნებ კიდევ ერთი კარგი ალიყური იყოს იმ კვაზილირიკული მაშინერიის დასაძლევად, დღესაც ინერციით რომ მობობლავს.

რახან დოდეკაფონია ვახსენე, როგორ არ გავიხსენო მაგიური კვადრატის ლათინური ვერბალური ვარიანტი, ვებერნს თავის წიგნში - „გზა ახალი მუსიკისაკენ“ რომ მიჰყავს:

- SATOR
- AREPO
- TENET
- OPERA
- POTAS

სხვათა შორის, - გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა - ნუხელის რატომღაც ბერგის სავიოლინო კონცერტი მოვისაკლისე და მოვიწოდოე გადამემონებინა, ვებერნმა და ბერგმა, შონბერგის ამ „უძღებმა შვილებმა“ რატომ გადაუხვიეს ორთოდოქსული დოდეკაფონიის გზას.

ახლოს დავჯექ სმენად ბერგის კონცერტისა და საკუთარი ყურით, თითქმის თეორიულად მოვიწოდოე, აღმექვა მომართული ვიოლინოს მოტივი:

სოლ - რე - დო - მი...

ამ მოტივში ხომ სერია ავტოლოგიური ხდება და... საკუთარ თავზე გვიყვება ამბავს...

„ველთა ზღაპარს“ კი არ გვეუბნება, არამედ თვით ინსტრუმენტის ნარატივზეა აწყობილი!

არ ვიცი, რამდენად ამდიდრებს მთელი ეს კულტუროლოგიური რემინისცენციები „5 ლექსის“ შერმენევტიკულ პლანს, მაგრამ, ერთი კი მჯერა:

ამ ტიპის ტექსტები Summa iniuria-ა დიდი ქართული ლირიკისთვის.

ასეთი ტექსტები „სხვა“ მიზნებს ისახავენ.

და მათი შემხედვარე (sic) რწმუნდები, რომ გენიო-

სის შეძახილი – „რად უწოდებენ საქართველოს მგოსანთა მხარეს“ – უკვე გადასახედა.

და „ირმების გადასახედი“?

ფრთები, ფრთები... აღარ გვინდა!

ჩვენ უნდა ვსდიოთ ახლა სხვა ვარსკვლავს.

ვარსკვლავს, როგორც ტოპოგრაფიულ ნიშანს;

და მის თანამდევ დიაკრიტიკულ „თანავარსკვლავედს“...

არადა, იური ლოტმანი (როგორც ლენინი) გვა-სწავლის, რომ ერთი რომელიღაც ფონოლოგიურად ტრანსკრიბირებული ჩანანერი შესაძლოა აბსოლუტურად მოუნესრიგებელი იყოს რუსული ენისათვის და პირიქით, მისაღები – ინგლისური ენისათვის.

ისევე როგორც კვადრატი, როგორც იდეალურად მონესრიგებული ფიგურა გეომეტრიაზე ორიენტირებული ფერწერული სკოლებისათვის „სწორი“ იყოს, აგეომეტრიაზე აგებული სკოლებისთვის (მაგ. ბაროკოსთვის) კი, „არასწორი“.

ასე რომ, დიაკრიტიკული ნიშნებით კონსტიტუირებული ტექსტიც რაღაცნაირად უნდა პასუხობდეს ანდა ექვემდებარებოდეს ესთეტიკური (გნებავთ, მეტაესთეტიკური) დიმენსიების ანალიტიკას, მაგალითად Mc Whinnie-ს მოდელის მსგავსად ანდა „მსგავსად და ხატად“ Ekman-Künnapas-ის ესთეტიკური შეფასების შკალირებისა... თუნდაც Osgood-Suci-Tannen baum-ის სემანტიკური დიფერენციაციის მეთოდისა...

უი, მაქს ბენზე დამავინყდა!

ბევრს ხომ არ მოვითხოვ?

ალბათ!

მაგრამ, ახლა მეც ხომ ვერთობი?!

სჯობს ისევ „5 ლექსს“ ჩავხედო და თვალს წყალი დავაღვივინო.

აი, მეხუთე ტექსტი ავიღო მინდა...

„ხელში აგიღებ, გაკოცებ, ისევ ჩაგკოცნი, ჩაგცქერი, ნიგნი კი არა ჟრჟოლა ხარ“...

ხომ გახსოვთ?

არადა, როგორ გინდა მათემატურად ჩაკოცნო ტექსტი, სათაურით:

„SSSSS SSxvSSSS“

მე კი არა, აკადემიკოსი კოლმოგოროვი ვერ იზამდა ამას!

სამნაწილიანი ლექსია; უზუსტესი კომ-პოზიციური გრაფიკით და ცეზურების უხიჯო ტოპოლოგიით. ლირიკული ნარატივის ფიქციონალიზმით და ანესთე(ტი)ზირებული უსულგულობით...

„ლექსთა შეჯიბრებაზე“ კი არა, ასო-ნიშანთა სტატისტიკურ შეჯიბრებაზე გვინევს ჩვენი „მგოსანი“...

ასო და სული კვლავაც კონფრონტაციულ რეჟიმში გან-იხილებიან;

და ეს კონფრონტაცია „ჩინებულად“ იკითხება ბოლო ტაეპში:

\$y\$, v\$\$\$ x\$\$\$, \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$ \$xv\$ \$x\$u\$\$\$,
\$xv\$ \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$.

ესაა ლექსის, როგორც ასეთის „წერის ნულოვანი დონე“.

ეს „ლექსიც“ კაი ხანს იწერებოდა...

იწერებოდა... იწერებოდა... იწერებოდა...

და მოდიოდა... და მოდიოდა... და მოდიოდა...

„ვითარცა მტკვარი“.

25.09.2012-ში დაიწყო მასზედ მუშაობა პოეტმა თბილისში და 06.10.2012-ში დააგვირგვინა.

მთელი ეს „ციფრული პოეზია“ კიდეც ერთხელ მიგვანიშნებს, რომ ყოველი ასეთი ტექსტი მათემატებით რომ გვესაღბუნება, „ავტორის“ პოეტურ-ექსისტენციურ ინტუიციას კი არა, ლექსის „მათემატიკურ ესენციას“ უნდა ავლენდეს;

Да, мой голубчик, _ ухо вянет.

Такую, право, порешь чуть!

И в глазах крошечных проглянет

Математическая сушь.

ეს ვინლაა?

Андрей Белый.

„5 ლექსი“ კი, თეთრი კი არა, „შავი ლექსები“...

„ხუთი შავი ლექსი“.

ანდა, შავ-თეთრი...

ასეა თუ ისე, დათო ბარბაქაძემ ჩვენს თვალწინ მოახდინა ერთგვარი პოეტოლოგიური სტრიპტიზი – გაიმიშვლა საკუთარი არტისტული ტანი;

და ლექსის, როგორც არტეფაქტის სემიოტიკური ტანიც გააშიშვლა.

„პოეტი“ გულდასმით აკონტროლებს კვაზილექსის მთელ (პერი)მეტრს, ასო-ნიშანთა მავთულხლართებით შემოღობავს მის მიერვე ოკუპირებულ ტერიტორიას; არ უმჟღავნებს ქვეყნად არვის, თუ რა არის მის სიღრმეში საიდუმლოდ შენახული.

ამ საიდუმლო (და)მწერლობაში ასოს ინსტანცია ისახება.

არა მხოლოდ კრიპტოგრამული, არამედ პოსტ-ჰაიდევერიანულ-ფსიქონალიტიკური ინსტანცია.

და სწორედ ეს ასოები და მათი სუქცესიური რიტმი წარმოშობს „მოსალოდნელი ნიგნის“ ილუზიას.

ქართული „ნიგნიც“ ხომ „სიგნუსიდან“ მოდის?!

ასოდან; ასო-ნიშნიდან...

ყოველ შემთხვევაში, კორნელი კეკელიძის ვერსიით ასეა!

შინაურუდაე მოყოლილი

ვინ: ანა კორძაია-სამადაშვილი
რა: „ვინ მოკლა ჩაიკა“
ვისგან: ეკა ქევანიშვილი
რაზე: ჩემ ბედნიერ ჩაიკაზე

„ვინ მოკლა ჩაიკა“ ანა კორძაია-სამადაშვილის ერთ-ერთი ბოლო წიგნია, რომელიც „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობამ“ გამოსცა, გურამ წინახაშვილმა კი ფოტოსერიით გააფორმა.

თუ წიგნის მოკლე ანოტაციას ჩავხედავთ, იქ წავიკითხავთ, რომ „ეს არის წიგნი ბედნიერ ქალზე, რომელიც მოკლეს“ (მოკლეს თბილისური ზაფხულის ერთ-ერთ ცხელ დღეს, თავისსავე ბინაში). ბედნიერი როგორღა იყო, თქვენ შეიძლება თქვათ, როგორ და... თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ბედნიერებისთვის დიდხანს და ღრმა სიბერემდე ცხოვრებაა საჭირო, ძალიანაც ცდება. მას ამ ბედნიერებისთვის არც ძაან ბევრი ფული სჭირდებოდა და არც სტაბილურად ოჯახში ფულის შემომტანი კაცი. სხვა იყო მისი ბედნიერება, მე ეხლა მაგის ახსნას არ დავიწყებ – აბა, წიგნი რილასთვისაა.

მაგრამ იმის თქმა კი მიწადა, რომ ეს „ჩახლართული ამბავი“ (ანოტაციაში წერია ასე), მე თუ ვკითხავთ, სულ სხვა რამეზეა – ერთი უცნაური სამეგობროს და მათთან შემთხვევით თუ არაშემთხვევით დაკავშირებული ადამიანების ბედზე.

ჩაიკა კი, სახელად ელო, ელისაბედი, ამ ერთი თბილისური სამეგობროს მთავარი რგოლი იყო, მე ვიტყვდი, ერთი გადარეული სამეგობროს დამაკავშირებელი რგოლი, და ისეთივე უცნაური სიკვდილით მოკვდა – რკინის ძველი უთოთი – როგორი უცნაური ცხოვრებაც ჰქონდა.

მოკლედ, ამბავი ისაა, რომ ქალს მოკლულს იპოვიან, იპოვიან მის არაორდინალურ ანდერძსაც (ამ ანდერძმა წამაკითხა მთელი წიგნი, მე მგონი), რომელშიც ჩვენი ჩაიკა ძმას არამზადად მოიხსენიებს და მხოლოდ სადღაც წიგოზაში მდებარე აგარაკის სახლს უტოვებს სიტყვებით: არამი იყოს შენზე, მათხოვარო, სახლს კი თავის მეგობარს ჩუქნის, სანდროს, რომელთან ერთადაც ცხოვრობდა და მოგზაურობდა და ვინც ის „გააბედნიერა“. სანდრო გეი იყო – ოქროს ხელებიანი. ოქროსი რალატო? ეხლა ყველაფერს ხომ არ მოგიყვებით. წიგნში ჩაიხედეთ.

თავიდან, წიგნის კითხვისას და მერეც, როცა დავამთავრე, როგორც დეტექტიური ჟანრის რომანს შეეფერება, დიდხანს ვფიქრობდი, ნეტა მართლა ვინ მოკლა ჩაიკა-მეთქი. სანამ ვინმე წიგნის ჭიას ჰკითხავ, ტვინს ძალა დაატანე-თქო, საკუთარ თავს ვეუბნებოდი .

არ ვიცი, რომელი უფრო იყო, ის, რომ ჩემი ვერსია ჩაიკას მკვლელის შესახებ ძალიან მიამიტური მომეჩვენა, თუ ის, რომ ამ ვერსიის სისწორეში უბრალოდ დარწმუნებული არ ვიყავი... მოკლედ, წიგნის წაკითხვიდან რამდენიმე დღეში მოულოდნელად გიჟივით ავხარხარდი. იმიტომ, რომ მივხვდი, არანაირი მნიშვნელობა არ ჰქონდა, ვინ მოკლა ჩაიკა, მკვლელის გვარ-სახელს და წარმომავლობას, იმიტომ რომ მე ამ წიგნმა, თბილისური ზაფხულის პაპანაქებაში განვითარებულმა ამბავმა, სულ სხვა სევდა და სიხარული დამიტოვა, ვიდრე დეტექტიური რომანისათვის დამახასიათებელი თავსატეხია.

თუმცა, რადგან ამით დავიწყე, მაინც აქვე ვიტყვი, რომ მაგრად კი გაუჩალიჩა ჩაიკამ იმ თავის მკვლელს! ეგ ამბავი წიგნში უნდა წაიკითხოთ, მანდ ერთი ახირებული კაცია, რომელსაც ელო სამი წლის განმავლობაში

ლამაზ ბაბი ესაკიაზე ამბებს უგროვებდა. მან ეს ქალი პარიზამდე ჩაიყვანა, იქ რაღაც საოცრებები აკეთებინა, ლამის დააჯერა ეს თავისი დამქირავებელი, რომ მასალები ამ ლეგენდარულ ბაბი ესაკიაზე მსოფლიო არქივიდან გამოჰქონდა, ბაბის სახელი ვითომ მენ რეის დაუკავშირა და სოლარიზაციის ეფექტის აღმოჩენაც ლამის ბაბის დამსახურებას მიაწერა. მოკლედ, ერთი კარგი რომანის მასალა კი დააგროვეს ამ გამონაგონი ისტორიებით. ვითომ იკვლევდნენ, სინამდვილეში კი იმ კაცის ფულებით ის და სანდრო დადიოდნენ, დამოგზაურობდნენ, მაგრამ ეს ყველაფერი გრძელდებოდა იქამდე, სანამ ერთ დღეს კაცმა არ გადაამოწმა. ინტერნეტი! მართლა რას არ გადაამოწმებ, ხოდა გაუქანა და ჩასცხო ეს ანტიკვარული უთო. ეე, დებილი იყო, ამისთვის ადამიანი უნდა მოეკლა? დამჯდარიყო, მზა იდეა ჰქონდა, რომანი დაენერა, გაეცინა. „იუმორი არ ეყო“ – ანა ასე წერს.

ფუ. ხოდა მიიღო კიდეც სამაგიერო, შურისძიება ელოს, ჩვენი ჩაიკას მეგობრებისგან.

რომელიღაცა მაინც მიასიკვდილებდა, ასე მგონია,

აკი წიგნში ყველა თავისთვის გაიძახის, მოვკლავ, მოვკლავ მაგასო – ელოს მეგობრებზე ვამბობ, ჩუმიად რომ ტირიან, ნივილ-კივილის გარეშე, მაგდა, ყანჩა, სანდრო, მანო, კარალევა... ხოდა ვინ იღებს თავის თავზე მაგ ამბავს, ეგ თავად ნაიკითხეთ.

ხო, მაგ წიგნში გამოძიებულ ვატოზე ძან ვიხალისე, იცით რა ტიპია, ნეტა რა უნდოდა მაგ პროფესიაში – დროდადრო ძან რომ გაუბედურდება ხოლმე, როცა ვერაფერს ხვდება საქმისას, მოანვება და იტყვის „ნავთრეულიყავი თურქეთში“. „ვატოს ადამიანის უფლებები არ აღელვებდა“, ისედაც ტიპური ჰომოფობია და გამოძიებელი როგორ გახდა კიდეც, ეგეც ერთი ქართული ისტორიაა, ძალიან ქართული.

ჩემს ფეხებს გამოიძიებს ეგ ელოს სიკვდილის ამბავს.

P.S. ბედზე რომ ვამბობდი, ადამიანების, განა ტყუილად: ყველამ ივიშვიშა და თავისი გზით წავიდა... ელოს და იმ „უხსენებელი“ კაცის გარდა, აქაც, ამ წიგნშიც, როგორც ცხოვრებაში ხდება ხოლმე, ყველამ თავს უშველა.

ანა კორძაია-სამადაშვილი

ვინ მოკლა ჩაიკა

ახალი თხზულები

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
March 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
April 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
May 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
June 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
July 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
August 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28
September 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
October 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

მერი რუსიძე

ამერიკელი პოეტი და ესეისტი მერი რუსიძე დაიბადა 1952 წელს. ის არის თერთმეტი პოეტური კრებულის ავტორი. მისმა კრებულებმა მრავალი ლიტერატურული პრემია და ჯილდო დაიმსახურა. რუსიძის შემოქმედება ამერიკის შეერთებულ შტატებში დიდი პოპულარობით სარგებლობს. მისი ნაწარმოებები სხვადასხვა ლიტერატურულ ჟურნალებში იბეჭდება და შესულია ამერიკული თანამედროვე პოეზიის ანთოლოგიებში. 2011 წელს მერი რუსიძის პოეტური კრებული უილიამ კარლოს უილიამსის ლიტერატურული პრემიით დაჯილდოვდა.

რატომ არ გამოიშინა კარგი კოცნა

იმიტომ, რომ პირს მეტისმეტად ფართოდ ვაღებ და ვცდილობ, ჩვენს უკან ფარდები და ყველაფერი, რაც ფანჯრის მიღმაა, გადავყლაპო, გარდა პატარა შავი ძაღლისა, რომელსაც არ ვუყვარვარ, და ამიტომ ბოლო წამს პირს ვხურავ.

იმიტომ, რომ ჩიპრიანო დე რორე არ ფიქრობდა, როცა თავის საერო და სასულიერო მოტეტებს წერდა, ასე რომ არ ყოფილიყო, მხოლოდ ერთი ტიპის მოტეტი იარსებებდა, და ეს საშინლად მოქმედებს ჩემს ტუჩებზე.

რადგან ბოლო წამს ვხედავ ლიმონს საფლავის ქვაზე და ეს ისაა, ზუსტად ის, რაც თითქოს წარმოუდგენელია, და მის სრულყოფილებაში კოცნა უკვე თავისთავად იგულისხმება.

იმიტომ, რომ სილამაზის შესახებ ყველაფერი ბორინ ვან ლუნის ამინდის გზამკვლევიდან გავიგე, ასე რომ, დაბურთული ღრუბლებისა და ანტიციკლონების ბუნება და კიდევ ბევრი სხვა რამ თავში მერევა და ერთბაშად გამიელვებს ხოლმე, ნეტავ, როგორ ახერხებენ კარგად კოცნას, თანაც იმ მომენტში, რომელსაც მთლიანად ვფლობ, – ანუ როცა ვიცი, რომ კაცს შეუძლია ჩემს გარემოც იყოს გაურკვეველობაში, ეჭვებსა და მისტერიებში, და საშინლად მეშინია, რომ ის მიმატოვებს ზუსტად იმ დროს, როცა ჩემი კოცნა ჯერ კიდევ იმაზე იფიქრებს, როგორ მოიტყეს.

რადგან მგონია, რომ ეცდები წაიკითხო, რა მანერია ენაზე, და ამიტომ, განყვევტინებ და გეკითხები: ნითელი კაბა? ნითელი წინდები? და მკვდარი მამალი? მკვდარი რა?

იმ ქალის გამო, ვინც ჩემშია და იცის, საიდან მოხვდა ნითელი კაბა და ნითელი წინდები ჩემს პირში,

მაგრამ მაინც ამ მოსაბეზრებელ შეკითხვებს სვამს და თავის სრულ უჭკუობას ამტკიცებს.

რადგან ზუსტად მაშინ, როცა ჩვენი კბილები მზადაა დაიმალონ, ვხდები სამშობლოს გამყიდველი და ვივინყებ არჩევნების შედეგებს, ასევე, სამრეწველო საიდუმლოებებს, რომლებიც უკავშირდება შალისგან მოქსოვილ ნაყინის კონუსებს, რომელიც მთლიანად შეცვლის ნაყინის სამყაროს მომავალს.

ნეტავ, მსოფლიოში ყველაზე მაგარ მკოცნელს მაინც თუ უკოცნია ვინმესთვის ისე, რომ ყურადღება არ მიუქცევია უამრავი წინააღმდეგობისთვის –

რადგან ყოველი კოცნის დროს თითქოს ჰაერში თოჯინის თვალებს ისვრი და თანაც ცდილობ, მათ შენი თვალელებიც გააყოლო –

თუმცა, შეიძლება ასეც იყოს, ო, დღეგრძელი იყოს კოცნა, და არა ვულკანების ლებვა

მაშინაც კი, თუ ჩემი კოცნა თმისგან დამზადებულ საღებავის ფუნჯს ჰგავს, მაშინაც კი, თუ ის კონოპოლისია, ცოცხის მსგავსი ქერცლიანი მცენარე, მუხის პარაზიტი. მაშინაც კი, თუ მეზღვაური ზღვაში, ჩემში შემოვიდა რომ ნახოს, რაა ჩემში სანახავი და ერთადერთი, რისი ნახვაც ჩემში შეიძლება, ჩემში არსებული ღრმა, ბნელი ზღვის ფსკერია.

თუმცა ვიცი, არაფერი ყრია ნივილ-კივილით ღამეში გაქცევაში, იმ ღამეში, რომელსაც პირი ჰქვია, პირი, რომელიც ჰგავს ხავერდის კინოთეატრს პლანეტებით მოხატული ჭერით, სადაც შენ შეგიძლია მიპოვო მე, შენი მეორე ნახევარი, რომელიღაც ღამაზე უსიამოვნებებში გახვეული, მოკასინის №3 გვირისტში, გვირისტში, რომლის გახსნაც საჭიროა ჩემს გასათავისუფლებად.

მშობიარე ქალები

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას რადგან მათთან არავინაა რომ გვერდით მიუწვენენ

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას შუადღისას სამრეცხაოში თავანთ წინდებს ანადგურებენ

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას: ჰანს ბრინკერი ანუ ვერცხლის ციგურები

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას როგორც ვარსკვლავებით განათებული მარგალიტის პირველი ასხმა სადაფის მთვარე

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას გზავნიან საფოსტო მარკას

რომელზეც ახალშობილი
ჩხავის: „მომაქვს სიახლე“

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას
იმეორებენ ფეხსაცმლის ბრენდებს

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას
ღვრიან გაუმართლებელ ცრემლებს,
ისეთებს რომლებიც მუდამ ლოყებზე ჩამოსდით
და არასოდეს ჩასდით პირში,
ისეთ ცრემლებს რომელსაც ვერ ჩაყლაპავ

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას
მღერიან ღმერთო დაიფარე ჩემი სატრფო
და შემდეგ ასლოკინებენ

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას
ემორჩილებიან ფიზიკის კანონებს
ქალები რომლებიც სიზმრებს ბოლოში აკულულებენ
ქალები ფლამინგოს მონასტერში

ქალები რომლებიც მარტო წვანან შუალამისას
და მოჰყავთ წვიმა და ბუზები, დასასრული,
დაკარგული დრო, ხედავენ ჩიტს,
რომელიც აეროპორტში ნახეს გაბმული და შადრევანმა გადაარჩინა

და კიდევ, ოდესმე სცაადე,
ღირს.

თოვლი

ყოველთვის, როცა იწყება თოვა, სექსი მინდება,
არ აქვს მნიშვნელობა ოდნავ და არასერიოზულად თოვს,
თუ ინტენსიურად და ძალიან სერიოზულად ათოვს ღამეს.
ამ დროს მინდა შევაჩერო სიცოცხლის ყველა მანიფესტაცია,
რამიც კი ჩართული ვარ და მინდა მხოლოდ სექსი. სექსი იმ ადამიანთან,
ვინც თოვლის მოახლოებას გრძნობს და ეს იმდენად მნიშვნელოვანია
მისთვის, რომ შეიძლება ოფისი ან საქმიანი შეხვედრა დატოვოს,
ან მძიმე ფიზიკური ვარჯიში შეწყვიტოს, ან სულაც სხვასთან
სექსს დაანებოს თავი და თოვლში გამოვიდეს ჩემთან,
ანუ მასთან, ვინც უკვე თოვლშია და დათოვლილ ტვინში
სექსს იწყებს. სექსი მინდა მასთან, ვისთვისაც თოვლი,
ზუსტად ისე, როგორც ჩემთვის, ნიშანია, სიხარულის ულტიმატუმში,
თუმცა ულტიმატუმი არც სიხარულია და არც მწუხარება.
როცა თოვას დააპირებს, მინდა ვიყო საკლასო ოთახში,
– რადგან მასწავლებელი ვარ – დავხურო წიგნი, წამოვდგე და ვთქვა:
„თოვა იწყება, სექსის დრო მაქვს, უნდა წავიდე, კარგად იყავით“
და გავიდე ოთახიდან, დავქოქო მანქანა, სწორედ მაშინ,
როცა პირველ ფანტელს გადმოყრის და ვიცოდე,
რომ ისიც თავის მანქანას ქოქავს და
ხედავს, როგორ ეცემა ფიფქები მანქანის მინაზე, ან,

თუ ის სახლშია, უყურებს თოვლს და გრძნობს, რომ მივალ, დათოვლილი, ასე, ათ-ოც, ან ოცდაათ წუთში, და თუ თოვა შეწყდა, ჩვენ, როგორც ადამიანებს შეეფერებათ, სწორ გადანყვებილებას მივიღებთ, მაგრამ არა მაშინ, როცა თოვს და თოვლი მთლიანად გვიმორჩილებს. თოვლში ყველა ჩიტი ერთბაშად ქრება. სულ მაინტერესებს, სად მიდიან ჩიტები თოვლში. ამ დროს ისინი სადღაც ბუჩქებში შეყუყულები წარმომიდგენია, ან ხეების შიგნით, ან ტყის სიღრმეში, ტოტებზე, ყველგან, სადაც თოვლი ვერ აღწევს. ჩიტები გრძნობენ თავანთ უმწეობას და პანანინა, თანდაყოლილი ვაჟკაცობით უძლებენ თოვას. ვიდრე გადაითოვებს, გასათბობად ბუმბულიან თავებს კისერში რგავენ, ფრთები, ჩიტების განმასხვავებელი ნიშანი, სრულიად უსარგებლოა თოვლში. მაშინ, როცა მე სექსი მაქვს, და გარეთ ბარდნის, მინდა ვფიქრობდე ჩიტებზე და მინდა, ჩემი საყვარელიც ჩემსავით ჩიტებზე ფიქრობდეს, რადგან, როცა გარეთ თოვს და ჩვენ კი სექსი გვაქვს საბანზე, ან საბნის ქვეშ, ძალიან ვემსგავსებით ჩიტებს, რომლებიც მიუხედავად იმისა, რომ ირგვლივ თოვლის გარდა ვერაფერს ხედავენ, სრულ უძრაობასა და სიჩუმეში მაინც ინარჩუნებენ ფერს მკერდზე, ღრმად სუნთქავენ, მათი გული ფეთქავს. დიდი სიამოვნებაა თოვის დროს ჩიტებზე ფიქრი, მაგრამ უფრო დიდი სიამოვნებაა, როცა ვუყურებ, როგორ ათოვს სასაფლაოს, საფლავეებს, საფლავის ქვებს და ძველ, საგვარეულო აკლდამებს. მიყვარს, როცა ვხედავ, ნელ-ნელა თეთრად როგორ იპენტება საფლავეები, ამ დროს თოვლის სიცივეს სრულიად შევიგრძნობ. თოვლი ქვაზე ცივიც კია, მინა კი – ყველაფერზე ცივი, მინაში მიცვალებულების ძვლებია. თუმცა, არ სცივათ მკვდრებს, თოვს თუ არა, მათთვის მნიშვნელობა არ აქვს, არავითარი, სრულიად არავითარი მნიშვნელობა, მაგრამ ჩვენთვის საოცარია თოვლი სასაფლაოზე. მაშინ, როცა ვუყურებთ როგორ ეფლობა თოვლში სასაფლაო და ვხედავთ თოვლს საფლავეებზე, რომლებიც ფარავენ ძვლებს, თითქოს განსაკუთრებით გამჭოლია ყინვა და ამავედროულად, სულ სხვანაირია სიმშვიდე, რომელიც თანდათან გვეუფლება. რაც არ უნდა ძლიერად თოვდეს, თოვლი მაინც არ კარგავს სინაზეს, თითქოს ფაქიზად ეფინებაო ფიფქები მძინარეთ, რადგან მკვდრები არიან მშვიდად, არასოდეს ღელავენ, სძინავთ, როცა თოვს და მაშინაც, როცა გადაიღებს, და თუმცა მე თოვის დროს გამალებულ სექსში ვიქნები, მინდა მახსოვდეს მდუმარე, ცივი, სათუთი მძინარენი, რომლებსაც ბუმბულში შეფუთული ჩიტებისგან განსხვავებით, არ ძალუძთ საკუთარ თავზე ზრუნვა, და არიან ის, ვინც არიან, და ნაწილობრივ, თოვლის ნაწილიც, თოვლის, რომელიც ისეთი მონდომებით ეცემა ციდან, რომ თითქოს ყველა სხვა ემოცია ქრება და მთელი სამყარო წვება ლოგინში, ჩემსავით თბილად იფუთნება და საყვარლის მკლავებში იკარგება. ჰო, ასეა, როცა ასე თოვს, მგონია, რომ მთელი სამყარო ჩემთან ერთად მარტოობასა და მდუმარებაში ეფლობა.

ინგლისურიდან თარგმნა დალილა გოგიაძე

ԵՎԵԿԻ / ԿԵՆՏ

June 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

July 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

August 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

September 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

October 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

November 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

December 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

January 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

February 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

March 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

April 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

May 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

დავით ჩიხლაძე

„რა ლამაზია“ და სასაცილო გურჯუაზია

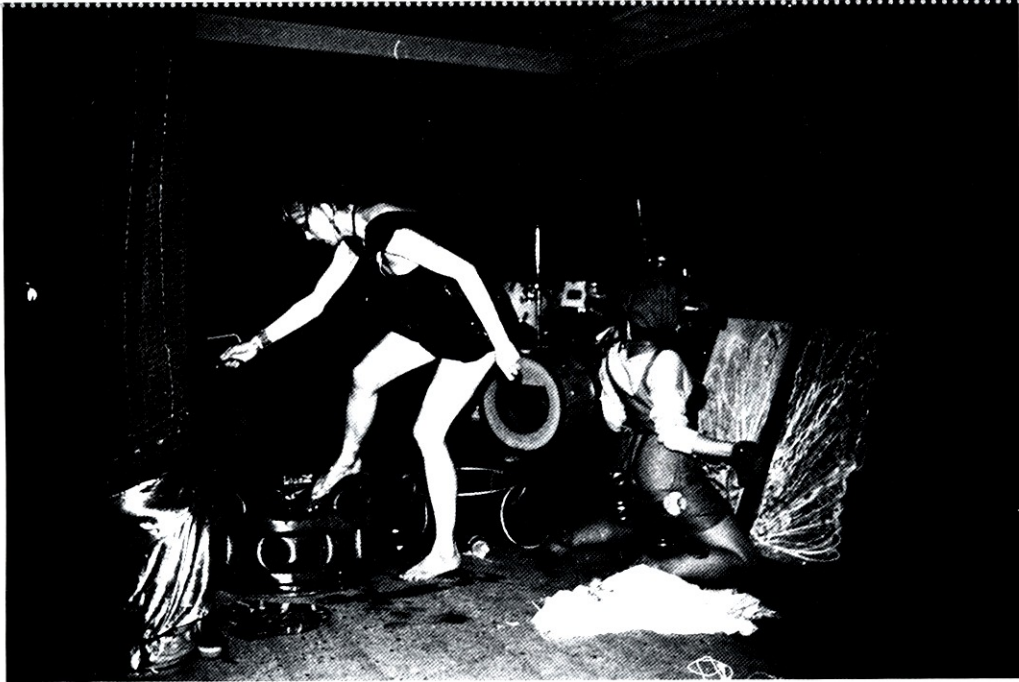
(რას ვერ მიაღწია ექსპერიმენტულმა თეატრმა საქართველოში)

როდესაც ექსპერიმენტულ და ავანგარდისტულ ხელოვნებაზე იწყება საუბარი, ჩვენში ეს თითქმის არასოდეს ეხება მუსიკას ანდა თეატრს – ავანგარდის დისკურსი, უმეტესწილად, ვიზუალურ ხელოვნებასთან არის ხოლმე დაკავშირებული, ხოლო ექსპერიმენტული ხელოვნებისა კი – ლიტერატურასთან. დაინტერესებული მკითხველისთვის ეს საკითხი იმდენად ნათელია, რომ აქ შესახსენებლად მაგალითების მოტანა ნამდვილად აღარაა აუცილებელი და მხოლოდღა ფორმალური მინიშნებისთვის საკმარისი იქნება თუ ლიტერატურაში მე-20 საუკუნის დასაწყისის დადასტურების და სიმბოლისტიკის სახელებს და 80-90-იანი წლების რადიკალურ თუ ზომიერ ექსპერიმენტებს გავიხსენებთ, რაც საბჭოთა კავშირის შექმნისა და დაშლის პერიოდებს ემთხვევა, რაც, თავის მხრივ, შემთხვევითი შეიძლება სულაც არ იყოს. ასეთი დამთხვევა, პირველ რიგში, აბათილებს ერთ მცდარ კლიშეს, რომ ავანგარდისტული ხელოვნება მხოლოდღა ფორმალისტურია და მას ისტორიულ სინამდვილესთან და ცხოვრებასთან კავშირი არ გააჩნია.

ისტორიულ კონტექსტსა და სინამდვილეს კი შეიძლება სწორედ ჩვენი დღევანდელი თეატრისა და მუსიკის კულტურა უფრო აღმოჩნდეს მოწყვეტილი და თუ უფრო კონკრეტულნი ვიქნებით, ეს შენიშვნა მუსიკაზე მეტად თეატრს უფრო ეკუთვნის. ჩვენს თეატრში, დამეთანხმებით, რომ კოტე მარჯანიშვილის მერე მხოლოდ მიხეილ თუმანიშვილის შემთხვევაში თუ არსებობდა მცდელობა, რომ თეატრის ახალი მოდელი და მგრძობელობა ჩამოყალიბებულიყო. ეს მცდელობები უფრო გარეგნულ ფორმებს შეეხებოდა (მაგ. კინოეკრანის გამოყე-

ნება სცენაზე) და ასეთი ზედაპირული, ტექნიკური სიახლეების თეატრალურ ნოვაციებად წარმოჩენის ტენდენცია დღემდე ძალაში რჩება და მთლიანად იკავებს სხვა ნებისმიერი ექსპერიმენტის ადგილს. იგივე ზედაპირული ტენდენციის ნაწილია სხვადასხვა ფესტივალებისა თუ თეატრალური პროექტების პერიოდული წარმოქმნა და გაქრობა, რაც მხოლოდღა საორგანიზაციო ან, უკეთეს შემთხვევაში, სცენოგრაფიისა და ლამაზი დიზაინის კუთხით თუ არის კავშირში დასავლეთის თეატრის თანამედროვე განვითარებასთან და ეს გარეგნული მახასიათებელი მთლიანად იკავებს ნებისმიერი ძიების ადგილს ქართულ თეატრში.

რაც ყოველთვის უცვლელი რჩება, ეს არის აკვირებული ხაზგასმა ფორმის პათეტიკაზე, ნარატივის სენტიმენტალიზმზე და მსახიობის საზოგადოებრივ-პროფესიულ კოკეტობაზე. პათეტიკა და სენტიმენტალიზმი გამოიხატება იმაში, რომ მაყურებელი აქ ვერასოდეს იგრძნობს იმას, რომ იმყოფება თეატრში – ქართული ემოციური ცხოვრების ყველა დეტალი სრული რეალიზმით არის დუბლირებული სცენაზე და შეიძლება ეჭვიც კი გაგიჩნდეთ, რომ ეს სიმულაკრა ან ბრეტისეული გაუცხოების ავანგარდისტული ტრიუკი ხომ არაა და ჩვენს თვალწინ მსახიობების თავს მართლაც ხომ არ ხდება ის ემოციური ქარიშხლები, რასაც, აქამდე გვეგონა რომ მხოლოდღა თამაშობდნენ. ისინი მართლაც ასეთი აწეწილი ნერვებით ხომ არ მოვიდნენ საკუთარი სახლებიდან და სცენაზე ხელსაყრელი ადგილი ხომ არ მოძებნეს პირადი ემოციური ცხოვრების გასაგრძელებლად? კოკეტობა კი გამოიხატება იმაში, რომ არა მარტო საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ანდა ტელეეკრანებზე,

მარგო კორაბლაშვილს პერიფორმანსის თეატრის სპექტაკლი

თვით სცენაზე ყოფნის დროსაც კი ეს ჩვენი მსახიობები არ არიან მხოლოდლა პერსონაჟები და როლების შემსრულებლები, ისინი უფრო საკუთარი პერსონები არიან, იმ პრესტიჟული იარაღების თანხლებით, რაც ჩვენში სიტყვა ინტელიგენციას უკავშირდება. არიან ამ სემანტიკის ყველაზე აფიშირებული წარმომადგენლები და ერთგვარი გურუები, რომლებიც ქვეყნის ბედ-ილბალს ერთი ომახიანი და ნაბახუსევი შეძახილით წყვეტენ (და, სამწუხაროდ, ეს ხშირად მართლაც ასე ხდება). ყოველივე ამან კი შეიძლება გვაფიქრებინოს, რომ სოფისტური პოსტმოდერნისტული ტრიუკები ასე უმანკოდ და დაუფიქრებლადაც შეიძლება განხორციელდეს.

მაგრამ დავუბრუნდეთ ავანგარდს და ექსპერიმენტულ ხელოვნებას. კოტე მარჯანიშვილისა და მისი თანამედროვეების (ვახტანგ გარიკი, სანდრო ახმეტელი) პერიოდს თუ არ ჩავთვლით, ის აქ არ განვითარებულა და არც დანყვებულა. დღევანდელ გახსენებებშიც დაჟინებული ხაზგასმა ისევ დიზაინზეა (პეტრე ოცხელის გარშემო ატეხილ მუდმივად განმეორებად აფიოტაჟს ვგულისხმობ), მაშინ როდესაც არანაირი შეხსენებაც კი არ მოიძებნება, თუ როგორი იყო თვით კოტე მარჯანიშვილის თეატრის ავანგარდის ესთეტიკა.

ამასობაში დასავლეთმა განვითარების ბევრი ისეთი პერიოდი გაიარა, რაც დღეს სრულიად გაუგებარი ხდება ჩვენთვის. ავანგარდი და ექსპერიმენტული ხელოვნება პირველ რიგში მემარცხენე ესთეტიკასთანაა დაკავშირებული, იმიტომ რომ მისი ამოცანა პირველ რიგში, ცხადია, ემსახურება ფორმის და სულიერების ძიებას და არა სამუხეუმო ან სალონური საგნებით ბურჟუაზიულ ტკბობას. ჩვენთან სწორედ ეს უკანასკნელი მიდგომა განვითარდა, რადგან დის-

კურსი, კონტექსტი და პრობლემატიკა აქ უცნობი იყო და ერთადერთი, რაც რჩებოდა და დღესაც რჩება, არის მხოლოდლა ცხოვრებისეულ დინამიკას მონყვეტილი გარეგნული სილამაზის კლიშე. დღეს, ერთადერთ და უკეთეს შემთხვევაში აქ ცდილობენ თარგმნონ დასავლეთის თანამედროვე ავტორები, თანამედროვე თეატრი კი დიდი ხანია აღარ განისაზღვრება დრამატურგიით. მას შემდეგ რაც განვითარდა ანტითეატრის, ჰეფენინგის, პოსტდრამატული და პოსტმოდერნისტული თეატრის ძალზე მდიდარი ესთეტიკა, პლუბურის ხდება ამ ყველაფრის არცოდნისა და ამავე დროს შეგნებული და აგრესიული იგნორირების ფონზე თანამედროვეობასთან კავშირში ხედავდნენ თავს და, მითუმეტეს, ისედაც იშვიათი გრანტებისა და ხელსაყრელი პროექტების მონოპოლისტურ დასაკუთრებაზე გააჩნდნენ პრეტენზია.

თეატრიც და საცეკვაო თეატრის ხელოვნებაც გვერდიგვერდ უნდა ვიგულისხმოთ – ორივე სამუხეუმო კლიშეებშია გაჭედილი. მიუხედავად რამდენიმე მცდელობისა, მოდერნისტული (პოსტმოდერნისტულზე, ცხადია, აღარაფერს ვამბობ) ცეკვის ტექნიკებით და ესთეტიკით დაინტერესება აქ არ მოხდა. საპირისპიროდ, კიდევ უფრო გაძლიერდა ყალბი პრესტიჟულობის გრძნობა

ოდესღაც ბუნებრივად არსებული სხვისი საბალეტო დიდებით. ბალეტის მოდერნიზაციული ცეკვით ჩანაცვლებაზე არაა საუბარი, სხვა ფორმები, უბრალოდ, ვერ იკიდებს ფეხს ამ ე.წ. პრესტიჟული კოკეტობის გამო და ეს ძალიან ჰგავს დიპლომების და უმაღლესი სასწავლებლების ჩვენში არსებულ მანიას (ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით).

ანტონენ არტოს ან ეჟი გროტოვსკის შესახებ აქ დღესაც არაფერია ცნობილი (საბჭოთა კავშირის დროს რუსულად გამოცემულ წიგნს მაინც ნახავდით სადმე და დღეს არც ინგლისური ეკვივალენტის შესაძლებლობაა და რუსულიც აღარაა ხელმისაწვდომი). მაგრამ თუ ადრე ასეთი წიგნები ბაზარზე ჩანდა და თავს გახსენებდათ, საქართველოში ეს მაინც არანაირ გავლენას არ ახდენდა თეატრალურ ინტერესებზე და გარემოზე. 1995 წელს მარგო კორაბლიოვას პერფორმანსის თეატრის ინიციატივით დაფუძნდა თეატრალური გაზეთი „სერაფიმის თეატრი“, რომელიც ლიტერატორთა რესპუბლიკური ცენტრის მხარდაჭერით გამოიცა. სულ სამი ნომერი გამოვიდა, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, უახლესი ქართული თეატრალური გამოცემების მთელი ისტორიის მანძილზე თანამედროვე ექსპერიმენტული თეატრის რეჟისორებისა და თეორეტიკოსების მასალები მკითხველს ასეთი მოცულობით არ შეხვედრია.

მოგვიანებით, 1998 წელს ისევ კორაბლიოვას თეატრის მოწვევით თბილისის სახელმწიფო საბალეტო სკოლას ერთი თვის სახელოსნოს ფორმატით ესტუმრა თანამედროვე ცეკვის ცნობილი ამერიკული კომპანია „კორპერფორმანს კომპანი“, რომელმაც არაერთი სამუშაო და სასცენო ჩვენება სამეფო უბნის თეატრშიც გამართა. ამავე წელს, ისევ კორაბლიოვას თეატრის ინიციატივით თბილისში ჩამოვიდა პერფორმანს არტის ცნობილი იაპონური ჯგუფი „არტ ანაიდენტიფაიდ“ და იაპონური ლეგენდარული ავანგარდისტული ჯგუფის, „გუტაის“ ფუძემდებელი შოზო შიმამოტო. უფრო ადრე აქ იმყოფებოდა მოსკოვური პერფორმანსის თვალსაჩინო ფიგურა ალექსანდრ პეტლიურა საკუთარი „ტანსაცმლის თეატრით“. იმდროინდელ პრესას თუ გადავლებთ თვალს, პროფესიულ ჟურნალზე „თეატრი და ცხოვრება“ აღარაფერს ვამბობ, ექსპერიმენტულ თეატრთან დაკავშირებული ერთადერთი

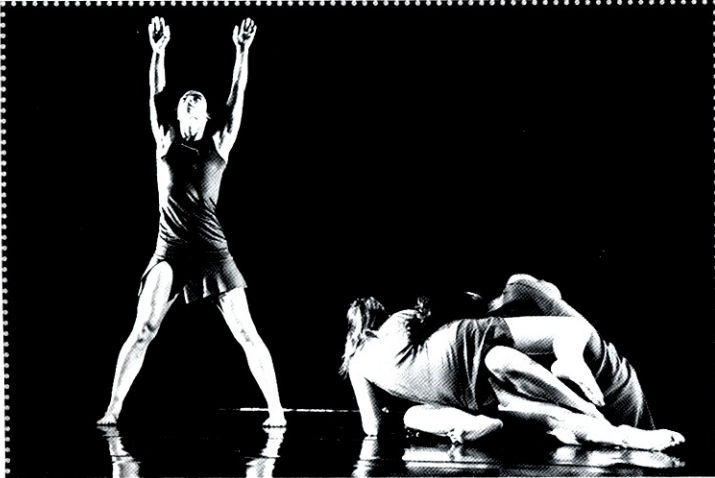
აღნიშვნები სწორედ კორაბლიოვას თეატრის მცდელობებს შეეხება. ეს თეატრი 1994 წელს დაარსდა მთარგმნელობითი ცენტრის სარდაფში ლესელიძის ქუჩაზე და ცოტა ხანში მისი მოდელი „სარდაფის თეატრმა“ გადაიღო, უფრო კი მხოლოდღა ანტრეპრიზას თვალსაზრისით და საკუთარი სახელწოდებითაც დამოუკიდებლობის სწორედ ამ ინტერესზე მიანიშნა. ამაში ცუდი არაფერია, მაგრამ სარდაფში ყოფნა თავისთავად მოდა არ არის, ეს შეიძლება იყოს აუცილებლობა. უმთავრესი კი ისაა, შეგეძლოს დაინახო, თუ რისი გაკეთებაა საჭირო და რაც ჯერ კიდევ თავისუფალია მასობრივი კულტურის კლიშეებისგან.

თეატრის რუბრიკა, რომლითაც ჩვენ ვინყებთ ახალი გვერდების შექმნას ქართულ კულტურის ჟურნალისტიკაში, ყველა იმ მცდელობას მიეძღვნება, რაც კი ჩვენში გაკეთებულა, რაც არა მხოლოდ თეატრს, არამედ ზოგადად ნებისმიერ თეატრალიზებულ ნამუშევარს შეეხება (ხშირად ეს შეიძლება აღმოჩნდეს კონცერტი ანდა ვიზუალური ხელოვნება). წმინდა თეატრალურ ნამუშევრებს თუ შევეხებით, პირველ რიგში, აქ ყველაზე მეტად, ალბათ, თემურ ჩხეიძეს გავიხსენებდით, რომელიც ყველაზე ახლოსაა ექსპერიმენტული ხელოვნების განსაზღვრებასთან იმით, რომ ყოველთვის ამაღლებულ ზღვარზე გადის წმინდა მინიმალისტურ სტრუქტურებსა და მასობრივად გასაგებს შორის. დანარჩენი, რაც კი კარანავალურ განწყობებზეა ქართულ თეატრში აგებული, სინამდვილეში დიდად არ განსხვავდება ვოდევილისა და ქუჩის ცირკის ესთეტიკისგან.

ჩვენი თეატრალური კონტექსტის ვექტორების დასადგენად ასევე უნდა გავიხსენოთ ბოლო დროს მასობრივად თვალშისაცემი „მოდრაობის თეატრი“. სინამდვილეში, ჩვენში ჩამოყალიბებული შეხედულების საპირისპიროდ, ეს ტერმინი ნამდვილად არ არის დაკავშირებული არც შაპიტოსთან და

მარგო კორაბლიოვას პერფორმანსის თეატრის სპექტაკლი

„კორ პერფორმანს კომპანის“ სპექტაკლი

არც, თუნდაც, ქუჩის თეატრთან და ის თანამედროვე პოსტ-მოდერნისტული ცეკვის თეატრის ფანრულ ტერმინს წარმოადგენს. მოძრაობის თეატრი უბრალოდ იმას აღნიშნავს, რომ ასეთ თეატრში დრამატურგიული ტექსტის მაგივრად სხეულისა და თანამედროვე ცეკვის ენა გამოიყენება და არავითარ შემთხვევაში იმას, რომ ეს აკრობატების, ჟონგლიორების ანდა ქუჩის დოლებზე დამკვრელების თეატრია. მსგავსი უზუსტობები იმასთანაა დაკავშირებული, რომ აქ არ ხდება ხელშეწყობა არანაირი რეფლექსიისა და ტერმინების განსაზღვრის (კრიტიკის) თანამედროვე სისტემების, რაც, თავის მხრივ, ხელს უწყობს მკვდარი და მოძალადე სალონური კლიშეების დაუმთავრებელ პათეტიკურ ზემის და კულტურის განვითარებას დროსთან ანტაგონისტურად დაუსრულებლად ექაჩება უკან. ამის მეორე, არანაკლები საშიშროება კი ე.წ. ნოვატორობის მხრიდან არის მოსალოდნელი, როდესაც საქართველოსთვის დამახასიათებელი მანერულობისა და კეკლუცობის მაგალითზე, აქ შეიძლება ისევ მკვდარი სალონური პროდუქციისა და ფორმალური სახელოსნოების ზედაპირული იმპორტირებები მოხდეს ყველასთვის კარგად ნაცნობი თანამედროვე ჩინოვნიკური აქტიურობების წყალობით, რაც კარგად არის შეთავსებული ე.წ. ლამაზ სნობიზმთან, ნაცვლად დღევანდელი საზოგადოებრივი ფორმაციების და მასთან დაკავშირებული პოსტ-მოდერნისტული ესთეტიკის ღირებულებებისა.

არცერთი გამოცემა, არხი და კრიტიკოსი არ შეეხება აქ ისეთ პროდუქციას, რაც უკვე მასობრივი კულტურის მიერ არ არის აღიარებული. ექსპერიმენტულ ხელოვნებაშიც, როგორც ვთქვით, ისევ ბურჟუაზიული ელემენტების უპირატესობის იმედი აქვთ. ამის მიზეზების გარკვევა დღეს შეიძლება ძნელი იყოს, მაგრამ საუბრის განვითარების შემთხვევაში ნამდვილად გამოჩნდება, თუ რატომ არ სურს

საქართველოს არაფერი ისეთი, რაც მშრალ ბურჟუაზიულ კუდაბზიკობას ერთხელ მაინც გასცდება.

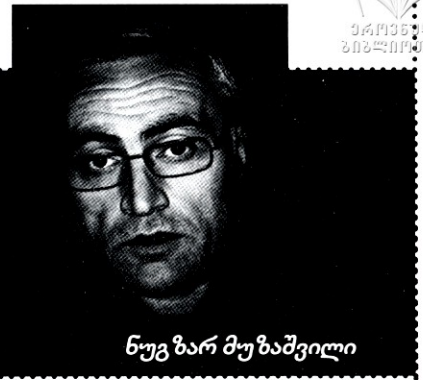
მუსიკის თეატრი ვერ ვიტყვით, რომ აქ ბრწყინავს. თუ სულ ახლახანს დაინყეს ჯონ კეიჯის ან იან ქსენაკისის შესრულება, ეს ახლოსაც ვერ მოდის იმასთან, რომ ჩვენს მეზობელ აზერბაიჯანს უკვე დიდი ხანია ჰყავს კომპოზიტორები, რომლებიც ქმნიან შესანიშნავ ავანგარდისტულ ნაწარმოებებს, გავლილი აქვთ მასტერ-კლასები ახალი მუსიკის ისეთ ცნობილ კომპოზიტორებთან, როგორცაა, ვთქვათ, კარლ-ჰაინც შტოკჰაუზენი, ატარებენ საერთაშორისო ფესტივალებს და თავადაც რეგულარულად მონაწილეობენ ასეთ ფესტივალებში უცხოეთში. ჩვენთან შეიძლება იყოს ახალი მუსიკის ხაზის ელემენტები ანდრია ბალანჩივაძის, სულხან ნასიძის, ვაჟა აზმაიფარაშვილის და სხვ. შემთხვევაში და დღეს მხოლოდ გია ყანჩელის ხაზგასმული აფიშირება არის ისევ ჩვენთვის კარგად ნაცნობი, ლამაზი და სასაცილო ბურჟუაზიის საბედისწერო საცყუარა.

შემდეგ ნომრებში ყოველთვის გავაშუქებთ იმ მოვლენებს, რაც სიახლისა და მნიშვნელოვნების თვალსაზრისით გამოკვეთილი აღმოჩნდება, დავაკვირდებით საზღვარგარეთის მიმდინარეობებსა და ტენდენციებს და, რაც უმთავრესია, არსებობის შემთხვევაში, ყოველთვის მოვახდენთ გამოხმაურებას ყოველგვარ მასობრივად არააფიშირებულ, შეუმჩნეველ, მაგრამ რაღაც ნიშნებით ღირებულ მოვლენებზე ადგილობრივ სცენაზე.

შოზო შიმამოტოს აქცია

პარასკევიდან ორშაბათამდე

ნუგ ზარ მუზაშვილი

1.

ამ ბოლო დროს შინიდან თითქმის აღარ გავდივარ. ნახევარი ცხოვრება გავიდა. ბევრმა რამ გადაიარა. გარკვეულ შინაგან წონასწორობას მივაღწიე. რისი მიგნებაც შემეძლო, თითქოს მივაგენი. რისი გაგებაც შემეძლო, მგონი, გავიგე. სამყაროს ფერებს როგორღაც, თითქოს თავისთავად, დააკლდა სიმკვეთრე, სამაგიეროდ, სიღრმე მოემატა. ირაციონალურ სევდას, ნალველსა და მოუსვენრობას თანდათან დიდი ხნის ნანატრი სიმშვიდე შეერია.

კარგია დილაადრიან ადგომა, ფინჯანი ყავისა და სიგარეტის შემდეგ აივანზე გასვლა, დაულალავ მეეზოვესთან ორიოდ ფრაზით გამოლაპარაკება... ამის შემდეგ საქმე კარგად მიდის. შინაურების გაღვიძებამდე მყუდროებას აღარაფერი მირღვევს. დილა ყველაზე ნაყოფიერი დროა. სტრიქონი სტრიქონს სწრაფად ემატება, საქმე ნინ მიდის და ჩემი ვარაუდით, დიდი ხნის ნინ ჩაფიქრებულ წიგნს ბოლოს და ბოლოს გვიან გაზაფხულზე დავამთავრებ.

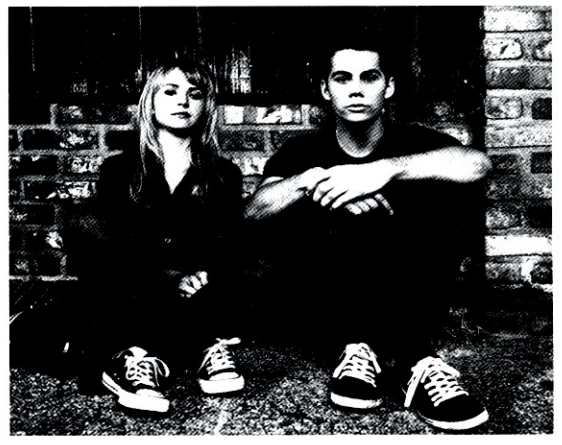
ორი-სამი საათის შემდეგ ტემპი იკლებს. დღის სამი-ოთხ საათზე საბოლოოდ ვჩერდები. ჩემთვის დღის ეს ნაწილი ყოველთვის უხალისო, მძიმე დრო იყო. ახლა მით უმეტეს. მზე გადახრილია და გახუნებული, დაგმანული სარკმლიდან ქალაქის ბორჯვის ყრუ ხმა აღწევს – თბილისი მომაკვდავივით ხრიალებს. ლიმონივით ვარ გამოწურული. ხვალ დილამდე დარჩენილი დრო ყველაზე გრძელია. გარეთ მარტი დგას, მაგრამ თბილისში ჯერ ისევ ზამთარია, ცივა. ქალაქში გასვლის და პარტნიორად ვინმე ჩემსავით დაღლილი კაცის ძიების ხალისი აღარ მაქვს. ასეთ დროს ინტერნეტი ნამდვილი შვებაა, ოღონდ სოციალურ ქსელში ვირტუალურ იმიჯზე ჩალიჩის გამო არა. შვებაა, თუ კინო გიყვარს. აქ ყველაფერია, ჰოლივუდიც და Frenchmovie-ც, ჯეიმს აივორიც, რომერიც და სპილბერგის ინდიანაც, ძველიც და ახალიც, სერიოზულიც და გასართობიც, ღრმაც და ზედაპირულიც... დღის ოთხი საათის შემდეგ მაინცდამაინც ღრმას არც ვეძებ. ღრმა და კარგი ყველაფერი ცოტაა, მათ შორის კინოც.

არც მინდა.

ასეთ დროს ტერენს მალიკი ან ლარს ფონ ტრიერი მეტისმეტია. სავსებით საკმარისია რაიმე ჰოლივუდური სიმსუბუქე, ოღონდ ცოტა მაინც გემოვნებიანი, ცოტა მაინც უანრის კანონების პატივისცემით გადაღებული რაიმე ორდინარული ფილმი. უბრალოდ, ხვალ დილამდე დარჩენილი დრო რომ გავიყვანო, მეტი არაფერი.

აი, თუნდაც ეს – მცირებიუჯეტის ფილმი, სულ რაღაც ათმილიონიანი. არავითარი ვარსკვლავები, არავითარი სპეცეფექტები, არავითარი აჟიოტაჟი, არავითარი პრეტენზიები. რეჟისორი და სცენარის ავტორია ჯონ კეზდანი (Jon Kasdan). ვინ არის, არ ვიცი. გვარი ნაცნობია, მაგრამ ის ლოურენს კეზდანია (მერე გავიგე, მამა-შვილი ყოფილან). არც ფილმის სახელწოდება („The first time“) მეუბნება რაიმე განსაკუთრებულს და არც მისი აბდაუბდა რეზიუმე. მოკლედ, ყველაფერი იმაზე მეტყველებს, რომ საქმე მაქვს მოზარდების ცხოვრებისადმი მიძღვნილ ჩვეულებრივ მასკულტურულ სიმარტივესთან.

ჰოლივუდში უყვართ ვარიაციები თინეიჯერების პირველ სექსუალურ გამოცდილებაზე, რაზეც ამგვარი პროდუქციის სიუჟეტს მეტყველებს. ეტყობა, ცუდად არ იყიდება. მოზარდების ცხოვრებაში პრობლემებს ძებნა არ სჭირდება, თავად მოზარდია ერთი დიდი პრობლემა. მაგრამ ამგვარი ფილმების უდიდესი უმეტესობის ყურება, უბრალოდ, ჩემს ძალებს აღემატება. იშვიათად ისეთიც შეგხვდება, ესთეტიკურ კომპარს რომ არ განგაცდევინებს და რამდენიმე წუთით მაინც რომ დაგამახსოვრებს თავს. ამჯერად ეს კარგი ვარიანტია. ამ იმედით შევჩერდი ამ ფილმზე, მაგრამ შევცდი.

ჩვეულებრივ, ერთი გრამი ოქრო რომ მიიღო, რამდენიმე ტონა ქვა და ღორღი უნდა გადაქექო. ჰოლივუდის პროდუქციაც ასეა – კარგი ფილმი აქაც ისეა ხოლმე ჩამარხული ტონობით მასკულურულ უმსგავსეობაში, როგორც ოქრო უსარგებლო გრუნტში. მაგრამ ამჯერად, ისე, რომ არ მიძებნია, ოქრო თვითონ მოვიდა ჩემთან. ზოგჯერ ასეც ხდება.

ჩემდა გასაკვირად „The first time“ პატარა, უპრეტენზიო, მაგრამ ვერლენის ლექსით გულშიჩამწვდომი ქმნილება აღმოჩნდა. ეს ფილმიც მოზარდების პირველ სიყვარულზე მოგვითხრობს, მაგრამ მოგვითხრობს ძველებურად. ხელოვნებაში ახალი არც არაფერია. ვითომ ახალი რაც იყო, მოდერნისტებმა უცებ ამოწურეს. ასე რომ, ფილმის ავტორის ძველმა, დახვეწილმა ენამ ოდესღაც, დიდი ხნის წინ, შექსპირის ან სტენდალის საუკეთესო სტრიქონების კითხვისას გაჩენილ განცდებში დამაბრუნა და ჩემი ძველი ნაცნობი დემონი გამოაღვიძა.

ამას არ ველოდი, არც ვეძებდი, არც მინდოდა... მე და ჩემი დემონი ერთმანეთს კარგად ვიცნობთ – გენეალოგიით, ზნით, ხასიათით, ყველაფრით. ოდნავადაც არ შეცვლილა. მე მეგონა, მე შევიცვალე-მეთქი, მაგრამ თურმე არც მე შევცვლილვარ. აჰა, გამოვლივია, წამოვიდა, ნისლივით შემომეხვია, ძვალსა და რბილში შეაღწია და დადგა. რეპერტუარი ძველისძველი აქვს: ყოფის ქაოტურობის, მისი დისპარმონიულობის ღრმა, დეპრესიული განცდა და იდეალური სამყაროს მწვავე, მწვავე წყურვილი.

ტყუილად მეგონა, ამგვარმა განცდებმა კარგა ხნის წინ გადაიქუბა-მეთქი.

ახლა რაღა ეშველება ამ საქმეს?

გამოცდილებით ვიცი, ასეთ დროს ყოველდღიური ცხოვრებისა და რაიმე საქმის გასაკეთებლად აუცილებელი შინაგანი სიხისტის დასაბრუნებლად ნებისმიერი რაციონალური არგუმენტი უძლურია. არსებობს მხოლოდ ერთი გზა: ყველაფერი გვერდზე უნდა გადავდო და ჩემი განცდის გამოხატვა ვცადო. ეს მეთოდი თავის დროზე ძალიან მშველოდა. ისეთი ახირებული საქმიანობაც, როგორც საკუთარი განცდების მაინცდამაინც ფურცელზე გადატანა, სწორედ ამან დამანყებინა.

2.

„The first time“-ში მოთხრობილი ამბავი პარასკევს საღამოს იწყება და ორშაბათს დილით მთავრდება. მსგავსი თემატიკის სხვა ფილმებისგან განსხვავებით აქ ამბავი თხრობითი ხელოვნების კლასიკური კანონების გათვალის-

წინებითაა მოთხრობილი. არავითარი ნატურალიზმი თინეიჯერული უხამსობების გადმოცემაში, არავითარი პოსტ-მოდერნისტული ცინიზმი და სტილთა აღრევა, არავითარი მასკულურული უმწიკობები, არავითარი სენტიმენტალიზმი, არავითარი ჭარბი თავლი და შაქარი. პირველივე სცენებიდან ნათელი ხდება, რომ რეჟისორი პატივს სცემს და კარგად ფლობს დეტალების ხელოვნებას ანუ იგი მთლიანად ენდობა თავის მაყურებელს და მისი გულის, ჭკუისა და გემოვნების იმედი აქვს. მხოლოდ ეს გარემოებაც საკმარისი იქნებოდა საიმისოდ, რომ ფილმი ბედნიერად გამორჩეულიყო ჰოლივუდის პროდუქციაში, თუმცა, ალბათ, საკმარისი ვერ იქნებოდა საიმისოდ, რომ ჩემისთანა ძველი რომანტიკოსისთვის წონასწორობა დაერღვია.

რეჟისორი უფრო შორს ნავიდა. მან შეძლო ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობა იმ ენით გამოუთქმელი მეტაფიზიკური მომენტის ძლიერი აქცენტირებით გამოეხატა, რაც თითქოს ღმერთმა საგანგებოდ ჩადო სქესთა შორის ურთიერთობაში, როგორც ყველაზე ბუნებრივი საშუალება მატერიალური სამყაროს ჭანგებიდან გასასხლტომად, ზეცისკენ ასაჭრელად და ადამიანად ყოფნის მთელი ტკივილისა და ნეტარების განსაცდელად. ალბათ, ამიტომაც იყო ქალ-ვაჟის სიყვარული ყველა დროისა და ეპოქის ხელოვნების უმთავრესი თემა. მაგრამ დღეს ხელოვნება, უფრო სწორად, ის, რაც მისგან დარჩა, მაინცდამაინც ვეღარ და აღარ ამახვილებს ყურადღებას იმაზე, რაც ძველი ოსტატებისთვის მთავარი იყო. ამას თავისი მიზეზები აქვს, თან საკმაოდ სერიოზულიც, რაც, ალბათ, რეჟისორმაც იცის, მაგრამ, ეტყობა, ეს ჯონ კეზდანი, ზოგიერთებისა არ იყოს, ზედმეტად მგრძნობიარე და ამიტომ ჯიუტი და გამოუსწორებელი რომანტიკოსია. მე მგონი, მას ვერავინ დააჯერებს, რომ ქალ-ვაჟის ურთიერთობა მხოლოდ და მხოლოდ ინსტინქტებითა და რამდენიმე ქიმიური რეაქციის ზეგავლენით აღგზნებული ხორცების ურთიერთობაა. იგი, ალბათ, დარწმუნებულია, რომ მიუხედავად ყველაფრისა, ღმერთს თავისი ძველისძველი საჩუქარი – სიყვარულის უნარი – ჯერაც არ ნაუღია უკან. ამიტომ მხოლოდ რომეოსა და ჯულიეტას ან ჟულიენ სორელსა და ქალბატონ დე რენალს კი არ შეეძლოთ სიყვარულის ფრთხილთა დედამინის მიზიდულობის ძალის გადალახვა და ციურ სივრცეებში გაღწევა, ეს შეუძლიათ თანამედროვე ამერიკელ თინეიჯერებსაც.

მაგრამ ძველ ხელოვნებაში ქალისა და მამაკაცის ურთიერთობისთვის თანამედვეი მთელი ეს მომაჯადოებელი, „მთრთოლვარე მეტაფიზიკა“ უმთავრესად ტრაგედიით გამოიხატებოდა. ეს კანონი არ დაურღვევია არც შექსპირს, არც სტენდალს, არც ლაკლოს, არც ტოლსტოის და არც სხვა ვინმეს. ჯონ კეზდანმა დაარღვია. მისი ნაწარმოები არათუ ტრაგედია არ არის, თავისებური ჰეპი ენდიტაც კი მთავრდება, მაგრამ ეს უმიზეზოდ არ ხდება.

თანამედროვე დასავლურ სამყაროში და განსაკუთრებით ამერიკაში ტრაგედიამ ცოტა სხვა სახე მიიღო და სხვა შინაარსი შეიძინა. თანამედროვე დასავლეთი არის სივრცე, სადაც პრაქტიკულად გაქრა სქესთა შორის ტრაგიკული ურთიერთობის განმაპირობებელი წინააღმდეგობანი. აღარ არსებობს სოციალური უთანასწორობიდან შობილი ჩაგვრა და უსამართლობა, საგრძნობლად შემცირდა ქონებრივი განსხვავებით განსაზღვრული პრივილეგიების რიცხვი, აღარ ხდება რევოლუციები და ომები; ქალ-ვაჟის ურთიერთობაში გადაულახავ დაბრკოლებად

აღარ ითვლება რასობრივი, ეთნიკური ან რელიგიური განსხვავებანი. ეს ყველაფერი გაქრა. დარჩა მხოლოდ გზა, რომელიც ქალმა და მამაკაცმა ერთმანეთისკენ უნდა გაიარონ და ამ გზისთვის დამახასიათებელი ფსიქოლოგიური სირთულეები და წინააღმდეგობანი, რაც სრულებითაც არ არის დაუძლეველი. პირიქით, სწორედ ამგვარი სირთულეების გადალახვის აღწერილობანი წარმოადგენს ე.წ. „სასიყვარულო თამაშებისა“ თუ „სასიყვარულო ორთაბრძოლების“ არსს, რაც ასე შესანიშნავადაა დახატული ზოგიერთ რომანში და, რაც დიდწილად განაპირობებს კიდევ მათ უკვდავებას.

ანუ, ჩვეულებრივ, მხოლოდ ეს კომპონენტი ტრაგედიისთვის საკმარისი არ არის. ტრაგედიისთვის საჭირო ფეთქებად ძალას გზის სირთულე მხოლოდ ზემოთ ჩამოთვლილ სოციალურ, ეკონომიურ და სხვა მიზეზებთან სინთეზში აღწევდა. რომეოსა და ჯულიეტას ტრაგიკული აღსასრულის მიზეზები დიდი ხნის წინ გაქრა. ყოულისე სორელი იმიტომ უნდა დაიღუპოს, რომ იგი წარმოშობით გლეხია. რესტავრაციის ეპოქის საფრანგეთი ის ველია, სადაც სოციალური წარმოშობით განსაზღვრული შეზღუდვების გადალახვა გმირის არავითარ ღირსებას არ შეუძლია. ასეთ ფატალურ ვითარებაში ქალ-ვაჟის სასიყვარულო თამაშებისთვის ბუნებრივად დამახასიათებელი სირთულეები ათმაგად მკვეთრდება და სტენდალის დარი ოსტატის ხელში საუკუნო სიცოცხლეს იძენს. ქალბატონი დე რენალისა და მატილდა დე ლამოლის განცდები თავისთავადაც მშვენიერი პოემაა, მაგრამ ამ პოემას ტრაგიკულობას ის გარემოება ანიჭებს, რომ ქალებს სოციალურად უსასრულოდ მათზე დაბლა მდგარი ვაჟი უყვართ.

თუმცა ლაკლოს გმირები არისტოკრატები არიან, მაგრამ მაინც იღუპებიან. ეს იმიტომ, რომ მარკიზამ და ვიკონტმა ვალმონმა სქესთა შორის ურთიერთობაში ბუნებრივად არსებული ბრძოლის ელემენტი უკიდურესობამდე მიიყვანეს, ერთგვარ თვითმიზნად აქციეს, და დაივიწყეს მთავარი: ის, რისი გულისთვისაც ქალი და მამაკაცი ერთმანეთს ხვდება. მათ სიყვარული თავშესაქცევ საქმიანობად, ხოლო საკუთარი უგრძობელობა სხვათა მანიპულირების იარაღად გადააქციეს, რის გამოც დაისაჯნენ კიდევ. დღეს აღარც ის სივრცე არსებობს, სადაც ყოველმხრივ უზრუნველყოფილი ადამიანებისთვის სხვათა გრძნობებისა და ბედით თამაში საზოგადოებრივი პრესტიჟის მოპოვებისა და პატივმოყვარეობის დაკმაყოფილების საუკეთესო საშუალებას წარმოადგენდა.

ძველ ხელოვნებაში სიყვარული ტრაგედიით გამოიხატებოდა.

მაგრამ თანამედროვე ამერიკაში აშკარად ხელოვნური და უადგილო იქნებოდა დღევანდელი რომეოსა და ჯულიეტას ურთიერთობებში ტრაგედიის ელემენტების შეტანა. საამისო საფუძველი აღარ არსებობს. დაძაბულობა და ერთგვარი დრამატიზმი რჩება, მაგრამ ეს სასიყვარულო თამაშებისთვის დამახასიათებელი მსუბუქი დრამატიზმია, რასაც რეჟისორი რამდენიმე პერსონაჟის მეშვეობით, სავსებით შეგნებულად, კიდევ უფრო ამსუბუქებს.

რატომ?

საქმე ის არის, რომ, როგორც უკვე ითქვა, მას შემდეგ, რაც საზოგადოებამ შეყვარებული წყვილის ურთიერთობაში უხეშად ჩარევის შესაძლებლობა დაკარგა, დაიკარგა სასიყვარულო თამაშების დრამატიზმის ფატალიზმიც. რაიმე პათოლოგიური

გამონაკლისის გარდა იგი თითქმის აღარასოდეს არ არის საბედისწერო. ამიტომ აღარ არის საჭირო ფერების ხელოვნურად გამუქება. მსუბუქი იუმორი ამ შემთხვევაში ფილმის ავტორის უტყუარი მხატვრული ალღოსა და კარგი გემოვნების გამოხატულებაა. ჭარბ იუმორსაც ისევე შეეძლო საქმის გაფუჭება, როგორც ზედმეტ დრამატიზმს, მაგრამ რეჟისორს არც გემოვნებამ უღალატა და არც ალღომ: მან შეძლო ზომიერების დაცვა. ამან შესანიშნავი შედეგი გამოიღო: ფილმის მაყურებელს შეუძლია დარწმუნდეს, რომ ტრაგიზმის გაქრობა არ ნიშნავს ნამდვილი სიყვარულის გაქრობას. და, რომ სიყვარულის ისტორიაში მთავარია არა მაინცდამაინც ტრაგიზმი, არამედ ის სუფთა იდეალი, ის „მთრთოლვარე მეტაფიზიკა“, რაც ზუსტად ისეთივე დაუძლეველი ძალით იზიდავს დღევანდელ რომეოსა და ჯულიეტას ერთმანეთისა და სამყაროს უსაზღვრო სიერცხეებისკენ, როგორც მათ წინაპრებს სიზიდავდა.

3.

*ოჰ, ეს ქალები! თქვა შექსპირმა,
და ის, რა თქმა უნდა, მართალი იყო.*

როგორც ჩანს, ამერიკელი თინეიჯერებისთვის პარასკევი საღამო წვეულებების გამართვის დროა, რასაც, ეტყობა, მათი მშობლებიც გაგებით ეკიდებიან. საერთოდ, თავანყვეტილი თინეიჯერული წვეულებების სცენები თავისი სექსუალური ხასიათის თამაშებით, ალკოჰოლითა და ნარკოტიკებით, მოზარდების ცხოვრებისადმი მიძღვნილი ამერიკული ფილმების განუშორებელი ნაწილია. ასეთივე თავანყვეტილი წვეულების ამსახველი კადრები იწყება ეს ფილმიც. ტიტრების ფონზევე ვხედავთ ყოველივე იმას, რისი ნახვაც ასეთ წვეულებებზე შეიძლება: უამრავ ალგზნებულ ჯეელს, ერთმანეთს ჩანწულ-ჩახვეულ წყვილებს, შიშველი მოზარდებით სავსე აუზს, ზედმეტი ალკოჰოლის მიღებით გულზიდვამდე მისულ ბიჭებსა და გოგოებს... მოკლედ, თინეიჯერული თავდავიწყების ყველასთვის უკვე კარგად ნაცნობი პოლივუდურ სურათებს. მაგრამ ამ კარგად ნაცნობი სურათებისა და ტიტრების ფონზევე რამდენჯერმე გაკრთება გოგოს სილუეტი, რომელიც მარტოდმარტო დახტილობს ალგზნებულ თანატოლებს შორის. ის ვერსად ჩერდება, ვერ ერთობა, ვერ მხიარულობს, ადგილს ვერ პოულობს. რამდენჯერმე გაკრთება ბიჭის ფიგურაც, რომელიც სახლის უკან მყუდრო შესახვევში განმარტოვებულა, ბოლთას სცემს, საკუთარ თავს ელაპარაკება და თითქოს რაღაც

გეგმებს აწყობს. ცოტა მოგვიანებით მაყურებელი აცნობიერებს, რომ რეჟისორს ეს ჰოლივუდური წვეულება სინამდვილეში ძალზე არა-ჰოლივუდური მიზნის მისაღწევად სჭირდება: ხმაურისანი და თავანყვეტილი წვეულება რეალობის ის ნაწილია, რომელშიც ეს ორი ადამიანი საკუთარ ადგილს ვერ პოულობს.

ესეც ძველი კანონია: რომეო და ჯულიეტა მხოლოდ გარეგნობით კი არ უნდა იყვნენ გამორჩეულნი, არამედ შინაგანადაც. გარეგნული სილამაზე და სინორჩე ჰარმონიულად უნდა ერწყმოდეს მათ შინაგან სიფაქიზესა და ძლიერ მგრძობლობას. შინაგანად ფაქიზი და მგრძობიარე ადამიანები კი უნებლიეთ უპირისპირდებიან გარე სამყაროსა და ვულგარულ უმრავლესობას. მაგრამ მათი პროტესტი უმწეო და პასიურია: ისინი დანარჩენებით ვერც ცეკვავენ და ვერც სხვა ცუდად შენიღბულ სექსუალურ თამაშებს თამაშობენ. საკუთარი მაქსიმალის გამაძვირებელი გრძობისგან დაცლილი, მექანიკური ურთიერთობები შეურაცხყოფას აყენებთ. ისინი ყველაფერს ღრმად განიცდიან, ისინი იდეალს ეძებენ და ამიტომ მარტონი რჩებიან.

მგრძობიარე ადამიანები მარტოსულნი არიან. ასეთი ადამიანები თავს ბედნიერად მაშინ გრძობენ, როცა მარტოდ დარჩენილნი საყვარელ საქმეს აკეთებენ. გოგო ბედნიერია მაშინ, როცა სკოლიდან დაბრუნებული თავის ოთახში განმარტოვდება, მზით გამთბარ ხალიჩაზე დაჯდება და ყურნალებიდან სურათების ჭრას იწყებს თავისი კოლაჟებისთვის. ბიჭი შინ ვერ ახერხებს მარტოდარჩენას, მხოლოდ მანქანაში. ხშირად მთელი ღამე ქალაქის ქუჩებში დაეხეტება...

ეს ის ნიშნებია, რომელთა მიხედვითაც შეუცთომლად შეიძლება მიხვდე, ვისთან, როგორ ადამიანებთან გაქვს საქმე. ამიტომ შეიძლება ითქვას, რომ რეჟისორი თავიდანვე, პირველივე კადრებიდანვე პოულობს თავის მაყურებელს და მერე, მთელი ფილმის მანძილზე, ერთხელაც არ უცრუებს იმედს.

ფილმის მთავარი გმირები ობრი მილერი (მსახიობი ბრიტ რობერტსონი) და დეივ ჰოჯმენი (მსახიობი დილან ო'ბრაინი) ყველაზე მეტად, ალბათ, მაინც პოლდენ კოლფილდს ენათესავებიან.

რა მოხდებოდა, კოლფილდი რომ ობრის მსგავს გოგოს შეხვედროდა?

სელინჯერი ამ გზით არ წავიდა. მისი მიზანი იყო ბოლომდე ეჩვენებინა ის უფსკრული, რაც კოლფილდსა და რეალობას შორისაა გათხრილი.

ფილმი სხვა მიზანს ისახავს. რეჟისორს აინტერესებს, რა მოხდება, ამ ვულგარულ სამყაროში ორი მგრძობიარე მოზარდი რომ შეხვდეს ერთმანეთს? სამწუხაროდ, რეალურ ცხოვრებაში ამგვარი რამ თითქმის არ ხდება, მაგრამ ხელოვნებაში ასეთი სასწაული შესაძლებელია.

განსხვავებული მიზანი განსაზღვრავს განსხვავებულ აქცენტებს. ფილმის გმირების მარტოსულობა, მათ მიერ გარესამყაროს მიუღებლობა მხოლოდ იმ დოზით უნდა გამოვლინდეს, რამდენიც საჭიროა იმისთვის, რომ მათ ერთმანეთი დაინახონ. დანარჩენი ზედმეტობა იქნებოდა. რეჟისორი ამჯერადაც ზუსტად იცავს პროპორციას. ამ თვალსაზრისით იგი მოხდენილად იყენებს თანამედროვე დასავლური ცივილიზაციის პოსტმოდერნისტ კრიტიკოსთა, კერძოდ, თუ არ ვცდები, ბოდრიარის ორიოდ იდეას.

მხედველობაში მაქვს ის ეპიზოდები, როცა ბიჭი გეგმას ადგენს, როგორ უნდა „აუხსნას სიყვარული“ საყვარელ გოგოს. თავისი განცდის გადმოსაცემად იგი თანამედროვე დასავლური სამყაროსთვის დამახასიათებელ სულ უფრო და უფრო მზარდი ინტენსივობის მქონე საინფორმაციო ნაკადებს „თეთრ ხმაურად“ მოიხსენიებს. ეს ხმაური ისეთი ძლიერია, რომ ყველას და ყველაფერს აყრუებს და იმორჩილებს. მისდა უნებურად იმორჩილებს ბიჭსაც. ამ აურზაურში, ამ ზათქსა და გრიალში მას საკუთარი გულის ხმაც კი აღარ ესმის, მაგრამ თეთრი ხმაური უკვალოდ ქრება მაშინ, როცა მას საყვარელი არსება გაუღიმიებს და მის სახელს წარმოთქვამს...

ობრი თავისი პრობლემის ასახსნელად ბიჭების ვულგარულობასა და ეგოისტობაზე კი არ წუნუნებს, როგორც, ვთქვათ, ჯეინი, დღევანდელი რომეოს ეს თავისებური როზალინა, არამედ იხუნებს თანამედროვე სამყაროს, სადაც, რაც კარგი იყო, ჯერ კიდევ მათ დაბადებამდე გაანადგურეს. დღეს თვით სქესთა შორის ურთიერთობაც კი ჰომოგენიზირებული ანუ უაღრესად კომფორტული და მოსახერხებელი, მაგრამ სრულიად უემოციო, არარომანტიკული და არასაინტერესო გახდა. დღეს შეიძლება სოციალურ ქსელებში გავრცელებული ტესტების მეშვეობით შინიდან გაუსვლელად საკუთარი თავის ზუსტი ასლი იპოვო. „მაუსის“ ერთი დანკაპუნება და ცხოვრების თანამგზავრი ნაშოვნი, რასაც მოჰყვება ქორწილი, შვილები და გულზიდვამდე ჩაშაქრული ფოტოსურათების გამოფენა Facebook-სა და Twitter-ზე... დღეს ასე ეპოტინება უკვდავებას ყველა უფერული ადამიანი. ობრისთვის ეს მიუღებელია. მას უნდა ისე იპოვოს თავისი სიყვარული, როგორც ეს ადრე ხდებოდა. ვთქვათ, ბარში; ან თუნდაც სახლის უკან, მყუდრო შესახვევში, თავანყვეტილ ჯეელებს გარიდებული ბიჭის სახით.

მაგრამ პერსონაჟები უადგილოდ და გულისშემალონებლად კი არ ფილოსოფოსობენ, როგორც შეიძლება ვინმეს მოეჩვენოს, არამედ, უბრალოდ, საკუთარ განცდებს ერთგვარი ბავშვური თავმომნონობით გამოხატავენ. მართალია, დანარჩენი მათი თანატოლებისთვის ეს ენა, ალბათ, გაუგებარი იქნებოდა (მაგალითად, იმავე ჯეინის სიტყვა „ჰომოგენიზირებული“ მხოლოდ რძეს ახსენებს), მაგრამ ამით მხატვრული სიმართლე არ ირღვევა: უგრძობელი, მექანიკური უმრავლესობისგან განსხვავებით მგრძობიარე ადამიანებისთვის ამ ასაკში არც თვითრეფლექსიან უცხო ხილი, არც ინტენსიური კითხვა და არც თავმომნონობა.

მოკლედ, რეჟისორს ერთი ნუთითაც არ ავიწყდება, რომ საქმე აქვს ბავშვებთან, რომლებიც, მართალია, თავიანთი შინაგანი ცხოვრებით უკვე სავსებით მოზრდილი ადამიანები არიან, მაგრამ პრაქტიკულად ახლა დგამენ პირველ ნაბიჯებს საპირისპირო სქესის ადამიანისკენ და ამიტომ ბევრ შეცდომას უშვებენ.

ობრი, ეს პატარა გოგო, რომელიც მომავალში, უეჭველია, ყველა თვალსაზრისით შესანიშნავი ქალი დადგება, უამრავ შეცდომას უშვებს, მაგრამ მას არ ეშლება მთავარი: იგი უშეცდომოდ ხედავს ბიჭში ყოველივე იმას, რაც სხვებისთვის უხილავია – მის კეთილშობილებას, გულწრფელობას, მგრძობიანობას, მარტოობასა და ერთგვარ უმწეობასაც კი. და ის, რაც სხვებისთვის მხოლოდ გაუგებარი ახილებულობა თუ ხელმოცარულობაა და, რასაც მათთვის გროშის ფასიც არ გააჩნია, ობრისთვის ნამდვილი ზეცის გახსნაა.

სიყვარული გაკვირვებით იწყება. ქალბატონი დე რენალი გაოცდა, როდესაც ბავშვების აღმზრდელად ვილაც ჭუჭყიანი და ტლანქი გლეხის ნაცვლად ხელში ფერმკრთალი, თითქმის გოგოსავით ნაზი, ნამტირალეთვალეებიანი ყიუღუნე შერჩა. თავისი გარეგნობით გამოირჩევა ფილმის გმირი ბიჭიც, მაგრამ ეს საკმარისი არ არის ობრის ყურადღების მისაპყრობად. ლამაზი ბიჭი სხვაც ბევრია, მაგრამ ობრის ყურადღებას ვერაფერს იპყრობს. გოგო ბიჭის განმარტოვებამ გააკვირვა. ეს საკმარისი აღმოჩნდა მსუბუქი ინტერესის აღსაძვრელად, მაგრამ ნამდვილი გაცხებით გოგო მაშინ გაოცდა, როცა ბიჭმა სხვა გოგოსთვის მომზადებული წერილი წაუკითხა. ბიჭს რომ ცოტა უფრო მეტი გამოცდილება ჰქონოდა, გოგოს სახეზე ამოიკითხავდა ყველაფერს – გაცუბას, აღფრთოვანებას, აღმოჩენის სიხარულს, სინანულს იმის გამო, რომ ეს სიტყვები მას კი არა, ვილაც სხვა გოგოს მიემართება... ეს ყველაფერი ობრის ცხადად ეხატება სახეზე, მაგრამ ბიჭს ჯერ არ შეუძლია ამის დანახვა. რეჟისორმა იცის, რომ ამ ასაკის ბიჭებს, განსხვავებით გოგოებისგან, ჯერ ბევრი რამის დანახვა არ შეუძლიათ. ამიტომ სავსებით ბუნებრივია, რომ ინიციატივას ფარულად ობრი იღებს ხელში. ამ ორ ადამიანს შორის შინაგანი, უხილავი ძაფები უცებ გაიბა, მაგრამ ეს ძაფები ხილული უნდა გახდეს, რაღაც ფორმა უნდა მიიღოს, რაც არცთუ ისე იოლი პროცესია.

ყოველი სიყვარულის ისტორია გაცხებით იწყება და ბრძოლით გრძელდება. ეს სქესთა შორის ურთიერთობის ყველაზე დიდი საიდუმლოა. შეყვარებულთა ალერსი და მისი პიკი – კოიტუსი – გარეგნულად ორი გააფთრებული ადამიანის სამკვდროსასიცოცხლო ბრძოლას ჰგავს. შემთხვევითი არ არის, რომ ბავშვები მას სწორედ ასე აღიქვამენ. ქალ-ვაჟს შორის მენტალური, ფსიქოლოგიური ბრძოლა თავიდანვე, პირველივე წუთებიდან იწყება. სიყვარულის ისტორიის ყველაზე ემოციური, ყველაზე საინტერესო, ყველაზე მთრთოლვარე, ტკივილებითა და სიხარულით სავსე პერიოდიც ეს არის.

სიყვარულიც თავისებური ომია. ამიტომაც, რომ ომის ხელოვნების ტერმინოლოგია სიყვარულის ხელოვნებაშიც გამოიყენება. სიყვარულის ხელოვნებასაც გააჩნია თავისი სტრატეგია და ტაქტიკა. როგორც ყველა ომში, აქაც არსებობენ კარგი და ცუდი სტრატეგები და ტაქტიკოსები, შორსმჭვრეტელი სარდლები, თავზეხელაღებული მეომრები და დაუნდობელი მკვლევლები. აქაც არსებობს სამართლიანი და უსამართლო ომები. ომებში თუ ქვეყნების, ქალაქებისა და სოფლების დაპყრობაზე ლაპარაკობენ, სიყვარულში იპყრობენ გულებს. გამოაცალეთ ყიუღუნე სორელისა და მატყილა დე ლამოლის სიყვარულის ისტორიას ბრძოლის ელემენტები და ხელში შეგრჩებათ ერთი უგემური, არაფრით გამოირჩეული ამბავი. მაგრამ სიყვარულის ხელოვნება მაინც განსხვავდება ომის ხელოვნებისგან: ხშირად

სასიყვარულო ომებში ორივე მხარე გამარჯვებული რჩება.

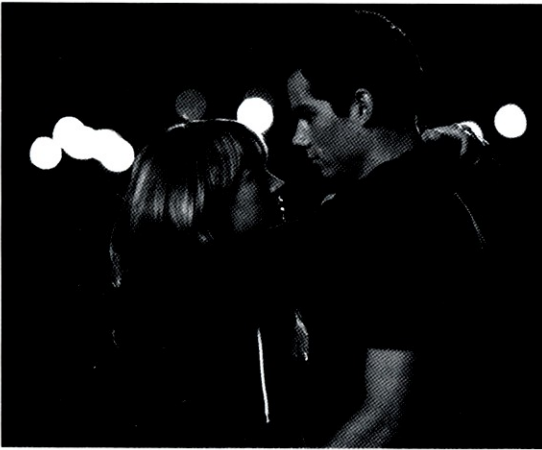
„The first time“-ი უმთავრესად სწორედ იმით გამოირჩევა მსგავსი თემატიკის ფილმების აბსოლუტური უმრავლესობისგან, რომ მთელი ფილმი სინამდვილეში ქალ-ვაჟს შორის პირველივე კადრებიდან დაწყებულ ფარულ თუ აშკარა სასიყვარულო ბრძოლას გვიხატავს, რომელიც ორივე მხარის გამარჯვებით უნდა დასრულდეს.

სტენდალის ეპოქიდან დღემდე დიდი დრო გავიდა. შეიცვალა თუ არა რაიმე სასიყვარულო ომების წარმოების ხელოვნებაში? თითქმის არაფერი. ერთი ეგ არის, რომ თუ ადრე ბრძოლები თვეების მანძილზე გრძელდებოდა და დიდ გამძლეობას, გამჭრიახობასა და მოთმინებას მოითხოვდა, ფილმში ეს პროცესი უჩვეულო სისწრაფით ვითარდება. ასე, რომ ჯერ კიდევ პარასკევ საღამოს ერთმანეთისთვის სრულიად უცხო ორ ადამიანს ორშაბათ დილისთვის უკვე განცდილი და გადაღახული აქვს სიყვარულის ამ ფაზისთვის დამახასიათებელი ყველა მნიშვნელოვანი ნინაღმდეგობა, დაბრკოლება და ტკივილი. ობრისაც და ბიჭსაც თამამად შეეძლოთ იულიუს კეისრის სიტყვებით შეეჯამებინათ ეს ორი დღე: მივედი, ვნახე, გავიმარჯვე.

მეორე მხრივ, კვირა ღამეს ბიჭს ისეთი გრძნობა უჩნდება, თითქოს ობრის ასი წელია იცნობს და ესეც ბუნებრივია. ეს ორი დღე იმდენად სრული იყო ყველა თვალსაზრისით, რომ მას შეეძლო მთელი მათი მანამდელი ცხოვრება გადაეწონა. ამ ორი დღის სისრულე ზეგავლენას ახდენს ფილმის სტილზეც: ნაწარმოებში ვერ ნახავთ ტექსტისგან თავისუფალ ვერც ერთ კადრს. ყოველთვის რაღაც ხდება, რაღაცას ლაპარაკობენ, რაღაცას არჩევენ, რაღაცის მოგვარებას ცდილობენ. ამავე დროს, ფილმში არ არის არც ერთი აზრობრივი ან კომპოზიციური შენაკადი, არავითარი გადახვევა. რეჟისორი ერთი წუთითაც არ დავსვენებთ რაიმე პანორამული კადრით ან პეიზაჟით. ვერც იმას გაიგებთ, სად, რომელ ქალაქში ხდება მოქმედება. მაგრამ ფილმის ყურებისას საერთოდ ვერ იგრძნობთ ყოველივე ამის ნაკლებობას.

ეს არ არის რომანის სტილი. ფილმის ავტორი დიდ ტილოს არ ხატავს. ეს უფრო ნოველაა ან ლირიკული ლექსი, დაწერილი დასავლური ხელოვნების საუკეთესო ტრადიციების გათვალისწინებით. ყურადღების ცენტრში ყოველთვის გოგო და ბიჭია. და მთელი სამყარო ამ ორ ადამიანსა და მათ ურთიერთობაში ეტევა.

სხვა მხრივ, არა მგონია, ბიჭისა და გოგოს რომანის ასეთი სისწრაფე მაინცდამაინც თანამედროვე აჩქარებული ეპოქის დამახასიათებელი იყოს. მე მგონი, ეს უფრო ბიჭის „ბრალია“. საქმე ის არის, რომ ობრის ქალურ დიპლომატიასთან შედარებით

ბიჭის „შეიარაღება“ მეტად მწირია. ფაქტობრივად, მას გარეგნობის, შინაგანი კეთილმოხილები-სა და გულწრფელობის გარდა არავითარი იარაღი არ გააჩნია. მაგრამ ეს სავსებით საკმარისი აღმოჩნდა ობრის გულის დასაპყრობად.

სინამდვილეში, იმ წამიდან, როცა ბიჭი და გოგო ერთმანეთს შეხვდნენ, მათ უერთმანეთოდ გაძლების აღარავითარი შანსი არ დარჩათ. მაგრამ, როგორც უკვე ვთქვე, ელვისებური სისწრაფით გაბმულ შინაგან ძაფებს, ფორმა აუცილებლად სჭირდება. საამისოდ დარჩენილი ორი დღე სრულიად საკმარისი აღმოჩნდა.

შაბათ დილით, ობრის ტელეფონის ნომრის მოპოვების შემდეგ, საიმონ დოლდლი, ეს თავადი კორაზოვისა და მერკუციოს ცოტა ცინიკური, ცოტა კომიკური ვერსია, ბიჭს ურჩევს: ობრის ორი-სამი დღის შემდეგ დაურეკე, ნუ აფიქრებინებ, რომ პირადი ცხოვრება არა გაქვს და მის იქით გზა არა გაქვსო. სიყვარულის ხელოვნების თვალსაზრისით სწორი რჩევაა. ბიჭს, ალბათ, იგივეს ურჩევდა ვიკონტი ვალმონიც. საერთოდ, სიყვარულის ხელოვნების თვალსაზრისით დოლდრის რჩევები თითქმის ყოველთვის უნაკლოა. ბიჭი თავადაც ხვდება, რომ აჩქარება არ ივარგებს, მაგრამ გულს არ შეუძლია რაღაც მშრალ ნესებს დაემორჩილოს და მარტო დარჩება თუ არა, მაშინვე დაურეკავს ობრის...

რომელი მოზარდი გამოუტყდებოდა ორიოდ საათის წინ გაცნობილ გოგოს, ქალთან ჯერ არ ვნოლილვარო?! არ დაგავიწყდეთ, რომ ეს გოგო მასზე უმცროსია, თან გამოცდილი ქალის როლს თამაშობს და, საერთოდ, კაცმა არ იცის, კიდევ ნახავს თუ არა როდისმე.

ობრის ეშმაკობა არ აკლია, მაგრამ ბიჭის ასეთი სწრაფე და დაუცველობა ისეთ მკვეთრ კონტრასტს ქმნის იმ გარემოსთან, რომელშიც ისინი ცხოვრობენ, რომ გოგოსაც აიძულებს უარი თქვას ქალურ დიპლომატიაზე და სიამოვნებით

მინებდეს საკუთარ გულში ზვავის სისწრაფითა და ძალით დაქანებულ სიყვარულს.

„The first time“-ი მე რომ გადამელო, ერთი რამის გარდა ყველაფერს უცვლელად დავტოვებდი: პარასკევ ღამეს პოლიციის მიერ დარბეული წვეულებიდან ფეხით წამოსულ ობრის და ბიჭს ათი კვარტალი აქვთ გასავლელი. მე ამ მანძილის გავლას ოდნავ მეტ დროს დავუთმობდი ერთადერთი მიზეზის გამო – იმისათვის, რომ გოგოსა და ბიჭს მეტი ელაპარაკათ ერთმანეთთან. ის, რაც ფილმშია, მხოლოდ პატარა ფრაგმენტია იმ საუბრისა, რაც ათი კვარტლის გავლისას უნდა ჰქონოდათ გოგოსა და ბიჭს. ეს საკმარისია იმისთვის, რომ პერსონაჟების მომავალმა ქმედებებმა მოტივაცია არ დაკარგონ, დანარჩენი იგულისხმება; მაგრამ საუბარს მე მაინც მეტ დროს დავუთმობდი. ელაპარაკათ უმნიშვნელო წერილმანებზე, ელაპარაკათ თინეიჯერული ჟარგონით, მაგრამ ელაპარაკათ. ვერაფერი შეეძრება ასეთი გოგოსა და ბიჭის საუბარს. აღარც იმის გასაგებად დასჭირდებოდა ვინმეს ფანტაზიის დაძაბვა, რატომ იგრძნო ბიჭმა ობრისთან ერთი თუ ორ საათიანი ურთიერთობის შემდეგ თავი ბედნიერად, რაც თავადაც ეჩვენება უცნაურად. და რატომ გაუჩნდა სხვა დროს სხვა ბიჭებთან ურთიერთობაში თავშეკავებულ და მიუყარებელ ობრის სურვილი, პარასკევ საღამოსვე თავის ოთახში აეყვანა ბიჭი.

ობრი ერთდროულად ქალიცაა და ბავშვიც. საერთოდ, ყველა საყვარელი ქალი, თუნდაც მოზრდილი, რაღაც მოუხელთებელი ალქიმიით, შეყვარებული მამაკაცისთვის ქალიცაა და ბავშვიც. ამ შემთხვევაში ეს ალქიმია ორმაგი ძალით „მუშაობს“, რადგან ობრი თინეიჯერია და ბუნებრივადაა ერთდროულად ქალიცა და ბავშვიც. ქალური ბუნების ამგვარი თავისებური ამბივალენტურობა ამავე დროს მისი მთავარი იარაღია მამაკაცთან გამართულ სასიყვარულო ომში. საინტერესო ის არის, რომ, ჩვეულებრივ, ქალები ამ იარაღის ხმარებას ინსტინქტურად ახერხებენ და არცთუ ურიგოდ.

პირველივე წუთებიდან ობრიში ხან ქალი იმარჯვებს და ხან ბავშვი.

იგი ქალია, როცა პარასკევ საღამოსვე ძალიან რბილი, თითქმის შეუმჩნეველი დაჟინებით საკუთარ ხელში იღებს ბიჭთან ურთიერთობის წარმართვის ინიციატივას და საჭირო მომენტში ისეთ რამეს სთავაზობს მას, რაზეც ბიჭს უარის თქმა არ შეუძლია.

ქალია მაშინაც, როცა შაბათ საღამოს თავის ბოიფრენდთან დაცვილების შემდეგ მანქანაში ბიჭს ხელს გამოართმევს, თან ეუბნება, არ გეგონოს რონის შენს გამო დავცილდი და პირდაპირ შენ ჩამოგეკიდები კისერზეო, თან მისი ხელი ლოყასთან მიაქვს, ეფერება და მერე კოცნის.

მაგრამ ბავშვია, როცა პირველი სექსის შემდეგ ისედაც დაბნეულსა და განადგურებულ ბიჭს უნებლიე შეცდომას არ აპატიებს და დაუნდობლად ატყენს გულს.

და ისევ ქალია, როცა გაცნობიერებს საკუთარ სისასტიკეს და სასონარკვეთილი ფიქრობს, რომ ყველაფერი გააფუჭა და ბიჭს ვედარასოდეს ნახავს, მაგრამ მაინც მისგან მოელის პირველი ნაბიჯის გადმოდგმას.

ობრი ქალია ორშაბათ დილითაც, თეთრად გათენებული ღამის შემდეგ, როცა ბიჭი მართლაც გადმოდგამს პირველ ნაბიჯს, ხოლო თვითონ ისე დამალავს უეცრად ნიაღვარივით

მოვარდნილ ნამღეკავ სიხარულს, რომ ბიჭი ვერაფერს მიხვდება.

და კვლავ ბავშვია, როცა იმავე ორშაბათ დილით სკოლასთან დამშვიდობების შემდეგ ვეღარ გაუძლებს ამდენ დიპლომატიას, გრძნობების სიჭარბისგან ჩული ამოუჯდება, შემობრუნდება, გამოიქცევა და კისერზე ჩამოეკიდება მანქანასთან მდგარ ბიჭს.

ფენომენალურად ზუსტია ობრის ცივი, მკაცრი და გულგრილი ხმა და ასეთივე გამომეტყველება მაშინ, როცა პარასკევ ღამეს ბიჭს თავის ოთახში ასვლას შესთავაზებს. იგი ცდილობს გამოცდილი ქალის როლი ითამაშოს და ახერხებს კიდევ ამას. ბიჭი ემორჩილება ამ თამაშს, მაგრამ მაყურებელი არ უნდა მოტყუვდეს. ღვინის ბოთლის გახსნის დროს ჩანს, სინამდვილეში როგორ ნერვიულობს და როგორ ეშინია ობრის. მაგრამ მას შეუძლია ამ შიშის გადალახვა, რადგან ქალური ინტუიციით გრძნობს, რომ უფრო კეთილშობილი, უფრო სუფთა და ამიტომ ისეთი სრულიად არასაშიში ადამიანი, როგორც ეს ბიჭია, ჯერ არ შეხვედრია.

და ის არ ცდება.

იმ ორიოდე საათის განმავლობაში, რაც ამ ადამიანებმა პარასკევ საღამოს მოასწრეს ურთიერთობა, ბიჭს რომ ოდნავ მაინც გამოეჩინა ჩვეულებრივი თინეიჯერული სიტლანქე, ან ოდნავ მეტი ინიციატივა გამოეხატა, სულ ოდნავ მეტი მამაკაცური დაჟინება, მოვლენები სხვაგვარად განვითარდებოდა: ობრი აღარ შესთავაზებდა თავის ოთახში ასვლას და საერთოდ, ასეთ შემთხვევაში, როგორც ითქვა, ორ დღეში ვერ მოესწებოდა იმდენის განცდა და გადატანა, რამდენიც გოგომ და ბიჭმა ასეთ მოკლე დროში განიცადეს და გადაიტანეს. მაგრამ ბიჭი არც თამამია და მით უმეტეს არც ტლანქი. გოგოსთან ურთიერთობაში ის უფრო მეტადაა ბავშვი, ვიდრე ობრი, თუმცა ასაკით გოგოზე უფროსია. იგი ნამდვილი რომანტიკოსია. ის არ თამაშობს – შინაგანი სისუფთავე მას ამის არც უფლებას აძლევს და არც საშუალებას. მას არავითარი შანსი არ ექნებოდა მატყილდა დე ლამოლის ტიპის გოგოსთან ურთიერთობაში, მაგრამ ობრი, ისევე როგორც თავის დროზე ქალბატონი დე რენალი, დაღლილი და იმედგაცრუებულია საპირისპირო სქესის წარმომადგენელთა სიტლანქითა და უხამსობით. ამიტომ სინამდვილეში არაფერს და არავის შეუძლია ბიჭისადმი ობრის სიყვარულს სერიოზული წინააღმდეგობა გაუწიოს – არც ბიჭის გამოუცდელობას, არც უმწიბრობას, არც ჯეინს და არც ობრის ძველ ბოიფრენდს, არავის.

მამაკაცის ასეთი ტიპი ჯერ კიდევ ფროიდმა აღწერა. მას საყვარელი ქალის გაღმერთებისკენ აქვს მიდრეკილება. სექსუალურ ობიექტად კი რომანტიკოს მოზარდს მხოლოდ ისეთი ქალი ჰყავს წარმოდგენილი, რომელიც მის ინტერესსა და პატივისცემას არ იმსახურებს. მას არ შეუძლია ობრის მიმართ თუნდაც სულ უბრალო სულსწრაფობა ან უხეში სექსუალური ლტოლვა გამოავლინოს. თვით ალერსის დროსაც კი ვერ ბედავს იგი ობრის მკერდზე შეეხოს. რეჟისორი გვაჩვენებს, როგორ დაცურავს მისი აკანკალებული ხელი ობრის სხეულის შედარებით „ნეიტრალურ“ ადგილებში, რა ფრთხილად ეხება იგი გოგოს სამოსს, როგორ უახლოვდება და როგორ კვლავ და კვლავ შორდება მკერდს. მის ცნობიერებაში სექსუალური აქტი რაღაც მეტისმეტად ტლანქი, მეტისმეტად უხეში და პირუტყვიული საქციელია საიმისოდ, რომ საინტერესო ქალი ამით „შეურაცხოს“. მან ჯერ არ იცის, რომ სექსუალური აქტის პრიმიტიული და უხეში ბუნება სწორედ საყვარელ ქალთან სიახლოვის დროს გარდაიქმ-

ნება სრულიად საპირისპირო ხარისხის ენერჯიად და სწორედ ამ ტლანქი და ვულგარული მატერიალური სამყაროს კლანჭებიდან გასხლტომის საუკეთესო საშუალებად იქცევა. ეს ჯერ არც ობრიმ იცის, მაგრამ მას, განსხვავებით ბიჭისგან, გამომდინარე თავისი ქალური ბუნებიდან, საყვარელი მამაკაცისკენ ლტოლვაში „რომანტიკული კომპლექსი“ არ უშლის ხელს. მას მოსწონს, რომ აღმერთებენ, მაგრამ იგი ბოლომდე ვერ შეეგუება ქალღმერთის როლს. ბიჭს ობრიმ უნდა გადალახვინოს კომპლექსი. ეს ასეც მოხდება, მაგრამ არა უმტიკინეულოდ.

ყინული პარასკევ ღამესვე დაიძრა. ინიციატივა გოგოს ხელშია. ისევე, როგორც ოდესღაც მადრიდში სტუმრად ჩასულმა და უცხო ქალაქში გზაბნეულმა და დაკარგულმა ობრიმ ძველი ქალაქის სილამაზე მხოლოდ მას შემდეგლა აღიქვა, როცა უეცრად დამშვიდდა და უკან დასაბრუნებელ გზაზე დაჟინებული ფიქრის ნაცვლად გარემო მიმოიხედა, ახლაც ბიჭთან ურთიერთობის მთელი პოეზია სრულყოფილად მხოლოდ მას შემდეგ შეიგრძნო, როცა იმაზე კი აღარ ფიქრობდა, რა ეთქვა და როგორ მოქცეულიყო, არამედ დამშვიდდა, მოდუნდა და საკუთარ გულს დაუფლო ყური. და მან თავისი ქალური ძალაუფლებით ბიჭიც აიძულა ეს შეეგრძნო. დღევანდელი ცინიკური სამყაროსთვის მეტისმეტად პოეტური სურათია: წვანან იატაკზე დაფენილ ხალიჩაზე „მადრიდში დაკარგული“ გოგო და ბიჭი, მათი სხეულები ერთმანეთს სულ ოდნავ ეხება, და განძრევის ეშინიათ...

ასევე ჩაეძინათ.

ასევე დაათენდათ.

გალვიძებულები ერთმანეთის დანახვაზე უცხოებით გველნაკებენებით უნდა წამოხტნენ ფეხზე, მაგრამ იმავე დღეს უნდა გააცნობიერონ, რომ წინა ღამეს ერთად გატარებული რამდენიმე საათი უბედნიერესი დრო იყო მათ ცხოვრებაში და ხელახლა, ამჯერად უკვე დაუძლეველი ძალით უნდა მოინდომონ „მადრიდში დაბრუნება და დაკარგვა“. სულ მალე შეეცდებიან კიდევ ამის გაკეთებას. ეს უკვე კვირა საღამოს მოხდება. მაგრამ მათ ჯერ არასოდეს ულაპარაკიათ სხეულის ენით, ჯერ არ განუცდიათ „სხეულში დაკარგვა“, ამიტომ ჯერ ვერც „მადრიდში დაიკარგებიან“ ნამდვილი დაკარგვით.

სხეულის ენაზე ბუნებრივი ამქვეყნად ცოტა რამ არის, მაგრამ ამ ენას მაინც სჭირდება სწავლა და შეჩვევა. ამ ენაზე დალაპარაკების პირველი მცდელობა ყოველთვის და ყველასთვის პრობლემმატურია, რადგან პირველად ვერაფრით ვერ ხერხდება „უკან დასაბრუნებელ გზაზე“ ფიქრის შეწყვეტა. მაგრამ ვინც არ ცდის, ის ვერასოდეს სწავლობს.

რეჟისორმა ამ ძველისძველი თემის დამუშავებისას ბენვის ხიდზე გაიარა, რადგან, მე მგონი, რაიმე, თუნდაც მცირე შეცდომის დაშვების ყველაზე მეტი შანსი სწორედ ამ ეპიზოდის გადაღების დროს არსებობდა. ფილმის ავტორს არც ამჯერად უღალატა სტილის გრძნობამ.

ყველაფერი დამთავრდა, რუბიკონი გადაილახა. ლიმილის მომგვრელი სცენაა, მაგრამ ვერ გაიღიმებ, რადგან ხედები, რას უნდა გრძნობდეს სანოლზე ჩამომჯდარი, წელზევით შიშველი, გაოგნებული და თავზარდაცემული ბიჭი. აბაზანიდან წყლის ჩხრიალი ისმის. ონკანის დაკეტვის ხმაზე დაბნეული წამოდგა (ოთახში ობრი უნდა შემოვიდეს) და სასწრაფოდ იატაკზე დაგდებული მაისური გადაიცვა. ჩანს, რომ ამ ორ დღეში ერთმანეთისკენ ასე სწრაფად და იოლად გავლილი უზარმაზარი მანძილი რაღაც ძალამ თითქოს ორჯერ მეტად დააგრძელა...

ასევე ლიმილის მომგვრელია, მაგრამ ვერც მაშინ გაიღიმებ, როცა ბიჭი თავის პირველ სექსს დაახასიათებს სიტყვით „უცნაური“, ხოლო გოგო სიტყვით – „უსიამოვნო“. რა თქმა უნდა, ორივე სწორია. გოგოს ცნობიერებაში პირველი სექსუალური გამოცდილება, ბუნებრივია, ძირითადად ფიზიკურ ტკივილს დაუკავშირდა, ამიტომ იგი შედარებით იოლად ახერხებს მასთან გამკლავებას. ქალური ინტუიციის კარნახით იგი ბიჭის დამშვიდებასაც კი ცდილობს. მაგრამ ეს ასე იოლი არ არის, როგორც მას წარმოუდგენია.

ბიჭისთვის ეს ნამდვილი შოკია ყველა თვალსაზრისით: ფსიქოლოგიურად, ესთეტიკურად, სექსუალურად... იგი თავს მოტყუებულად და დამნაშავედაც კი გრძნობს. მას იმედი გაუტრუვდა, მაგრამ შეიძლება ის უფრო აწუხებს, რომ გოგოსაც გაუტრუა იმედი. იგი სულ სხვას ელოდა და სულ სხვა რამ მიიღო. რატომღაც დარწმუნებულია, რომ სექსი, თუნდაც პირველი, ასეთი „უცნაური“ არ უნდა ყოფილიყო. ასეთ მდგომარეობაში ძალიან იოლია შეცდომის დაშვება. და, აი, ის მზადაა ეს „უცნაურობა“ ისეთი სისულელით „ახსნას“, როგორიცაა ურთიერთშეუთავსებლობა. მას აზრად არ მოსდის უფრო მარტივი და ამიტომ უფრო სწორი ახსნა მოძებნოს. ბიჭი ვერ ხვდება, როგორ შეურაცხყოფს ამით გოგოს. იგი განადგურებულია.

განადგურებულია გოგოც, რადგან ბიჭის „ინტერპრეტაციას“ პირად შეურაცხყოფად იღებს და ქალური შურისძიების გრძნობით ატანილი უარესი შეურაცხყოფით მაშინვე უხდის სამაგიეროს. ასე იქმნება ჩიხი, ანუ ისე, რომ ჯერ წესიერად არც კი დანყებულა, შეიძლება ყველაფერი დამთავრდეს.

Big corporation-ი მართალია: არ შეიძლება ასეთი გოგოსა და ასეთი ბიჭის ურთიერთობა

ამით დამთავრდეს. იგი უნდა გაგრძელდეს, მაგრამ ეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოხერხდება, თუკი ბიჭი „გაიზრდება“ და როგორც მამაკაცს შეეფერება, ორივეს ტვირთს თავის თავზე აიღებს ანუ საკუთარ სისულელესაც აღიარებს და ობრისაც აპატიებს ქალურ დაუნდობლობას. ბიჭი ამას ორმაზათ დილით მისთვის ჩვეული მანერით – მაქსიმალური გულწრფელობითა და კეთილშობილებით გააკეთებს. ობრის შეუძლია საკუთარ თავს მიულოცოს: მას წინ დიდი ბედნიერება ელის, რადგან ამიერიდან იმ კაცის გვერდით იქნება, ვინც ასე ძალიან უყვარს და ყოველთვის შეეძლება თავი თვითონაც არა მხოლოდ ქალღმერთად, არამედ საყვარელ ქალადაც იგრძნოს. ამიერიდან მის გვერდით უკვე ნამდვილი მამაკაცი დგას...

4.

2007 წელს გამოსულ თავის პირველ ფილმში „In the Land of Women“ ჯონ კეზდანმა აშკარად ავტობიოგრაფიული მთავარი გმირის პირით, რომელიც მასავით მწერალი და სცენარისტი, თქვა: თერთმეტი წელია უფროსკლასელებზე მინდა სცენარის დანერა და ვერა და ვერ მოვაბი თავიო. სასიამოვნოა, რომ მან ბოლოს და ბოლოს არათუ სცენარი დანერა, ფილმიც გადაიღო და იდეალურ სამყაროზე თავისი ოცნება ასეთი ფორმით გაგვიზიარა. როგორც ამბობენ, რეჟისორი თვითონ სწორედ უფროსკლასელი იყო, როცა განუკურნებელი სენის დიაგნოზი დაუსვეს. კონკრეტულად როგორ აირეკლა მაშინ მის ცნობიერებაში ეს თავზარდამცემი ამბავი და რა გამოცდილება მიიღო მან ამის შემდეგ სკოლაში, არ ვიცი, მაგრამ ხელოვნებაში ყოველივე ამან „The first time“-ის სახე მიიღო. შეიძლება მას სწორედ სწეულებამ მისცა ძალა საიმისოდ, რომ სულ უფრო და უფრო მზარდი აურზაურით დაყრუებულ დღევანდელ სამყაროში ასეთი ფაქიზი, ფრანგული ლექსივით ნაზი და სევდიანი სიმღერა ემღერა მგრძნობიარე ადამიანებზე, რომელიც აღარავის ესმის. ერთმანეთს ათიათასობით კილომეტრი რომ არ გვაშორებდეს, ავდგებოდი, მივიდოდი და ამ კაცს სიტყვის უთქმელად ხელს ჩამოვართმევდი. ვწუხვარ, რომ ამის გაკეთება არ შემიძლია...

საქართველოს კულტურისა
და ძეგლთა დაცვის
სამინისტრო

ქართული ენის განვითარების საქართველოს
კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროს
გზარდაჭერით

0.74/48

...уються – мовляв, в
...млі починають переверт
...ваючи ліктями холодну гл
...і доводилось ховати друзів
...наю, як воно – закопувати
...зв собака кістку,
...екаючи, коли небо
...тане до тебе прихильнішим
...ля яких подібні ритуали с
...маю на увазі, насампере
...ім доводилось бачити
...авників російськи
...ч з їжджаються
...а. аби за

